

ភិក្ខុប្បវត្តិយោគី

បាលី ទី ១

កិច្ចការយុវជន

គណៈកម្មការរៀបចំបោះពុម្ពសៀវភៅ
ធម៌វិន័យព្រះពុទ្ធសាសនា

Reth

ផ្សាយចេញពី

www.haotrai.com

ថែកស៊ាងបច្ចុប្បន្ននៃជោគជ័យ

ពិភពប្រជាពិបាក

ឆ្នាំ ១៩៧២

ការផ្សព្វផ្សាយ

គណៈកម្មការរៀបចំបោះពុម្ពសៀវភៅ
ធម៌វិទ្យាស្ថានពុទ្ធសាសនា

Reth

៣.៧ ២៥៣២

៣.៧ ១៩៧២

ពិភពប្រជាពិបាក

ឆ្នាំ ១៩៧២

ការផ្សព្វផ្សាយ

គណៈកម្មការរៀបចំបោះពុម្ពសៀវភៅ
ធម៌វិទ្យាស្ថានពុទ្ធសាសនា

បោះពុម្ពលើកទី ១ ចំនួន ១០.០០០ គ្បាល

កេរ្តិ៍សិទ្ធិ

៣.៧.២៥៣២

គ.ស.១៩៧២

អាម្ពេកថា

មូលហេតុដែលនាំឲ្យបោះពុម្ពសៀវភៅភិក្ខុប្បាតិមោក្ខ បាលី ប្រែនេះជាថ្មី ឡើងវិញដោយ :

- ប្រជាជនកម្ពុជាកាតច្រើន គោរពប្រតិបត្តិព្រះពុទ្ធសាសនា ។ ប៉ុន្តែទោះជា យ៉ាងណា ក៏ព្រះពុទ្ធសាសនានៅកម្ពុជា មិនដែលធ្លាក់ដល់កម្រិតសូន្យដែរ ។

- លុះដល់ក្នុងរបបប្រល័យពូជសាសន៍ គ្រប់គ្រងប្រទេសជាតិ ពីខែបេសា ឆ្នាំ ១៩៧៥ ដល់ខែ មករា ១៩៧៨ ព្រះពុទ្ធសាសនានៅកម្ពុជា ត្រូវបានពួកគេលុប បំបាត់ចោលទាំងស្រុង ។ ព្រះសង្ឃក៏គ្មាន ។ ធរត្តអារាម និងគម្ពីរក្បួនច្បាប់នានា គេកម្ទេចចោលស្ទើរសូន្យ ។

- ក្រោយថ្ងៃរំដោះ ៧ មករា ១៩៧៨ អ្វី ។ ទាំងអស់ត្រូវបានរស់ឡើង វិញ ។ ក្នុងនោះ មានបើកទូលាយខាងជំនឿសាសនា ពិសេសគឺជំនឿក្នុង ព្រះពុទ្ធសាសនារបស់ប្រជាជនកាតច្រើន ។

ទន្ទឹមនឹងការរស់ឡើង នៃប្រទេសជាតិ ព្រះពុទ្ធសាសនាក៏បានរស់ឡើងវិញ ដែរ ។ ប៉ុន្តែព្រះពុទ្ធសាសនាដែលរស់ឡើងវិញនេះ ជាព្រះពុទ្ធសាសនាសាមគ្គីភាព ធម្មភាព គ្មានគណៈនិកាយទេ គឺជាព្រះពុទ្ធសាសនារបស់ព្រះសមណគោតម តែមួយព្រះអង្គគត់ ដោយមានគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកជាគោលច្បាប់ សម្រាប់ប្រតិបត្តិ តែមួយថែបប៉ុណ្ណោះ ។

បក្ស-រដ្ឋ-រណសិរ្ស យកចិត្តទុកដាក់ឧបត្ថម្ភចាត់ចែងបំបួសឲ្យមានព្រះសង្ឃ ជាដំបូងឡើងវិញ ចំនួន ៧ អង្គនៅត្រកូលណ្ណាលោម ទុកជាពូជ ។ ភិក្ខុសង្ឃ ដែលកើតឡើងថ្មីនេះ ច្រើនតែមានវ័យចាស់ ។ មានសតិស្មារតីភ្លេចភ្លាំងច្រើន ហើយថែមទាំងគ្មានច្បាប់ ធម៌-វិន័យរៀនសូត្ររំលឹកឡើងវិញផង ។

ដូច្នេះបក្ស-រដ្ឋ-រណសិរ្ស ក៏បានចេញគោលនយោបាយ អនុញ្ញាតឲ្យបោះពុម្ព សៀវភៅធម៌-វិន័យព្រះពុទ្ធសាសនាឡើងវិញ ។

អាស្រ័យហេតុនេះ គណៈកម្មការរៀបចំបោះពុម្ពសៀវភៅធម៌-វិន័យព្រះពុទ្ធ សាសនាសម្រេចយកសៀវភៅ “ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខ បាលី-ប្រែ” មកបោះពុម្ពជាបន្ទាន់ ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងសំណូមពររបស់ព្រះសង្ឃ ។

យើងខ្ញុំគណៈកម្មការរៀបចំទទួលការរិះគន់កែលម្អពីពុទ្ធបរិស័ទគ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន ។ ដោយគោរពនូវភាព នៃភិក្ខុប្បាតិមោក្ខ បាលី-ប្រែនេះ សូមប្រជាជន និង ប្រទេសកម្ពុជា ប្រកបដោយ សន្តិភាព ស្ថេរភាព សុភមង្គល និងសំបូររុងរឿងជា និច្ចនិរន្តរ៍ ។

វិនិយោគ សាសនស្ស មូល

“ វិន័យ ជាបួសគល់ នៃព្រះពុទ្ធសាសនា ”
ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១៩ សីហា ឆ្នាំ ១៩៨៨
គណៈកម្មការរៀបចំ
បោះពុម្ពសៀវភៅធម៌-វិន័យព្រះពុទ្ធសាសនា

សវនាវិទ្យាស្ថានកម្ពុជា

អគ្គនាយកដ្ឋាន សន្តិភាព សេវាភាព សុភមង្គល

ក្រុមប្រឹក្សាទូទាំងប្រទេសរណសិរ្ស
សាមគ្គី ភស្តុតាង ការពារ មាតុភូមិកម្ពុជា

លេខ: ៣៥.៥៥ ក.វ ស

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ៦ សីហា ១៩៨៥

សេចក្តីសម្រេច

ស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មការរៀបចំបោះពុម្ពសៀវភៅ
ធម៌វិន័យពុទ្ធសាសនា

- បានឃើញសេចក្តីសម្រេចលេខ ៣៧៧ ស.វ.ម.ល ចុះថ្ងៃទី ២៣ វិច្ឆិកា ១៩៨២ ស្តីពីការបង្កើតក្រុមប្រឹក្សាទូទាំងប្រទេសរណសិរ្ស,

- បានឃើញកំណត់ហេតុលេខ ៥៨.៨៥ ន.ស ចុះថ្ងៃទី ៣១ ឧសភា ១៩៨៥ ស្តីពីការប្រជុំរៀបចំសមាសភាព គណៈកម្មការបោះពុម្ពសៀវភៅធម៌វិន័យពុទ្ធសាសនា,

- បានឃើញសំណើឡើងរបស់គណៈកម្មការ ដោយមានការឯកភាពរបស់ព្រះវិន័យធរ ទេព វង្ស ផង,

- បានឃើញកំណត់ហេតុអង្គប្រជុំគណៈអចិន្ត្រៃយ៍ នៃក្រុមប្រឹក្សាទូទាំងប្រទេសរណសិរ្ស ចុះថ្ងៃទី ៦ សីហា ១៩៨៥,

គណៈអចិន្ត្រៃយ៍ក្រុមប្រឹក្សាទូទាំងប្រទេសរណសិរ្ស
សម្រេច

ប្រការ ១ - បង្កើតគណៈកម្មការរៀបចំពិនិត្យ បោះពុម្ពសៀវភៅធម៌វិន័យពុទ្ធសាសនា ដែលមានសមាសភាព ដូចខាងក្រោមនេះ

១ -	ព្រះវិន័យធរ	ទេព វង្ស	សហប្រធានកិត្តិយស
២ -	សមមិត្ត	មិន យិន	សហប្រធានកិត្តិយស
៣ -	ព្រះសង្ឃព្រះ	អ៊ុយ ស៊ុយ	ប្រធាន
៤ -	ព្រះតេជព្រះគុណ	សរ មៀង	អនុប្រធាន
៥ -	សមមិត្ត	ដោក សាម៉ុល	-
៦ -	សមមិត្ត	សឹង ហ៊ុត	-
៧ -	ព្រះតេជព្រះគុណ	នន់ វ៉ែត	សមាជិក
៨ -	-	កែន វង្ស	-
៩ -	-	អ៊ុយ ទិត	-
១០ -	-	ឆិន ភេន	-
១១ -	-	អន ហ៊ុម	-
១២ -	-	គង់ នូ	-
១៣ -	សមមិត្ត	ម៉ី យ៉ុ	-
១៤ -	-	ហាស់ ភា	-
១៥ -	-	ស៊ុយ អ៊ុយ	-
១៦ -	-	ហេង លាងហោ	-
១៧ -	-	ចាម វីស	-
១៨ -	-	អ៊ុក ម៉ៅ	-
១៩ -	-	ជា សាន	-
២០ -	-	ជា ក្រីស្វា	-

ប្រការ ២ - គណៈកម្មការនេះ មានសកម្មភាព បំពេញភារកិច្ចពិនិត្យស្រាវជ្រាវ ត្រិះរិះពិចារណា រៀបចំកែលម្អគ្រប់ខ្លឹមសារ ជៀសវាងការខុសឆ្គង ដល់ទំនៀមទម្លាប់សង្គមយើង ។

ប្រការ ៣ - យោងតាមសំណើ របស់អង្គប្រជុំ តាមកំណត់ហេតុ

លេខ៥៨ / ៨៥ ណ.ស ចុះថ្ងៃទី ៣១ ឧសភា ១៩៨៥ ស្នើបោះពុម្ពជាដំបូង
 នូវសៀវភៅ គោលគិហិចដ៏បក្តី ។ និងបន្តទៀតនូវសៀវភៅសក្តិចរិត្ត-ទូទសបរិត្ត
 ព្រមទាំងភិក្ខុប្បាដិមោក្ខបាលី-ប្រៃ ។

ប្រការ ៤ - គ្រប់ឯកសារទាំងអស់ ដែលត្រូវបោះពុម្ព លុះតែមានការ
 អនុញ្ញាតយល់ព្រមពីថ្នាក់លើជាមុនសិន ទើបអាចបោះពុម្ពបាន ។

ប្រការ ៥ - សេចក្តីសម្រេចនេះ មានប្រសិទ្ធភាពចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខា
 នេះតទៅ ។

ជ.គណៈអចិន្ត្រៃយ៍ក្រុមប្រឹក្សានៃប្រទេសកម្ពុជា
 សាមគ្គី កសាង ការពារមាតុភូមិកម្ពុជា
 អនុប្រធានអចិន្ត្រៃយ៍
 ហត្ថលេខា និង ត្រា
 ម៉ែន ឆន

មាតិកា

លេខរៀង	ឈ្មោះធម៌	ទំព័រ
១	ប្រវត្តិ បាតិមោក្ខ	ក
២	របៀបធ្វើបុព្វករណបុព្វកិច្ច នៃ សង្ឃបោសថ	១
៣	របៀបធ្វើបុព្វករណបុព្វកិច្ច នៃ សង្ឃប្បវារណា	៣១
៤	សេចក្តីពន្យល់	៣៦
៥	និទានុទ្ទេស	៤១
៦	បារាជិក ៤	៤២
៧	សង្ឃាទិសេស ១៣	៤៥
៨	អនិយត ២	៥៥
៩	និស្សត្តិបេបាចិត្តិយ ៣០	៥៧
១០	កាចិត្តិយ ៩២	៦៤
១១	បាដិទេសនិយ ៤	៩០
១២	សេខិយវត្ត ៧៥	៩៣
១៣	ធម៌សម្រាប់ម្ចាស់នូវអធិករណី ៧	១០៣
១៤	ការសម្តែង បាតិមោក្ខសង្ខេប	១០៦
១៥	បារិសុទ្ធិឧបោសថ	១០៩
១៦	អធិដ្ឋានឧបោសថ	១១១
១៧	សង្ឃប្បវារណា	១១៣
១៨	បរារណានៃគណៈ ភិក្ខុ ៤ រូប	១១៧
១៩	បរារណានៃ ភិក្ខុ ៣ រូប	១១៨

២០	បរាណានៃ ភិក្ខុ ២ រូប	១២០
២១	បរាណាដោយអធិដ្ឋាន	១២២
២២	សមានស្សតា បរាណា	១២២
២៣	របៀបចូលស្សា	១២៤
២៤	បាលីសម្តែងប្រារព្ធសីល	១២៨
២៥	ប្រយោជន៍ នៃវិន័យ	១២៩
២៦	អភិណ្ណប្បច្ចវេក្ខណៈ	១៣០
២៧	សេនាសន្និកាហោ	១៣០
២៨	សិមាវិធី	១៣២
២៩	សិមាវិនិច្ឆ័យសង្ខេប	១៣៦

មុខនឹងអានរឿងសូមកែពាក្យខុសឱ្យត្រូវសិន

ទំព័រ	បន្ទាត់	ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ
យ	២១	ដើម្ប	ដើម្បី
១៩	៥	បញ្ចក្កសិក	បញ្ចក្កិសិក
២០	៨	បញ្ចក្កាឱស	បញ្ចក្កាឱស
២៩	១៣	ចាកទ្ធសី	ចាកទ្ធសី
៣០	៩	អវិជហិត្វា	អវិជហិត្វា
៣៥	៦	អវិជហិត្វា	អវិជហិត្វា
៤២	១៥	ជីវិតា	ជីវិតា
៤៣	១១	អញ្ចក្រ	អញ្ចក្រ
៤៤	២០	សេនាសន្និ	សេនាសន្និ
៥៣	៩	ឧនោ	ឧនោ
៥៥	២	អនិយក	អនិយក

ទំព័រ	បន្ទាត់	ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ
៥៥	១០	រាចារ្យរដ្យ	រាចារ្យរដ្យ
៥៧	១៤	ឧនស្ស	ឧនស្ស
៦២	៧	បហិណិក្ក	បហិណិក្ក
៦២	១៧	និស្សគ្គិយ	និស្សគ្គិយ
៦២	១៦	គប្ប	គប្ប
៦៤	៣	ឆោរាបេយ្យ	ឆោរាបេយ្យ
៦៤	១៥	ឧទបញ្ច	ឧទបញ្ច
៦៥	២	ត្រាតែបែក	ត្រាតែបែក
៦៥	៩	សាដឹកចិរ	សាដឹកចិរ
៦៥	១៦	ចិរនោះ	ចិរនោះ
៦៧	៣	មាសិបុណ្ណម័	មាសិបុណ្ណម័
៧៦	២	ភន្ទេយ្យ	ភន្ទេយ្យ
៧៨	១២	ជន្ទេញ	ជន្ទេញ
៨០	១៥	ឧនិសតិវស្ស	ឧនិសតិវស្ស
១១១	២	អធិដ្ឋាន ឧបោសថោ	អធិដ្ឋានឧបោសថោ
១១១	៧	ឧដ្ឋាបន	ឧបដ្ឋាន
១១៥	១០	មុខជានិង	មុខជានិង
១២៨	១៣	នោសិក្ខិតព្វំ	នោសិក្ខិតព្វំ
១២៩	១២	ជិនគោចរេ	ជិនគោចរេ
១៣៤	៤	ឧបោសថ-ការ	ឧបោសថាការ
១៤២	១៤-១៥	ព្យាសាណ	ព្យាសាន

ប្រវត្តិបាតិមោក្ខ

គម្ពីរមហាវគ្គ. ផ្នែកខាងវិន័យបិដក បឋមភាគ សៀវភៅទី ៦ ទំព័រ ៣៤១
បានអធិប្បាយលើពាក្យបាតិមោក្ខថា : អាទិមេតំ មុខមេតំ បមុខ -
មេតំ ភុសលានំ ធម្មានំ គេន ខុច្ចតិ បាតិមោក្ខន្តិ
ធម្មជាកនេះជាដើម ធម្មជាកនេះ ជាប្រធាន ធម្មជាកនេះ ជាប្រមុខនៃកុសល-
ធម៌ទាំងឡាយ ហេតុនេះ គឺថាគត ហោថា បាតិមោក្ខ ។ បាតិមោក្ខ
មានការទាក់ទងដោយឧបោសថកម្ម និងសីមាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ។

ក្នុងទីនេះ យើងនឹងធ្វើអត្ថាធិប្បាយអំពីប្រវត្តិបាតិមោក្ខ និងភិក្ខុការខ្លះៗ
នៃឧបោសថកម្ម ដែលព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ទ្រង់អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុដែលចូលរួមក្នុងការ
សម្តែង បាតិមោក្ខ ។ ក្នុងគម្ពីរមហាវគ្គដែលត្រង់ទំព័រ ៣៣៦ តទៅ យើង
ឃើញថា ដើមឡើយ នៅពេលដែលព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទើបនឹងផ្តើមផ្សាយព្រះពុទ្ធ-
សាសនា (កាលទ្រង់គង់នៅលើភ្នំគិរីជួរក្រុង ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ) គេមិនទាន់ឃើញ
មានការសម្តែងបាតិមោក្ខក្នុងចំណោមពួកភិក្ខុ (អ្នកបួស) ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា
នៅឡើយទេ ។ ចំណែកខាងពួកបិណ្ឌជក អ្នកបួសក្នុងលទ្ធិដទៃទៀត ជាក្រុម
អាជីវក ក្រោមការដឹកនាំនៃគ្រូម្នាក់ ឈ្មោះ និគន្ធនាដបុត្ត តែងប្រជុំគ្នាក្នុងថ្ងៃទី
១៤ ទី ១៥ និងទី ៨ នៃបក្ស (គឺ ១៥ ថ្ងៃ ម្តង) ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់អំពីការប្រតិបត្តិ
រឿងៗខ្លះ ។ ព្រះបាទពិម្ពិសារ ដែលជាឧបដ្ឋាកមួយយ៉ាងចម្បង ក្នុងព្រះពុទ្ធ-
សាសនាសម័យនោះ បានឃើញនូវការប្រជុំគ្នា នៃអ្នកបួសក្រុមនេះជាញឹកញយ
ធ្លាល់ព្រះអង្គ ក៏បាននាំរឿងនេះ ទៅទូលស្នីព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ឱ្យអ្នកបួសក្នុងព្រះ-
ពុទ្ធសាសនា មានការជួបជុំ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ការផ្ទៀងផ្ទាត់ធម៌វិន័យ ដូច
លទ្ធិដទៃផង ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើតាម ។ នេះសង្ឃឃើញថា ភិក្ខុ
ប្រជុំដែលមានសភាពបែបឧបោសថកម្ម ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា មានដើមកំណើត

មកអំពីក្រុមអ្នកចូលក្រៅព្រះពុទ្ធសាសនា ដោយពិភពប្រាកដ ។

នៅក្នុងវិន័យចិដក ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់បានអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុសង្ឃជួបគ្នារាល់ៗ ថ្ងៃទី ៨ ថ្ងៃទី ១៤ ឬ ទី ១៥ ដើម្បីឱ្យមានសាមគ្គីធម៌ និងដើម្បីបញ្ជាក់សូត្រអំពី ចំណុចខ្លះៗនៃធម៌វិន័យ ។ ប៉ុន្តែការជួបគ្នាបែបនេះ ក្លាយទៅជាការជួបគ្នា ជជែកលេងភក្ត្រយោជន៍ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់កម្រិតឱ្យសម្តែងប្រាប់គ្នា នូវ ចំណុចវិន័យទាំងឡាយ ដែលព្រះអង្គបានសម្តែងហើយ ថែមទាំងកម្រិតឱ្យ សម្តែងនូវពាក្យមេត្តាក្នុងថ្ងៃទី ១៤ ឬទី ១៥ ទាំងទ្វេភាពទាំងទោចនៀកផង ដូច មានបាលីថា យន្តនាហំ យានិ មយា ភិក្ខុនំ ចញ្ញត្តានិ សិក្ខាបទានិ តានិ នេសំ បាតិមេភុន្នេសំ អនុជ្ជា- នេយ្យ រសា នេសំ ភវិស្សតិ ឧបោសថភម្មនិ អនុ- ជ្ជានាមិ ភិក្ខុវេ បាតិមេភុន្នេសិកុំ ។ បើដូច្នោះមានគេ កថាគតអនុញ្ញាតសិក្ខាបទទាំងឡាយនោះ ដែលកថាគតបញ្ញត្តិហើយ ដល់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ឱ្យជាពាក្យមេត្តាទូលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពាក្យមេត្តាទូលនោះ នឹងបានជោគចោលថកម្មរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ, ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កថាគត អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុសម្តែងនូវពាក្យមេត្តា ។ ជាដើម្បីធម្មតាភិក្ខុដែលមករួមប្រជុំ ក្រៅ ប្រកាសប្រាប់បារិសុទ្ធិរបស់ខ្លួន (បារិសុទ្ធិ អាយស្សន្តោ អារវេរចថ លោកទាំងឡាយអ្នកមានអាយុ សូមប្រាប់នូវបារិសុទ្ធិ) ។ ត្រង់ចំណុច នេះ និកាយមួយឈ្មោះមូលសវ័ស្តិវាទ ដែលជានិកាយមានលក្ខណៈជិតគ្នាទៅ នឹងថេរវាទនេះ ហើយជានិកាយមួយទាស់ចំផុត ដែលឃ្លាតចេញមកពីថេរវាទ នោះ បានប្រាប់យើងថា ការប្រកាសប្រាប់បារិសុទ្ធិនេះ សម្រាប់ភិក្ខុដែលមិន បានចូលរួមប្រជុំធ្វើឧបោសថកម្មនោះប៉ុណ្ណោះ ។ គោលចំណងរបស់ឧបោសថ- កម្ម បញ្ជាក់យ៉ាងខ្លាំង ទេរលើបារិសុទ្ធិរបស់ភិក្ខុមួយរូបៗ ដូចមានបាលី ថា

យស្ស សិយា អាបត្តិ រសា អាទិភរេយ្យ ភិក្ខុណា ក្រុអាបត្តិ ភិក្ខុនោះត្រូវប្រកាសប្រាប់គេ ។ ក្នុងសមនុញ្ញសាទិកា យើង ឃើញអត្ថាធិប្បាយរបស់ព្រះពុទ្ធហោសាចារ្យថា សាបត្តិភេន ភិក្ខុនា បាតិមេភុន្នេសិកុំ ន រសាភព្វំ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអាបត្តិមិនត្រូវ ស្តាប់ពាក្យមេត្តាទេ ។ បើយើងយកអត្ថបទទាំងនេះ មកពិចារណាមើលឃើញ ថា និកាយមូលសវ័ស្តិវាទ ចំពោះបារិសុទ្ធិរបស់ភិក្ខុដែលមិនបានមករួមប្រជុំនោះ បានន័យសមរម្យមែន ។

ចំណុចមួយទៀត ដែលហាក់ដូចជាមានការរេត់ពីចំណងដើម នៃពាក្យមេត្តា គឺភិក្ខុទាំងអស់ដែលមករួមប្រជុំតាមទម្រង់សព្វថ្ងៃនេះ ក្រៅតែសម្តែងអាបត្តិ, នេះ ជាទម្រង់ដែលយើងមានសព្វថ្ងៃ ។ បើយើងពិចារណាមើលពាក្យសូត្ររបស់លោក អ្នកសម្តែង នៅពេលបញ្ចប់ឧទ្ទេសនីមួយៗ ឧទាហរណ៍ដូចជា យេវា បទ ភិក្ខុ យាចកតិយំ អនុស្សាវរីយមារេន សរមារេនា សន្តិ អាបត្តិ នាទិភរេយ្យ សម្មជានមុសាវាទស្ស ហោភិ ភិក្ខុណាមួយកាលលើកឃើញថាមានអាបត្តិហើយ មិនត្រូវប្រកាសប្រាប់ទោស កំហុសរបស់ខ្លួនទេ, ភិក្ខុនោះត្រូវសម្បជានមុសាវាទទុក្ខដ ។ ឃើញថាតាម លំនាំដើម ភិក្ខុត្រូវប្រកាសប្រាប់បារិសុទ្ធិ ក្នុងមួយឧទ្ទេសម្តងៗ ។ នេះជាហេតុ នាំឱ្យយើងយល់ដល់ការសម្តែង ហើយជាហេតុមួយ នាំឱ្យមានការទៀងណាយ ទៀតផង ។ ដូច្នោះដើម្បីកុំឱ្យមានការអាក់អួលតាមដំណាក់ឧទ្ទេសនីមួយៗ ភិក្ខុសង្ឃ ក៏បានសម្រេចចិត្ត ប្រកាសប្រាប់ទោសកំហុសរបស់ខ្លួន មុនពេលសម្តែង ពាក្យមេត្តា ។ បើទុកជាដូច្នោះក៏ដោយ មាត្រាចាស់ដែលមាននៅក្នុងពាក្យ- មេត្តា ដែលថាសូមឱ្យប្រកាសប្រាប់ទោស នៅចុងចប់ឧទ្ទេសនីមួយៗ ក៏នៅតែ មានក្នុងទីនោះៗដដែល (មិនបានដកចេញទេ) ។

ដើមកំណើតរបស់បាតិមោក្ខ យើងជួបប្រទះនៅក្នុងសុត្តន្តបិដកជាច្រើន
កន្លែង ។ មាត្រាបាទិក្ខិយមួយ បញ្ជាក់ចំណុចនេះយ៉ាងច្បាស់លាស់ ឧទា-
ហរណ៍ ឥទ្ធានេវ ខេវ អហំ ជានាមិ អយម្បិ
ភិរ ឆម្មោ សុត្តាគរោ សុត្តបរិយាយន្ណោ អន្ធខ្យមាសំ
ឧទ្ទសំ អាគច្ឆតិភិ ខំទើបតែនឹងដឹងក្នុងកាលអម្បាញ់មិញនេះឯងថា
ពួកសិក្ខាបទនេះមកហើយក្នុងសុត្តៈ រាប់ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ខ្ពស់
រាល់កន្លះខែ ។

បាតិមោក្ខ មិនមែនបានសេចក្តីថា ជាវិន័យបិដកទាំងមូលទេ គ្រាន់តែជា
ចំណែកមួយដ៏សំខាន់ ប្រាប់មាតិកាប្រតិបត្តិដល់ភិក្ខុសង្ឃប៉ុណ្ណោះ ។ ដើម្បីនឹង
យល់បាតិមោក្ខច្បាស់លាស់ យើងត្រូវមានគម្ពីរសុត្តវិភង្គដែលមានរបៀបរៀប
ចំសម្រាប់អាបត្តិមួយៗ ដូចតទៅ ៖

១. រឿងរ៉ាវដែលជាហេតុនាំឱ្យកើតមានមាត្រានៃអាបត្តិ ,
២. មាត្រាអាបត្តិ ;
៣. បទភាជនីយ ឬ អដ្ឋកថាចាស់ (គឺអដ្ឋកថាដែលគេបានធ្វើហើយស្រេច
ដើម្បីអធិប្បាយពន្យល់មាត្រានីមួយៗ ឱ្យបានច្បាស់លាស់ នៅក្នុងវិន័យបិដក
ហ្នឹងឯង) ,
៤. រឿងច្រើនទៀត ដែលបញ្ជាក់អំពីសភាពផ្សេងៗ កំហុសធ្ងន់ឬស្រាល។
ដូចកាលគេឃើញមានរឿងប្រធាត ដើម្បីដោះស្រាយស្ថានការណ៍មួយៗ ដោយ
មានទាក់ទងទៅដល់ទេវតាទៀតផង ។

ប្រយោជន៍របស់បាតិមោក្ខ

- ក) ដើម្បីបញ្ជាក់អំពីជីវភាពអ្នកបួស ដែលវ្យាគម្ពីរអំពីជីវភាពគ្រហស្ថ ,
- ខ) ដើម្បីបញ្ជាក់ការប្រព្រឹត្តិមិនសមរម្យរបស់ភិក្ខុ ដែលជាហេតុនាំឱ្យមានការ
វិះគន់អំពីគ្រហស្ថ (នៅក្នុងវិន័យបិដកគេឃើញមានការវិះគន់ជាច្រើន ដែលជាហេតុ

- នាំឱ្យព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ប្រកាសជាឧប្បាទិក ហាមប្រាមមិនឱ្យភិក្ខុប្រព្រឹត្តទៅទៀត),
- គ) ដើម្បីហាមឃាត់ភិក្ខុសង្ឃ កុំឱ្យទៅជាអ្នកមានភារៈដ៏ធ្ងន់ទ្រាំមិនបាន
ខាងផ្នែកការរស់នៅ ទៅលើប្រជាជន (សុភតា) ,
- ឃ) ដើម្បីរក្សាសាមគ្គីធម៌និងសេចក្តីស្រឡាយរបស់សង្ឃ ;
- ង) ដើម្បីរក្សាសេចក្តីបរិសុទ្ធិរបស់ភិក្ខុសង្ឃ ។

**ភិក្ខុប្បាទិមោក្ខ
ពាក្យណែនាំ**

មុននឹងសិក្សាព្រះពុទ្ធចេះ ជាមគ្គកាលា គឺកាលាចាលីដូចជាភិក្ខុប្បាទិ-
មោក្ខជាដើម, ពុទ្ធសាសនិកជាតិខ្មែរមានភិក្ខុសង្ឃជាដើម ត្រូវចេះអក្ខរវិធី មានអក្ខ-
រយ្យពេទ ១០ យ៉ាងគឺ សិចិល, ធនិក, ទិយៈ, រស្សៈ, គរុ, លហុ, និគ្គហិត, វិមុត្ត
ជាដើម ដើម្បីវិនិច្ឆ័យថា កើតការសូត្រចាលីបែបណាទើបត្រឹមត្រូវ។ ការសូត្រចាលី
ឱ្យឃ្លាតចាកបែបនៃអក្ខរវិធី ឈ្មោះថាប្រព្រឹត្តល្មើសនឹងពុទ្ធច្បញ្ញត្តិ - ពុទ្ធានុញ្ញាត
ដែលមានចែងទុកយ៉ាងច្បាស់លាស់ក្នុងគម្ពីរពុល្លវគ្គភាគទី ១០ ផ្នែកវិន័យបិដក
ត្រង់ទំព័រ ២៣០-៣១ បញ្ចៈ ២៩០-៩១ ថា ៖

ន ភិក្ខុវេ ឆន្ទសោ ពុទ្ធចចនំ អារោរបតថ្មី
យោ អារោរបយ្យ អាបត្តិ ឱក្ខដស្ស, អនុជានាមិ
ភិក្ខុវេ សភាយ និរុត្តិយា ពុទ្ធចចនំ បរិយាប្បណិត្តំ
ម្ចាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនតប្បិលើកយកពុទ្ធចេះមកសូត្រតាមបែបធន្ទ គឺ
ឬត្រេងកាលាសំស្រ្តិតទេ, ភិក្ខុណាលើកមកសូត្របែបនេះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ, ម្ចាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគកអនុញ្ញាត ឱ្យភិក្ខុរៀនពុទ្ធចេះ ក្សមសកនិរុត្តិ គឺកាលា
ចេសំខន្ធ (មាគធ៌) ។

ក្នុងគម្ពីរសមុទ្រសាទិកា អដ្ឋកថាវិទ្យា ត្រង់ខ្ញុំក្រុមក្រុមណ្ណនាថា :
សកាយ និរុត្តិយាតិ ឯត្ថ សកា និរុត្តិ នាម
សម្មាសម្ពុទ្ធន ឫត្តប្បការោ មាគនិកវោហារោ
ត្រង់ពាក្យថា “សកនិរុត្តិ” តាមភាសារបស់ខ្លួន សេចក្តីថា ដែលហោ
ថាភាសារបស់ខ្លួន សំដៅយកភាសាអ្នកមគធៈ មានប្រការដែលព្រះសម្មា-
សម្ពុទ្ធ ពោលហើយ គឺភាសាមាគធ៍ដ៏ត្រឹមត្រូវ ដែលព្រះអង្គបានយកមកប្រើ
ក្នុងការពោលសម្តែងនូវព្រះធម៌វិទ្យានោះ។ ក្នុងដែនដីឥណ្ឌាមានរដ្ឋមួយធំ
ឈ្មោះ “មគធៈ” ភាសា ឬពាក្យរបស់អ្នកមគធ៍នោះ ជាប្រាក្រឹកភាសា
ហោថា មាគធ៍ “ភាសាអ្នកមគធៈ ឬមគធ៍ភាសា” ជាភាសាដើមដំបូង
អស់កាលជាយូរហើយ ដូចភាសាដទៃទៀត មានភាសាទ្រាវិឌ, មារាឌី, សិទ្ធិ
ជាដើម មានគោលពិសោធនាបានដោយគាថា ដែលអ្នកប្រាជ្ញរមបុរាណប្រតិទ
ទុកហើយនាំគ្នា គ្នាមកថា :

សា មាគធី មូលភាសា នរោ យា យាទិកប្បិកា
ប្រហ្មានោ ចស្សកា លាជា សម្ពុទ្ធា ចាបិ ភាសររ
“ភាសាដែលមនុស្សពិព្រេងនាយក្តី, ព្រហ្មក្តី, អ្នកដែលមិនធ្លាប់ឮពាក្យ
មនុស្សសោះក្តី, ព្រះសម្ពុទ្ធក្តី ពោលសម្តែងឈ្មោះថា មាគធី ជាភាសាដើម”។
(សូមមើលរូបសិទ្ធិ ពាលារគារជីកា) ។

សូមបញ្ជាក់ថា : ដើមហេតុដែលនាំឲ្យមានពុទ្ធប្បញ្ញត្តិ និងពុទ្ធនុញ្ញាត ដូច្នោះ
នេះមកពីមានភិក្ខុពីររូបមានសេចក្តីលំបាកចិត្តមិនពេញចិត្ត នឹង បែបសូឡបាលីពុទ្ធសូ
សំឡេងផ្សេងៗគ្នា ព្រោះភិក្ខុមានជាតិមានភាសាផ្សេងទៀតគ្នា សូឡបាលី
តាមអណ្ណាតរាល់ជាតិ ឧទាហរណ៍ ដូចអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ដែលយើងបាន
ដឹងជាក់សព្វថ្ងៃនេះ សុទ្ធតែសូឡបាលីពុទ្ធសុខសក្តាទាំងអស់ដូចយ៉ាងពាក្យបាលីថា
“បញ្ច” ដែលប្រែថា “ប្រាំ” នេះខ្មែរថា “ប៉ាំង-ចៈ”

ថៃ-លាវ ថា “ប៉ាំង-ចៈ” , អ្នកលក្ខាទ្វីប ថា “ប៉ាំង-ចិ” .
ភូមាថា “ប៊ិច-សៈ” , មនថា “ប៉ាំង-ចៀ” សំដៅសេចក្តីថា
“ប្រាំ” ដូចគ្នាទាំងអស់ ។ ល ។ ល ។

ដោយហេតុដូចនេះឯង បានជាភិក្ខុទាំងពីររូបនោះ ក្រាបទូលសូមឲ្យ
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យពួកពុទ្ធសាសនិក មានភិក្ខុសង្ឃជាដើម រៀន
ពុទ្ធតន្តៈជាធន្ទ គឺឬគ្រូទេវភាសាសំស្ក្រឹត តែព្រះអង្គយល់ឃើញកាលវែង ទ្រង់
ត្រាស់បន្ទោសជាច្រើន ហើយទ្រង់ត្រាស់បញ្ញត្តិហាមមិនឲ្យសូឡបាលីច្រើន បែប
ជាធន្ទគឺសំស្ក្រឹតភាសា ព្រោះភាសានេះជាមន្ត្រៈ មានបែបចម្រើន លំបាក
ពេក មិនងាយអ្នកដទៃសូឡបានរាល់ជាតិដោយងាយ, ពុទ្ធសាសនាចម្រើនល្អ
លាស់ពុំបាន ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យសូឡបាលីច្រើន តាមសកនិរុត្តិ ឬសកភាសា គឺ
សូឡបាលីច្រើនជាភាសាមគធៈ ឲ្យទំនេរតាមសូរសម្លេងនៃអណ្ណាតជាតិខ្លួនអាច
រលាស់ទៅបាន ។ មនុស្សជាតិដែលជាសកនិរុត្តិ (សកាយ និរុត្តិយា) ។
សេចក្តីសរុបយ៉ាងខ្លីងាយយល់ ខ្មែរត្រូវសូឡបាលីច្រើនតាមខ្មែរ, ថៃតាមថៃ,
លាវតាមលាវ, មនតាមមន, លក្ខាតាមលក្ខា ជាដើម ត្រូវសូឡតាមភាសា
របស់ខ្លួនរាល់ជាតិ ។

សូមឲ្យពុទ្ធសាសនិកជាតិខ្មែរ សូឡបាលីច្រើនរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់
តាមសំនៀងភាសារបស់ខ្លួន ឲ្យត្រឹមត្រូវតាមបាលី ក្នុងគម្ពីរពុទ្ធសូត ដែលបាន
ចម្កុលប្រាប់មកហើយខាងដើម, មិនគួរសូឡ ទៅតាមសំនៀងភាសាបរទេស
ឡើយ ។

ដោយគណៈកម្មការសង្ឃ
ជាតិខ្មែរ

បុព្វករណបុព្វកិច្ច

នៃ សង្ឃបោសថ និង សង្ឃប្បវាណា

កិច្ចដែលត្រូវធ្វើមុនពេលធ្វើបោសថ ឬ បវាណារបស់សង្ឃ គឺមុនពេល ដែលសង្ឃមកប្រជុំ ហោចា បុព្វករណៈ មាន ៤ យ៉ាង គឺ **សម្មជ្ជនី** ការពោសច្រាសរោងឧបោសថ ឬបវាណា ១ **បទីបៈ** ការអុជប្រថិបក្កង ពេលយប់ (ធនីត) ១ **ឧទកៈ** ការតម្កល់ទុកនូវទឹកឆាន់ និងទឹកច្រើប្រាស់ ១ **អាសនៈ** ការក្រាលអាសនៈមានកន្ទេលជាដើម ១ ។

កិច្ចការដែលត្រូវធ្វើក្នុងពេលនៃសង្ឃបានមកប្រជុំហើយ ជាកិច្ចត្រូវធ្វើមុនពេល ធ្វើបោសថក្នុង ឬបវាណាកម្មរបស់សង្ឃ គឺមុនពេលសម្តែងចាតិមោក្ខ ឬតាំង ញត្តិហោចា បុព្វកិច្ច មាន ៥ យ៉ាងគឺ **ឆន្ទៈ** ការនាំឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែល ចំណេះមកប្រជុំ ១ **ហិស្សន្តិ** ការនាំហិស្សន្តិរបស់ភិក្ខុដែលមិនបានមកប្រជុំ ១ **ឧត្តក្កានៈ** ការប្រាប់រដូវ ១ **ភិក្ខុគណនា** ការរាប់ចំនួនភិក្ខុ ១ **ធិបាទៈ** ការឲ្យធានាដល់ភិក្ខុនី ១ ។

របៀបធ្វើបុព្វករណបុព្វកិច្ច

នៃសង្ឃបោសថ (ឧបោសថរបស់សង្ឃ)

របៀបធ្វើបុព្វករណបុព្វកិច្ចនោះ ត្រូវធ្វើតាមវិធីដូចតទៅនេះ ជាដំបូង ភិក្ខុអ្នកសួរ (អ្នកជូនដើងឧបោសថ ឬឡើបោសថ) ត្រូវសន្មតប្រកាសប្រាប់ សង្ឃ សុធយថា នមោ គស្ស ភគវតោ អរហតោ **សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស** (៣ ដង) ។

រូស្យតា សុណាត មេ កន្ត សឿន, យទិ សឿន
បត្តកល្លំ, អហំ អាយស្មន្តំ ឥត្តនាម វិនយំ បុត្តេយ្យំ ។

ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយ (អ្នកសម្តែងចាត់មោក្ខ) ត្រូវសេន្តប្រកាសប្រាប់ សម្ប
ល្យតា នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មា-
សម្ពុទ្ធស្ស (៣ ដង) ។ រូស្យតា សុណាត មេ កន្ត
សឿន, យទិ សឿន បត្តកល្លំ, អហំ អាយស្មតា
ឥត្តនាមេន វិនយំ បុត្តេយ្យំ វិស្សជ្ញេយ្យំ ។

(បើភិក្ខុ សួរ-ឆ្លើយមិនបានសេន្តជាមុនទេ ហើយស្រាប់តែ សួរ-ឆ្លើយ
រំលែងតែម្តង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ដែលមានក្នុងឧបោសថក្ខន្ធនោះ) ។

(ភិក្ខុ អ្នកសួរថា)

សម្មជ្ញនី បទីវោ ច ឧទកំ អាសនេន ច
ឧបោសថស្ស ឯកានិ បុព្វករណន្តិ ត្ថច្ចតិ ។
ឧកាស សម្មជ្ញនី ។

(ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) សម្មជ្ញនករណញ្ច ។

(ភិក្ខុអ្នកសួរថា) បទីវោ ច ។

(បើក្នុងពេលយប់ ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) បទីបឧជ្ឈលនញ្ច ឥនា-
និ សុរិយារលាភស្ស នត្តិកាយ បទីបភិច្ចំ អត្ថិ ។

(បើក្នុងពេលថ្ងៃ ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) បទីបឧជ្ឈលនញ្ច ឥនានិ
សុរិយារលាភស្ស អត្ថិកាយ បទីបភិច្ចំ នត្ថិ ។

(ភិក្ខុអ្នកសួរថា) ឧទកំ អាសនេន ច ។

(ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) អាសនេន សហ បាណិយបរិភោជនិយ-
ឧទកជ្ឈបនញ្ច (១) ។

(ភិក្ខុអ្នកសួរថា) ឧបោសថស្ស ឯកានិ បុព្វករណន្តិ
ត្ថច្ចតិ ។

(ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា ឯកានិ ចត្តារិ ចត្តានិ សម្មជ្ញន-
ករណានិ សឿនសន្តិបាតកោ បឋមំ ភត្តពត្តា,
ឧបោសថស្ស ឧបោសថកម្មស្ស បុព្វករណន្តិ ត្ថច្ចតិ,
បុព្វករណានិកិ អក្ខានានិ ។

(ភិក្ខុអ្នកសួរថា) ឆន្ទបារិសុទ្ធិ ឧត្តរានំ ភិក្ខុគណនា ច
ធិបារោ ឧបោសថស្ស ឯកានិ បុព្វភិច្ចន្តិ ត្ថច្ចតិ ។
ឆន្ទបារិសុទ្ធិ ។

(ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) ឆន្ទារហានំ ភិក្ខុនំ ឆន្ទបារិសុទ្ធិ-
អាហារណញ្ច (២) ឥន នត្ថិ ។

(ភិក្ខុអ្នកសួរថា) ឧត្តរានំ ។

• ថា បាណិយបរិភោជនិយជ្ឈបនញ្ច ក៏បាន, ថា បាណិយបរិភោជនិយជ្ឈបនញ្ច ក៏បាន
• ថា ឆន្ទបារិសុទ្ធិអាហារណំ (តញ្ច ឥន នត្ថិ) ។ បើក្នុងពេលមានមហាសមា
ហើយមានភិក្ខុចាំត្រូវ មិនបារិសុទ្ធិមកនោះមិនចាំប្រើបាលីក្នុងវង់ព្រៃពកនេះឡើយ ។

(ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) ហេមន្តាទីនំ ភិណ្ណំ ឧត្តនំ ឯក្កកំ អភិក្កន្តំ, ឯក្កកំ អវសិដ្ឋន្តិ ឯវំ ឧត្តអាចិក្កនំ, ឧត្តនិច បន សាសនេ ហេមន្តកិម្ពចស្សានានំ វសេន ភិណ្ណិ ហោន្តិ,

(កថោក្កដហេមន្តរដ្ឋវរាទឧបោសថ ៨-កី)

(១- បើថ្ងៃ ១៥ រោច ខែ កត្តិក ត្រូវថា) អយំ ហេមន្តឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អដ្ឋ ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បុរក្តោ, (នត្តិ ឧបោសថោ អភិក្កន្តោ^១), សត្ត ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(២- បើថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ បិតុសិរ ត្រូវថា) អយំ ហេមន្តឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អដ្ឋ ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បុរក្តោ, ឯកោ ឧបោសថោ អភិក្កន្តោ, ន ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(៣- បើថ្ងៃ ១៤ រោច ខែ បិតុសិរ ត្រូវថា) អយំ ហេមន្តឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អដ្ឋ ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បុរក្តោ, ទ្វេ ឧបោសថោ អភិក្កន្តោ, បញ្ច ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(៤- បើថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ បុស្ស ត្រូវថា) អយំ ហេមន្តឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អដ្ឋ ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ

ឧបោសថោ សម្បុរក្តោ, តេយោ ឧបោសថោ អភិក្កន្តោ, ចក្ការោ ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(៥- បើថ្ងៃ ១៥ រោច ខែ បុស្ស ត្រូវថា) អយំ ហេមន្តឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អដ្ឋ ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បុរក្តោ, ចក្ការោ ឧបោសថោ អភិក្កន្តោ, តេយោ ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(៦- បើថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ មាយ ត្រូវថា) អយំ ហេមន្តឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អដ្ឋ ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បុរក្តោ, បញ្ច ឧបោសថោ អភិក្កន្តោ, ទ្វេ ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(៧- បើថ្ងៃ ១៤ រោច ខែ មាយ ត្រូវថា) អយំ ហេមន្តឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អដ្ឋ ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បុរក្តោ, ន ឧបោសថោ អភិក្កន្តោ, ឯកោ ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(៨- បើថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ ជល្គណ ត្រូវថា) អយំ ហេមន្តឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អដ្ឋ ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បុរក្តោ, សត្ត ឧបោសថោ អភិក្កន្តោ, អដ្ឋ ឧបោសថោ បរិប្បណ្ណា ។

(ចប់ ឧបោសថ ៨ ក្នុងហេមន្តរដ្ឋ)

១ បាលីព្រះអង្គបកនេះមិនបាច់បារក្ខណ៍ ។

(ក្នុងកិច្ចការវិសាមញ្ញលេខ ៨ គឺ)

(១ - បើថ្ងៃ ១៥ រោច ខែ ឧសភា ត្រូវថា) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អដ្ឋ ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, (នត្តិ ឧបោសថោ អតិក្កន្តោ), សត្ត ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(២ - បើថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ ចេត្រ ត្រូវថា) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អដ្ឋ ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, ឯកោ ឧបោសថោ អតិក្កន្តោ, ន ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(៣ - បើថ្ងៃ ១៤ រោច ខែ ចេត្រ ត្រូវថា) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អដ្ឋ ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, ទ្វេ ឧបោសថោ អតិក្កន្តោ, បញ្ច ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(៤ - បើថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ វិសាខ ត្រូវថា) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អដ្ឋ ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, ភយោ ឧបោសថោ អតិក្កន្តោ, ចក្ការោ ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(៥ - បើថ្ងៃ ១៥ រោច ខែ វិសាខ ត្រូវថា) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អដ្ឋ ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ

ឧបោសថោ សម្បត្តោ, ចក្ការោ ឧបោសថោ អតិក្កន្តោ, ភយោ ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(៦ - បើថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ ជេស្ឋ ត្រូវថា) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អដ្ឋ ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, បញ្ច ឧបោសថោ អតិក្កន្តោ, ទ្វេ ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(៧ - បើថ្ងៃ ១៤ រោច ខែ ជេស្ឋ ត្រូវថា) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អដ្ឋ ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, ន ឧបោសថោ អតិក្កន្តោ, ឯកោ ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(៨ - បើថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ ពាសាឍ ត្រូវថា) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អដ្ឋ ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, សត្ត ឧបោសថោ អតិក្កន្តោ, (អដ្ឋ ឧបោសថោ បរិប្បណ្ណា) ។

(ចប់វិសាមញ្ញលេខ ៨ ក្នុងកិច្ចការវិសាមញ្ញលេខ ១១ គឺ លើក ២) រោច ក្នុងកិច្ចការវិសាមញ្ញលេខ ១១ គឺ

(១ - បើថ្ងៃ ១៥ រោច ខែ ឧសភា ត្រូវថា) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ បកតិវសេន អដ្ឋ ឧបោសថា, អធិបមាសវសេន ពស ឧបោសថា,

ឥមស្មី បន ឧត្តម្និ អធិកម្មាសោ ភតិស្សតិ, កស្មា
ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បុរោ, (នត្តិ
ឧបោសថោ អតិក្កន្តោ), នវ ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(នេះបែបវេទ, បើបែបខ្ញុំត្រូវ) អយំ ភិម្ហឧត្ត, អស្មី
ឧត្តម្និ ទស ឧបោសថោ, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ
ឧបោសថោ សម្បុរោ, (នត្តិ ឧបោសថោ
អតិក្កន្តោ) នវ ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(២ - បើថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ ចេត្រ ដែលជាខែចូលក្នុងឆ្នាំថ្មីហើយត្រូវ)
អយំ ភិម្ហឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្និ បកតិវសេន អដ្ឋ
ឧបោសថោ, អធិកម្មាសវសេន ទស ឧបោសថោ,
ឥមស្មី បន សំបច្ឆវេ អធិកម្មាសោ អត្តិ, កស្មា
ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បុរោ, ឯកោ
ឧបោសថោ អតិក្កន្តោ, អដ្ឋ ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(នេះបែបវេទ, បើបែបខ្ញុំត្រូវ) អយំ ភិម្ហឧត្ត, អស្មី
ឧត្តម្និ អធិកម្មាសវសេន ទស ឧបោសថោ, ឥមិនា
បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បុរោ, ឯកោ
ឧបោសថោ អតិក្កន្តោ, អដ្ឋ ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(៣ - បើថ្ងៃ ១៤ រាច ខែ ចេត្រ ត្រូវ) អយំ ភិម្ហឧត្ត,

អស្មី ឧត្តម្និ បកតិវសេន អដ្ឋ ឧបោសថោ, អធិក-
ម្មាសវសេន ទស ឧបោសថោ, ឥមស្មី បន សំប-
ច្ឆវេ អធិកម្មាសោ អត្តិ, កស្មា ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ
ឧបោសថោ សម្បុរោ, ឧបោសថោ អតិក្កន្តោ,
សត្ត ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។ (នេះបែបវេទ, បើបែបខ្ញុំត្រូវ)
អយំ ភិម្ហឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្និ អធិកម្មាសវសេន ទស
ឧបោសថោ, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ
សម្បុរោ, ឧបោសថោ អតិក្កន្តោ, សត្ត ឧបោ-
សថោ អវសិដ្ឋា ។

(៤ - បើថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ វិសាខ ត្រូវ) អយំ ភិម្ហឧត្ត, អស្មី
ឧត្តម្និ បកតិវសេន អដ្ឋ ឧបោសថោ, អធិកម្មាស-
វសេន ទស ឧបោសថោ, ឥមស្មី បន សំបច្ឆវេ អ-
ធិកម្មាសោ អត្តិ, កស្មា ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ
ឧបោសថោ សម្បុរោ, កយោ ឧបោសថោ អតិក្កន្តោ,
ឆ ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។ (នេះបែបវេទ, បើបែបខ្ញុំត្រូវ)
អយំ ភិម្ហឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្និ អធិកម្មាសវសេន ទស
ឧបោសថោ, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ
សម្បុរោ, កយោ ឧបោសថោ អតិក្កន្តោ, ឆ ឧបោ-
សថោ អវសិដ្ឋា ។

(៥-បើថ្ងៃ ១៥ រោច ខែ វិសាខ ក្រៅ) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ បកតិវសេន អដ្ឋ ឧបោសថា, អធិកមាសវសេន ទស ឧបោសថា, ឥមស្មី បន សំចច្ចរេ អធិកមាសោ អភ្កិ, ភស្មា ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, ចក្ការោ ឧបោសថា អភិក្កន្តា, បញ្ច ឧបោសថា អវសិជ្ជា ។

(នេះបើបើ, បើប្រថ្និ ក្រៅ) អយំ គិម្ពឧត្ត, អធិកមាសវសេន ទស ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, ចក្ការោ ឧបោសថា អភិក្កន្តា, បញ្ច ឧបោសថា អវសិជ្ជា ។

(៦-បើថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ ជេស្ឋ ក្រៅ) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ បកតិវសេន អដ្ឋ ឧបោសថា, អធិកមាសវសេន ទស ឧបោសថា, ឥមស្មី បន សំចច្ចរេ អធិកមាសោ អភ្កិ, ភស្មា ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, បញ្ច ឧបោសថា អភិក្កន្តា, ចក្ការោ ឧបោសថា អវសិជ្ជា ។

នេះបើបើ, បើប្រថ្និ ក្រៅ អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អធិកមាសវសេន ទស ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន

ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, បញ្ច ឧបោសថា អភិក្កន្តា, ចក្ការោ ឧបោសថា អវសិជ្ជា ។

(៧-បើថ្ងៃ ១៤ រោច ខែ ជេស្ឋ ក្រៅ) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ បកតិវសេន អដ្ឋ ឧបោសថា, អធិកមាសវសេន ទស ឧបោសថា, ឥមស្មី បន សំចច្ចរេ អធិកមាសោ អភ្កិ, ភស្មា ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, វ ឧបោសថា អភិក្កន្តា, កយោ ឧបោសថា អវសិជ្ជា ។

(នេះបើបើ, បើប្រថ្និ ក្រៅ) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អធិកមាសវសេន ទស ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, វ ឧបោសថា អភិក្កន្តា, កយោ ឧបោសថា អវសិជ្ជា ។

(៨-បើថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ បុស្សាសាធ ក្រៅ) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ បកតិវសេន អដ្ឋ ឧបោសថា, អធិកមាសវសេន ទស ឧបោសថា, ឥមស្មី បន សំចច្ចរេ អធិកមាសោ អភ្កិ, ភស្មា ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, សក្ក ឧបោសថា អភិក្កន្តា, រដ្ឋ ឧបោសថា អវសិជ្ជា ។

(នេះបើបើ, បើបើបង្ខំ ត្រូវថា) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អធិកមាសវសេន ទស ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, សត្ត ឧបោសថា អភិក្កន្តោ, ធម្ម ឧបោសថា អវសិដ្ឋា ។

(៩-បើថ្ងៃ ១៥ រោច ខែ ឈមាសាធ ត្រូវថា) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ បកតិវសេន អដ្ឋ ឧបោសថា, អធិកមាសវសេន ទស ឧបោសថា ឥមស្មី បន សំបច្ចរេ អធិកមាសា អត្ថិ, កស្មា ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, អដ្ឋ ឧបោសថា អភិក្កន្តោ, ឯកោ ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(នេះបើបើ, បើបើបង្ខំ ត្រូវថា) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អធិកមាសវសេន ទស ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, អដ្ឋ ឧបោសថា អភិក្កន្តោ, ឯកោ ឧបោសថោ អវសិដ្ឋា ។

(១០-បើថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ ទុតិយាសាធ ត្រូវថា) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ បកតិវសេន អដ្ឋ ឧបោសថា, អធិកមាស- វសេន ទស ឧបោសថា, ឥមស្មី បន សំបច្ចរេ អធិកមាសា អត្ថិ, កស្មា ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ

ឧបោសថោ សម្បត្តោ, នវ ឧបោសថោ អភិក្កន្តោ, ទស ឧបោសថោ បរិប្បណ្ណា ។

(នេះបើបើ, បើបើបង្ខំ ត្រូវថា) អយំ គិម្ពឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ អធិកមាសវសេន ទស ឧបោសថា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, នវ ឧបោសថោ អភិក្កន្តោ, ទស ឧបោសថោ បរិប្បណ្ណា ។

(ចប់ឧបោសថ ១០ ក្នុងគិម្ពឧត្តដោយអំណាចរាជកមាស) ។
(ក្នុងស្សាវន្តរោមាធឧបោសថ ៨ ពី)

(១- បើថ្ងៃ ១៥ រោច ខែ អាសាធ ឬ ទុតិយាសាធ ត្រូវថា) អយំ ចស្សានឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ សត្ត ច ឧបោសថា ឯកា ច បថារណា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, (នត្តិ ឧបោសថោ អភិក្កន្តោ) ឆ ច ឧបោសថោ ឯកា ច បថារណា អវសិដ្ឋា ។

(២- បើថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ ស្រាពណ៍ ត្រូវថា) អយំ ចស្សានឧត្ត, អស្មី ឧត្តម្មិ សត្ត ច ឧបោសថា ឯកា ច បថារណា, ឥមិនា បក្ខេន ឯកោ ឧបោសថោ សម្បត្តោ, ឯកោ ឧបោសថោ អភិក្កន្តោ, បញ្ច ច ឧបោសថោ ឯកា ច បថារណា អវសិដ្ឋា ។

(៣- បើថ្ងៃ ១៤ រោច (ខ ស្រាពណ៍ ត្រូវថា) អយ័ ចស្សាន-
ឧត្ត, អស្មិ ឧត្តម្ហិ សត្ត ច ឧបោសថា ឯកា ច
បថារណា, ឥមិនា បក្ខន ឯកា ឧបោសថា
សម្បត្តោ, ទ្វេ ឧបោសថា អតិក្កន្តា, ចត្តារោ ច
ឧបោសថា ឯកា ច បថារណា អវសិដ្ឋា ។

(៤- បើថ្ងៃ ១៥ កើត (ខ ក្របប្រាថា) អយ័ ចស្សានឧត្ត,
អស្មិ ឧត្តម្ហិ សត្ត ច ឧបោសថា ឯកា ច បថារណា,
ឥមិនា បក្ខន ឯកា ឧបោសថា សម្បត្តោ,
ករយា ឧបោសថា អតិក្កន្តា, ករយា ច ឧបោសថា
ឯកា ច បថារណា អវសិដ្ឋា ។

(៥- បើថ្ងៃ ១៥ រោច (ខ ក្របប្រា ត្រូវថា) អយ័ ចស្សានឧត្ត,
អស្មិ ឧត្តម្ហិ សត្ត ច ឧបោសថា ឯកា ច បថារណា,
ឥមិនា បក្ខន ឯកា ឧបោសថា សម្បត្តោ,
ចត្តារោ ឧបោសថា អតិក្កន្តា, ទ្វេ ច ឧបោសថា ឯកា
ច បថារណា អវសិដ្ឋា ។

(៦- បើថ្ងៃ ១៥ កើត (ខ អស្សុជ ជាថ្ងៃចារណាត្រូវថា) អយ័
ចស្សានឧត្ត, អស្មិ ឧត្តម្ហិ សត្ត ច ឧបោសថា ឯកា
ច បថារណា, ឥមិនា បក្ខន បថារណា ធិតសោ

សម្បត្តោ (ឬថា បថារណា សម្បត្តោ កំពាធិ) បញ្ច
ឧបោសថា អតិក្កន្តា, ទ្វេ ឧបោសថា អវសិដ្ឋា ។

(បើមិនធ្វើបថារណាទេ ដោយមានហេតុអ្វីមួយ ក៏ពន្លឿនឬបន្ថយបថារណា
ទៅធ្វើថ្ងៃណាមួយខាងមុខនោះ ថ្ងៃ ១៥ កើត (ខ អស្សុជ នេះ ទុកជាថ្ងៃធ្វើ
ឧបោសថា ៦ ក្នុងស្សានេដ្ឋ) ។

(៧- បើថ្ងៃ ១៤ រោច (ខ អស្សុជ ត្រូវថា) អយ័ ចស្សានឧត្ត,
អស្មិ ឧត្តម្ហិ សត្ត ច ឧបោសថា ឯកា ច បថារណា,
ឥមិនា បក្ខន ឯកា ឧបោសថា សម្បត្តោ, បញ្ច
ឧបោសថា ឯកា ច បថារណា អតិក្កន្តា, ឯកា
ឧបោសថា អវសិដ្ឋា ។

(៨- បើថ្ងៃ ១៥ កើត (ខ កត្តិក ត្រូវថា) អយ័ ចស្សានឧត្ត,
អស្មិ ឧត្តម្ហិ សត្ត ច ឧបោសថា ឯកា ច បថារណា,
ឥមិនា បក្ខន ឯកា ឧបោសថា សម្បត្តោ, ច ច
ឧបោសថា ឯកា ច បថារណា អតិក្កន្តា, សត្ត ច
ឧបោសថា ឯកា ច បថារណា បរិបុណ្ណា ។

(ចប់ ឧបោសថា ៧ នៃបថារណា ១ ឬឧបោសថា ៨ ក្នុងស្សានេដ្ឋ)
(ភិក្ខុអ្នកស្លាប់) ភិក្ខុគណនា ច ។
(ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) ឥមស្មិ ឧបោសថេត្ត សន្តិបតិកានំ

បើមានភ្នំ ២៥ អង្គ(ក្រថា) (បញ្ចាវិសតិ) ភិក្ខុ សន្និបតិកា ហោរាវិ ។

(បើមានភ្នំ ៣ ៣ អង្គ(ក្រថា) (តេត្តិសតិ) ភិក្ខុ សន្និបតិកា ហោរាវិ ។

- ២៦ — (បញ្ចាវិស) —
- ២៧ — (ឆព្វិសតិ) —
- ២៨ — (សក្កាវិសតិ) —
- ២៩ — (អដ្ឋាវិសតិ) —
- ៣០ — (ឯកាវិសតិ) —
- ៣១ — (ឯកាវិស) —
- ៣២ — (ទ្វិសតិ) —

- ៣៤ — (តេត្តិស) —
- ៣៥ — (ចតុត្តិសតិ) —
- ៣៦ — (បញ្ចាវិសតិ) —
- ៣៧ — (ឆត្តិសតិ) —
- ៣៨ — (សក្កាវិសតិ) —
- ៣៩ — (អដ្ឋាវិសតិ) —
- ៤០ — (ឯកាវិសតិ) —
- ៤១ — (ឯកាវិស) —

(បើមានក្នុង ៤២ អង្គក្រៅថា) (ទ្វេចក្កាឡិស) ភិក្ខុ សន្តិបតិកា ហោរាទិ ។

- ៤៣ — ឬ (ទ្វេចក្កាឡិស)
- ៤៤ — (គេចក្កាឡិស)
- ៤៤ — ឬ (គេកាឡិស)
- ៤៤ — (ចក្កចក្កាឡិស)
- ៤៥ — ឬ (ចក្កក្កាឡិស)
- ៤៥ — (បញ្ចក្កាឡិស)
- ៤៦ — ឬ (បញ្ចក្កាឡិស)
- ៤៦ — (ឆច្ឆក្កាឡិស)
- ៤៧ — ឬ (ឆក្កាឡិស)
- ៤៧ — (សក្កចក្កាឡិស)
- ៤៨ — ឬ (សក្កក្កាឡិស)
- ៤៨ — (អដ្ឋចក្កាឡិស)
- ៤៩ — ឬ (អដ្ឋក្កាឡិស)
- ៤៩ — (ឯក្កនបញ្ញាស)
- ៥០ — ឬ (ឯក្កនបណ្ណាស)
- ៥០ — ឬ (ឱនបញ្ញាស)
- ៥០ — ឬ (ឱនបណ្ណាស)
- ៥០ — (បញ្ញាស)
- ៥០ — ឬ (បណ្ណាស)

(បើមានក្នុង ៥១ អង្គក្រៅថា) (ឯកបញ្ញាស) ភិក្ខុ សន្តិបតិកា ហោរាទិ ។

- ៥២ — ឬ (ឯកបណ្ណាស)
- ៥២ — (ទ្វេបញ្ញាស)
- ៥៣ — ឬ (ទ្វេបណ្ណាស)
- ៥៣ — (គេបញ្ញាស)
- ៥៤ — ឬ (គេបណ្ណាស)
- ៥៤ — (ចក្កប្បញ្ញាស)
- ៥៥ — ឬ (ចក្កប្បណ្ណាស)
- ៥៥ — (បញ្ចបញ្ញាស)
- ៥៦ — ឬ (បញ្ចបណ្ណាស)
- ៥៦ — (ឆប្បញ្ញាស)
- ៥៧ — ឬ (ឆប្បណ្ណាស)
- ៥៧ — (សក្កបញ្ញាស)
- ៥៨ — ឬ (សក្កបណ្ណាស)
- ៥៨ — (អដ្ឋបញ្ញាស)
- ៥៩ — ឬ (អដ្ឋបណ្ណាស)
- ៥៩ — (ឯក្កនសដ្ឋិ)
- ៦០ — ឬ (ឱនសដ្ឋិ)
- ៦០ — (សដ្ឋិ)

(បើមានកិច្ច ១១ អង្គ ក្រៅថា) (ឯកសន្និ) ភិក្ខុ សន្តិបតិកា ហោឡិ ។

- ៦២ — (ទ្វេសន្និ) —
- ៦៣ — (ត្រៃសន្និ) —
- ៦៤ — (ចតុស្សន្និ) —
- ៦៥ — (បញ្ចសន្និ) —
- ៦៦ — (ឆស្សន្និ) —
- ៦៧ — (សត្តសន្និ) —
- ៦៨ — (អដ្ឋសន្និ) —
- ៦៩ — (ឯក្ខនសត្តកិ) —
- ៧០ — (សត្តកិ) —
- ៧១ — (ឯកសត្តកិ) —
- ៧២ — (ទ្វេសត្តកិ) —

(បើមានកិច្ច ៧៣ អង្គ ក្រៅថា) (តេសត្តកិ) ភិក្ខុ សន្តិបតិកា ហោឡិ ។

- ៧៣ — (តេសត្តកិ) —
- ៧៤ — (ចតុស្សត្តកិ) —
- ៧៥ — (បញ្ចសត្តកិ) —
- ៧៦ — (ឆស្សត្តកិ) —
- ៧៧ — (សត្តសត្តកិ) —
- ៧៨ — (អដ្ឋសត្តកិ) —
- ៧៩ — (ឯក្ខនអសីកិ) —
- ៨០ — (អសីកិ) —
- ៨១ — (ឯកអសីកិ) —

(បើមានកិច្ច៨២អង្គត្រូវថា) (ទ្វេអសីតិ) ភិក្ខុ សន្តិបតិកា ហោន្ណិ ។

- ៨៣ — ឬ (ទ្វាសីតិ) (គេអសីតិ) —
- ៨៤ — ឬ (ត្រាសីតិ) (ចក្កអសីតិ) —
- ៨៥ — ឬ (ចតុរាសីតិ) (បញ្ចាអសីតិ) —
- ៨៦ — ឬ (បញ្ចាសីតិ) (ឆអសីតិ) —
- ៨៧ — ឬ (ឆាសីតិ) (សត្តអសីតិ) —
- ៨៨ — ឬ (សត្តាសីតិ) (អដ្ឋអសីតិ) —
- ៨៩ — ឬ (អដ្ឋាសីតិ) (ឯកុននត្ថកិ) —
- ៩០ — ឬ (ឱននត្ថកិ) (នត្ថកិ) —
- ៩១ — (ឯកនត្ថកិ) —
- ៩២ — (ទ្វេនត្ថកិ) —

(បើមានកិច្ច៩៣អង្គត្រូវថា) (គេនត្ថកិ) ភិក្ខុ សន្តិបតិកា ហោន្ណិ ។

- ៩៤ — (ចក្កនត្ថកិ) —
- ៩៥ — (បញ្ចនត្ថកិ) —
- ៩៦ — (ឆនត្ថកិ) —
- ៩៧ — (សត្តនត្ថកិ) —
- ៩៨ — (អដ្ឋនត្ថកិ) —
- ៩៩ — (ឯកុនសក) —
- ១០០ — ឬ (ឱនសក) (សក) —
- ១០១ — (ឯកុក្កុរសក) —
- ១០២ — (ទ្វយុក្កុរសក) —
- ១០៣ — (តយុក្កុរសក) —
- ១០៤ — (ចក្កុក្កុរសក) —
- ១០៥ — (បញ្ចុក្កុរសក) —
- ១០៦ — (ឆុក្កុរសក) —
- ១០៧ — (សត្តុក្កុរសក) —
- ១០៨ — (អដ្ឋុក្កុរសក) —
- ១០៩ — (នត្តុក្កុរសក) —

(បើមានកិច្ច ១១០ អង្គ ត្រូវ ៧) (ទិស្កុវសត) ភិក្ខុ សន្តិបតិការ ហោរិ ។

- ១១១ - (ឯកាទស្កុវសត) -
- ឬ (ឯការស្កុវសត)
- ១១២ - (ធិរាទស្កុវសត) -
- ឬ (ការស្កុវសត)
- ១១៣ - (គេវស្កុវសត) -
- ១១៤ - (ចតុទ្ធស្កុវសត) -
- ឬ (ចុទ្ធស្កុវសត)
- ឬ (ចោទ្ធស្កុវសត)
- ១១៥ - (បញ្ចាទស្កុវសត) -
- ឬ (បណ្ណស្កុវសត)
- ១១៦ - (សោឡស្កុវសត) -
- ១១៧ - (សត្តស្កុវសត) -
- ១១៨ - (អដ្ឋស្កុវសត) -
- ១១៩ - (ឯកុនិសិក្កុវសត) -
- ឬ (ឯកុនិស្កុវសត)
- ឬ (ឧនិសិក្កុវសត)
- ឬ (ឧនិស្កុវសត)

(បើមានកិច្ច ១២០ អង្គ ត្រូវ ៧) (វិសិក្កុវសត) ភិក្ខុ សន្តិបតិការ ហោរិ ។

- ឬ (វិស្កុវសត)
- ។ល។ - ។ល។
- ២០០ - (ទ្វិសត) -
- ២០១ - (ឯកុក្កុវទ្វិសត) -
- ២០២ - (ទ្វយុក្កុវទ្វិសត) -
- ។ល។ ។ល។
- ៣០០ - (តិសត) -
- ៣០១ - (ឯកុក្កុវតិសត) -
- ។ល។ ។ល។
- ៤០០ - (ចតុស្សត) -
- ៤០១ - (ឯកុក្កុវចតុស្សត) -
- ។ល។ ។ល។
- ៥០០ - (បញ្ចាសត) -
- ៥០១ - (ឯកុក្កុវបញ្ចាសត) -
- ។ល។ ។ល។
- ៦០០ - (នស្សត) -
- ៦០១ - (ឯកុក្កុវនស្សត) -
- ។ល។ ។ល។

(បើមានកិត្ត ៧០០ អង្គ ត្រូវថា) (សក្កសត) ភិក្ខុ សន្និបតិកា ហោត្តិ ។

— ៧០១— (ឯកក្កសត) —

។ល។ ។ល។

— ៨០០— (អដ្ឋសត) —

— ៨០១— (ឯកក្កអដ្ឋសត) —

។ល។ ។ល។

— ៩០០— (នវសត) —

— ៩០១— (ឯកក្កនវសត) —

។ល។ ។ល។

— ១០០០— (សហស្ស) —

— ១០០១— (ឯកក្កសហស្ស) —

។ល។ ។ល។

— ១០.០០០(ហ្មែន)— (ទសសហស្ស) —

— ១០.០០១— (ឯកក្កទសសហស្ស) —

។ល។ ។ល។

— ១០០.០០០(សែន) (សកសហស្ស) —

— ១០០.០០១ — (ឯកក្កសកសហស្ស) —

។ល។ ។ល។

— ១.០០០.០០០(លាន) — (ទសសកសហស្ស) — ។

(ភិក្ខុអ្នកសូត្រា) ឱវារទោ ។ (ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) ភិក្ខុនិទំ ឱវារទោ ទាគរញ្ចា, ឥទានិ បន កាសំ នត្តិកាយ, សោ ច ឱវារទោ ឥច នត្តិ ។

(ភិក្ខុអ្នកសូត្រា) ឧបោសថស្ស ឯកានិ បុព្វកិច្ចនិ តុច្ឆតិ។

(ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) ឯកានិ បញ្ច ភម្មានិ ឆន្ទាហារណាទិនិ ជាតិមារក្ខុទ្ទេសតោ បធម៌ កត្តព្វក្កា, ឧបោសថស្ស ឧបោសថភម្មស្ស បុព្វកិច្ចនិ តុច្ឆតិ, បុព្វកិច្ចានិកិ អក្កាតានិ។

(ភិក្ខុអ្នកសូត្រា) ឧបោសថោ យាវតិកា ច ភិក្ខុ ភម្មប្បក្កា សកាគាបត្តិយោ ច ន វិជ្ជន្តិ, វិជ្ជនិយា ច បុគ្គលា តស្មី ន ហោត្តិ, បត្តកល្លន្តិ តុច្ឆតិ ។ ឧបោសថោ ។

(ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយ បើឧបោសថថ្ងៃទី១៤ត្រូវថា) តីសុ ឧបោសថ— ទិវសេសុ ចាក្កុសិបន្តារសិសាមគ្គីសុ, អដ្ឋុបោសថ— ថោ (ចាក្កុសេសា) ។

(បើឧបោសថថ្ងៃទី១៥ ត្រូវថា) តីសុ ឧបោសថទិវសេសុ ចាក្កុសិបន្តារសិសាមគ្គីសុ, អដ្ឋុបោសថោ (បន្តារសេសា) ។ (បើឧបោសថថ្ងៃសាមគ្គីត្រូវថា)

តីសុ ឧបោសថទិវសេសុ ចាក្កុសិបន្តារសិសាមគ្គីសុ អដ្ឋុបោសថោ (សាមគ្គី) ។ (បើមានអធិការលើកថ្ងៃមួយ—

គោរពទោច(ខែជេស្ឋជាខែបាលី ១៥ ក្រុងថ្ងៃ ១៥ រោច ខែជេស្ឋ ក្នុងឆ្នាំណាមួយ ត្រូវថា) គឺសុំ ឧបោសថទិវសេស្ស ចាតុទ្ធសិបណ្ណរសី- សាមគ្គីស្ស , អដ្ឋបោសថេវា (ឬថា អដ្ឋ បន្តបោសថេវា) អធិកថាវចនេសន បណ្ណរសេវា ។

(ភិក្ខុអ្នកសួរថា) យាវតិកា ច ភិក្ខុ ភិក្ខុប្បត្តា ។

(ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) យត្តកា ភិក្ខុ តស្ស ឧបោសថភិក្ខុស្ស បត្តា យុត្តា អនុវេទា, សព្វនិមេន បរិច្ឆេទន ចត្តារា ភិក្ខុ បកតត្តា សឿន អនុភិក្ខុ, គេ ច ខោ ហត្ថបាសំ អវិជ្ជហិត្វា ឯកសីមាយំ ថិតា ។

(ភិក្ខុអ្នកសួរថា) សកាកាបត្តិយេវា ច ន វិជ្ជន្តិ ។

(ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) វិកាលកោជនាទិវត្តសកាកាបត្តិយេវា ច ន វិជ្ជន្តិ ។

(ភិក្ខុអ្នកសួរថា) ចជ្ជនីយា ច បុគ្គលា គស្មី ន មោឃន្តិ ។

(ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) គហជ្ជបណ្ណកាទយេវា ឯកវិសតិ ចជ្ជនីយបុគ្គលា, ហត្ថបាសគោ ពហិករណវចនេសន វេជ្ជតញា , គស្មី ន មោឃន្តិ ។

(ភិក្ខុអ្នកសួរថា) បត្តកល្យន្តិ តុច្ចតិ ។

(ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) សឿស្ស ឧបោសថភិក្ខុ គមេហិ

ចត្វហិ លក្ខណេហិ សទ្ធិហិតំ , បត្តកល្យន្តិ តុច្ចតិ , បត្តកាលវត្តន្តិ អក្ខាតំ ។

បុព្វករណបុព្វកិច្ចានិ សមារមត្វា ទេសិតាបត្តិកស្ស សមគ្គស្ស ភិក្ខុសឿស្ស អនុមតិយា, ធាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិតំ អារាធនំ^(១) ករោមិ^(២) ។ បុព្វករណបុព្វកិច្ច ដែលបានធ្វើតាមរបៀប ខាងលើនេះ ជាភិក្ខុនៃសង្ឃបោសថ (ឧបោសថរបស់សង្ឃ ឬ ឧបោសថក្នុងសិទ្ធិ របស់សង្ឃ) ហេតុនោះ ភិក្ខុមានចំនួនយ៉ាងហោចត្រឹម ៤ អង្គឡើងទៅ ហោថា សង្ឃ គឺមានតែសង្ឃនេះឯង ទើបអាចធ្វើសង្ឃបោសថបាន។ ពភិក្ខុ ៣ អង្គ ឬ ២ អង្គ ហោថា គណៈនេះ ធ្វើសង្ឃបោសថមិនបានទេ ធ្វើបានតែគណៈបោសថ (ឧបោសថរបស់គណៈ, ឧបោសថក្នុងសិទ្ធិរបស់គណៈ) គឺបារិសុទ្ធិឧបោសថ ។

ចំណែកពភិក្ខុ ១ អង្គ ហោថាបុគ្គលា នេះឯង ធ្វើបានតែបុគ្គលុបោសថ (ឧបោសថរបស់បុគ្គល, ឧបោសថក្នុងសិទ្ធិរបស់បុគ្គល)គឺថាជាអធិដ្ឋានឧបោសថ ។

ចប់របៀបធ្វើបុព្វករណបុព្វកិច្ច នៃសឿស្សបោសថតែម្តង ។

របៀបធ្វើបុព្វករណបុព្វកិច្ច នៃសង្ឃប្បវារណា (បវារណារបស់សង្ឃ)

របៀបធ្វើបុព្វករណបុព្វកិច្ច នៃសង្ឃប្បវារណានោះ ត្រូវធ្វើតាមពិធី

១ ទា អឿសនំ កំពង ។ ២ ក(ច្បងខ្លះថា ករោម ដោយសំអាតថា អារាធនានំទូស សឿស្សតែអស់ ។

ដូចគ្នាទេ ៖

ជាដំបូងភិក្ខុអ្នកសួរ (អ្នកគូនដើមបរាណា ឬ ទ្វេបរាណា) ត្រូវសន្មត
ប្រកាសប្រាប់សង្ឃសូត្រថា នមោ គស្ស ភគវតោ អរហតោ
សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស (៣៧៣) ។ រួចសូត្រថា សុណាតុ មេ
ភន្តេ^(១) សឡោ, យទិ សឡស្ស បត្តកល្លំ, អហំ
អាយស្មន្តំ ឥត្តន្ទាម៌^(២) វិនយំ បុរេច្ចយ្យំ ។

ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយ (អ្នកគាំឯញត្តិ) ត្រូវសន្មតប្រកាសប្រាប់សង្ឃសូត្រថា
នមោ គស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
(៣៧៣)។ រួចសូត្រថា សុណាតុ មេ ភន្តេ^(១) សឡោ, យទិ
សឡស្ស បត្តកល្លំ, អហំ អាយស្មតោ ឥត្តន្ទាមន៌^(២)
វិនយំ បុរេជ្ជា វិស្សន្ទយ្យំ ។

បើភិក្ខុសួរឆ្លើយមិនបានសន្មតជាបុរេទេ ហើយស្រាប់តែសួរឆ្លើយតែម្តង
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(ភិក្ខុអ្នកសួរថា)

សម្មជ្ជនី បទីវោ ច ឧទកំ អាសនេន ច
បចារណាយ ឯតានិ បុព្វករណនិ តុច្ចតិ ។

ឧកាស សម្មជ្ជនី ។ (ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) សម្មជ្ជនករណញ្ច ។
(ភិក្ខុអ្នកសួរថា) បទីវោ ច ។ (បើក្នុងពេលយប់ ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា)

១ ចូរមើលសេចក្តីពន្យល់ខាងចុះក្រោមទំព័រ ៣៦ ឆ្នាំ ១៩៧ ។

បទីបឧជ្ឈលនញ្ច ឥទានិ សុរិយារលោកស្ស នត្តិកាយ
បទីបភិច្ចំ អត្ថិ ។ (បើក្នុងពេលថ្ងៃថា) បទីបឧជ្ឈលនញ្ច
ឥទានិ សុរិយារលោកស្ស អត្ថិកាយ បទីបភិច្ចំ នត្ថិ ។
(ភិក្ខុអ្នកសួរថា) ឧទកំ អាសនេន ច ។ (ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា)
អាសនេន សហ បាទិយបរិកោជនិយឧទកជ្ជបនញ្ច ។
(ភិក្ខុអ្នកសួរថា) បចារណាយ ឯតានិ បុព្វករណនិ តុច្ចតិ ។
(ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) ឯតានិ ចត្តារិ តត្តានិ សម្មជ្ជនករណានិ
សឡសនិបាកតោ បឋមំ កត្តព្វត្តា, បចារណាយ
បចារណាកម្មស្ស បុព្វករណនិ តុច្ចតិ, បុព្វករណានិគិ
អក្កាតានិ ។ (ភិក្ខុអ្នកសួរថា)

ឆន្ទប្បចារណា ឧត្តក្ខានំ, ភិក្ខុគណនា ច ឱចារទោ,
បចារណាយ ឯតានិ, បុព្វភិច្ចនិ តុច្ចតិ ។

ឆន្ទប្បចារណា ។ (ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) ឆន្ទារហានំ ភិក្ខុនំ
ឆន្ទប្បចារណាហរណញ្ច^(១) ឥធ នត្ថិ ។

(ភិក្ខុអ្នកសួរថា) ឧត្តក្ខានំ ។ (ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) ហេមន្តាទីនំ
ភិណ្ណំ ឧត្តនំ ឯត្តកំ អតិក្កន្តំ, ឯត្តកំ អវសិជ្ជនិ ឯតំ
ឧត្តអាចិក្ខន្តំ, ឧត្តនិធ បន សាសនេ ហេមន្តគិម្ពតស្សា-

១ ឆន្ទប្បចារណាហរណំ ឆញ ៧៦ ឆតិ ៧៦៩ ។

នាង វសេន គិណិ ហោន្ណិ ។ អយំ វស្សានឧត្ត
អស្មី ឧត្តម្មិ សត្ត ច ឧបោសថា ឯកា ច បចារណា,
ឥមិនា បក្ខេន បចារណា សម្បត្តា (ឬថា បចារណា-
ទិវសោ សម្បត្តា), បញ្ច ឧបោសថា អតិក្កន្តា, ទ្វេ
ឧបោសថា អវសិដ្ឋា ។

(ភិក្ខុអ្នកសូចា) ភិក្ខុគណនា ច ។ (ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) ឥមស្មី
បចារណារត្ត សន្តិបតិកានំ ភិក្ខុនំ គណនា បញ្ច^(២) ភិក្ខុ
សន្តិបតិកា ហោន្ណិ ។ (ភិក្ខុអ្នកសូចា) ឱវារទា ។
(ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) ភិក្ខុនិទំ ឱវារទា ទាគព្វោ ឥទានិ បន
កាសំ នត្តិកាយ, សោ ច ឱវារទា ឥធ នត្តិ ។
(ភិក្ខុអ្នកសូចា) បចារណាយ ឯកានិ បុព្វភិច្ឆន្តិ ខុច្ឆតិ ។
(ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) ឯកានិ បញ្ច កម្មានិ ឆន្ទប្បចារណាទិនិ
(ឬថា ឆន្ទាហារណាទិនិ) ញត្តិយា បឋមតោ បឋមំ
កត្តពត្តា, បចារណាយ បចារណាកម្មស្ស បុព្វភិច្ឆន្តិ
ខុច្ឆតិ, បុព្វភិច្ឆានិកិ អក្ខាភានិ ។ (ភិក្ខុអ្នកសូចា) បចារណា,
យាវតិកា ច ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា សកាគាបត្តិយោ ច ន
វិច្ឆន្តិ, វច្ឆនិយា ច បុគ្គលា គស្មី ន ហោន្ណិ,
បត្តកល្លន្តិ ខុច្ឆតិ ។ បចារណា ។ (ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា)

បចារណាទិវសេស្ស ចាគុទ្ធសិបណ្ណាសិសាមគ្គិស្ស ,
អជ្ជប្បចារណា បណ្ណាសី ។ (ភិក្ខុអ្នកសូចា) យាវតិកា ច
ភិក្ខុ កម្មប្បត្តា ។ (ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) យត្តកា ភិក្ខុ គស្ស
បចារណាកម្មស្ស បត្តា យត្តា អន្សបា, សព្វន្តិមេន
បរិច្ឆេទេន បញ្ច ភិក្ខុ បកតត្តា សឡេន អន្សត្តា,
គេ ច ខោ ហត្តពុសំ អវិជ្ជហិត្វា ឯកសិមាយំ វិកា។
(ភិក្ខុអ្នកសូចា) សកាគាបត្តិយោ ច ន វិច្ឆន្តិ ។ (ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា)
វិកាលភោជនាទិវត្តសកាគាបត្តិយោ ច ន វិច្ឆន្តិ ។
(ភិក្ខុអ្នកសូចា) វច្ឆនិយា ច បុគ្គលា គស្មី ន ហោន្ណិ ។
(ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) គហជ្ជបណ្ណាគាទយោ ឯកវិសតិ វច្ឆនិយ
បុគ្គលា, ហត្តបាសតោ ពហិករណាវសេន វច្ឆតព្វា
គស្មី ន ហោន្ណិ ។ (ភិក្ខុអ្នកសូចា) បត្តកល្លន្តិ ខុច្ឆតិ
(ភិក្ខុអ្នកឆ្លើយថា) សឡស្ស បចារណាកម្មំ ឥមេហិ ចក្ខុប
លក្ខណេហិ សច្ចហិតំ, បត្តកល្លន្តិ ខុច្ឆតិ, បត្តកាល
វន្តន្តិ អក្ខាតំ ។

(ភិក្ខុអ្នកសូចា) បុព្វករណបុព្វភិច្ឆានិ សមារមេ
ទេសិតាបត្តិកស្ស សមគ្គស្ស ភិក្ខុសឡស្ស អនុមតិយ
ញត្តិ បឋមតំ អរ្យសនំ ករោមិ ។

២ ច្បាប់លទានដើមគ្រឹះស្ថាន ១១ គរ ១៩៧ ។

បុព្វករណបុព្វកិច្ច ដែលបានធ្វើតាមរបៀបខាងលើនេះ ជាកិច្ចនៃសង្ឃ-
 ប្បវារណា បវារណារបស់សង្ឃ, បវារណាក្នុងសិទ្ធិរបស់សង្ឃ ហេតុនោះភិក្ខុ-
 មានចំនួនយ៉ាងតិចបំផុតត្រឹម ៥ អង្គ ឡើងទៅហោថាសង្ឃបញ្ញត្តិ គឺមានតែសង្ឃ
 ដែលមានភិក្ខុចំនួន ៥ អង្គឡើងទៅទើបអាចធ្វើសង្ឃប្បវារណាបាន ។ ឯភិក្ខុ ៤-
 អង្គ ឬ ៣ អង្គ ឬ ២ អង្គ ហោថាគណៈនេះធ្វើសង្ឃប្បវារណាមិនបានទេ ធ្វើ
 បានតែគណប្បវារណា) បវារណារបស់គណៈឬបវារណាក្នុងសិទ្ធិរបស់គណៈ)
 ចំណែកឯភិក្ខុ-១ អង្គហោថាបុគ្គលនេះ ធ្វើបានតែបុគ្គលប្បវារណា (បវារណា
 របស់បុគ្គល ឬ បវារណាក្នុងសិទ្ធិរបស់បុគ្គល) ។

ចប់របៀបធ្វើបុព្វករណបុព្វកិច្ច
នៃសង្ឃប្បវារណា តែចំណេះ ។

សេចក្តីពន្យល់

១. គ្រងបាលីថា ភន្ទ បើភិក្ខុអ្នកសូត្រចាស់ជាងសង្ឃទាំងអស់ត្រូវថា
 អាត្មនសា គឺត្រូវសូត្រថា សុណាត្ថមេ អាត្មនសា សឡោ។ល។
២. គ្រងបាលីថា ឥត្តន្ទាមំ នេះ សម្រាប់បញ្ចូលបព្វជិតនាមមកជំនួស,
 បើបព្វជិតនាម មានស្រុះ ឥ, ឧ នៅទីបំផុតដូចជា មហាមុនី,
 ធម្មគរុ ជាដើមត្រូវបន្ថែមនិក្ខហិត នៅទីបំផុតឲ្យទៅជា មហាមុនី, ធម្មគរុ
 ជាដើម, បើបព្វជិតនាមមានស្រុះ ឡី, ឧ, នៅទីបំផុត ដូចជា សុរមធី,
 ធម្មញ្ញ ជាដើម ត្រូវធ្វើស្រុះ ឡី, ឧ, ទៅជា ឥ, ឧ ហើយបន្ថែម
 និក្ខហិត នៅទីបំផុតឲ្យទៅជា សុរមធី, ធម្មញ្ញ ជាដើម, បើបព្វជិត

នាម ដែលមានស្រុះ ៩ - ១ (ឧ) នៅទីបំផុតដូចជា អគ្គធីរោ
 បញ្ញាសារោ ជាដើម ត្រូវធ្វើឲ្យមានទីបំផុតជានិក្ខហិត ថា អគ្គធីរុ,
 បញ្ញាសារុ ជាដើម គឺភិក្ខុអ្នកសូត្រសូត្រថា អហំ អាយស្មន្ត
 (មហាមុនី) ឬ ធម្មគរុ ឬ សុរមធី ឬ ធម្មញ្ញ ឬ
 អគ្គធីរុ ឬថា បញ្ញាសារុ វិនយំ បុរុជ្ជយ្យំ ។

៣. គ្រងបាលីថា ឥត្តន្ទាមំ នេះ ក៏សម្រាប់បញ្ចូលបព្វជិតនាមមក
 ជំនួសដែរ បើបព្វជិតនាមមានទីបំផុតស្រុះ ឥ, ឧ ដូចជា មហាមុនី,
 ធម្មគរុ ជាដើម ត្រូវបន្ថែមអក្សរ នា នៅទីបំផុតឲ្យទៅជា មហាមុ-
 នីនា, ធម្មគរុនា ជាដើម, បើបព្វជិតនាមមានទីបំផុតស្រុះ ឡី,
 ឧ, ដូចជា សុរមធី, ធម្មញ្ញ ជាដើម ត្រូវធ្វើឲ្យទៅជាស្រុះ ឥ, ឧ
 ហើយបន្ថែមអក្សរ នា នៅទីបំផុតជា សុរមធីនា, ធម្មញ្ញនា
 ជាដើម, បើបព្វជិតនាម មានទីបំផុតស្រុះ ៩ - ១ (ឧ) ដូចជា អគ្គធីរោ
 បញ្ញាសារោ ជាដើម ត្រូវលុបស្រុះ ៩ - ១ នោះចេញ ហើយបន្ថែម
 ៩ - ន (ឯន) មកជំនួសជា អគ្គធីរោន, បញ្ញាសារោន ព្រៃ
 ភិក្ខុអ្នកធ្វើត្រូវសូត្រថា អហំ អាយស្មតា (មហាមុនីនា ឬ
 ធម្មគរុនា ឬ សុរមធីនា ឬ ធម្មញ្ញនា ឬ អគ្គធីរោន ឬថា
 បញ្ញាសារោន) វិនយំ បុរុជ្ជា វិស្សជ្ជយ្យំ ។

៤. គ្រងបាលីថា អាយស្មន្ត, អាយស្មតា នេះជាពាក្យលំអុក

លើនន បើមិនបាច់ថា មិនជាការអី ។ បើភិក្ខុមានស្ស្រាវន្តិជាង ឬ ស្មើគ្នានឹងថា
 ឥត្តន្ទាម័ ភិក្ខុំ, ឥត្តន្ទាមេន ភិក្ខុនា មិនបាច់ថា អាយស្មន្តំ,
 អាយស្មតា ក៏បាន ។ បើភិក្ខុជាមហាថេរ មានបព្វជិតនាមជា មហា-
 ម្មនិ, ធម្មគរុ, សុមេធិ, ធម្មញ្ញ, អគ្គធិរោ, បញ្ញាសារោ
 គ្រាន់តែបញ្ចូលពាក្យថា មហារថេរំ, មហារថេរេន ប៉ុណ្ណោះមកភ្ជាប់
 ខាងចុងបព្វជិតនាមនោះថា មហាម្មនិមហារថេរំ, មហាម្មនិមហា-
 ថេរេន ធម្មគរុមហារថេរំ, ធម្មគរុមហារថេរេន, សុមេធិ
 មហារថេរំ, សុមេធិមហារថេរេន, ធម្មញ្ញមហារថេរំ,
 ធម្មញ្ញមហារថេរេន, អគ្គធិរមហារថេរំ, អគ្គធិរមហារថេរេន
 បញ្ញាសារមហារថេរំ, បញ្ញាសារមហារថេរេន, មិនពាច់ថា
 អាយស្មន្តំ, អាយស្មតា ក៏បាន ។

បុព្វករណបុព្វភិច្ច
 នៃសង្ឃប្រោសថ នឹង សង្ឃប្បវារណា ចប់ ។
 ដោយព្រះធម្មយោសាចារ្យ សេខ នាថ

ផ្លែម
ភិក្ខុប្បវាតិមោក្ខ
 បាលី - វ្យែប

កកតរោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ ចិច្ច ។

សុណាកុ មេ ករុណ្ណ(១) សុខ្យោ, អដ្ឋបោសថោ (បណ្ណារសោ) (២), យទិ សុខ្យស្ស បក្កកណ្ណំ, សុខ្យោ ឧបោសថំ ករេយ្យ, បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសេយ្យ ។

អី សុខ្យស្ស បុព្វភិច្ចំ ? បាវិសុទ្ធិ អាយស្សនោ អារោរោថ, បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិស្សាមិ, តំ សព្វេថ សន្តា សាធុកំ សុណោម មនសិករោម, យស្ស សិយា អាបត្តិ, សោ អាវិករេយ្យ, អសន្តិយា អាបត្តិយា កុណ្ណិ កថិតព្វំ: កុណ្ណិការេន ខោ បនាយស្សនោ បរិ- សុទ្ធាតិ វេទិស្សាមិ; យថា ខោ បន បច្ចេកបុជ្ឈស្ស មេយ្យាករណំ ហោតិ, ឯចមេវ(៣) ឯត្រុបាយ បរិ- សាយ យាវគកិយំ អនុស្សាវិកំ ហោតិ, យោ បន ភិក្ខុ យាវគកិយំ អនុស្សាវិយមារេន សមារេនា សន្តិ អាបត្តិ នាវិករេយ្យ,

១ បើភិក្ខុអ្នកសម្តែងបាតិមោក្ខនោះចាស់ជាងគេទាំងអស់ ត្រូវថា អរមុសោ ។ ២ ចើ ថ្ងៃ ១៤ រោច ត្រូវថា ចារកុទសោ, ចើថ្ងៃសាមញ្ញត្រូវថា សាបត្តិ ។ ៣ ឧ.ម. ៤១២ ។

សូមនមស្តារចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គនោះ ។
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន(១) សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំព្រះករុណា, ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃ ឧបោសថ ទី (១៥)(២), បើឧបោសថកម្មនេះ មានកាលដ៏គួរដល់សង្ឃហើយ, សង្ឃត្រូវធ្វើឧបោសថ, ត្រូវសម្តែងបាតិមោក្ខ ។

បុព្វភិច្ចរបស់សង្ឃ (សង្ឃបានធ្វើហើយ) ឬ? បពិត្រលោកអ្នកមាន អាយុទាំងឡាយ, សូមលោកទាំងឡាយប្រាប់នូវសេចក្តីបរិសុទ្ធិ, ខ្ញុំព្រះករុណា នឹងសម្តែងបាតិមោក្ខ, យើងទាំងឡាយដែលមាននៅ (ទីនេះ) ទាំងអស់គ្នា ត្រូវតែចិត្តស្តាប់បាតិមោក្ខនោះ ឲ្យបានសម្រេចប្រយោជន៍ លោកអង្គណា មានអាបត្តិ, លោកអង្គនោះត្រូវសម្តែងចេញ, បើពុំមានអាបត្តិទេ ត្រូវនៅ ស្ងៀម, ខ្ញុំព្រះករុណានឹងដឹងថាលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធ ដោយកិរិយានៅស្ងៀមនុំ: ឯង, ដូចជាបុគ្គលដែលត្រូវគេសូរបញ្ជាចំពោះរូបម្នាក់ៗ តែងដោះស្រាយ យ៉ាងណាមិញ, ពាក្យដែលខ្ញុំព្រះករុណាប្រកាសឲ្យដឹង អស់ កំណត់បីដងយ៉ាងនេះ ក្នុងបរិស័ទមានសភាពយ៉ាងនេះ ក៏ដូច្នោះដែរ, កាល ចើខ្ញុំព្រះករុណាសូត្រប្រកាស គ្រប់បីដងហើយ, ភិក្ខុណាមួយ កាលរលឹកឃើញ ថាមានអាបត្តិហើយ មិនព្រមសម្តែងចេញទេ,

១ ចើថា អរមុសោ ត្រូវប្រែថា គ្មានសង្ឃដ៏ចម្រើន ។ ២ ចើថ្ងៃ ១៤ រោច ត្រូវប្រែថា ទី ១៥ ។ ចើថ្ងៃសាមញ្ញ ត្រូវប្រែថា ថ្ងៃសាបត្តិ ។

សម្បជានមុសាវាទស្ស ហោតិ, សម្បជានមុសាវា-
ទោ ខោ បនាយសុន្តោ អន្តរាយិកោ ធម្មោ គុត្តោ
កកចកា, កស្មា សមោទេន ភិក្ខុនា អាបន្តេន
វិសុទ្ធាបេក្ខេន សន្តិ អាបត្តិ អាវិកាភក្ខា, អាវិកកា
ហិស្ស ផាសុ ហោតិ ។

ឧទ្ទិដ្ឋំ ខោ បនាយសុន្តោ និទានំ ។ កត្តាយ-
សុន្តេ បុច្ឆាមិ, កច្ចិក្ក បរិសុទ្ធា? ទុតិយម្យិ បុច្ឆាមិ,
កច្ចិក្ក បរិសុទ្ធា? កតិយម្យិ បុច្ឆាមិ, កច្ចិក្ក
បរិសុទ្ធា? បរិសុទ្ធក្តាយសុន្តោ, កស្មា គុណ្ណិ ។
ឯចមេតំ ធារយាមិ ។

និទានុទ្ទេសោ និដ្ឋិកោ ។

ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិឈ្មោះសម្បជានមុសាវាទទុក្ខដ, ចពិត្រលោកអ្នកមានអាយុ
ទាំងឡាយ, ធនសម្បជានមុសាវាទហ្នឹង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា
ជាអន្តរាយិកធម៌, ព្រោះហេតុនោះ (បើ) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ រលឹកឃើញ
បាន, មានចំណងចង់ឲ្យខ្លួនបរិសុទ្ធិវិញ, ត្រូវតែសម្តែងអាបត្តិដែលមាន (នោះ
ចេញ), ដ្បិតភិក្ខុនោះមែនមានសេចក្តីសប្បាយ ព្រោះការសម្តែងអាបត្តិនោះ ។

ចពិត្រលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ, និទានំ ខ្ញុំព្រះករុណាបានសម្តែង
រួចហើយ ។ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ក្នុងនិទាន
នេះ, លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ? ខ្ញុំព្រះករុណាសូមសួរជាគម្រប់
ពីរដងទៀត, លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ? ខ្ញុំព្រះករុណាសូមសួរ
ជាគម្រប់បីដងទៀត, លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ? លោកអ្នកមាន
អាយុទាំងឡាយ សុទ្ធតែជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងនិទាននេះហើយ, ព្រោះហេតុនោះបាន
ជាទៅស្ងៀម ។ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមចាំទុកនូវហេតុនេះ ដោយកិរិយាទៅស្ងៀម
យ៉ាងនេះ ។

ចប់និទានុទ្ទេស(១)។

១ និទានប្រែថា សេចក្តីផ្តើមឬពាក្យប្រាប់ ១ ខ្មែរស្រែចាំ បាលី (ផលសម្តែង
សៀវភៅ ទុកដារគាលដើម្បីសិក្សាបទ ។

គ្រូមេ ចក្ការោ បារាជិកា ធម្មា ឧទ្ទេសំ អា-
គច្ឆន្តិ ។

១-យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ សិក្ខាសាជីវសមា-
បន្នោ, សិក្ខំ អប្បច្ឆត្តាយ, ធុញ្ចល្យំ អនាថិកត្វា, មេ-
ថុនំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ អន្តមសោ ភិច្ឆានគកាយបិ,
បារាជិកា ហោតិ អស់ថារសា ។

២-យោ បន ភិក្ខុ គាមា ថា អញ្ញោ ថា
អទិន្នំ ថេយ្យសទ្ធាតំ អាទិយេយ្យ, យថារូបេ អទិន្នា-
ណានេ វាជានោ ចោវំ គហេត្វា ហានេយ្យំ ថា ពន្ធុ-
យ្យំ ថា បញ្ចថេយ្យំ ថា : ចោរោសិ ពារេយាសិ មូ-
ឡោសិ ថេរោសិភិ, គថារូបំ ភិក្ខុ អទិន្នំ អាទិយ-
មារោ, អយម្យិ បារាជិកា ហោតិ អស់ថារសា ។

៣-យោ បន ភិក្ខុ សញ្ជិច្ឆ មនុស្សនិក្ខហំ
ជីវិតា វោរោវេយ្យ, សត្តហារកំ ថាស្ស បរិវេយ-
សេយ្យ, មរណាចណ្ណំ ថា សំវរណ្ណាយ្យ, មរណាយ
ថា សមាទបេយ្យ: អម្ពោ បុរិស, ភិ តុយ្ហិមិទា បា-
បភេន ធុជីវិតេន? មគន្ធល ជីវិតា សេវេយ្យាភិ;
ភិ ចិត្តមនោ ចិត្តសទ្ធិប្បា.

អាបត្តិបារាជិកាទាំងឡាយពួននេះ មកកាន់ឧទ្ទេសក្នុងបាលីមោក្ខនោះ ។

១-ភិក្ខុណាមួយដល់ព្រមដោយសិក្ខា និងសាជីវៈ(*) របស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ហើយ, មិនពោលលាសិក្ខាចេញ, មិនធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ថាជាអ្នកមានកម្លាំង
ថយទេ, ហើយសេពមេថុនធម្ម, ដោយហោចទេ? សូម្បីតែនឹងសត្វតិរច្ឆាចេញ,
(ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ជាបុគ្គលឥតសំរាល(២) ។

២-ភិក្ខុណាមួយកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយចំណែកនៃចិត្ត
លួច អំពិស្រុកក្តី, អំពិព្រៃក្តី, ព្រះរាជាទាំងឡាយចាប់ចោរបានហើយ
គប្បីសម្លាប់ក្តី ឃុំឃាំងក្តី ទិរទេសក្តី ដោយព្រះរាជទណ្ឌថា : " អាជន
ជាចោរ, ជាមនុស្សពាលវង្វេង, ជាមនុស្សលួច " ព្រោះអទិន្នាមានមាន
សភាពយ៉ាងណា, ភិក្ខុកាលកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ មានសភាព
យ៉ាងនោះ, ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិបារាជិក ជាបុគ្គលឥតសំរាលដែរ ។

៣-ភិក្ខុណាមួយ ក្លែងផ្តាច់បង់រាងកាយរបស់មនុស្ស ឲ្យឃ្លាតចាកជីវិតក្តី,
ស្វែងរកសង្រ្គាវឲ្យគេសម្លាប់រាងកាយមនុស្សក្តី, ពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់
ក្តី, ឬក៏និយាយណែនាំដើម្បីសេចក្តីស្លាប់ថា : " ថែបុរសដ៏ចម្រើន, ជីវិត
អាត្រក់នេះមានប្រយោជន៍អ្វីដល់អ្នក? អ្នកស្លាប់ទៅ ស្លាប់ទៅវិញប្រសើរជាង
រស់ទៅ " , ភិក្ខុមានចិត្តគិត មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តដូច្នោះ ,

១ ពាក្យថាដល់ព្រមដោយសិក្ខា និងសាជីវៈ បានសេចក្តីថា ភិក្ខុណាមួយជាអ្នកបាន
សំរាល ក្នុងអធិសីលសិក្ខា និងសិក្ខាបទ ដែលព្រះមានជោគទ្រង់បញ្ចក្តិហើយ* ។ ២ ឥត
សំរាល គឺឥតធម៌ដែលជាហេតុឲ្យទោរមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយដទៃទៀត ។

អនេកបរិយាយេន មរណាចន្ទា ថា សំគន្ធិយ្យ.
មរណាយ ថា សមាទមេយ្យ, អយម្យិ បារាជិកោ
ហោតិ អសំគារសា ។

៤-យោ មន ភិក្ខុ អនភិចាធំ ឧត្តរិមនុស្សធម៌
អត្ថបនាយិកំ អលមរិយញ្ញាណទស្សនំ សមុទាចអយ្យៈ
ភតិ ចានាមិ, ភតិ បស្សាមិភិ: គកោ អបរេន ស-
មយេន សមនុគ្គាហិយមារេនា ថា អសមនុគ្គាហិយ-
មារេនា ថា អាបន្នោ, វិសុទ្ធាបេរោ ឯចំ ចនេយ្យៈ
អជានមេចំ អាតុសោ អតចំ "ចានាមិ", អបស្សំ
"បស្សាមិ" ក្នុំ មុសា វិលបិទ្ធិ, អពាត្រ អធិមា-
នា, អយម្យិ បារាជិកោ ហោតិ អសំគារសា ។

ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អាយស្មន្តោ ចគ្គារោ បារាជិកោ
ធម្មា, យេសំ ភិក្ខុ អញ្ញាគរំ ថា អញ្ញាគរំ វា អាបច្ឆិ-
ត្វា, ឧ លភតិ ភិក្ខុហិ សទ្ធិ សំគាសំ, យថា បុរេ
ភថា បច្ឆា, បារាជិកោ ហោតិ អសំគារសា ។

គប្បីពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ ឬគប្បីណែនាំ ដើម្បីសេចក្តីស្លាប់ដោយ
អនេកបរិយាយ, ភិក្ខុនេះ ក៏ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ជាបុគ្គលឥតសំរាសដែរ ។

៤- ភិក្ខុណាមួយមិនដឹងជាក់ ហើយពោលអ្នកខ្ពស់មុនស្យាមិ ពីញាណ
និងទស្សនៈដ៏ប្រសើរ ជាធម៌អាចកម្លាំងបង់នូវកិលេស បង្ហោនមតដាក់ក្នុងខ្លួនថា :
"ខ្ញុំដឹងដូច្នេះ, ខ្ញុំឃើញដូច្នេះ" , លុះដល់សម័យដទៃពីនោះមក ទោះមាន
គេសាកសួរក្តី ឥតមានគេសាកសួរក្តី ក៏ហោចា ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ,
(ទោះបី) មានប្រាថ្នាចង់ឲ្យបរិសុទ្ធ (គឺឲ្យរួចទោស) ហើយត្រឡប់ជា
ជិយាយកែសំនួនយ៉ាងនេះវិញថា " នៃអារុសោ, ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះទេ ប៉ុន្តែបាន
ពោលថាដឹង, ខ្ញុំមិនឃើញយ៉ាងនេះទេ ប៉ុន្តែពោលថាឃើញ, ខ្ញុំពោលកុហក
សោះទេ" , រៀបលែងតែសម្គាល់ ថាខ្លួនបានត្រាស់ដឹងពិត, ភិក្ខុនេះក៏ត្រូវ
អាបត្តិបារាជិក ជាបុគ្គលឥតសំរាសដែរ ។

ចក្រលោកអ្នកមានអារក្សទាំងឡាយ, អាបត្តិឈ្មោះបារាជិកទាំងបួន ខ្ញុំ
ព្រះគុណាបានសម្តែងហើយ, បណ្តាអាបត្តិទាំងបួននោះ ភិក្ខុណាត្រូវអាបត្តិ
ណាមួយហើយ, ក៏មិនបាននូវការរេបួន ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយឡើយ, ភាព
ក៏មុខយ៉ាងណាមិញ, លុះខាងក្រោយមក (ភិក្ខុនោះ) ក៏ជាបារាជិកឥតសំរាស
ក្លាន យ៉ាងនោះដែរ ។

កត្តាយស្មន្តេ បុច្ឆាមិ, កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា? ទុកិយម្យ
បុច្ឆាមិ, កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា? កកិយម្យ បុច្ឆាមិ, កច្ចិត្ត
បរិសុទ្ធា? បរិសុទ្ធកត្តាយស្មន្តោ, ភស្មា ភុណ្ណិ ។
ឯឧបេកំ ធារយាមិ ។

បារាជិតុទ្ទេសា និដ្ឋិតោ ។

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ក្នុងអាបត្តិបារាជិត
ទាំងបួននោះ, លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ? ខ្ញុំព្រះករុណាសូម
សួរថាគម្រប់ពីរដងទៀត, លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ? ខ្ញុំព្រះ
ករុណាសូមសួរជាគម្រប់បីដងទៀត, លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ?
លោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ សុខ្ញុំតែជាអ្នកបរិសុទ្ធ ក្នុងបារាជិតាបត្តិទាំងបួន
ម៉ុះហើយ, ព្រោះហេតុនោះបានជានោះស្ងៀម ។

ខ្ញុំព្រះករុណាសូមចម្រើនហេតុនេះ ដោយភិរិយានោះស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

បារាជិតុទ្ទេស ។

កមេ ខោ បនាយស្នុន្តា ភេរស សង្ឃាទិសេសា
ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាកច្ឆន្តិ ។

១. សញ្ញាគនិកា សុត្តនិស្សដ្ឋិ . អញ្ញាគ សុបិណ្ឌា
សង្ឃាទិសេសោ ។

២. យោ បន ភិក្ខុ ឱតិណ្ណោ វិបរិណភេន ចិ-
ក្កេន, មាគុក្កាមេន សន្តិ កាយសំសក្កំ សមាបទ្ទេយ្យ.
ហត្តក្កាហំ ថា ចេណិក្កាហំ ថា អញ្ញាគស្ស ថា
អញ្ញាគស្ស ថា អន្តស្ស បរាមសនំ. សង្ឃាទិសេសោ។

៣. យោ បន ភិក្ខុ ឱតិណ្ណោ វិបរិណភេន ចិ-
ក្កេន, មាគុក្កាមំ ធុដ្ឋល្លាហិ ថាថាហិ ឱកាសេយ្យ
យថាភំ យុថា យុថភី មេថុន្ទបសញ្ញិកាហិ . សង្ឃា-
ទិសេសោ ។

៤. យោ បន ភិក្ខុ ឱតិណ្ណោ វិបរិណភេន ចិ-
ក្កេន, មាគុក្កាមស្ស សន្តិភេ អត្តកាមបារិចរិយាយ
ចណ្ណំ កាសេយ្យៈ ឯកធាតុំ កគនិ បារិចរិយានំ . យា
មាទិសំ សីលចន្តំ កល្យាណធម្មំ ព្រហ្មចារី ឯភេន
ធម្មេន បរិចយ្យាភិ មេថុន្ទបសញ្ញិកេន, សង្ឃាទិ-
សេសោ ។

បពិត្រលោកអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ, អាចគ្គិឈ្មោះសង្ឃាទិសេសាទាំង
១៣ នេះបង មកកាន់ឧទ្ទេស ។

១- ភិក្ខុត្រូវចៀវងមីកស្សុឡឃ្លាតចេញ, ត្រូវអោយគ្គិសង្ឃាទិសេស,
លើកលែងតែបរិសេស ។

២- ភិក្ខុណាមួយ ដែលកាមាគត្របសង្កត់ មានចិត្តប្រែប្រួល, ដល់ព្រម
ទូកាយសំសក្កៈ ឬអន្លើដោយមាតុគ្រាម, ទោះចាប់ដៃក្តី ចាប់ជួរសក់ក្តី ឬស្លាប
អង្គុលអរេបត្រង់ណាវក្តី, (ភិក្ខុទោះត្រូវ) អាចគ្គិសង្ឃាទិសេស ។

៣- ភិក្ខុណាមួយ ដែលកាមាគត្របសង្កត់ មានចិត្តប្រែប្រួល, និយាយចៃ
ចង់មាតុគ្រាមដោយសម្តីអាក្រក់ ។ ដូចប្រសព្វឈ្មោះនិយាយចៃចង់ស្រីព្រម
ដោយសម្តីដែលច្របលំដោយមេតុន, (ភិក្ខុទោះត្រូវ) អាចគ្គិសង្ឃាទិសេស ។

៤- ភិក្ខុណាមួយ ដែលកាមាគត្របសង្កត់ មានចិត្តប្រែប្រួល, និយាយ
សរសើរគុណនៃការបម្រើខ្លួនដោយកាម ក្នុងសំណាក់មាតុគ្រាម ដោយសេចក្តី
ព្រាមដោយមេតុនធម្មតា “ ម្ចាស់ប្អូនស្រី ! ស្រីណាបម្រើអ្នកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ
អាណសីល មានកល្យាណធម៌ ប្រពៃណដូចអាត្មា ដោយមេតុនធម្មតុះ, ការ
បម្រើនេះរបស់ស្រីនោះ ឈ្មោះថាជាក់ត្បូលនៃការបម្រើទាំងឡាយ ” , (ភិក្ខុ
ទោះត្រូវ) អាចគ្គិសង្ឃាទិសេស ។

៥. យោ បន ភិក្ខុ សញ្ញាវិក្កំ សមាបច្ចេយ្យ, ឥ -
ត្តិយា វា បុរិសមតិ, បុរិសស្ស វា ឥត្តិមតិ ចា -
យត្តនេ វា ជារត្តនេ វា, អន្តមសោ ឥខណិកាយមិ,
សច្ចាទិសេសោ ។

៦. សញ្ញាចិកាយ បន ភិក្ខុនា កុដិ ការិយមារនេន
អស្សាមិកំ អត្តុទ្ទេសំ, បមាណិកា ការរកញ, គ្រុតិ -
ទំ បមាណំ : ទិយសោ ទ្វាទសវិទិត្តិយោ សុគត -
វិទិត្តិយា, តិរិយំ សត្តន្តរា : ភិក្ខុ អភិរេតញា ចត្តុ -
ទេសនាយ: តេហិ ភិក្ខុហិ ចត្តុ ទេសេតពំ អនារម្មំ
សបរិក្កមនិ: សារម្មេ ចេ ភិក្ខុ ចត្តុស្មី អបរិក្កមនេ
សញ្ញាចិកាយ កុដិ ការេយ្យ, ភិក្ខុ វា អនភិរេយ្យ
ចត្តុទេសនាយ, បមាណំ វា អភិក្ការេយ្យ, សច្ចាទិ -
សេសោ ។

៥- ភិក្ខុណាយ្យ ប្រត្រិក្កនិយាយដឹកនាំ, (ប្រាប់) លោក្ខីប្រាថ្នារបស់
បុរោដល់ស្រ្តីភី, (ប្រាប់) លោក្ខីប្រាថ្នារបស់ស្រ្តី ដល់បុរសភី, ឡបាធា
ថាភី ប្រពន្ធ ឬជាសាហាយស្នំ, ដោយហោតហោ សូម្បីតែ (ប្រាប់) ដល់
ស្រ្តីពេស្យា(១), (ភិក្ខុនោះត្រូវ) អាយត្តិសង្ឃាទិសេស ។

៦ - កាលបើភិក្ខុឡគេធ្វើដីដែលពុំមានទាយកថាម្ចាស់របស់ តំពោះជាទី
ទៅទទួល ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍ពេកខ្លះឯង, ត្រូវធ្វើឱ្យប្រគល់ដោយ
ប្រមាណ, ប្រមាណកុដិនោះគឺ បណ្តោយ ១២ ចំអាយ ទទឹង ៧ ចំអាយ,
ដោយចំអាយព្រះសុគត រាល់ក្នុងខាងក្នុង, ត្រូវនាំភិក្ខុទាំងឡាយមកសម្តែងទិឡ,
ភិក្ខុទាំងនោះ គប្បីសម្តែងទីដែលមិនអាចសេចក្តីរង្គៀស(២) មានឧបចារៈ(៣)ឡ,
បើភិក្ខុឡគេធ្វើដី ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍ពេកខ្លះឯង ក្នុងទីដែលមាន
លោក្ខីរង្គៀស ទាំងមិនមានឧបចារ ភី, មិននាំភិក្ខុទាំងឡាយមកសម្តែងទិឡភី,
ធ្វើឱ្យកន្លងហួសប្រមាណភី, ត្រូវអាយត្តិសង្ឃាទិសេស ។

១ ប្រែតាមសំព្វថា ស្រីដែលចូលមកប្រទេសឧបទ្វីបឯកច, គឺស្រីអ្នកលេង,
ស្រីឃ្លេង, ស្រីថ្នាមាស ។ ២ ទីដែលមានលោក្ខីរង្គៀស គឺទីជាប់នៅខែត្តស្រមោត,
កណ្តៀរ កណ្តៀរ, ពស់, ខ្នុយ...ដី, ខ្នា... ទីដាំបុប្ផាបណ្តែតភី ... វាលសម្រាប់លេង,
ក(ម្តងក្នុងក្រុង)មាសក ។ (មើល វិ.ក. ២០៤, ២០៥ ទំ. ១៩៥, ១៩៥) ។ ៣ ទីមិនមាន
ឧបចារៈគឺទីដែលទោះមិនហើយស្រែចម្រក់មិនបាន ឬមិនលបដោយផ្លូវដីមិនបាន ។

៧- មហាល្អកំ បន ភិក្ខុនា វិហារំ ការយមារនន
សស្សាមិកំ អត្តុទ្ទេសំ. ភិក្ខុ អភិទេតញ វត្តុទេស -
នាយៈ គេហិ ភិក្ខុហិ វត្តំ ទេសេតព្វំ អនារម្មំ ស -
បរិក្កមនំ: សារម្មេ ចេ ភិក្ខុ វត្តស្មី អបរិក្កមនេ
មហាល្អកំ វិហារំ ការយ្យ; ភិក្ខុ វា អនភិទេយ្យ
វត្តុទេសនាយ, សច្ច្យាទិសេសោ ។

៨- យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុំ ទុដ្ឋោ ទោសោ អប្ប-
តីរោ, អម្ពលភេន បារាជីភេន ធម្មេន អនុទ្ធិសេយ្យ;
អប្ប្រាថ ទាម នំ ឥមម្ហា ព្រហ្មចរិយា ចារេយ្យន្តិ
គោតោ អបរេន សមយេន សមនុគ្គាហិយមារនា វា,
អសមនុគ្គាហិយមារនា វា. អម្ពលកញ្ចេត កំ អធិករណំ
ហោតិ, ភិក្ខុ ច ទោសំ បតិដ្ឋាតិ, សច្ច្យាទិសេសោ ។

៧- កាលបើភិក្ខុ ឱ្យគេធ្វើវិហារធំ (១) មានម្ចាស់ចំពោះជាទីនៅខ្លួន,
ក្រែងភិក្ខុទាំងឡាយ មកសម្តែងទិវ្យ, ភិក្ខុទាំងនោះ គប្បីសម្តែងទិវ្យដែលមិនមាន
សេចក្តីរង្រៀស មានឧបចារៈឱ្យ, បើភិក្ខុឱ្យគេធ្វើវិហារធំ ក្នុងទិវ្យដែលមានសេចក្តី
រង្រៀស ទាំងមិនមានឧបចារៈក្តី មិននាំភិក្ខុទាំងឡាយមកសម្តែងទិវ្យក្តី, ក្រែ
អាចក្តីសង្ឃាទិសេស ។

៨- ភិក្ខុណាមួយ ក្រោធនឹង ប្រមូស្ត ដាក់អន់ចិត្ត, ចោទកម្មាត់ភិក្ខុផងគ្នា
ដោយអាចក្តីបារាជិក មិនមានមូល ដោយបំណងថា : “ ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ! អញនឹង
ក្តៅភិក្ខុនោះ ឱ្យយូរតទាកព្រហ្មចរិយធម៌ (២)នេះបាន ”, លុះដល់សម័យដទៃ
ពីនោះមក ទោះមានគេសាកសួរក្តី ឥតមានគេសាកសួរក្តី, បើអធិការណ៍នោះ
ប្រាកដជាកុំមានមូលមែនទាំងភិក្ខុក៏ប្តេជ្ញាទោសខ្លួនផង (ភិក្ខុនោះក្រែ) អាចក្តី
សង្ឃាទិសេស ។

១ វិហារធំ ភិក្ខុដែលមានម្ចាស់ ដែលគេចូកលោចទាញក្នុងក្តី, ខាងក្រៅក្តី, ទាំងក្នុង
ទាំងក្រៅក្តី (មើល វិ. ក. ២ ច-២២២ ទំព័រ ២២៨) ។ ២ ព្រហ្មចរិយធម៌នេះ ធម៌សេចក្តី
ចារព្រះកុម្មុលាសនានេះ ។

៩ - យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុ ទុដ្ឋា ទោសោ អប្ប
 តីភោ. អញ្ញកាគិយស្ស អធិករណស្ស ភក្ខិ^(១) ទេ
 សំ លេសមគ្គំ ឧបាទាយ, បារាជិកេន ធម្មន
 អនុត្តរេសយ្យ : អប្បវ នាម នំ ឥមម្ហា ព្រហ្ម-
 ចរិយា ចារេយ្យន្តិ: ភកោ អបវេន សមយេន
 សមនុត្តាហិយមារោ ថា អសមនុត្តាហិយមារោ ថា,
 អញ្ញកាគិយញោត តំ អធិករណំ ហោតិ, ភោចិ ទេ-
 សោ លេសមគ្គោ ឧបាទិទ្ធា, ភិក្ខុ ច ទោសំ បតិ-
 ដ្ឋាតិ, សច្យាទិសេសោ ។

១០ - យោ បន ភិក្ខុ សមគ្គស្ស សច្ចស្ស ភេទាយ
 បរក្កមេយ្យ, ភេទនសំចក្កនិកំ ថា អធិករណំ សមាទាយ
 បក្កយ្ហ តិដ្ឋេយ្យ: សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឯតមស្ស
 វចនិយោ : មា អាយស្មា សមគ្គស្ស សច្ចស្ស
 ភេទាយ បរក្កមិ, ភេទនសំចក្កនិកំ ថា អធិករណំ
 សមាទាយ បក្កយ្ហ អដ្ឋាសិ: សមេកាយស្មា សច្ចេន,
 សមគ្គោ ហិ សច្ចោ សម្មាទមារោ អនិចទមារោ
 ឯតុទ្ធសោ ផាសុ វិហរតីតិ: ឯតញា សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ
 ខុច្ចមារោ, ភវេត បក្កណ្ណេយ្យ: សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ
 យាភកគិយំ សមនុកាសិតញោ តស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។

ភិក្ខុប្បាភិមោក្ខន្ត្រៃ

៨ - ភិក្ខុណាម្បយ ក្រោធខឹង ប្រមូស្ត អាក់អន់ចិត្ត, ប្រកាន់យកហេតុ
 បន្តិចបន្តួចនៃអធិករណំ ដែលជារឿងដទៃមកជាគ្រឿងអាង^(១) ហើយចោទភិក្ខុ
 ដោយអាបត្តិបារាជិក ដោយបំណងថា : ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎! អញនឹងញៀង
 ភិក្ខុនោះឲ្យយូរតទាកព្រហ្មធិរិយធម៌នេះបាន", លុះដល់សម័យដទៃពីនោះមក
 នោះមានគេសាកសួរក្តី ឥតយាមគេសាកសួរក្តី, បើអធិករណំនោះជារឿងដទៃទេ,
 ភិក្ខុប្រកាន់យកហេតុត្រឹមតែបន្តិចបន្តួច មកជាគ្រឿងអាង, ទាំងភិក្ខុក៏ប្តេជ្ញាទោស
 ខ្លួនផង, (ភិក្ខុនោះត្រូវ) អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

១០ - ភិក្ខុណាម្បយ ព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃដែលព្រមព្រៀងគ្នា, ឬ
 ប្រកាន់ផ្គូផ្គងឡើងនូវអធិករណំ ដែលនាំសង្ឃឲ្យបែកបាក់គ្នាហើយតាំងនៅ, ភិក្ខុ
 ម្នាក់ឲ្យយាត្រាទិយាយនឹងភិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះថា : "លោកអ្នកមានអាយុ កុំ
 ព្យាយាមបំបែកសង្ឃដែលព្រមព្រៀងគ្នាឡើយ, ទាំងកុំប្រកាន់ផ្គូផ្គងឡើងនូវអធិ-
 ករណំ ដែលនាំឲ្យសង្ឃបែកបាក់គ្នាហើយតាំងនៅឡើយ លោកអ្នកមានអាយុ
 ចូរព្រមព្រៀងជាមួយនឹងសង្ឃវិញទៅ, ព្រោះថា សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា វិញយក
 គ្នា មិនវាទគ្នា មានឧទ្ទេសជាមួយគ្នា តែងតែនៅជាសុខសប្បាយ", កាល
 ដែលភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះ, ភិក្ខុនោះនៅតែប្រកាន់ដូច្នោះដដែល,
 ក្រែភិក្ខុទាំងឡាយ សូត្រសមុទ្ធភាសនកម្ម ហាមប្រាមភិក្ខុនោះ អស់កំណត់បីដង
 ដើម្បីស្យលះបង់សង្ឃភេទកម្មនោះចេញ ។

១ គ្រឿងអាងមាន ១០ យ៉ាងគឺ ឆាតិ, នាម, គោត្រ, ភេទ, អាបត្តិ, ពាក្យ, ចីរ, ឧបច្ឆាយ, ពាចារ្យ និងសេនាសន្ទ: ។

១ ក្នុងបិដកបុរាណឃើញប្រើជាភក្ខិ (ឧបុសកលីដ្ឋ) ៦ ទេសំ សំព្រះនេះជា
 (បំប្លែង) ត្រូវប្រើជា ភោចិ ទេសោ, ភក្ខិ ទេសំ ទើបត្រូវកោបបែបវេយ្យាករណំ ។

យាគកតិយញោ សមនុកាសិយមារោ កំ បដិទិ-
ស្សៈធួយ្យ, កេច្ឆកំ កុសលំ; នោ ចេ បដិទិស្សៈធួយ្យ,
សឡាទិសេសោ ។

១១- កស្សៈច ខោ បន ភិក្ខុស្ស ភិក្ខុ ហោន្តិ
អនុចត្តកា ចត្តចានកា, ឯកោ ចា ទ្វេ ចា តេយោ ចា,
កេ ឯចំ ចនេយ្យំ : មា អាយស្មន្តោ ឯកំ ភិក្ខុំ ភិក្ខុ
អចចុត្ត, ធម្មចានី ចេសោ ភិក្ខុ, វិនយចានី ចេសោ
ភិក្ខុ, អម្មាភញោសោ ភិក្ខុ វន្តញោ រុចិញោ អាទាយ
វោហតិ, ជានាតិ នោ កាសតិ, អម្មាភម្សតំ ខមតិកិ។
កេ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឯចមស្ស ចចនីយា : មា អាយស្មន្តោ
ឯចំ អចចុត្ត, ន ចេសោ ភិក្ខុ ធម្មចានី, ន ចេសោ
ភិក្ខុ វិនយចានី, មា អាយស្មន្តានម្បិ សឡកេនោ
រុចិត្ត, សមេកាយស្មន្តានំ សឡេន, សមេក្កា ហិ
សឡោ សម្មោទមារោ អវិចទមារោ ឯកុទ្ធសោ
ផាសុ វិហតិកិ; ឯចញោ កេ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឌុច្ចមារោ,
កថេច បត្តន្តោយ្យំ, កេ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ យាគកតិយំ
សមនុកាសិតញោ កស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។

កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយសុទ្ធសមនុកាសនម្មហាមប្រាមគ្រប់បីដងហើយ
ភិក្ខុនោះព្រះបង្គំសង្ឃភេទកម្មនោះចេញ, កាលព្រះបង្គំដូច្នោះនុះជាការប្រពៃ,
បើគុំលះបង់ទេ, ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

១១- ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃនោះផង ហើយ
ជាអ្នកពោលច្រកាន់ពួក, ទោះមួយរូបក្តី ពីររូបក្តី បីរូបក្តី, ភិក្ខុទាំងនោះពោល
ហាម (ភិក្ខុទាំងឡាយដែលជាអ្នកបរិសុទ្ធ) យ៉ាងនេះថា : “ សូមលោកអ្នកមាន
អាយុទាំងឡាយ កុំពោលពាក្យអ្វី ។ នឹងភិក្ខុនោះឡើយ, (ព្រោះភិក្ខុនេះ ជាអ្នក
ពោលត្រូវតាមធម៌ផង, ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកពោលត្រូវតាមវិន័យផង, ម្យ៉ាងទៀត
ភិក្ខុនេះកាន់យកសេចក្តីពេញចិត្ត និងសេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់ពួកយើង ទើបពោល,
លោកដឹងសេចក្តីពេញចិត្តជាដើម របស់ពួកយើងទើបពោល, អំពើនេះ ក៏គាប់
ចិត្តដល់យើងទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវនិយាយនឹងពួកភិក្ខុទាំងនោះ
យ៉ាងនេះថា : “ លោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ កុំពោលយ៉ាងហ្នឹងឡើយ,
(ព្រោះ) ភិក្ខុនេះ មិនមែនជាអ្នកពោលត្រូវតាមធម៌ទេ, ភិក្ខុនេះ មិនមែនជាអ្នក
ពោលត្រូវតាមវិន័យទេ, លោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ កុំគាប់ចិត្តនឹងសង្ឃភេទ
ឡើយ, ចិត្តរបស់លោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ចូរព្រមព្រៀងជាមួយនឹងសង្ឃ
វិញទៅ, ព្រោះថា សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនរីករាយគ្នា មាន
ទម្លេសជាមួយគ្នា តែងតែទៅជាសុខសប្បាយ ”, កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយ
ដំណាលយ៉ាងនេះ, ភិក្ខុទាំងនោះនៅតែប្រកាន់ដូច្នោះដដែល, ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយ
សុទ្ធសមនុកាសនម្ម ហាមប្រាមភិក្ខុទាំងនោះអស់កំណត់បីដង ដើម្បីឲ្យលះ
បង់អំពើនោះចេញ ។

យាវតតិយញ្ចេ សមនុភាសិយមាណា តំ បដិនិស្ស-
រៀយ្យំ, ឥច្ឆេតំ ភស្តសំ នោ ចេ បដិនិស្សរៀយ្យំ,
សច្ច្យាទិសេសោ ។

១២- ភិក្ខុ បនេច ទុព្វចថាតិកោ មោក្ខិ, ឧទ្ទេស-
បរិយាបន្តេសុ សិក្ខាបនេសុ ភិក្ខុហិ សហធម្មិកំ ចុច្ច-
មារោ, អត្តានំ អនចនិយំ ករោតិ: មា មំ អាយស្ម-
ន្តោ ភិញ្ចិ អនចត្ថ កល្យាណំ ចា បាបកំ ចា,
អហម្បាយស្មន្តេ ន ភិញ្ចិ ចក្ខាមិ កល្យាណំ ចា បាបកំ
ចា, វិមថាយស្មន្តោ មម ចចនាយាតិ ។ សោ ភិក្ខុ
ភិក្ខុហិ ឯតមស្ស ចចនិយោ : មា អាយស្មា អត្តានំ
អនចនិយំ អកាសិ, ចចនិយមេច អាយស្មា អត្តានំ
ករោតុ, អាយស្មាមិ ភិក្ខុ ចនេតុ សហធម្មន, ភិក្ខុមិ
អាយស្មន្តំ ចក្ខន្តិ សហធម្មន; ឯចំ សំចឡ្ហាហិ តស្ស
កកតេតា បរិសា, យទិទំ អញ្ញមញ្ញចចនេន អញ្ញ-
មញ្ញចុដ្ឋាបនេនាតិ ។

កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ សុឡសមនុភាសនកម្ម ហាមប្រាមគ្រប់បីដងហើយ
ភិក្ខុទាំងនោះលះបង់អំពើនោះចេញ, កាលលះបង់បានដូច្នោះខ្ញុំជាការប្រៃសណី, ចើ
កុំលះបង់ទេ, ត្រូវអាចក្តីសង្ឃាទិសេស ។

១២- បើភិក្ខុ មានភាពជាអ្នកដែលគេពិបាកស្តីថា, កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ
ពោលប្រដៅតាមធម៌ ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយដែលរាប់ចូលក្នុងឧទ្ទេស (ពាក្យ-
នាម) , ក៏ធ្វើខ្លួនឲ្យគេប្រដៅជំពូកបាន ដោយពាក្យថា : “ សូមលោកអ្នក
មានអាយុទាំងឡាយ កុំនិយាយពាក្យអ្វីៗ ទោះល្អក្តី អាក្រក់ក្តី នឹងខ្ញុំឡើយ,
ចំណែកខ្ញុំ ក៏មិនពោលពាក្យអ្វីៗ ទោះល្អក្តី អាក្រក់ក្តី នឹងលោកអ្នកមានអាយុ
ទាំងឡាយដែរ, សូមលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ លែងនិយាយប្រដៅខ្ញុំ
ទេ ” ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះថា : “ លោក
អ្នកមានអាយុ កុំធ្វើខ្លួនឲ្យគេប្រដៅជំពូកបាន (ដូច្នោះ) ឡើយ, លោកអ្នកមានអាយុ
ឲ្យធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តីប្រដៅបានផង, ចំណែកលោកអ្នកមានអាយុ ច្បាស់និយាយស្តី
(ទោរក) ភិក្ខុទាំងឡាយ តាមសហធម៌ ភិក្ខុប្បញ្ញត្តិទៅ, ទាំងពួកភិក្ខុក៏នឹង
និយាយស្តី មករកលោកអ្នកមានអាយុ តាមសហធម៌ដែរ, ព្រោះថា បរិស័ទ
ចេសំព្រះមានព្រះភាគនោះ តែងចម្រើនឡើងដោយអាការៈយ៉ាងនេះ, គឺដោយ
ពាក្យជាប្រយោជន៍ដល់គ្នានឹងគ្នា និងដោយការញ្ជុំវិញគ្នានឹងគ្នា ឲ្យចេញចាក
សាបក្តី ” ។

ឯចញ្ច សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ តុច្ឆមារណោ កថេថ បគ្គ-
ណោយ្យ. សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ យាវគតិយំ សមន្តកា-
សិកញ្ចោ កស្ស បជិនិស្សគ្គាយ ។ យាវគតិយញ្ចោ
សមន្តកាសិយមារណោ កំ បជិនិស្សន្ទយ្យ, ក៏ច្នេត កុ-
សលំ, នោ ច បជិនិស្សន្ទយ្យ, សង្ឃាទិសេសោ ។

១៣- ភិក្ខុ បនេថ អញ្ញាតំ កាមំ ថា និគមំ ថា
ឧបនិស្សាយ វិហារេតិ កុលទ្ធិសភោ បាបសមាចារោ ។
កស្ស ខោ បាបកា សមាចារា ទិស្សន្តិ ចេថ សុយ្យន្តិ ច,
កុលានិ ច កេន ធុដ្ឋានិ ទិស្សន្តិ ចេថ សុយ្យន្តិ ច, ។ សោ
ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឯតមស្ស វចនិយោ : អាយស្មា ខោ
កុលទ្ធិសភោ បាបសមាចារោ, អាយស្មុភោ ខោ
បាបកា សមាចារា ទិស្សន្តិ ចេថ សុយ្យន្តិ ច,
កុលានិ ចាយស្មុភោ ធុដ្ឋានិ ទិស្សន្តិ ចេថ សុយ្យន្តិ ច,
បគ្គមគាយស្មា កមម្មា អាវាសា, អលន្ត កិច្ច វារស-
នាតិ ។ ឯចញ្ច សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ តុច្ឆមារណោ, ភេ ភិក្ខុ
ឯតំ វេទយ្យ : ឆន្ទកាមំនោ ច ភិក្ខុ, ទោសកាមំនោ ច
ភិក្ខុ, មោហកាមំនោ ច ភិក្ខុ, ភយកាមំនោ ច ភិក្ខុ, តាទិ-
សិកាយ អាបគ្គិយា ឯកច្ចំ បញ្ចាទេន្តិ ឯកច្ចំ ន បញ្ចាទេន្តិភិ ។

កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយយ៉ាងនេះ, ភិក្ខុនោះទៅតែប្រកាន់ដូច្នោះ
ដដែល, ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយ សុឡសមុទុកាសនកម្ម ហាមប្រាមភិក្ខុនោះអស់
កំណត់បីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់អំពើនោះចេញ ។ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយសុឡ
សមុទុកាសនកម្ម ហាមប្រាមគ្រប់បីដងហើយ ភិក្ខុនោះលះបង់អំពើនោះចេញ,
កាលលះបង់បានដូច្នោះនុះជាការប្រពៃ, បើពុំលះបង់ទេ, ត្រូវរបាបគ្គិសង្ឃាទិសេស ។

១៣ - ភិក្ខុចូលទៅនៅអាស្រ័យនឹងស្រុកណាមួយ ឬនិគមណាមួយ ជាអ្នក
ទ្រុស្តត្រកូល មានការប្រព្រឹត្តអាក្រក់ ។ ការប្រព្រឹត្តអាក្រក់របស់ភិក្ខុនោះធំ
ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង, ទាំងត្រកូលទាំងឡាយ ដែលភិក្ខុនោះទ្រុស្ត
ហើយ ក៏ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផងដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយ
នឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា : “ លោកអ្នកមានអាយុជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ជាអ្នក
មានការប្រព្រឹត្តអាក្រក់ពិត, ការប្រព្រឹត្តអាក្រក់របស់លោកអ្នកមានអាយុ ប្រាកដ
ជាគេឃើញផង គេឮផង, ទាំងត្រកូលទាំងឡាយដែលលោកអ្នកមានអាយុទ្រុស្ត
ហើយ ក៏ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផងដែរ, លោកអ្នកមានអាយុចូរចេញចាក
ការវាសនេះទៅ លោកពុំគួរនឹងនៅក្នុងទីនេះទេ ។ កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយ
និយាយយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះត្រឡប់ជាថាវាភិក្ខុទាំងឡាយនោះយ៉ាងនេះវិញថា :
ភិក្ខុទាំងឡាយសុឡតែលុះក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ផង, ភិក្ខុទាំងឡាយសុឡតែលុះក្នុង
សេចក្តីស្តប់ផង, ភិក្ខុទាំងឡាយសុឡតែលុះក្នុងសេចក្តីល្ងង់ខ្លៅផង, ភិក្ខុទាំងឡាយ
សុឡតែលុះក្នុងសេចក្តីខ្លាចផង, ព្រោះភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តេញភិក្ខុពួកខ្លះ មិន
បណ្តេញភិក្ខុពួកខ្លះ ដោយអាបគ្គិដូចតែគ្នា ។

សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឯតមស្ស វចនិយោ : មា អាយស្មា
 ឯតំ អថច, ន ច ភិក្ខុ ឆន្ទគាមិនោ, ន ច ភិក្ខុ
 ទោសគាមិនោ, ន ច ភិក្ខុ មោហគាមិនោ, ន ច
 ភិក្ខុ កយគាមិនោ, អាយស្មា ខោ កុលទ្ធិសកោ
 បាបសមាចារោ អាយស្មកោ ខោ បាបកា សមាចារា
 ទិស្សន្តិ ចេត សុយ្យន្តិ ច, កុលានិ ចាយស្មកា ទុដ្ឋានិ
 ទិស្សន្តិ ចេត សុយ្យន្តិ ច, បក្កមកាយស្មា ឥមម្ហា
 អាថាសា, អលន្ត ឥធ ចារសនាតិ ។ ឯតញ្ច សោ
 ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឫច្ចមារនា, កថេត បក្កណ្ណយ្យ, សោ
 ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ យាតកតិយំ សមនុកាសិកញោ កស្ស
 បដិទិស្សក្កាយ ។ យាតកតិយញោ សមនុកាសិយមារនា
 តំ បដិទិស្សរុជ្ជយ្យ, ឥច្ឆតំ កុសលំ, នោ ចេ
 បដិទិស្សរុជ្ជយ្យ, សច្ចាទិសេសោ ។

ភិក្ខុនោះត្រឡប់ជាថា ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនោះយ៉ាងនេះវិញថា : “ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 សុទ្ធតែលុះក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ផង, ភិក្ខុទាំងឡាយសុទ្ធតែលុះក្នុងសេចក្តីស្តាប់ផង,
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សុទ្ធតែលុះក្នុងសេចក្តីល្ងង់ខ្លៅផង, ភិក្ខុទាំងឡាយ សុទ្ធតែលុះក្នុង
 សេចក្តីខ្លាចផង, ព្រោះភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តេញភិក្ខុពួកខ្លះ មិនបណ្តេញភិក្ខុពួកខ្លះ
 ដោយអាបត្តិដូចតែគ្នា ” ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុនោះ យ៉ាង
 នេះថា : “ លោកអ្នកមានអាយុ កុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ, ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិនមែនលុះក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ទេ, ភិក្ខុទាំងឡាយមិនមែនលុះក្នុងសេចក្តីស្តាប់ទេ,
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនមែនលុះក្នុងសេចក្តីល្ងង់ខ្លៅទេ, ភិក្ខុទាំងឡាយមិនមែនលុះក្នុង
 សេចក្តីខ្លាចទេ, លោកអ្នកមានអាយុ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ជាអ្នកមានការប្រព្រឹត្ត
 អាក្រក់ពិត, ការប្រព្រឹត្តអាក្រក់របស់លោកអ្នកមានអាយុ ប្រាកដជាគេឃើញផង
 គេឮផង, ទាំងត្រកូលទាំងឡាយ ដែលលោកអ្នកមានអាយុទ្រុស្តហើយ ក៏ប្រាកដ
 ជាគេឃើញផង គេឮផងដែរ, លោកអ្នកមានអាយុ ចូរចេញចាកអារាមនេះ
 ទៅ! លោកកុំគួរនឹងនៅក្នុងទីនេះទេ ” ។ កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយ
 យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះនៅតែប្រកាន់ដូច្នោះដដែល, ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសុឡសមុទ្ធ-
 កាលនកម្ម ហោមប្រាមភិក្ខុនោះ អស់កំណត់បីដង ដើម្បីឱ្យលះបង់អំពើអាក្រក់
 មោះចេញ ។ កាលមើភិក្ខុទាំងឡាយ សុឡសមុទ្ធកាលនកម្មហោមប្រាមគ្រប់
 បីដងហើយ ភិក្ខុនោះលះបង់អំពើនោះចេញ, កាលលះបង់បានដូច្នោះមុំជាការ
 ច្រពៃ, មើលុះបង់ទេ, ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ឧទិដ្ឋា ខោ អាយសុន្តោ គេសេស សច្ច្យាទិសេសា
 ធម្មា, នវ បឋមាបត្តិកា, ចក្ការោ យាវតតិយកា;
 យេសំ ភិក្ខុ អញ្ញាគរំ វា អញ្ញាគរំ វា អាបច្ឆិត្វា
 យាវតតិហំ ជានំ បដិច្ចារទតិ, តាវតតិហំ គេន ភិក្ខុនា
 អកាមា បរិវត្តព្វំ ។ បរិវត្តបរិវារសេន ភិក្ខុនា ឧត្តរិ
 ធារត្តំ ភិក្ខុមាណក្កាយ បដិបច្ឆិតព្វំ ។ ចិន្ទា មាណក្កោ ភិក្ខុ,
 យត្ត សិយា វិសតិគណោ ភិក្ខុសច្ចោ, កត្ត សោ
 ភិក្ខុ អញ្ញកញ្ចា ។ ឯគេនបិ ចេ ឧនោ វិសតិគណោ
 ភិក្ខុសច្ចោ តំ ភិក្ខុំ អញ្ញយ្យ, សោ ច ភិក្ខុ អនញ្ញិកោ,
 គេ ច ភិក្ខុ គារយ្យា ។ អយំ កត្ត សាមិចិ ។

បពិត្រលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិឈ្មោះសង្ឃាទិសេសទាំង ១៣
 ខ្ញុំព្រះករុណាបានសម្តែងរួចហើយ, អាបត្តិ ៥ ហៅថា “ បឋមាបត្តិកា ” (គឺត្រូវ
 អាបត្តិក្នុងវេលាធ្វើឲ្យកន្លងបញ្ញត្តិជាដំបូង) , អាបត្តិ ៤ ហៅថា “ យាវតតិយ-
 កា ” (គឺត្រូវអាបត្តិក្នុងវេលាដែលសង្ឃសូត្រប្រកាសហាមគ្រប់បីដងហើយ ក៏
 នៅតែពុំព្រមលះបង់អំពើអាក្រក់នោះទេ) , បណ្តាអាបត្តិទាំង ១៣ នោះ,
 បើភិក្ខុណាត្រូវអាបត្តិណាមួយហើយ ដឹងច្បាស់បីម៉ោងទុកអស់ប៉ុន្មានថ្ងៃ, ភិក្ខុ
 នោះត្រូវទោបរិវាសអស់ប៉ុណ្ណោះថ្ងៃដោយដាច់ខាត(១) ភិក្ខុអ្នកទោបរិវាស គ្រប់
 កំណត់ថ្ងៃដែលបីម៉ោងហើយ ត្រូវប្រព្រឹត្តភិក្ខុមានតួ(២) អស់ ៦ រាត្រី តទៅ
 ទៀត ។ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តមានតួហើយ, ភិក្ខុសង្ឃពួក ២០ រូប មានក្នុងទីណា , ភិក្ខុ
 នោះ ត្រូវភិក្ខុសង្ឃតំនួន ២០ រូប ឲ្យអញ្ជូនកម្ម(៣) ក្នុងទីនោះ ។ បើភិក្ខុសង្ឃ
 បិទគ្រប់ ២០ រូបទេ សូម្បីខ្លះតែមួយរូប ហើយឲ្យអញ្ជូនកម្មដល់ភិក្ខុនោះ, ភិក្ខុ
 នោះមិនបានឈ្មោះថា ភិក្ខុសង្ឃឲ្យអញ្ជូនកម្មផង, ទាំងពួកការភិក្ខុនោះ ក៏
 ឈ្មោះថាត្រូវព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់គួរគំរើដៀលផង(៤) សេចក្តីប្រតិបត្តិនេះ ជាការសម
 ព្រមក្នុងកម្មនោះ ។

• ១ បើទុកជាភិក្ខុនោះមិនចង់ទោបរិវាសពីដោយ ត្រូវតែទោបរិវាស ។ ២ ភិក្ខុមានតួ
 ប្រែនា កម្មការគ្រឿងប្រព្រឹត្ត ដើម្បីឲ្យបានជាម្ចាស់អាន របស់ភិក្ខុផងគ្នា ។ ៣ អញ្ជូនកម្ម ប្រែ
 ថា កម្មដែលសង្ឃសូត្រប្រកាសហាមភិក្ខុដែលបានទោបរិវាសព្រមទាំងមានតួហើយនោះ មក
 កញ្ជូលជាតួកិច្ច ។ ៤ គឺថា ភិក្ខុជាការកសង្ឃនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខទាំងអស់គ្នា ។

សង្ឃាទិសេសុទ្ធសោ

គត្តាយស្មន្ត បុច្ឆាមិ.

កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា ?

ទុតិយម្យិ បុច្ឆាមិ.

កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា ?

តតិយម្យិ បុច្ឆាមិ.

កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា ?

បរិសុទ្ធគ្តាយស្មន្តោ.

គស្មា គុណ្ណិ ។

ឯវមេត៌ ធារយាមិ ។

សង្ឃាទិសេសុទ្ធសោ និដ្ឋិតោ ។

សង្ឃាទិសេសុទ្ធស

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ក្នុងសង្ឃាទិសេ-
សាបក្តិទាំង ១៣ នោះ,

លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ?

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរជានម្រប់បីដងទៀត .

លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ?

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរជានម្រប់បីដងទៀត .

លោកទាំងឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ?

លោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ សុទ្ធតែជាអ្នកបរិសុទ្ធ ក្នុងសង្ឃាទិសេសា-
បក្តិទាំង ១៣ នោះហើយ, ព្រោះហេតុនោះបានជានៅស្ងៀម ។ ខ្ញុំព្រះករុណា
សូមចាំទុកៗហេតុនេះ ដោយភរិយានៅស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

ចប់សង្ឃាទិសេសុទ្ធស

កមេ ខោ បនាយសុន្តោ ទ្វេ អនិយតោ ធម្មា ឧទ្ទេសំ
អាកច្ឆន្តិ ។

១- យោ បន ភិក្ខុ មាតុគ្គារមន សន្តិ ឯកោ ឯកាយ
រហោ បដិច្ចន្ត អាសនេ អលំភម្មនិយេ និសង្កំ កម្សយ្យ
កមេនំ សន្តេយ្យវចសា ឧបាសិកា ទិស្វា ភិណ្ណំ ធម្មានំ
អញ្ញតរេន វទេយ្យ បារាជិកេន វា សច្យានិសេសេន
វា បាចិក្កិយេន វា.និសង្កំ ភិក្ខុ បដិចារមារេនា ភិណ្ណំ
ធម្មានំ អញ្ញតរេន ការរកេញា បារាជិកេន វា សច្យានិ-
សេសេន វា បាចិក្កិយេន វា. យេន វា សា
សន្តេយ្យវចសា ឧបាសិកា វទេយ្យ, កេន សោ ភិក្ខុ
ការរកេញា ។ អយំ ធម្មោ អនិយតោ ។

២- ន ហេត ខោ បន បដិច្ចនំ អាសនំ ហោតិ
នាលំភម្មនិយំ, អលញ្ច ខោ ហោតិ មាតុគ្គារមំ
ទុដ្ឋុល្លាហិ វាចាហិ ឱកាសិកុំ ។

បពិត្រលោកអ្នកមានអាយុវែងឡាយ, ធម៌ឈ្មោះអនេយកថនៃឡាយ ពីរ
នេះដង មកកាន់វន្តស ។

១- ភិក្ខុណាមួយ តែម្នាក់មិនម្នាក់ អង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្អាតកំបាំង ល្ងម
ធ្វើសេនេភិក្ខុបានជាមួយនឹងមាតុគ្រាម , ឧបាសិកាដែលមានវាចាគួរជឿបាន
ឃើញភិក្ខុនោះហើយ គប្បីចោទដោយអាបត្តិបីយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ
គឺអាបត្តិបារាជិកក្តី សង្ឃាទិសេសក្តី បាចិក្កិយក្តី , កាលបើភិក្ខុទទួលប្តេជ្ញាការ
អង្គុយមែន , រឺនិយធរុក្រវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិបីយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ
គឺអាបត្តិបារាជិកក្តី សង្ឃាទិសេសក្តី បាចិក្កិយក្តី , ម្យ៉ាងទៀត ឧបាសិកាដែល
មានវាចា រឿបាននោះ ចោទដោយអាបត្តិណា , រឺនិយធរុក្រវិនិច្ឆ័យដោយ
អាបត្តិនោះចំពោះភិក្ខុនោះ ។

ធម៌នេះ ឈ្មោះថា អនិយត (មិនទៀង) ។

២- បើអាសនៈជាទីដែលគេមិនបានបិទបាំង មិនល្ងមនឹងធ្វើសេនេភិក្ខុបាន
កំពិកមែន, ប៉ុន្តែថា ជាទីគួរនឹងនិយាយ(ចែង)មាតុគ្រាម ដោយពាក្យអាក្រក់ៗ
បាន ។

យោ បន ភិក្ខុ កថារូបេ អាសនេ មាតុគ្គារមេនិ សន្និ
ឯកោ ឯកាយ រេហា និសង្កំ កម្សេយ្យ. កមេនំ
សន្នេយ្យវចសា ឧបាសិកា ទិស្វា ទ្ធិន្នំ ធម្មានំ
អញ្ញាគរេន វេទេយ្យ សច្ចានិសេសេន ថា បាចិត្តិយេន
ថា, និសង្កំ ភិក្ខុ បដិជានមារោ ទ្ធិន្នំ ធម្មានំ អញ្ញាគរេន
ការអកញ្ញោ សច្ចានិសេសេន ថា បាចិត្តិយេន ថា, យេន
ថា សា សន្នេយ្យវចសា ឧបាសិកា វេទេយ្យ. តេន
សោ ភិក្ខុ ការអកញ្ញោ ។ អយម្យិ ធម្មោ អនិយតោ ។

ឧទ្ធិជ្ជា ខោ អាយស្មន្តោ ទ្វេ អនិយតា ធម្មា ។
តត្ថាយស្មន្តេ បុច្ឆាមិ, ភទ្ធិត្ថ បរិសុទ្ធា? ទុតិយម្យិ
បុច្ឆាមិ, ភទ្ធិត្ថ បរិសុទ្ធា? តតិយម្យិ បុច្ឆាមិ, ភទ្ធិត្ថ
បរិសុទ្ធា? បរិសុទ្ធត្ថាយស្មន្តោ, តស្វា កុណ្ឌិ ។
ឯវមេតំ ធារយាមិ ។

អនិយត្តុទ្ទេសា និដ្ឋិតោ ។

ភិក្ខុណាមួយ តែម្នាក់និងម្នាក់ អង្គុយក្នុងទិស្វាតំ លើអាសនៈ មានសភាព
ដូច្នោះ ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម, ឧបាសិកាដែលមានវាចាគួរជឿបាន ឃើញភិក្ខុ
នោះហើយ គប្បីចោទដោយអាបត្តិពីរយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺអាបត្តិ-
សង្ឃាទិសេសក្តី បាចិត្តិយក្តី, កាលចើភិក្ខុទទួលប្តេជ្ញាការអង្គុយមែន រឺនិយម
ត្រូវរឺនិយមដោយអាបត្តិពីរយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
ក្តី បាចិត្តិយក្តី, ម្យ៉ាងទៀតឧបាសិកាដែលមានវាចាគួរជឿបាននោះ ចោទ
ដោយអាបត្តិណា, រឺនិយមត្រូវរឺនិយម ដោយអាបត្តិនោះ ចំពោះភិក្ខុនោះ ។
ទាំងធម៌នេះ ក៏ឈ្មោះថា អនិយតដែរ ។

បពិត្រលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ, ធម៌ឈ្មោះអនិយតទាំងពីរ ខ្ញុំព្រះ
ករុណា បានសម្តែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរលោកអ្នកមានអាយុ
ទាំងឡាយ ក្នុងអាបត្តិទាំងនោះ, លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ?
ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរជាកម្រងពីរដងទៀត, លោកទាំងឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធ
ហើយឬ? ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរជាកម្រងបីដងទៀត, លោកទាំងឡាយ ជាអ្នក
បរិសុទ្ធហើយឬ ? លោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ សុទ្ធតែជាអ្នកបរិសុទ្ធ ក្នុង
អាបត្តិទាំងនេះហើយ, ព្រោះហេតុនោះ បានជានៅស្ងៀម ។ ខ្ញុំព្រះករុណាសូម
ចាំទុកទូរហេតុនេះ ដោយកិរិយានៅស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

ចប់អនិយត្តុទ្ទេស

ក្រុម ខា បណ្តាស្នងការ ភ្នំពេញ និងស្រុក
បាទីកូន ធម្មា ឧទ្ទេស អាកច្ឆន្ទិ ។

១- និដ្ឋិតិវិធីស្តី ភិក្ខុនា ឧត្តតស្តី ភិក្ខុនេ,
ទសាហាបរម អភិវេកចិច្ចរ ធារេតព្វំ, កំ អភិក្ការមយរកា,
និស្សគ្គិយំ បាទីកូន ។១។(១)

២- និដ្ឋិតិវិធីស្តី ភិក្ខុនា ឧត្តតស្តី ភិក្ខុនេ,
ឯកវត្តម្យិ ចេ ភិក្ខុ ភិក្ខុវេនេ វិប្បវេសយ្យ, អញ្ញាត្រ
ភិក្ខុសម្មតិយា, និស្សគ្គិយំ បាទីកូន ។២។

៣- និដ្ឋិតិវិធីស្តី ភិក្ខុនា ឧត្តតស្តី ភិក្ខុនេ,
ភិក្ខុនោ បនេច អកាលចិច្ចរ ឧប្បវេសយ្យ, អាកច្ឆន្ទិ
ភិក្ខុនា បដិគ្គហេតព្វំ, បដិគ្គហេត្វា វិប្បវេស ការេតព្វំ,
នោ ចស្ស ហិរិប្បិ, មាសបរមន្តេន ភិក្ខុនា កំ ចិច្ចរ
និក្ខិបិតព្វំ, ឧទស្ស ហិរិប្បិយា សតិយា បច្ឆាសាយ,
គកោ ចេ ឧត្តរិ និក្ខិបយ្យ, សតិយាបិ បច្ឆាសាយ,
និស្សគ្គិយំ បាទីកូន ។៣។

១ លេខរៀងខាងលើប្រាប់ចំនួនសិក្ខាបទក្នុងកម្មវិធីនេះ, លេខរៀងខាងក្រោមប្រាប់ចំនួន
សិក្ខាបទក្នុងកម្មវិធីនេះ ។

បញ្ជីគ្រួសារអ្នកមានអាយុទំនេច្បាយ, អាចក្តីនិស្សគ្គិយបាទីកូនទំនេច្បាយ
៣០ ម៉ោង មកកាន់ខ្មែរ (គឺបាទីកូនដែលសង្ឃ ត្រូវសម្រេចរាល់កន្លះខែ) ។

១- កាលបើចិវេសម្រេចហើយ កមិនដោះហើយ, ភិក្ខុត្រូវទុកដាក់វត្តិវេក,
ចិវេ យ៉ាងយូរមុនពេលព្រឹក ១០ ថ្ងៃ (បើទុក) ឲ្យទទួលបានព្រឹកនោះទៅ,
ចិវេនោះ ជាទិស្សគ្គិយ ភិក្ខុត្រូវអាចក្តីបាទីកូន ។

២- កាលបើចិវេសម្រេចហើយ កមិនដោះហើយ, បើភិក្ខុនៅប្រាសាទ
ក្រៅពី ល្ងាចមួយយប់, រៀបរយសេវាភិក្ខុ(ដែលបានអរិយ្យរាសសម្មាសម្ពុទ្ធសាសនា),
ចិវេនោះ ជាទិស្សគ្គិយ ភិក្ខុត្រូវអាចក្តីបាទីកូន ។

៣- កាលបើចិវេសម្រេចហើយ កមិនដោះហើយ, បើកាលចិវេ កើត
ឡើងដល់ភិក្ខុ, កាលបើភិក្ខុមានសេចក្តីត្រូវការ ក៏ប្តឹងទទួលចុះ, លុះទទួល
រួចហើយ ត្រូវរៀបរយទ្រព្យចាត់, បើសំរាប់នោះនោះខ្លះ ធ្វើមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ,
ភិក្ខុនោះត្រូវទុកសំរាប់នោះ យ៉ាងយូរមុនពេលព្រឹក ១ ខែ, បើមានចំណងចង់
នឹងរកសំរាប់កម្មវិធីនោះនោះ, បើទុកឲ្យលើសពីមួយខែនោះទៅ, បើទុក
ជាទានចំណងចង់ទៅទៀតក៏ដោយ, ចិវេនោះជាទិស្សគ្គិយ ភិក្ខុត្រូវអាចក្តី
ចិវេ ។

៤- យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា បុរាណចីវរំ ឆោធារមយ្យ ថា វោរមយ្យ ថា អារកា- ជារមយ្យ ថា និស្សត្តិយំ បាចិក្កិយំ ។ ៤ ។

៥- យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា ហត្ថតោ ចីវរំ បដិគ្គណ្ណយ្យ, អញ្ញាត្រ បារិវជ្ជកា, និស្សត្តិយំ បាចិក្កិយំ ។ ៥ ។

៦- យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញាតតំ គហបតី ថា គហបតានី ថា ចីវរំ វិញ្ញារមយ្យ, អញ្ញាត្រ សមយា, និស្សត្តិយំ បាចិក្កិយំ, គត្តាយ សមយោៈ អច្ឆិន្ទចីវរោ ថា ហោតិ ភិក្ខុ នដ្ឋចីវរោ ថា , អយំ គត្ត សមយោ ។ ៦ ។

៧- គញ្ញោ អញ្ញាតកោ គហបតិ ថា គហបតានី ថា ពហូហិ ចីវរេហិ អភិហដ្ឋំ បថារមយ្យ, សន្យត្តិរមមន្តន ភិក្ខុនា គតោ ចីវរំ សាទិតព្វំ, គតោ ចេ ឧត្តរិ សាទិយេយ្យ, និស្សត្តិយំ បាចិក្កិយំ ។ ៧ ។

៤- ភិក្ខុណាមួយ ប្រើភិក្ខុនី មិនមែនជាញាតិ ឲ្យលាងក្តី ឲ្យស្រលក់ក្តី ឲ្យបោកក់ក្តី ឲ្យចិរចាស់, ចិរនោះ ជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអោបត្តិ- បាចិក្កិយ ។

៥- ភិក្ខុណាមួយ ទទួលយកចិរអំពីភិក្ខុនី មិនមែនជាញាតិ, រៀបលែង តែប្តូរគ្នា, ចិរនោះ ជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអោបត្តិបាចិក្កិយ ។

៦- ភិក្ខុណាមួយ សូមចិរចំពោះគហបតី(១)ក្តី គហបតានី(២)ក្តី មិនមែន ជាញាតិ, រៀបលែងតែមានសម័យ, ចិរនោះជានិស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអោបត្តិ- បាចិក្កិយ, នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ : ភិក្ខុមានចិរដែលចោរដណ្តើម យកទៅ ឬមានចិរទូច, នេះជាសម័យ ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

៧- ចើគហបតីក្តី គហបតានីក្តី មិនមែនជាញាតិ គេបរាណាភិក្ខុនោះ ដើម្បីនាំយកចិរជាច្រើនមកប្រគេន, ភិក្ខុនោះត្រូវព្រេកអរតែនឹងចិរដែលមាន កំណត់យ៉ាងច្រើនបំផុត បានត្រឹមអន្តរវាសក និងនក្ខរាសត្តប៉ុណ្ណោះ អំពីចិរ ដែលគេនាំមកនោះ, បើព្រេកអរលើសអំពីកំណត់នោះទៅ, ចិរនោះជា និស្សត្តិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអោបត្តិបាចិក្កិយ ។

១ បុរសជាម្ចាស់ផ្ទះ ។ ២ ស្ត្រីជាម្ចាស់ផ្ទះ ។

៨- ភិក្ខុំ បនេច ឧទ្ទិស្ស អញ្ញាតតស្ស គហបតិស្ស
ថា គហបតានិយា ថា ចីវរេចគាបនំ ឧបក្កដំ ហោតិ :
ឥមិនា ចីវរេចគាបនេន ចីវរំ ចេតាបេត្វា ឥត្តន្ទានំ
ភិក្ខុំ ចីវរេន អច្ឆារទស្សាមីតិ ។ ត្រត ចេ សេវា ភិក្ខុ
បុព្វ អប្បវារិកោ ឧបសទ្ធិមិត្វា ចីវរេ វិកប្ប
អាបច្ចេយ្យៈ សាធុ ភត មំ អាយុស្មា ឥមិនា
ចីវរេចគាបនេន ឯត្រុមំ ថា ឯត្រុមំ ថា ចីវរំ
ចេតាបេត្វា អច្ឆារទហិកិ, កល្យាណកម្យតំ ឧបាទាយ,
និស្សគ្គិយំ បាចិគ្គិយំ ។៨។

៩- ភិក្ខុំ បនេច ឧទ្ទិស្ស ឧភិណ្ឌំ អញ្ញាតកានំ
គហបតីនំ ថា គហបតានិលំ ថា បច្ចេកចីវរេចគាបនា
ឧបក្កដា ហោតិ: ឥមេហិ មយំ បច្ចេកចីវរេចគាបនេហិ
បច្ចេកចីវរានិ ចេតាបេត្វា ឥត្តន្ទានំ ភិក្ខុំ ចីវរេហិ
អច្ឆារទស្សាមាតិ ។

៨. បើមានគហបតីក្តី គហបតានិក្តី មិនមែនជាប្រាតិ គេបម្រុងតម្លៃ
សម្រាប់ទិញចិវរ ចំពោះភិក្ខុថា :

“ ខ្ញុំនឹងទិញចិវរ ដោយតម្លៃចិវរនេះហើយ នឹងឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះ ស្លៀកដណ្តប់
ចិវរ ” ។ បើភិក្ខុដែលគេមិនបានបារណាជាមុននោះ ចូលទៅក្នុងទីនោះ
ហើយ កំណត់ចិវរដោយពាក្យថា : “ ល្អហើយអ្នកមានអាយុ ! អ្នកចូរទិញចិវរ
មានពែបយ៉ាងនេះ។ ដោយតម្លៃចិវរនេះហើយ ចូរឲ្យមកអាត្មាស្លៀកដណ្តប់ចុះ ”,
ព្រោះការស្រៀបសេចក្តីចង់បានចិវរល្អ, ចិវរនោះ ជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះ
ត្រូវអាចក្តីបាចិគ្គិយ ។

៩. បើមានតម្លៃចិវរផ្សេងគ្នា ដែលគហបតីក្តី គហបតានិក្តី កំណត់ មិន
មែនជាប្រាតិ គេឧទ្ទិសចំពោះភិក្ខុមួយរូបហើយ តម្កល់ទុកថា :

“ យើងនឹងទិញចិវរផ្សេងគ្នា ដោយតម្លៃចិវរផ្សេងគ្នាទាំងនេះហើយ នឹងឲ្យភិក្ខុ
ឈ្មោះនេះ ស្លៀកដណ្តប់ចិវរទាំងឡាយ ”

ក្រុក ចេ សោ ភិក្ខុ បុព្វេ អប្បវាវិកោ ឧបសទ្ធិមិត្តា
ចីវរេ ចិក្ខុ អាយុជ្ឈយ្យ : សាធំ ភក មំ អាយស្មន្តោ
ឥមេហិ បច្ចេកចិវរេតាបនេហិ ឯត្រូមំ ថា ឯត្រូមំ
ថា ចីវរំ ចេតារបត្តា អច្ឆារទេថ ឧកោ ភ សន្តា
ឯកេនាភិ, កល្យាណកម្មតំ ឧបាទាយ, និស្សគ្គិយំ
បាចិត្តិយំ ។៩។

១០ ភិក្ខុ បនេថ ឧទ្ធិស្ស រាថា ថា រាថេការគ្គា
ថា ព្រាហ្មណោ ថា គហបតិកោ ថា ទ្វេតេន ចិវរេតាបនំ
បហិណេយ្យ : ឥមិនា ចិវរេតាបនេន ចីវរំ ចេតា-
បេត្តា ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុ ចិវរេន អច្ឆារទេហិភិ ។ សោ
ចេ ទ្វេតោ តំ ភិក្ខុ ឧបសទ្ធិមិត្តា ឯតំ វទេយ្យ : ឥទំ
ខោ ករន្ត អាយស្មន្តំ ឧទ្ធិស្ស ចិវរេតាបនំ អាកតំ,
បដិគ្គណ្ណាគុ អាយស្មា ចិវរេតាបនន្តិ ។ តេន ភិក្ខុនា
សោ ទ្វេតោ ឯតមស្ស វចនីយោ : ន ខោ មយំ
អាតុសោ ចិវរេតាបនំ បដិគ្គណ្ណាម, ចិវរេញ ខោ
មយំ បដិគ្គណ្ណាម ការេលន កម្មិយន្តិ ។

បើភិក្ខុដែលគេមិនបានបរាណាជាមុននោះ ចូលទៅក្នុងទីនោះ ហើយកំណត់
ចីវរដោយពាក្យថា : “ ល្អហើយ អ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ! អ្នកទាំងពីរ
ចូររួបរួមជាមួយគ្នា ទិញចីវរ(បែបយ៉ាងនេះ។ ដោយតម្លៃចីវរផ្សេងគ្នាទាំងនេះហើយ
ចូរស្រមៃអាត្មាស្លៀកដណ្តប់ចុះ ” ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីចង់បានចីវរល្អ, ចីវរ
នោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

១០- ព្រះរាជាក្តី រាជអាមាត្យក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី គហបតីក្តី បានទទួល
ចំពោះភិក្ខុមួយរូបហើយ បញ្ជូនតម្លៃចីវរទៅប្រគេនដោយអ្នកបម្រើថា : “ អ្នក
ធានាទិញចីវរ ដោយតម្លៃចីវរនេះហើយ ចូរប្រគេនភិក្ខុឈ្មោះនេះ ស្យស្លៀក
ដណ្តប់ចីវរចុះ ” ។ បើបម្រើនោះ ចូលទៅរកភិក្ខុនោះហើយ និយាយយ៉ាង
នេះថា : “ លោកម្ចាស់ ! តម្លៃចីវរនេះ ខ្ញុំព្រះករុណានាំមក ចំពោះលោក
អ្នកមានអាយុ, សូមលោកអ្នកមានអាយុ ទទួលយកតម្លៃចីវរចុះ ” ។ ភិក្ខុនោះ
ត្រូវនិយាយនឹងបម្រើនោះ យ៉ាងនេះថា : “ ម្ចាស់អាស្រ័យ ! យើងទទួល
យកតម្លៃចីវរពុំបានទេ, យើងទទួលបានតែចីវរសមគួរ ដោយកាលគួរ ” ។

សោ ចេ ទ្វេតោ តំ ភិក្ខុំ ឯចំ ចេទេយ្យ ។ អត្ថិ
 បនាយស្មតោ កោចិ វេយ្យាវច្ឆករោតិ ។ ចិវត្តិកេន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា វេយ្យាវច្ឆករោ និទ្ធិសិតញោ អារាមិកោ
 ថា ឧបាសកោ ថា ៖ ឯសោ ខោ អាត្មសោ ភិក្ខុនំ
 វេយ្យាវច្ឆករោតិ ។ សោ ចេ ទ្វេតោ តំ វេយ្យាវច្ឆករំ
 សញ្ញាមេត្វា, តំ ភិក្ខុំ ឧបសទ្ធិមិត្តា, ឯចំ ចេទេយ្យៈ
 យំ ខោ តន្ត អាយស្មា វេយ្យាវច្ឆករំ និទ្ធិសិ,
 សញ្ញាត្តោ សោ មយា, ឧបសទ្ធិមត្ត អាយស្មា, ការលន
 ចិវត្តេន តំ អច្ឆារទស្សតិកិ ។ ចិវត្តិកេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា
 វេយ្យាវច្ឆករោ ឧបសទ្ធិមិត្តា ទ្ធិត្តិក្ខត្តំ ចោទេតញោ
 សារវតញោ អត្តោ មេ អាត្មសោ ចិវត្តេនាតិ ។ ទ្ធិត្តិក្ខត្តំ
 ចោទេយមារណា សារយមារណា តំ ចិវតំ អភិទិដ្ឋានេយ្យ,
 តំច្នតំ កុសលំ; នោ ចេ អភិទិដ្ឋានេយ្យ ចក្កក្ខត្តំ
 បញ្ចក្ខត្តំ ឆក្កក្ខបរមំ កុណ្ឌិក្ខតេន ឧទ្ធិស្ស ថាតព្វំ;
 ចក្កក្ខត្តំ បញ្ចក្ខត្តំ ឆក្កក្ខបរមំ កុណ្ឌិក្ខតោ ឧទ្ធិស្ស
 ភិដ្ឋមារណា តំ ចិវតំ អភិទិដ្ឋានេយ្យ,

បើបម្រើនោះ សួរភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ៖ លោកអ្នកមានអាយុមាន
 វេយ្យាវច្ឆករណាមួយដែរឬ? ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ! ភិក្ខុអ្នកត្រូវការចិវត គប្បី
 បង្ហាញប្រាប់វេយ្យាវច្ឆករ គឺញោមវត្តប្បឧបាសកថា ៖ “ ម្ចាស់អាវុសោ! អ្នកនេះ
 ធាងហើយជាវេយ្យាវច្ឆករបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ” ។

បើបម្រើនោះ បាននិយាយពន្យល់វេយ្យាវច្ឆករនោះ ឲ្យចូលចិត្តហើយ ក៏
 ចូលទៅរកភិក្ខុនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា ៖ “ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន! លោកអ្នក
 មានអាយុ បង្ហាញប្រាប់ឲ្យវេយ្យាវច្ឆករណា,” វេយ្យាវច្ឆករនោះ ខ្ញុំព្រះករុណាបាន
 ពន្យល់ឲ្យចូលចិត្តហើយ, សូមលោកអ្នកមានអាយុ ចូលទៅរកគេចុះ, គេនឹង
 ឲ្យលោកស្លៀកដណ្តប់ចិវតតាមកាល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ! ភិក្ខុអ្នកត្រូវការ
 ចិវត គប្បីចូលទៅតៀនទារ រំលឹកវេយ្យាវច្ឆករ គឺបិណ្ឌិកថា ៖ “ម្ចាស់អាវុសោ!
 អាត្មាត្រូវការចិវត ។ កាលបើភិក្ខុទៅតៀនទាររំលឹកអស់ពីរបិណ្ឌិក ក៏ញ្ញៀតចិវតនោះ
 ឲ្យសម្រេចបាន, ការបានសម្រេចដូច្នោះផ្ទះ ជាការប្រពៃ, បើពុំបានសម្រេចទេ,
 ភិក្ខុគប្បីទោឈរស្លៀមចំពោះមុខ បួនលើក ប្រាំលើក ប្រាំមួយលើកយ៉ាងច្រើន,
 កាលបើភិក្ខុឈរស្លៀមចំពោះមុខ បួនលើកប្រាំលើកប្រាំមួយលើក យ៉ាងច្រើន
 បំផុតហើយ ក៏ញ្ញៀតចិវតនោះ អោយសម្រេចបាន,

កថុតំ ភ្នុសលំ; នោ ចេ អភិនិច្ឆារទេយ្យ, កថោ ចេ
ឧត្តរី វាយមមារនា កំ ចីវរំ អភិនិច្ឆារទេយ្យ, និស្ស-
គ្គិយំ បាចិត្តិយំ, នោ ចេ អភិនិច្ឆារទេយ្យ, យតស្ស
ចីវរេចគាបនំ អាតតំ, តត្ថ សាមំ វា កន្តុញំ ទូតោ
វា បារហតញោ យំ ខោ កុម្មេ អាយស្មន្តោ ភិក្ខុ
ឧទ្ធិស្ស ចីវរេចគាបនំ បហិណិត្ត, ន កំ តស្ស ភិក្ខុនោ
កញិ អត្ថំ អនុភោតិ, យុញ្ញន្តាយស្មន្តោ សកំ, មា
វោ សកំ វិនស្សាតិ ។ អយំ តត្ថ សាមិចិ ។១០។

ចីវរេចគោ បឋមោ ។

១១- យោ បន ភិក្ខុ កោសិយមិស្សកំ សន្តតំ
ការាមេយ្យ និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ ។១។

១២- យោ បន ភិក្ខុ សុទ្ធកាឡ្យកានំ ឯឡ្យកលោ-
មាវំ សន្តតំ ការាមេយ្យ, និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ ។២។

១៣- នវំ បន ភិក្ខុនា សន្តតំ ការាយមារនន ទ្វេ
កាតា សុទ្ធកាឡ្យកានំ ឯឡ្យកលោមាវំ អាទាគញា,
កតិយំ ឱទាគានំ ចត្តត្ថំ គោចរិយានំ ។

ការបានសម្រេចដូច្នោះនេះ ជាការប្រពៃ, បើពុំបានសម្រេចទេ, កាលបើភិក្ខុនោះ
ចេះតែឆ្ងាយ ឲ្យលើសពីកំណត់នោះ ចាល់តែបានសម្រេចចំពោះបក,
ចំពោះនោះជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ, បើពុំបានសម្រេចទេ, ចម្រើនោះ
នាតម្លៃចំពោះភិក្ខុនោះ វិញសំណាក់អ្នកណា, ភិក្ខុគប្បិទៅខ្លួនឯង ឬប្រើ
បម្រើឲ្យទៅក្នុងសំណាក់អ្នកនោះថា : “ ម្ចាស់អ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ។ អ្នក
ទាំងឡាយបញ្ជូនតម្លៃចំពោះ ចំពោះភិក្ខុបណា, តម្លៃចំពោះ ពុំសម្រេច
ប្រយោជន៍បន្តិចបន្តួចដល់ភិក្ខុនោះទេ, អ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ចូរទារយក
របស់អ្នកវិញចុះ, ទ្រព្យរបស់អ្នកទាំងឡាយ ចូរពុំវិនាសខូចឡើយ ” ។ នេះជា
សាមិចិកម្ម គឺសេចក្តីប្រព្រឹត្តិផ្សេងគ្នា ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

ចំពោះភិក្ខុមួយ (ចប់) ។

១១- ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យគេធ្វើសន្តត លាយដោយសុត្រ, សន្តតនោះជា
ទិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

១២- ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យគេធ្វើសន្តត ដោយរោមចៀមខ្មៅសុទ្ធ, សន្តតនោះ
ជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

១៣ - កាលបើភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសន្តតថ្មី គប្បយករោមចៀមខ្មៅសុទ្ធពិភោគ,
រោមចៀមស(មួយភាគ) ជាភាគទីបី, រោមចៀមក្រហម(មួយភាគ) ជាភាគទីបួន ។

អនាទា ចេ ភិក្ខុ ទ្វេ ការត សុទ្ធកាឡកានំ ឯឡក-
លោមាណំ គតិយំ ឱទាគានំ ចតុត្ថំ គោចរិយានំ នចំ
សន្តតំ ការាបេយ្យ, និស្សគិយំ បាចិគិយំ ។៣។

១៤- នចំ បន ភិក្ខុនា សន្តតំ ការាបេត្វា ឆព្វស្សានិ
ធារេតព្វំ ។ ឱវេន ចេ ឆន្នំ វស្សានំ តំ សន្តតំ
វិស្សទ្ធវេត្វា វា អវិស្សទ្ធវេត្វា វា អញ្ញំ នចំ សន្តតំ
ការាបេយ្យ, អញ្ញក្រត ភិក្ខុសម្មតិយា, និស្សគិយំ
បាចិគិយំ ។៤។

១៥- និសីទនសន្តតំ បន ភិក្ខុនា ការយមារនន
បុរាណសន្តតស្ស សាមន្តា សុគតវិទិត្តិ អានាតញ្ញា
ទុព្វណ្ណាភវណាយ ។ អនាទា ចេ ភិក្ខុ បុរាណសន្តតស្ស
សាមន្តា សុគតវិទិត្តិ នចំ និសីទនសន្តតំ ការាបេយ្យ,
និស្សគិយំ បាចិគិយំ ។៥។

១៦- ភិក្ខុនា ចនេត អទ្ធានមគ្គប្បជិបន្តស្ស
ឯឡកលោមាណំ ឧប្បទ្វេយ្យំ, អាកទ្ធមារនន ភិក្ខុនា
បជិគ្គហេតព្វានិ, បជិគ្គហេត្វា តិយេវាជនបរមំ សហត្ថា
ហារេតព្វានិ អសន្តេ ហារេត, គតោ ចេ ឧត្តរិ
ហារេយ្យ អសន្តេមិ ហារេត, និស្សគិយំ បាចិគិយំ ។៦។

បើភិក្ខុមិនយករោមចៀមខ្មៅសុទ្ធពិភាគ រោមចៀមសជាកាគមិបី រោមចៀម
ក្រហមជាកាគមិបួនទេ , ហើយឱ្យគេធ្វើសន្តតថ្មី , សន្តតនោះជាវិនិស្សគិយ ភិក្ខុ
នោះ ក្រអោបក្តិបាចិគិយ ។

១៤- បើភិក្ខុឱ្យគេធ្វើសន្តតថ្មី គប្បីប្រើប្រាស់ឱ្យដល់ប្រាំមួយឆ្នាំ ។ បើមិន
ទាន់ដល់ប្រាំមួយឆ្នាំទេ ភិក្ខុលះចោលសន្តតនោះក្តី មិនលះក្តី ហើយឱ្យគេធ្វើ
សន្តតថ្មីដទៃទៀត , រៀបរយដទៃក៏ក្តីដែលបានសម្មតអំពីសង្ឃ , សន្តតនោះជា
វិនិស្សគិយ ភិក្ខុនោះ ក្រអោបក្តិបាចិគិយ ។

១៥- កាលបើភិក្ខុឱ្យគេធ្វើសន្តតសម្រាប់អង្គុយ គប្បីយកសន្តតចាស់ មួយ
ចំអាយព្រះសុគត ដោយជុំវិញមកជុំជង ដើម្បីនឹងធ្វើសន្តតថ្មីនោះឱ្យអស់ពីណា។
បើភិក្ខុឱ្យគេធ្វើវិនិស្សគិយសន្តតថ្មី មិនយកសន្តតចាស់មួយចំអាយព្រះសុគតដោយជុំវិញ
មកជុំរយនឹងសន្តតថ្មីដទៃទេ , សន្តតនោះ ជាវិនិស្សគិយ ភិក្ខុនោះ ក្រអោបក្តិ
បាចិគិយ ។

១៦- បើមានរោមចៀមទាំងឡាយ កើតឡើងដល់ភិក្ខុអ្នកដើរផ្ទេរឆ្ងាយ, កាល
បើភិក្ខុចង់បាន ក៏គប្បីទទួលយកចុះ , លុះទទួលហើយ , បើមិនមានអ្នកនាំយក
ទៅឱ្យទេ , គប្បីនាំយកទៅដោយដៃខ្លួនឯង យ៉ាងឆ្ងាយបំផុតបានត្រឹមបីយោជន៍,
បើនាំយកឱ្យលើសពីកំណត់នោះទេ , ទាំងអ្នកនាំយកទៅឱ្យក៏គ្មាន , រោមចៀម
នោះជាវិនិស្សគិយ ភិក្ខុនោះ ក្រអោបក្តិបាចិគិយ ។

១៧- យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា
ឯឡុករណាមាទិ ធារោបយ្យ ថា វេរោបយ្យ ថា
វិចជារបយ្យ ថា , និស្សក្ខិយំ បាចិត្តិយំ ។ ៧ ។

១៨- យោ បន ភិក្ខុ ជាករុបរេតំ ឧគ្គរណ្ណយ្យ
ថា ឧគ្គរណ្ណារបយ្យ ថា ឧបនិក្ខតំ ថា សាទិយេយ្យ ,
និស្សក្ខិយំ បាចិត្តិយំ ។ ៨ ។

១៩- យោ បន ភិក្ខុ នានប្បការកំ រូបិយ -
សំវោហារំ សមាបរេជ្ជយ្យ , និស្សក្ខិយំ បាចិត្តិយំ ។ ៩ ។

២០- យោ បន ភិក្ខុ នានប្បការកំ កយវិក្កយំ
សមាបរេជ្ជយ្យ , និស្សក្ខិយំ បាចិត្តិយំ ។ ១០ ។

កោសិយគរុត្តា ទុកិយោ ។

២១- ធនាហមមំ អតិរេកបត្តោ ធារេកញ្ចា.
កំ អតិក្កាមយតោ , និស្សក្ខិយំ បាចិត្តិយំ ។ ១ ។

២២- យោ បន ភិក្ខុ ឧនបញ្ចពន្ធនេន បត្តេន
អញ្ញំ នចំ បត្តំ វេការបយ្យ , និស្សក្ខិយំ បាចិត្តិយំ ។

កេន ភិក្ខុនា សោ បត្តោ ភិក្ខុបរិសាយ និស្សជ្ជិកញ្ចា ។
យោ ច កស្សា ភិក្ខុបរិសាយ បត្តបរិយន្តោ , សោ

ច កស្ស ភិក្ខុនោ បណាកញ្ចា :

១៣- ភិក្ខុណាម្នួយ ប្រើភិក្ខុនី មិនមែនជាញាតិ ឡូលាងក្តី ឡូជ្រលក់ក្តី
ឡូសិក្ខុប្រដោះក្តី , នូវរោមចៀមទាំងឡាយ , រោមចៀមនោះ ជាវិស្សក្ខិយ
ភិក្ខុនោះ ត្រូវអោបត្តិបាចិត្តិយ ។

១៤- ភិក្ខុណាម្នួយ ទទួលខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឱ្យទទួលក្តី នូវមាសប្រាក់
ឬមួយគ្រែកអរ ចំពោះមាសប្រាក់ ដែលគេទុកដាក់ឱ្យ , មាសប្រាក់នោះ
ជាវិស្សក្ខិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអោបត្តិបាចិត្តិយ ។

១៥- ភិក្ខុណាម្នួយ ប្រព្រឹត្តទិញដូរដោយរូបិយៈ មានប្រការផ្សេងៗ , រត្ត
ដែលទិញដូរមកនោះ ជាវិស្សក្ខិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអោបត្តិបាចិត្តិយ ។

២០- ភិក្ខុណាម្នួយ ប្រព្រឹត្តទិញដូររបស់ចាស់ មានប្រការផ្សេងៗ , របស់
នោះ ជាវិស្សក្ខិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអោបត្តិបាចិត្តិយ ។

កោសិយវត្ថុទីពីរ (ចប់)

២១- ភិក្ខុត្រូវទុកអតិរេកបាត្រ យ៉ាងយូររប់ផុតបានត្រឹមដប់ថ្ងៃ , (បើទុក)
ឡុកនុងហួសពីនោះទៅ , បាត្រនោះជាវិស្សក្ខិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអោបត្តិបាចិត្តិយ ។

២២- ភិក្ខុណាម្នួយ មានបាត្រមានចំណងគិស្មាមប្រេះ មិនទាន់គ្រប់៥ អន្លើ
ឱ្យគេរកបាត្រថ្មីទៀត , បាត្រនោះជាវិស្សក្ខិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអោបត្តិបាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុនោះ ត្រូវលះបង់បាត្រនោះ ក្នុងភិក្ខុបរិស័ទ ។ បាត្រណាជាទីបំផុត របស់
ភិក្ខុបរិស័ទនោះ , ភិក្ខុដែលសង្ឃបានសន្មត ត្រូវប្រគល់បាត្រនោះ ឱ្យដល់ភិក្ខុ
នោះដោយពាក្យថា :

អយន្ត ភិក្ខុ បត្តោ, យាទ ភេទនាយ ធារេកញ្ចាតិ ។
អយំ គត្ត សាមិចិ ។ ២ ។

២៣- យានិ ខោ បន តានិ គិលានានំ ភិក្ខុនំ
បដិសាយនីយានិ ភេសជ្ជានិ, សេយ្យមីទំ : សប្បិ
នននីតំ ភេលំ មត្ត ដាលិតំ ។ តានិ បដិគ្គហេត្វា
សត្តាហមមំ សន្តិធិការកំ បរិភូតិញ្ចានិ, តំ
អភិក្កាមយតោ, និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ ។ ៣ ។

២៤- មារសា សេសោ គិម្ពានន្តិ ភិក្ខុនា
ចស្សិកសាជិកចិចរំ បរិយេសិតព្វំ ។ អឌ្ឍមារសោ
សេសោ គិម្ពានន្តិ កត្វា និចារសេតព្វំ ។ ឱរេន ចេ
មារសោ សេសោ គិម្ពានន្តិ ចស្សិកសាជិកចិចរំ
បរិយេសេយ្យ, ឱរេនឌ្ឍមារសោ សេសោ គិម្ពានន្តិ
កត្វានិចារសេយ្យ; និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ ។ ៤ ។

២៥- យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស សាមំ ចិចរំ ទត្វា,
ភូមិកោ អនត្តមរោ អច្ឆិណ្ឌយ្យ វា អច្ឆិណ្ឌាបេយ្យ វា,
និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ ។ ៥ ។

“ប្រាណភិក្ខុ! នេះជាបាត្ររបស់លោកហើយ, លោកត្រូវប្រើប្រាស់ ត្រាវែកបែក
ពុះ” ។ នេះជាសារមីចិកម្ម ក្នុងការលះបង់បាត្រនោះ ។

២៣- ភេសជ្ជៈណាមួយ ដែលពួកភិក្ខុមានជំងឺឥប្បីឆាន់បាន, ភេសជ្ជៈទាំង
នោះគឺ ទឹកដោះរាវ, ទឹកដោះខាម, ប្រេង, ទឹកឃ្មុំ, ស្ករអំពៅ ។ ភិក្ខុទទួល
ភេសជ្ជៈទាំងនោះហើយ គួរទុកឆាន់យ៉ាងយូរមុន បាចត្រឹមប្រាំពីរថ្ងៃ, (បើទុក)
ឲ្យកន្ទួលហួសពីមោះទៅ, ភេសជ្ជៈទាំងនោះ ជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។

២៤- ភិក្ខុ (ដឹង) ថា គិម្ពានន្តិ នៅសល់ប្លាយខែទៀត ឥប្បីស្វែងរក សាធិកចិរ
សម្រាប់ធុកទឹកភ្លៀងបាន ។ (ដឹង) ថា គិម្ពានន្តិ នៅសល់កន្លះខែទៀត ឥប្បីធ្វើ
ឲ្យស្រេចហើយប្រើប្រាស់ ។ បើភិក្ខុ (ដឹង) ថា នៅមិនទាន់ដល់ខែមួយ ជាខាង
ចុងនៃគិម្ពានន្តិ ហើយស្វែងរកសាធិកចិរសម្រាប់ធុកទឹកភ្លៀង, (ដឹង) ថា
មិនទាន់ដល់កន្លះខែ ជាខាងចុងនៃគិម្ពានន្តិ ក៏ធ្វើឲ្យសម្រេចហើយប្រើប្រាស់,
សាធិកចិរនោះ ជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

២៥- ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យចិរដល់ភិក្ខុផងគ្នា ដោយខ្លួនឯងហើយ ទាំងអំពិក្ខុ
ដណ្តើមយកមកវិញក្តី ប្រើគេឲ្យដណ្តើមយកមកវិញក្តី, ចិរនោះ ជានិស្សគ្គិយ
ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

២៦- យេវា បន ភិក្ខុ សាមំ សុត្តំ វិញ្ញាណុបក្ខា
គន្តវារយេហិ ចីវរំ វាយារមយ្យ, និស្សគ្គិយំ
បាចិគ្គិយំ ។ ៦ ។

២៧- ភិក្ខុ បុរេនថ ឧទ្ទិស្ស អញ្ញាតកោ គហបតិ វា
គហបតាលី វា គន្តវារយេហិ ចីវរំ វាយារមយ្យ ។
ក្រក្រ ចេ សោ ភិក្ខុ បុរេ អប្បវារិកោ គន្តវារយេ
ឧបសទ្ធិមិត្តា ចីវរេ វិកប្បំ អារមជ្ឈយ្យ; ឥទ្ធំ ខោ
អាតុសោ ចីវរំ មំ ឧទ្ទិស្ស វិយតិ អាយកញ្ច ករោថ,
វិគ្គកញ្ច, អប្បិកញ្ច, សុវិកញ្ច, សុប្បវាយិកញ្ច,
សុវិលខិកញ្ច, សុវិកច្ឆិកញ្ច ករោថ, អប្បថ នាម
មយម្បិ អាយស្មន្តានំ ភិញ្ចិ មត្តំ អនុប្បទជ្ឈយ្យាមាតិ ។
ឯវញ្ច សោ ភិក្ខុ វត្តា ភិញ្ចិ មត្តំ អនុប្បទជ្ឈយ្យ
អន្តមសោ បិណ្ណបាតមក្កម្បិ, និស្សគ្គិយំ បាចិគ្គិយំ ។ ៧ ។

២៦- ភិក្ខុណាម្បយ ស្ករអម្បោះមក ដោយខ្លួនឯងហើយ ឲ្យពួកជាន
កម្មាញក្សាញចិវរឲ្យ, ចិវរនោះជាវិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអារម្ភិតាចិគ្គិយ ។

២៧- គហបតិក្ខិ គហបតាលីក្ខិ មិនមែនជាញាតិ គេឲ្យពួកជានកម្មាញក្សាញ
ចិវរចំពោះភិក្ខុ ។ បើភិក្ខុនោះ ដែលអ្នកម្ចាស់ចិវរ គេពុំបានបរាណាមកពីមុន
ក្នុងរឿងចិវរនោះទេ អាចហ៊ានចូលទេមកពួកជានកម្មាញហើយ ដល់នូវតិរិយា
កំណត់ក្នុងចិវរ^(១) ថា : “ ម្ចាស់អ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ! តិវរនេះគេឲ្យក្សាញ
ចំពោះអាត្មា, អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើឲ្យផែផង, ឲ្យទូលាយផង, ឲ្យមានសាច់
ញឹកផង, ឲ្យស្មើល្អផង, រឹតឲ្យតឹងល្អផង, ចូរត្រដោះពូកឲ្យល្អផង, ចូរសឹកឲ្យ
ល្អផង, សឹមអាត្មាថែមរង្វាន់បន្តិចបន្តួចឲ្យដល់អ្នកទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនោះ លុះ
និយាយយ៉ាងនេះហើយ ក៏ថែមរង្វាន់បន្តិចបន្តួចឲ្យគេ ដោយហោចទេវ សូម្បី
ត្រឹមតែអាហារបិណ្ណបាត, ចិវរនោះជាវិស្សគ្គិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអារម្ភិតាចិគ្គិយ ។

១ គឺវិះគន់ផងឲ្យបានល្អហួសហេតុ។

២៨- ឧសាហានាកតំ កត្តិកតេមាសិប្បណ្ណមំ, ភិក្ខុ-
នោ បនេន អច្ឆេកចីចរំ ឧប្បុរេជ្ឈយ្យ, អច្ឆេកំ
មញ្ញមារនេន ភិក្ខុនា បដិគ្គហេតព្វំ, បដិគ្គហេត្វា
យាចចីចរកាលសមយំ និក្ខិបិតព្វំ, កកោ ចេ ឧត្តរិ
និក្ខិបេយ្យ, និស្សគ្គិយំ បាចិត្តិយំ ។ ៨ ។

២៩- ឧបថស្សំ ខោ បន កត្តិកប្បណ្ណមំ ។ យានិ
ខោ បន កានិ អារញ្ញកានិ សេនាសនានិ
សាសន្តសម្មកានិ សប្បជិកយានិ, កថារូបេសុ ភិក្ខុ
សេនាសនេសុ វិហារេន្តោ, អាកខ្លមារនោ តិណ្ណំ
ចីចរោមំ អញ្ញកំ ចីចរំ អនុយេរេ និក្ខិបេយ្យ ។

២៨- នោះខ្លះដប់ថ្ងៃទៀត និងដល់ថ្ងៃពេញបូណ៌មីខែកត្តិក ដែលជាថ្ងៃទីបី
នៃស្សានេដ្ឋរ(១) បើអច្ឆេកចីរេ (២) កើតឡើងដល់ភិក្ខុ , ពិកុសម្គាល់ថា ជា
អច្ឆេកចីរេ គប្បីទទួលទុកបាន លុះទទួលហើយ គប្បីទុកដាក់ដរាបដល់អស់
សម័យនៃចីរកាល (៣) បើទុកឲ្យឃ្លុះហួសពំណាត់នោះទៅ , ចីរនោះ ជាទិស្ស
ក្លាយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាចក្តីចាចិត្តិយ ។

២៩- កាលបើភិក្ខុនោះចរស្សារួចហើយ លុះដល់មកថ្ងៃពេញបូណ៌មីខែកត្តិក
(ដែលជាថ្ងៃទីបំផុតនៃស្សានេដ្ឋរ) ។ សេនាសនៈទាំងឡាយណាមួយ ដែល
កាំងនៅក្នុងព្រៃដែលគេសន្មតថាជាទីមានសេចក្តីរង្សៀស , ដែលមានភ័យចំពោះ
មុខ , កាលបើភិក្ខុនៅក្នុងសេនាសនៈទាំងឡាយ មានសភាពដូច្នោះ , (បើ) មាន
បំណង គប្បីទុកបណ្តាចីរទាំងបី ចីរណាមួយ ក្នុងចន្លោះដូច្នោះបាន ។

១ ថ្ងៃពេញបូណ៌មីរបស់កត្តិក គឺថ្ងៃ ១៥ កើតខែកត្សរ ។ ២ សំគត់ដែលបុគ្គលណាមួយ
ត្រូវការចេញទៅក្នុងកងទ័ពក្តី , ទៅកាន់ទីវាស្ថានក្តី , មានជម្ងឺក្តី , ស្រីមានភក្តី , បុគ្គលក៏មាន
សុទ្ធាច្រៈច្រាហើយត្រឡប់ជាមានសុទ្ធាច្រៈជាការកើតឡើងក្តី យកមកប្រគេន , គឺចីរដែលបុគ្គល
ផ្ទេរជោយរូសារទំ ។ ៣ បើភិក្ខុមិនបានទទួលអាទិសព្យាប័នទេ ចីរកាលមានតែ ១ ថ្ងៃ បើ
បានទទួលអាទិសព្យាប័ន បីកាលមាន ៥ ថ្ងៃ គឺគត់ពីថ្ងៃពេញស្សារទៅ ។

សិយា ច កស្ស ភិក្ខុនោ កោចិទេច បច្ចុយេ
កេន ចិចទេន វិប្បវាសាយ, ឆារត្តបរមន្តេន ភិក្ខុនា
កេន ចិចទេន វិប្បវសិតពំ ។ កកោ ចេ ឧត្តរិ
វិប្បវសេយ្យ, អញ្ញក្រ ភិក្ខុសម្មតិយា, និស្សក្ខិយំ
បាចិក្ខិយំ ។ ៥ ។

៣០- យោ បន ភិក្ខុ ជានំ សឡិកំ លាភំ បរិណាតំ
មគ្គនោ បរិណាមេយ្យ, និស្សក្ខិយំ បាចិក្ខិយំ ។១០។

បត្តតត្ថោ កតិយោ ។

ឧទ្ធិដ្ឋា ខោ អាយស្មន្តោ ភីស និស្សក្ខិយា
បាចិក្ខិយា ធម្មា ។ កត្តាយស្មន្តោ បុច្ឆាមិ,
កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា ? ទុតិយម្បិ បុច្ឆាមិ,
កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា ? កតិយម្បិ បុច្ឆាមិ,
កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា ? បរិសុទ្ធក្តាយស្មន្តោ,
កស្សា កុណ្ឌី ។ ឯចមេតំ ធារយាមិ ។
និស្សក្ខិយា បាចិក្ខិយា និដ្ឋិតា ។

ប្រសិនបើ ភិក្ខុមានហេតុអ្វីមួយល្មមឱ្យនៅប្រាសចាកចិវនោះ, ភិក្ខុនោះត្រូវ
នៅប្រាសចាកចិវនោះ យ៉ាងយូរដុះបានត្រឹមប្រាំមួយរាត្រី ។ បើនៅប្រាស
ចាកឱ្យយូរពីកំណត់នោះទៅ, រៀបលែងតែភិក្ខុដែលបានសន្មតអំពីសង្ឃ ចិវនោះ
ជានិស្សក្ខិយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិក្ខិយ ។

៣០- ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹងហើយ បង្ហោននូវលោកដែលគេប្រុងនឹង បង្ហោន
ទៅដើម្បីសង្ឃមកដើម្បីខ្លួនវិញ, លោកនោះជានិស្សក្ខិយ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិក្ខិយ
បត្តតត្តិ ៣ (ចប់) ។

បពិត្រលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិឈ្មោះនិស្សក្ខិយបាចិក្ខិយទាំង
៣០ ខ្ញុំព្រះករុណាបានសម្តែងរួចហើយ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមសួរលោកអ្នកមានអាយុ
ទាំងឡាយ ក្នុងអាបត្តិទាំងនោះ, លោកទាំងឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ?
ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរជោគប្រមប់ដឹងទៀត, លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ
ឬ ? ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរជោគប្រមប់ដឹងទៀត, លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធ
ហើយឬ ? លោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ សុទ្ធតែជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងអាបត្តិទាំងនេះ
ហើយ, ព្រោះហេតុនោះបានជានៅស្ងៀម ។ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមចម្រើន
ហេតុនេះ ដោយភរិយានៅស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

ចប់អាបត្តិឈ្មោះនិស្សក្ខិយបាចិក្ខិយ ។

ឥម ខេ បនាយសន្តោ ទ្វេនត្តិ បាចិត្តិយា
ធម្មា ឧទ្ធចសំ អាគច្ឆន្តិ ។

១- សម្បជានមុសាវារេ បាចិត្តិយំ ។ ១ ។

២- ឱមសវារេ បាចិត្តិយំ ។ ២ ។

៣- ភិក្ខុបេសុញ្ញេ បាចិត្តិយំ ។ ៣ ។

៤- យេ បន ភិក្ខុ អនុបសម្បន្តំ បទសោ ធម្មំ
វារេចយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ៤ ។

៥- យេ បន ភិក្ខុ អនុបសម្បន្តេន ឧត្តរិទ្ធិវត្តភិវត្តំ
សហ សេយ្យំ កេច្ឆយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ៥ ។

៦- យេ បន ភិក្ខុ មាគុគ្គារមេន សហ សេយ្យំ
កេច្ឆយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ៦ ។

៧- យេ បន ភិក្ខុ មាគុគ្គារមស្ស ឧត្តរិវេច្ឆយ្យ
វារេចយ្យ, ធម្មំ ទេសេយ្យ, អញ្ញាត្រ វិញ្ញាណ បុរិស-
វិគ្គហេន, បាចិត្តិយំ ។ ៧ ។

៨- យេ បន ភិក្ខុ អនុបសម្បន្តស្ស ឧត្តរិវេច្ឆយ្យ-
ធម្មំ អារវារេចយ្យ, ភូតស្មី, បាចិត្តិយំ ។ ៨ ។

បតិក្ខេលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ អាចប្រតិបត្តិការទាំងឡាយ ៩២
នេះឯង មកកាន់ខ្មែរ ។

១- ភិក្ខុពោលពាក្យកុហកដោយសីលខ្លួន ត្រូវអាចប្រតិបត្តិការ ។

២- ភិក្ខុពោលពាក្យចាក់ដោត ត្រូវអាចប្រតិបត្តិការ ។

៣- ភិក្ខុពោលពាក្យច្របូកច្របល់ភិក្ខុផងគ្នា ត្រូវអាចប្រតិបត្តិការ ។

៤- ភិក្ខុណាមួយ បង្រៀនធម៌ជាបទចំពោះអនុបសម្បន្ត ភិក្ខុនោះ ត្រូវអា-
ចប្រតិបត្តិការ (១) ។

៥- ភិក្ខុណាមួយ សម្រេចការដេក ជាមួយនឹងអនុបសម្បន្ត លើសពីរយប់
បីយប់ឡើងទៅ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាចប្រតិបត្តិការ ។

៦- ភិក្ខុណាមួយ សម្រេចការដេក ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម, ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
អាចប្រតិបត្តិការ ។

៧- ភិក្ខុណាមួយ សម្រេចធម៌ ដល់មាតុគ្រាម លើសពីប្រាំបួនប្រាំមួយម៉ោង
ឡើងទៅ, រៀងរាល់តែមានបុរសដែលដឹងគ្គី (ទៅជាមួយផង) ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
អាចប្រតិបត្តិការ ។

៨- ភិក្ខុណាមួយ ប្រាប់ឧត្តរិវេច្ឆយ្យ ដល់អនុបសម្បន្ត ភិក្ខុនោះ ត្រូវអា-
ចប្រតិបត្តិការ ព្រោះមានព័ត៌មាន ។

១ ចូរមើលត្រង់អនុបត្តិ ក្នុងវិទ្យាបិដក មហាវិភង្គកថា ៣ ទំព័រ ២៥៥ ៥៦ ។

៩- យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ទុដ្ឋលំ អាបត្តិ
អនុបសម្បទិស្ស អារាមេយ្យ, អញ្ញក្រ ភិក្ខុសម្មតិយា,
បាចិត្តិយំ ។ ៩ ។

១០- យោ បន ភិក្ខុ បឋវី ខណេយ្យ ចា
ខណារេយ្យ ចា, បាចិត្តិយំ ។ ១០ ។

មុសាវាទាធក្កា បឋវេវ ។

១១- ភូតតាមបាតព្យកាយ បាចិត្តិយំ ។ ១ ។

១២- អញ្ញាវាទកេ វិហាសកេ បាចិត្តិយំ ។ ២ ។

១៣- ឧជ្ឈាបនកេ ខិយនកេ បាចិត្តិយំ ។ ៣ ។

១៤- យោ បន ភិក្ខុ សឡិកំ មញ្ញំ ចា បិបំ ចា
ភិសី ចា កោច្ឆំ ចា អឡោកាសេ សន្តិក្វា ចា
សន្តិវាបេត្វា ចា, តំ បក្កមន្តោ នេច ឧទ្ធករេយ្យ ន
ឧទ្ធករេយ្យ អនាបុច្ឆំ ចា ករេច្ឆយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ៤ ។

១៥- យោ បន ភិក្ខុ សឡិកេ វិហារេ រេយ្យំ
សន្តិក្វា ចា សន្តិវាបេត្វា ចា, តំ បក្កមន្តោ នេច
ឧទ្ធករេយ្យ ន ឧទ្ធករេយ្យ អនាបុច្ឆំ ចា ករេច្ឆយ្យ,
បាចិត្តិយំ ។ ៥ ។

៩ - ភិក្ខុណាមួយ ប្រាប់ទុដ្ឋលំរបស់ភិក្ខុផងគ្នា ដល់អនុបសម្បទិស្ស, រៀន
កែងតែភិក្ខុដែលសង្ឃសន្មតទ្បប្រាប់, ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

១០- ភិក្ខុណា មួយ ជីកខ្លួនឯង ឬ ប្រើអ្នកដទៃឱ្យជីកខ្លួនឯង, ភិក្ខុនោះ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

មុសាវាទ វគ្គទី១ (០៦) ។

១១- ភិក្ខុធ្វើភូតតាម (?) ឱ្យវិទាស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

១២- ភិក្ខុពោលទូរពេក្យដទៃ ឬធ្វើឱ្យសង្ឃបានសេចក្តីលំបាក ត្រូវអាបត្តិ-
បាចិត្តិយ ។

១៣- ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុដទៃ ឱ្យពោលទោសភិក្ខុផងគ្នា ឬគិះដៀលភិក្ខុផងគ្នាខ្លួន
ឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

១៤- ភិក្ខុណាមួយ បោកសន្លឹងខ្លួនឯង ឬ ឱ្យគេលាក់សន្លឹងទូរត្រៃក្តី កែងក្តី
ពួកក្តី ពោអីក្តី ដែលជារបស់សង្ឃ ក្នុងទីវាលហើយ, កាលនឹងដើរចេញទៅមិន
បានរើមកទុកដាក់ មិនបានប្រើគេឱ្យរើមកទុកដាក់ ទូរត្រៀងសេនាសនៈនោះ
ឬឥតបានប្រាប់អ្នកដទៃ ស្រាប់តែដើរចេញទៅ, ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

១៥- ភិក្ខុណាមួយក្រាល ឬប្រើគេឱ្យក្រាល ទូរកម្រាល សម្រាប់ដេក ក្នុង
វិហារជារបស់សង្ឃហើយ, កាលនឹងដើរចេញទៅ មិនបានរើមកទុកដាក់ មិន
បានប្រើគេឱ្យរើមកទុកដាក់ ទូរត្រៀងសេនាសនៈនោះ ឬឥតបានប្រាប់អ្នកដទៃ
ស្រាប់តែដើរចេញទៅ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

* សំដៅយកស្នា, រថ្ងៃ និងដើមរលើស្រស់ដែលមានពូជប្រាប់យ៉ាង, ណាមួយអាចអ្នក
លូកលាស់ករទៅទៀតបានជារដើម ។

ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខចារី

១៦- យោ បន ភិក្ខុ សឡិកេ វិហារេ ជានំ បុព្វបគតំ ភិក្ខុំ អនុប្បទទ្ធ^(១) សេយ្យំ កម្មេយ្យៈ យស្ស សម្ភារេនា ភវិស្សតិ, សោ បក្កមិស្សតិភិ; ឯកទេច បច្ចុយំ ភវិត្វា អនញ្ញំ, បាចិត្តិយំ ។ ៦ ។

១៧- យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុំ ភូមិភោ អនត្ថមនោ សឡិកា វិហារា និក្កុខ្យេយ្យ វា និក្កុខ្យារមេយ្យ វា, បាចិត្តិយំ ។ ៧ ។

១៨- យោ បន ភិក្ខុ សឡិកេ វិហារេ ឧបរិ- វេហាសក្កដិយា អាហាច្ឆបាទតំ មញ្ញំ វា មីមំ វា អភិនិសីទេយ្យ វា អភិនិបទ្ទេយ្យ វា, បាចិត្តិយំ ។ ៨ ។

១៩- មហាល្អកំ បន ភិក្ខុនា វិហារំ ការយមារនន, យាច ទ្វារកោសា អគ្គឡដ្ឋបនាយ អារសាភសន្និមរិ- កម្មាយ ទ្ធិត្តិច្ឆននស្ស បរិយាយំ អបហរិកេឋិកេន អធិជ្ជាភព្វំ, ភកោ ច ឧត្តរិ អបហរិកេឋិ ឋិកោ អធិដ្ឋហេយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ៩ ។

១ ក្នុងប្បាដទេថា អនុប្បទទ្ធមនុប្បទទ្ធកាលវេលាដែលបានកើតឡើងមើលទៅឃើញថា អនុប្ប- ទទ្ធនៃបុត្រ ព្រោះឋិតិៈ អនុ ៖ ៥ - ១០ - ភ្នំ» អនុប្បទទ្ធនៃប្រពន្ធ ព្រៀនបៀត, គោរម (សំស្ក្រឹតជា ៖ អនុប្រល្លាប្យ) ។

ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខប្រែ

១៦. ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹង ហើយចូលទៅច្រៀតបៀតភិក្ខុដែលចូលទៅ ទៅមុនហើយ សម្រេចនូវទីដេកក្នុងវិហារ របស់សង្ឃ ដោយគិតថា : “ ភិក្ខុណា មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ , ភិក្ខុនោះនឹងចេញទៅចុះ ” , ធ្វើនូវសេចក្តីច្រៀតបៀត នោះឯង ឲ្យជាបច្ច័យ ពុំមែនហេតុដទៃឡើយ , ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ។

១៧. ភិក្ខុណាមួយ មានចិត្តក្រោធ ខឹង នឹងភិក្ខុផងគ្នាហើយ ទង់ទាញខ្លួនឯង ឬ ប្រើគេឲ្យទង់ទាញ ចេញចាកវិហាររបស់សង្ឃ , ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ។

១៨. ភិក្ខុណាមួយ អង្គុយសង្កត់ ឬ ដេកសង្កត់ដោយហើស នូវគ្រែក្តី តែក្តី ដែលមានជើងត្រាន់តែសឹកទុកជាចណ្តោះអាសន្ន លើថ្នាក់ក្នុងវិហារ របស់សង្ឃ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ។

១៩ - កាលបើភិក្ខុឲ្យគេធ្វើវិហារធំ (ភិក្ខុដ៏ធំដែលមានម្ចាស់) , គប្បី (លាបបូកញយាបាន) កំណត់ទីមានកាសត្រឹមតែសន្លឹកទ្វារ^(១) និងសន្លឹក បង្អួច ដើម្បីទុកប្រើប្រាស់នូវទ្វារ^(២) និងដើម្បីបរិកម្មនូវសន្លឹកបង្អួច^(៣) ឯដំបូល ភិក្ខុត្រូវស្ថិតនៅក្នុងទីដែលគ្មានដំណាំ ទើបប្រក់បានត្រឹមពីរបីជាន់, បើភិក្ខុប្រក់ ឲ្យច្រើនលើសពីកំណត់នោះទៅ ទុកជាស្ថិតនៅក្នុងទីដែលគ្មានដំណាំ , ក៏គង់ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ។

១ កំណត់ត្រឹមហត្ថបាលដោយជុំវិញនៃប្រទេស ។ ២ គឺដើម្បីបើកបិទទ្វារ ។ ៣ សេចក្តីថា ព្រះកថាគក្កដាភក្កុណិស, ពណ៌ខ្មៅ, ពណ៌ខ្មៅ និងក្បាច់ភ្នំផ្សេងៗ ដើម្បីបរិកម្មនូវ សន្លឹកបង្អួច . . . ។

២០- យោ បន ភិក្ខុ ជាន់ សម្មាណតំ ឧទកំ ភិណ្ឌំ ចា មត្តិកំ ចា សិញ្ញោយ្យ ចា សិញ្ញាបយ្យ ចា, បាចិត្តិយំ ។ ១០ ។

ភិក្ខុគាមវគ្គោ ទុតិយោ ។

២១- យោ បន ភិក្ខុ អសម្មុគោ ភិក្ខុនិយោ ឱវទេយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ១ ។

២២- សម្មុគោ ចេ ភិក្ខុ, អដ្ឋទ្គេត សុរិយេ, ភិក្ខុនិយោ ឱវទេយ្យ បាចិត្តិយំ ។ ២ ។

២៣- យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុនុបស្សយំ ឧបសទ្គមិក្ខា ភិក្ខុនិយោ ឱវទេយ្យ, អញ្ញាត្រ សមយោ, បាចិត្តិយំ ។ កត្តាយំ សមយោ : គិលានា ហោតិ ភិក្ខុនី, អយំ កត្ត សមយោ ។ ៣ ។

២៤- យោ បន ភិក្ខុ ឯតំ វទេយ្យ : អាមិសហេតុ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ ឱវទេយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ៤ ។

២៥- យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយោ ចីវរំ ទេយ្យ, អញ្ញាត្រ បារិវេជ្ជកា, បាចិត្តិយំ ។ ៥ ។

២៦- យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយោ ចីវរំ សិញ្ញោយ្យ ចា សិញ្ញាបយ្យ ចា, បាចិត្តិយំ ។ ៦ ។

២០- ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹងថាទឹកមានសត្វហើយ ស្រោចខ្លួនឯង ឬ ប្រើគេឲ្យស្រោចនូវស្មៅឬដី, ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

ភិក្ខុគាម វគ្គទី ២ (ចប់) ។

២១- ភិក្ខុណាមួយ ដែលសង្ឃមិនបានសន្មតហើយ ទៅប្រដៅពួកភិក្ខុនី, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

២២- ភិក្ខុ ចើទុកជាសង្ឃបានសន្មតហើយក៏ដោយ, កាលបើព្រះអាទិត្យ អស្តង្គតហើយ, ទៅប្រដៅពួកភិក្ខុនី, ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

២៣- ភិក្ខុណាមួយ ចូលទៅកាន់លំនេរបស់ភិក្ខុនីហើយ ប្រដៅពួក ភិក្ខុនី, រៀបលែងតែមានសម័យ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ នេះជា សម័យ ក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺ ភិក្ខុនីមានជំងឺ, នេះជាសម័យ ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

២៤- ភិក្ខុណាមួយ ពោលយ៉ាងនេះថា : “ ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រដៅពួក ភិក្ខុនី ព្រោះហេតុតែអាមិស ”, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

២៥- ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យចិលដល់ភិក្ខុនី មិនមែនជាញាតិ, រៀបលែងតែប្តូរ គ្នា, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

២៦- ភិក្ខុណាមួយ ដេរខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យដេរចិល ឲ្យភិក្ខុនី មិនមែនជា ញាតិ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

២៧- យេវា បន ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយា សន្និ សំវិធាយ
ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបទ្ទេយ្យ, អន្តមសោ គាមន្តុវម្បិ,
អញ្ញាត្រ សមយោ, បាចិត្តិយំ ។ កត្តាយំ សមយោ ៖
សត្តកមនីយោ ហោតិ មគ្គោ សាសន្តសម្មគោ
សប្បដិកយោ, អយំ កត្ត សមយោ ។ ៧ ។

២៨- យេវា បន ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយា សន្និ សំវិធាយ
ឯកនាចំ អភិវហេយ្យ, ឧទ្ធក្ខាមនី ថា អធាគាមនី ថា,
អញ្ញាត្រ តិរិយន្តរណាយ, បាចិត្តិយំ ។ ៨ ។

២៩- យេវា បន ភិក្ខុ ជានំ ភិក្ខុនិបរិបាចិតំ
បិណ្ណបាតំ កុរោយ្យ, អញ្ញាត្រ បុព្វេ តិហិសមារម្មា,
បាចិត្តិយំ ។ ៩ ។

៣០- យេវា បន ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយា សន្និ ឯកោ
ឯកាយ រហោ និសទ្ធិំ ករោយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ៣០ ។
ឱចាទតគោ កតិយោ ។

២៧- ភិក្ខុណាមួយ បបួលភិក្ខុនីដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយមួយ ជាមួយគ្នា, ដោយ
ហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ, រៀរលែងតែមានសម័យ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិ-
បាចិត្តិយ ។ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺផ្លូវដែលគួរនឹងទៅដោយមានភ្នំគូ
ជាពួក ១ ដែលគេសន្មតថា ប្រកបដោយសេចក្តីរៀស ១ ដែលប្រកប
ដោយភ័យចំពោះមុខ ១, នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

២៨- ភិក្ខុណាមួយ បបួលភិក្ខុនី ឡើងជិះទូកមួយជាមួយគ្នា, ទៅប្រាស
ទឹកក្តី ទៅបណ្តោយទឹកក្តី, រៀរលែងតែឆ្លងទទឹង, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

២៩- ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹង ហើយឆាន់ចង្កាន់ចិណ្ណបាត ដែលភិក្ខុនីចាក់
ចែងឲ្យ, រៀរលែងតែចង្កាន់ ដែលគ្រហស្ថបានប្រារព្ធជាមុន, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអា-
បត្តិបាចិត្តិយ ។

៣០- ភិក្ខុណាមួយ សម្រេច ការអង្គុយ ក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងភិក្ខុនី តែម្នាក់
និងម្នាក់ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

ឱវាទវគ្គទី ៣ (ចប់)

៣១- អតិលារនន^(១) ភិក្ខុនា ឯកោ អាវសថិបិណ្ណា កុញ្ចិតញ្ចា, ភកោ ថេ ឧត្តរី កុញ្ចយ្យ, បាចិត្តិយំ ។១។

៣២- គណរកាជនេ អញ្ញ្យក្រ សមយា, បាចិត្តិយំ ។ កត្តាយំ សមយោ : គិលានសមយោ, ចីវរទានសមយោ, ចីវរការសមយោ, អន្ធានកមនសមយោ, នាវាកិរហនសមយោ, មហាសមយោ, សមណកត្តសមយោ; អយំ កត្ត សមយោ ។ ២ ។

៣៣- បរម្បរកាជនេ អញ្ញ្យក្រ សមយា, បាចិត្តិយំ ។ កត្តាយំ សមយោ : គិលានសមយោ, ចីវរទានសមយោ, ចីវរការសមយោ; អយំ កត្ត សមយោ ។៣។

១ បើកាមសំយោគវិទាន ព្រមគ្រប់គ្រង ៤៣៦ ជាអត្ថិលារនន ។

៣១- ភិក្ខុ មិនមានជំងឺ ត្រូវឆាន់ចង្កាន់ចិណ្ឌបាតក្នុងរោងមានពានកែប្រែ, បើឆាន់ឡើងសព្វកំណត់នោះទេ, ត្រូវអោបត្តិបាចិត្តិយ ។

៣២ - ភិក្ខុត្រូវអោបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះ (មមូល) គណ ភោជន (១) (ព្រមគ្នា) រៀបលែងតែមានសម័យ ។ នេះជាសម័យ ក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យដែលមានជំងឺ (២) ១ សម័យដែលគេឡើង (៣) ១ សម័យដែលធ្វើចិវរ (៤) ១ សម័យដែលដើរផ្ទះឆ្ងាយ (៥) ១ សម័យដែលជិះទូក (៦) ១ សម័យដែលមានភិក្ខុច្រើនអង្គ (៧) ១ សម័យនៃសមណកត្ត (៨) ១, នេះជាសម័យ ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

៣៣- ភិក្ខុត្រូវអោបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះឆាន់ចម្បុរភោជន (គឺភោជនផ្សេងគេនិមន្តខាងក្រោយ), រៀបលែងតែមានសម័យ ។ នេះជាសម័យ ក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យដែលមានជំងឺ (១) ១ សម័យដែលគេឡើង ១ សម័យដែលធ្វើចិវរ ១, នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

១ គឺភិក្ខុខ្លះប្រឡើងទៅ ទទួលនិប្បត្តនាន់ភោជនយ៉ាងណាមួយដែលគេចេញឈ្មោះ, ភោជននោះឈ្មោះជាគណ ភោជន ។ ២ សូម្បីតែផ្សេងបែកចាត់ផ្តោតហោថាមានជំងឺ ។ ៣ គឺក្នុងផ្ទៃចិវរភោជនទៅឲ្យប្រើទៅបើកក្រាលកបិទ ។ ៤ កាលដែលភិក្ខុកំពុងធ្វើចិវរ ។ ៥ ពេលដែលភិក្ខុកំពុងដើរឆ្ងាយក្នុងជិតនេះយោជន់ឡើងទៅ ឬត្រឡប់មកវិញ ។ ៦ ពេលដែលភិក្ខុរៀបនិងជិះទូក, កំពុងជិះឬប្រើទូក ។ ៧ ភិក្ខុជួបជុំគ្នាច្រើនជាងកំណត់ ចិណ្ឌបាតឆាន់មិនផ្អែក ។ ៨ គឺអង្គដែលចូលព្រះពុទ្ធសាសនាភ្នាក់ ។ ៩ គឺភិក្ខុ មិនអាចនឹងអង្គុយឆាន់ ជាបទាល់ផ្នែកលើអាសនៈមួយបាន ។

៣៤- ភិក្ខុ បនេច គុលំ ឧបគតំ បូតេហិ វា
បនេហិ វា អភិហង្គំ បចារេយ្យ ។ អាកទ្ធិមារនន
ភិក្ខុនា ទិក្ខិបត្តបូរា បដិគ្គហេតញា ។ គគោ ចេ ឧត្តរិ
បដិគ្គណ្ណាយ្យ, បាចិក្ខិយំ ។ ទិក្ខិបត្តបូរេ បដិគ្គហេត្វា
គគោ និហរិត្វា ភិក្ខុហិ សទ្ធិ សំវិភិច្ចិកញ្ច អយំ កត្ត
សាមិចិ ។ ៤ ។

៣៥- យេ បន ភិក្ខុ ភុត្តាវិ បចារិគោ អនតិវិក្ខំ
ខាទនិយំ វា ភោជនិយំ វា ខារទេយ្យ វា ភុញ្ញយ្យ
វា, បាចិក្ខិយំ ។ ៥ ។

៣៦- យេ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុ ភុត្តាវិ បចារិកំ
អនតិវិក្ខន ខាទនិយេន វា ភោជនិយេន វា អភិហង្គំ
បចារេយ្យ, ហន្ត ភិក្ខុ ខាទ វា ភុញ្ញ វាភិ, ជានំ
- អាសាទនារបេត្វា, ភុត្តស្មី, បាចិក្ខិយំ ។ ៦ ។

៣៧- យេ បន ភិក្ខុ វិការេល ខាទនិយំ វា
ភោជនិយំ វា ខារទេយ្យ វា ភុញ្ញយ្យ វា បាចិក្ខិយំ ។ ៧ ។

៣៤. ជនបរាណា នូវភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់ត្រកូល ដោយនំទាំងឡាយក្តី
ដោយសដូរទាំងឡាយក្តី ដើម្បីនាំទៅបានតាមប្រាថ្នា ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីត្រូវការ
ត្រូវទទួលត្រឹមពេញពីរបីបាត្របាន ។ បើទទួលឡើយសព្វកំណត់នោះទៅ,
ត្រូវអោបត្តិបាចិក្ខិយ ។ ភិក្ខុដែលបានទទួលនំ ឬសដូរកំណត់ត្រឹមពីរបីបាត្រហើយ
ត្រូវនែយកអំពីទីនោះ មកចែកជាបួយនិងភិក្ខុទាំងឡាយ, ការចែកនំឬសដូរនេះ
ជាសាមិចិកម្ម ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

៣៥ - ភិក្ខុណាមួយ កាន់ហើយ បានហាមភោជនហើយ ទំពាស្មីក្តី
បរិភោគក្តី នូវខាទនីយាហារ ឬ ភោជនីយាហារ ដែលជាអនតិវិក្ខុ(១),
ភិក្ខុនោះ ត្រូវអោបត្តិបាចិក្ខិយ ។

៣៦. ភិក្ខុណាមួយ នាំភត្តទៅបរាណាបង្ខំភិក្ខុដែលកាន់ហើយ ហាមភត្ត
ហើយ ដោយខាទនីយាហារ ឬភោជនីយាហារ ដែលជាអនតិវិក្ខុ ដោយពាក្យ
ថា “ ហ៎! ភិក្ខុ, លោកចូរទំពាស្មីក្តី ចូរបរិភោគក្តី ” កាលបើដឹងហើយ រំពៃរក
ទោស, នឹមិត្តកែភិក្ខុនោះឆាន់រួចហើយ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអោបត្តិបាចិក្ខិយ ។

៣៧- ភិក្ខុណាមួយ ទំពាស្មីក្តី បរិភោគក្តី នូវខាទនីយាហារ ឬភោជនីយា-
ហារ ក្នុងពេលវិកាល, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអោបត្តិបាចិក្ខិយ ។

១ អនតិវិក្ខុភោជន បានដល់ភោជនដែលមិនគួរដល់អាការនៃវិទយកម្ម ៧ យ៉ាង និងភត្ត
ដែលមិនមែនជាបស់សល់ អំពីភិក្ខុឈី ។

៣៨- យោ បន ភិក្ខុ សន្និធិការកំ ខាទនីយំ ចា
កោជនីយំ ចា ខានទយ្យ ចា កុរុយ្យ ចា,
បាចិត្តិយំ ។ ៨ ។

៣៩- យានិ ខោ បន កានិ បណ្ឌិតកោជនានិ,
សេយ្យថ្មីនំ : សប្បិ នវនីតំ គេលំ មធ្យ ផាណិកំ មច្ឆា
មំសំ ខិំ ទធិ ។ យោ បន ភិក្ខុ ឯត្រុបាទិ បណ្ឌិតកោជ-
នានិ អត្តិលារនា អត្តនា អត្តាយ វិញ្ញាបត្រា
កុរុយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ៩ ។

៤០- យោ បន ភិក្ខុ អទិន្នំ មុខទ្វារំ អាហារំ
អាហារេយ្យ, អញ្ញាគ ឧទកទន្តរជាណា, បាចិត្តិយំ ។ ១០ ។
កោជនវគ្គោ ចកុរុត្តា ។

៤១- យោ បន ភិក្ខុ អវចលកស្ស ចា
បរិព្វាជកស្ស ចា បរិព្វាជិកាយ ចា សហគ្គា ខាទនីយំ
ចា កោជនីយំ ចា ទនទយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ១ ។

៤២- យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុំ ឯតំ ចនទយ្យ :
ឯហាតុរសា, កាមំ ចា និគមំ ចា បិណ្ណាយ
បទិសិស្សាមាតិ; កស្ស ទារបត្រា ចា អទារបត្រា ចា
ឧយ្យារេយ្យ :

៣៧- ភិក្ខុណាមួយ ទំពាសុក្កិ បរិភោគក្កិ ខ្លវខានិយាហារ ឬភោជ-
និយាហារ ដែលខ្លួនទុកដាក់ឱ្យកន្លងាត្រី, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

៣៨- បណ្ឌិតភោជនទាំងឡាយ ណាមួយ, បណ្ឌិតភោជនទាំងនោះ គឺ
ទឹកដោះថ្ងា, ទឹកដោះខាបំ, ប្រេង, ទឹកឃ្មុំ, ស្កររំពេវ, ត្រី, សាច់,
ទឹកដោះស្រស់, ទឹកដោះជ្វា ។ ភិក្ខុណាមួយ គ្មានជំងឺ សូមបណ្ឌិតភោជន
ទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយឆាន់, ភិក្ខុនោះ
ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

៤០- ភិក្ខុណាមួយ លេចទ្រអទិន្ធាហារ(១) តាមទ្វារមាត់ រៀរលែងតែ
ទឹកនិងឈើស្នួន, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

កោដនវគ្គទី៤ (ចប់) ។

៤១- ភិក្ខុណាមួយ ខ្លវខានិយាហារ ឬភោជនិយាហារ ដល់អវចលក្កិ
ក្កិ បរិព្វាជកក្កិ បរិព្វាជិកាក្កិ ដោយដៃរបស់ខ្លួន, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

៤២- ភិក្ខុណាមួយ និយាយនឹងភិក្ខុផងគ្នា យ៉ាងនេះថា “ម្ចាស់អារាមសោ,
លោកចូរមក, យើងទាំងឡាយ នឹងចូលទៅកាន់ស្រុក ឬនិគម ដើម្បីបិណ្ណបាត”
ហើយឱ្យគេឱ្យ ឬមិនឱ្យគេឱ្យអ្វីៗ ដល់ភិក្ខុនោះហើយ បញ្ជូនឱ្យត្រឡប់ទៅវិញ
ដោយពាក្យថា

១ អាហារដែលគេបំពេញប្រគេន ។

គច្ឆាត្ថុសោ, ន មេ កយា សន្តិ ភថា ថា និសង្កា ថា ផាសុ
ហោតិ. ឯកកស្ស មេ ភថា ថា និសង្កា ថា ផាសុ ហោតិភិ;
ឯកទេស បច្ចយំ ភិក្ខុវា អនញ្ញំ, បាចិត្តិយំ ។ ២ ។

៤៣- យោ បន ភិក្ខុ សកោជនេ កុលេ អនុប្ប-
ខន្ធ និសង្កំ កម្មេយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ៣ ។

៤៤- យោ បន ភិក្ខុ មាតុគ្គារមេន សន្តិ រហោ
បដិច្ចន្នេ អាសនេ និសង្កំ កម្មេយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ៤ ។

៤៥- យោ បន ភិក្ខុ មាតុគ្គារមេន សន្តិ ឯកោ
ឯកាយ រហោ/ និសង្កំ កម្មេយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ៥ ។

៤៦- យោ បន ភិក្ខុ និមន្តិកោ សករត្តា សមា-
នោ, សន្តំ ភិក្ខុ អនាបុច្ឆា, បុរេភត្តំ ថា បច្ឆាភត្តំ ថា
កុលេសុ ចារិត្តំ អាមជ្ឈេយ្យ, អញ្ញក្រ សមយា បាចិត្តិ-
យំ ។ កត្តាយំ សមយោ : ចីវរទានសមយោ,
ចីវរការសមយោ, អយំ កត្ត សមយោ ។ ៦ ។

៤៧- អត្ថិលារនេន ភិក្ខុនា ចាតុម្ពាសប្បច្ចយប្ប-
ការណា សាទិត្យា, អញ្ញក្រ បុនប្បវារណាយ,
អញ្ញក្រ និច្ចប្បវារណាយ, តតោ ចេ ឧត្តរី សាទិ-
យេយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ៧ ។

ម្ចាស់អាសោ, លោកចូរទៅវិញចុះ, ខ្ញុំនិយាយប្តូរអង្គុយ ជាមួយនឹង
លោកមិនសាល្យាយទេ. ខ្ញុំនិយាយប្តូរអង្គុយតែម្នាក់ឯងស្រួលជាង ; ធ្វើនូវហេតុ
ចុះឯងឲ្យជាច្រើន ពុំមែនហេតុដទៃឡើយ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៤៣- ភិក្ខុណាមួយ ចូលរុករាន ទៅសម្រេចការអង្គុយនៅ ក្នុងត្រកូល
ដែលមានដៃជនពីរទាក់គឺប្តីនិងប្រពន្ធ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៤៤- ភិក្ខុណាមួយ សម្រេចការអង្គុយ លើអាសនៈ ជាទីស្ងាត់កំបាំង
ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៤៥- ភិក្ខុណាមួយ សម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម
តែម្នាក់និងម្នាក់, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៤៦- ភិក្ខុណាមួយ បានទទួលនិមន្តគេហើយ ជាអ្នកមានភក្តីហើយ, មិន
បានលាប្រាប់ភិក្ខុផងគ្នា ដែលមាននៅ, ហើយដល់នូវការត្រាច់ទៅ ក្នុងត្រកូល
ទាំងឡាយ ក្នុងពេលមុនភក្តី ក្រោយភក្តី, រៀបលែងតែមានសម័យ, ភិក្ខុនោះ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ សម័យដែលគេឲ្យចំរ
១ សម័យដែលធ្វើចំរ១៦ នេះជាសម័យ ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

៤៧- ភិក្ខុមិនមានជំងឺ ត្រូវត្រេកអរនឹងការបរាណា ដោយបង្កើតកំណត់ត្រឹម
បួនខែ, រៀបលែងតែគេបានបរាណាថែមទៀត, រៀបលែងតែគេបានបរាណា
ជាច្រើន, បើត្រេកអរលើសពីកំណត់នោះទៅ, ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៤៨- យោ បន ភិក្ខុ ឧយ្យត្តំ សេនំ ទស្សនាយ គច្ឆេយ្យ, អញ្ញាត្រ កថារូបប្បច្ចយា, បាចិត្តិយំ ។ ៨ ។

៤៩- សិយា ច កស្ស ភិក្ខុនោ ភោចិទេច បច្ចុយោ សេនំ តមនាយ, ទិវត្តតិវត្តំ ភេន ភិក្ខុនា សេនាយ វសិកព្វំ ។ កេតា ច ឧត្តរី វសេយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ៩ ។

៥០- ទិវត្តតិវត្តេញ ភិក្ខុ សេនាយ វសមារណា, ឧយ្យាធិកំ វា ពលត្តំ វា សេនាព្យហំ វា អនិក- ទស្សនំ វា គច្ឆេយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ១០ ។

អរចលភវត្តោ បញ្ចមេមា ។

- ៥១- សុរាមេរយពានេ បាចិត្តិយំ ។ ១ ។
- ៥២- អទ្ធិលិប្បតោទភេ បាចិត្តិយំ ។ ២ ។
- ៥៣- ឧទភេ ហស្សធម្មេ បាចិត្តិយំ ។ ៣ ។
- ៥៤- អនាធិរយេ បាចិត្តិយំ ។ ៤ ។
- ៥៥- យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុ ភិសារេយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ៥ ។
- ៥៦- យោ បន ភិក្ខុ អគ្គិលានោ វិសិវនារេ- វោ, វេហិ សមាទហេយ្យ វា សមាទហារេយ្យ វា, អញ្ញាត្រ កថារូបប្បច្ចយា, បាចិត្តិយំ ។ ៦ ។

៤៧. ភិក្ខុណាមួយ ទៅដើម្បីមើលកងទ័ពគេលើកចេញទៅ, រៀបលេង តែមានហេតុមានសភាពដូច្នោះ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។

៤៨- បើភិក្ខុនោះ មានហេតុអ្វីមួយ គួរនឹងទៅកាន់កងទ័ព, ភិក្ខុនោះត្រូវ ទៅនៅក្នុងទ័ពបាន ត្រឹមត្រូវត្រឹមត្រូវ ។ បើនៅឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។

៤៩- កាលបើភិក្ខុនៅក្នុងកងទ័ព កំណត់ពីរាត្រី ឬពីរាត្រី ហើយទៅ កាន់ទីដែលគេឲ្យដេកក្តី ទីដែលគេត្រួតពលក្តី ទីកន្លែងនៅនៃកងទ័ពក្តី ទី សម្រាប់ចាត់ក្បួនទ័ពក្តី, ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។

អរចលភវត្តមី ៥ (ចប់) ។

- ៥១- ភិក្ខុ ដឹកសុវានិទមេរយ ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។
- ៥២- ភិក្ខុ ចាក់ព្រលេកប្រលែងគ្នា ដោយចន្ទុញគឺម្រាមដៃ ត្រូវអាចក្តី បាចិត្តិយ ។
- ៥៣- ភិក្ខុ លេងទឹក ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។
- ៥៤- ភិក្ខុ មិនអើពើ(១) ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។
- ៥៥- ភិក្ខុណាមួយ បន្ទាចភិក្ខុផងគ្នា, ភិក្ខុនោះត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។
- ៥៦- ភិក្ខុណាមួយ មិនមានជំងឺ មានបំណងនឹងអង្វែងហើយ បង្កាត់ភ្លើង ខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបង្កាត់ក្តី, រៀបលេងតែមានហេតុ មានសភាពដូច្នោះ(២) ភិក្ខុ នោះ ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។

១ គឺភិក្ខុមិនអើពើនឹងភិក្ខុអ្នករំលឹកដាស់គ្រឿង ឬនឹងសិក្ខាបទដែលព្រះសុភមបញ្ញត្តទុកហើយ
 ២ គឺការសុដប្រទិចនឹងការដុតពាត្រជារដើម ។

៥៧ យោ បន ភិក្ខុ ឱវេនឡមាស នហាយេយ្យ
អញ្ញាត្រ សមយា; បាចិត្តិយំ ។ គក្កាយំ សមយោ
ទិយេឡា មារសា សេសា គិម្ហានន្តិ, វស្សានស្ស
បថេមា មារសា. ឥច្ឆេត អឡុតយ្យមាសា. ឧណ្ហ
សមយោ. បរិឡាហាសមយោ. គិលានសមយោ.
កម្មសមយោ. អន្ធានគមនសមយោ, វាគត្ថដ្ឋិសមយោ,
អយំ គក្ក សមយោ ។៧។

៥៨- នចំ បន ភិក្ខុនា បីវេលារកន តិណ្ហំ
ទុព្វណ្ណករណានំ អញ្ញាត្រ ទុព្វណ្ណករណំ អាទាគព្វំ និលំ
ថា ភទ្ទមំ ថា កាឡសាមំ ថា ។ អនាទា ចេ ភិក្ខុ
តិណ្ហំ ទុព្វណ្ណករណានំ អញ្ញាត្រ ទុព្វណ្ណករណំ, នចំ
បីវេ បរិក្កុញ្ចយ្យ, បាចិត្តិយំ ។៨។

៥៩- យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ថា ភិក្ខុនិយា ថា
សិក្ខមាណយ ថា សាមណេរស្ស ថា សាមណេរិយា
ថា សាមំ បីវេ វិកប្បេត្រា អប្បច្ចុទ្ធារកំ បរិក្កុញ្ចយ្យ,
បាចិត្តិយំ ។៩។

៥៧- ភិក្ខុណាមួយ មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែហើយដូចទឹក, រៀវណែងតែ
មានសម័យ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ នេះជាសម័យ ក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ
មួយខែកន្លះដ៏សេសខាងចុងនៃតិម្ហរដ្ឋ(១), មួយខែខាងដើមនៃស្សានរដ្ឋ(២), រួម
ខែទាំងនេះត្រូវជាពីរខែកន្លះ, ហោថាសម័យក្តៅ, សម័យស្កុះស្កាប់, សម័យ
ដែលមានជំងឺ, សម័យដែលធ្វើការងារ, សម័យដែលដើរផ្លូវឆ្ងាយ, សម័យដែលមាន
ខ្យល់ពិលភ្លៀង, នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ(៣) ។

៥៨- ភិក្ខុបានចិវេម្ហិមកហើយ គប្បីកាន់យកទូរតុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌បី
យ៉ាង តុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌ណាមួយ គឺ ពណ៌ខៀវភ្លឺ ពណ៌ភក់ភ្លឺ ពណ៌ខ្មៅ
ភ្លឺ ។ បើភិក្ខុមិនកាន់យក ទូរតុសម្រាប់ធ្វើឲ្យខូចពណ៌បីយ៉ាង តុសម្រាប់ធ្វើ
អោយខូចពណ៌ណាមួយទេ, ហើយប្រើប្រាស់ចិវេម្ហិ, ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៥៩- ភិក្ខុណាមួយ បានវិកប្បចិវេដោយខ្លួនឯង ចំពោះភិក្ខុផងឆ្នាំ ភិក្ខុ-
នីតិ សិក្ខុមាទាតិ សាមណេរតិ សាមណេរីតិ ហើយប្រើប្រាស់ចិវេដែលមិន
ទាន់ឲ្យគេដកវិកប្បចេញ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

១ គឺចាប់តាំងពី ១ កើត ខែ ជេស្ឋ ទៅដល់ ១៥ កើត ខែ អាសាធ ។ ២ គឺចាប់តាំងពី ១
រោច ខែ អាសាធ ទៅដល់ ១៥ កើត ខែ ស្រាពណ៍ ។ ៣ សិក្ខាបទនេះជាបទសប្បញ្ញត្តិព្រះ
សាស្តាទ្រង់បញ្ញត្តិចំពោះភិក្ខុ អ្នកនៅក្នុងមជ្ឈិមប្រទេសប៉ុណ្ណោះ ។ ក្រៅពីនោះ ដូចនៅ
ប្រទេសយើងជាដើម ភិក្ខុអាចច្រកទឹកបានជានិច្ច ។

៦០- យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស បត្តំ វា ចិច្ចរំ វា និសីទនំ
វា សូចិយរំ វា កាយពន្ធនំ វា អបនិធមយ្យ វា
អបនិធរមយ្យ វា, អន្តមសោ ហស្សារមត្តោបិ
បាចិក្តិយំ ។១០។

សុរាបាទតត្តោ ឆន្ទោ ។

៦១- យោ បន ភិក្ខុ សញ្ជិច្ច បាណំ ចិច្ចិក
វោរោមេយ្យ, បាចិក្តិយំ ។១។

៦២- យោ បន ភិក្ខុ ជានំ សប្បារណកំ ឧទកំ
បរិក្កុញ្ចយ្យ, បាចិក្តិយំ ។២។

៦៣- យោ បន ភិក្ខុ ជានំ យថាធម្មំ ធិហកាធិក
ណំ បុនក្កម្មាយ ឧក្ការជយ្យ, បាចិក្តិយំ ។៣។

៦៤- យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ជានំ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តិ
បជិច្ចារទយ្យ, បាចិក្តិយំ ។៤។

៦៥- យោ បន ភិក្ខុ ជានំ ឧទនិសតិវស្សំ បុគ្គលំ
ឧបសម្បារទយ្យ, សោ ច បុគ្គលោ អនុបសម្បន្នោ
ភេ ច ភិក្ខុ ការយ្ហា, ឥនំ កស្មិ បាចិក្តិយំ ។៥។

៦៦- យោ បន ភិក្ខុ ជានំ ថេយ្យសត្តេន សន្និ
សំវិធាយ ឯកទ្ធានមត្តំ បជិបទ្ទេយ្យ, អន្តមសោ
គាមន្តរម្យិ, បាចិក្តិយំ ។៦។

៦០- ភិក្ខុណាម្មយ លាក់ទុកខ្លួនឯង ឬប្រើគេឱ្យលាក់ទុក ទ្រព្យគ្រូ
ចិក្ខុ ឥសិទនេះក្តី បំពង់ម្ពុលក្តី ត្រូតទ្រូតដោះក្តី របស់ភិក្ខុជនគ្នា ដោយហោច
ទៅ សូម្បីគ្រាន់តែមានបំណងនឹងលើចលេង, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិក្តិយ ។

សុរាបាទវគ្គទី ៦ (ចប់) ។

៦១ - ភិក្ខុណាម្មយ ក្រែងផ្តាច់បង់សត្វ ចាកជីវិត, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិក្តិយ ។

៦២- ភិក្ខុណាម្មយ កាលដឹងហើយប្រើប្រាស់ទឹកដែលមានសត្វ មាន
ជីវិត, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិក្តិយ ។

៦៣- ភិក្ខុណាម្មយ កាលដឹងថា អធិការណ៍ ដែលសម្បូរម្លប់សបត្វ
តាមធម៌ហើយ សើចើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិក្តិយ ។

៦៤- ភិក្ខុណាម្មយ កាលដឹង ហើយបិទបាំងទុកទ្រុឌុដ្ឋល្លាបត្តិ របស់ភិក្ខុ
ជនគ្នា, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិក្តិយ ។

៦៥ - ភិក្ខុណាម្មយ កាលដឹងហើយ ឱ្យឧបសម្បទាដល់បុគ្គលដែលមាន
អាយុមិនទាន់គ្រប់ម្ភៃឆ្នាំ, បុគ្គលនោះ ក៏នៅពុំមែនជាឧបសម្បទាជន, ទាំងពួក
ការភិក្ខុនោះ ក៏ឈ្មោះថាត្រូវព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់គ្នាគិះដៀលជន, នេះជាអាបត្តិ
បាចិក្តិយ ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

៦៦- ភិក្ខុណាម្មយ កាលដឹងហើយ បបួលពួកឈ្មួញជាចោរ ដើរទៅ
កាន់ផ្តាច់មួយ ជាមួយគ្នា, ដោយហោចទៅ សូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ, ភិក្ខុ
នោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិក្តិយ ។

៦៧- យោ បន ភិក្ខុ មាតុគ្គារមេន សន្តិ សំចិធាយ
ឯកទ្ធានមគ្គំ បដិបទ្ទេយ្យ, អន្តមសោ កាមន្តម្បិ,
បាចិត្តិយំ ។៧។

៦៨- យោ បន ភិក្ខុ ឯតំ វេទេយ្យ, តថាហំ ភគវតា
ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ, យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា
ចុត្តា ភគវតា, ភេ បដិសេវតោ នាលំ អន្តរាយាយាតិ។
សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឯតមស្ស វចនីយោៈមា អាយស្សា
ឯតំ អវច, មា ភគវតំ អញ្ជាចិត្តិ, ន ហិ សាធុ ភគវតោ
អញ្ជក្កានំ, ន ហិ ភគវា ឯតំ វេទេយ្យ : អនេកបរិយា-
យេន អាចុសោ អន្តរាយិកា ធម្មា ចុត្តា ភគវតា, អលញ្ជា
បន ភេ បដិសេវតោ អន្តរាយាយាតិ ។ ឯតញ្ជា សោ
ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ចុច្ចមារនា, តវេវ បគ្គុណ្ណាយ្យ, សោ
ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ យាវតតិយំ សមនុក្កាសិកញ្ជា តស្ស
បដិទិស្សក្កាយ ។ យាវតតិយញ្ជា សមនុក្កាសិយមារនា
តំ បដិទិស្សទ្ទេយ្យ, ឥច្ឆតំ កុសលំៈនោ រច បដិទិស្ស-
ទ្ទេយ្យ, បាចិត្តិយំ ។៨។

៦៧- ភិក្ខុណាម្មយ បបួលមាតុគ្រាម ដើរទៅកាន់ដូរឆ្ងាយមួយជាមួយគ្នា,
ដោយហោចទៅ សូម្បីចន្លោះស្រុកមួយ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាចគ្នាចិត្តិយ ។

៦៨- ភិក្ខុណាម្មយ ពោលយ៉ាងនេះថា “ ខ្ញុំដឹងឡាន់នូវធម៌ ដែល
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សម្តែងហើយ ដោយបញ្ជាថា “ អន្តរាយិកធម៌ទាំង-
ឡាយណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សម្តែងហើយ, អន្តរាយិកធម៌
ទាំងឡាយនោះ មិនមែនអាចនឹងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ”។
ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះថា “ លោកអ្នកមាន
អាយុ កុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ, កុំពោលបង្គាប់ ព្រះមានព្រះភាគឡើយ,
ការពោលបង្គាប់ព្រះមានព្រះភាគ មិនល្អទេ, ព្រះមានព្រះភាគកុំមែនពោលយ៉ាង
នេះទេ, ម្ចាស់អាចុសោ! ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សម្តែងហើយ នូវអន្តរ-
ាយិកធម៌ទាំងឡាយ ដោយអនេកបរិយាយ, អន្តរាយិកធម៌ទាំងនោះសោត ក៏
អាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព បានមែនពិត ” ។

កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយ និយាយយ៉ាងនេះ, ភិក្ខុនោះ ទៅគេប្រកាន់
ដូរឆ្ងោះដដែល ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយ សុឡសមនុក្កាសនកម្ម ហាមព្រាមភិក្ខុនោះ
អស់កំណត់បីដង ដើម្បីឱ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះចេញ ។ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ សុឡ
សមនុក្កាសនកម្ម ហាមព្រាមគ្រប់បីដងហើយ ភិក្ខុនោះ លះបង់នូវទិដ្ឋិនោះចេញ
ការលះបង់ បានដូរឆ្ងោះនុ៎ះ ជាការប្រពៃ, បើពុំលះបង់ទេ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាចគ្នា-
ចិត្តិយ ។

៦៩- យោ បន ភិក្ខុ ជានំ កថាវាទិនា ភិក្ខុនា
អកជានុធម្មន តំ ទិដ្ឋិ អប្បជិនិស្សន្នេន សន្និ សម្ម-
ញោយ្យ ថា សំវេសយ្យ ថា សហ ថា សេយ្យ
កម្មេយ្យ, បាចិត្តិយំ ។៩។

៧០- សមណុទ្ទេសោបិ ចេ ឯចំ វទេយ្យ : កថាហំ
ភក្ខតកា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមិ : យថា យេមេ អន្ត-
រាយិកា ធម្មា តុត្តា ភក្ខតកា, តេ បជិសេវតេកា នាលំ
អន្តរាយាយាតិ ។ សោ សមណុទ្ទេសោ ភិក្ខុហិ ឯច-
មស្ស វចនីយោ : មា អាតុសោ សមណុទ្ទេស, ឯចំ
អវច, មា ភក្ខតន្តំ អញ្ជាចិត្តិ : ន ហិសាធុ ភក្ខតកោ អញ-
ត្តានំ, ន ហិ ភក្ខតា ឯចំ វទេយ្យ ; អនេកបរិយាយេន
អាតុសោ សមណុទ្ទេស, អន្តរាយិកា ធម្មា តុត្តា
ភក្ខតកា, អលញ្ច បន តេ បជិសេវតេកា អន្តរាយា-
យាតិ ។ ឯចញ្ចោសោ សមណុទ្ទេសោ ភិក្ខុហិ តុច្ចមា-
នោ, កថេច បត្តេន្តោយ្យ, សោ សមណុទ្ទេសោ
ភិក្ខុហិ ឯចមស្ស វចនីយោ ; អច្ឆតក្កេ តេ អាតុសោ
សមណុទ្ទេស, ន ចេច សោ ភក្ខតា សត្តា អបទិសិ-
កញ្ចោ :

៦៩- ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹង ហើយចរិភោគរួមក្តី ទេវរួមក្តី សម្រេច
ការដេករួមក្តី ជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលមានការពោលដូច្នោះជាប្រក្រតិ, ជាអ្នកមិន
ធ្វើតាមធម៌, ជាអ្នកមិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៧០- បើសមណុទ្ទេស ពោលយ៉ាងនេះថា “ ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវធម៌ដែលព្រះ
មានព្រះភាគសម្តែងហើយ ដោយបក្សានុបក្សថា “ អន្តរាយិកធម៌ទាំងឡាយណា
ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សម្តែងហើយ, អន្តរាយិកធម៌ទាំងឡាយនោះ
មិនមែនអាចនឹងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ” ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយត្រូវនិយាយនឹងសមណុទ្ទេសនោះ យ៉ាងនេះថា “ ទេ! អារុសោសមណុ-
ទ្ទេស, ឯងកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ, កុំពោលបង្គាប់ព្រះមានព្រះភាគឡើយ,
ការពោលបង្គាប់ព្រះមានព្រះភាគ មិនល្អទេ, ព្រះមានព្រះភាគពុំមែនពោល
យ៉ាងនេះទេ, ទេ! អារុសោសមណុទ្ទេស, ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សម្តែង
ហើយនូវអន្តរាយិកធម៌ទាំងឡាយ ដោយអនេកបរិយាយ, អន្តរាយិកធម៌ទាំង-
នោះសោត ក៏អាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយ ដល់អ្នកសេព បានពិតមែន ។
កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយ និយាយយ៉ាងនេះ, សមណុទ្ទេសនោះ នៅតែ
ប្រកាន់ដូច្នោះដដែល, ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវនិយាយនឹងសមណុទ្ទេសនោះយ៉ាង
នេះថា “ ទេ! អារុសោសមណុទ្ទេស, ចាប់តាំងពីថ្ងៃនេះទៅ ឯងមិនត្រូវអាង ព្រះ
មានព្រះភាគអង្គនោះ ថាជាសាស្ត្ររបស់ឯងទៀតឡើយ

យម្បិ ចញ្ញោ សមណុទ្ទេសា លភក្ខិ ភិក្ខុហិ សទ្ធិ
ទ្ធិវត្តតិវត្តំ សហសេយ្យំ, សាមិ ភេ នត្តិ; ចេ បិវេ
វិនស្សាតិ ។ យោ បន ភិក្ខុ ជានំ តថាណាសិក្ខ
សមណុទ្ទេសំ ឧបលាបេយ្យ ថា ឧបជ្ឈាបេយ្យ ថា
សម្មុញ្ញេយ្យ ថា សហ ថា សេយ្យំ កេប្បយ្យ,
បាចិក្ខិយំ ។ ១០ ។

សប្បាណកថេក្កា សគ្គមោ ។

៧១- យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ សហធម្មិកំ តុច្ចមារណា,
ឯតំ វេទយ្យ : ន តាវាហំ អាតុសោ, ឯកស្មិ សិក្ខា-
បទេ សិក្ខិស្សាមិ, យាវ នញ្ញំ ភិក្ខុំ ព្យត្តំ វិនយធរំ
បរិបុច្ឆាមិសិ, បាចិក្ខិយំ ។ សិក្ខមារណន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា
អញ្ញាតព្វំ បរិបុច្ឆិកព្វំ បរិបញ្ជិកព្វំ ។ អយំ កត្ត
សាមិចិ ។ ១ ។

៧២- យោ បន ភិក្ខុ, បាតិមោក្ខ ឧទ្ធិស្សមារណេ,
ឯតំ វេទយ្យ : ភិម្បនិមេហិ ខុទ្ធានុខុទ្ធកេហិ សិក្ខាប-
ទេហិ ឧទ្ធិវដ្ឋហិ, យាវវេទេវ ភក្ខុច្ឆាយ វិហេសាយ
វិលខាយ សំវត្តន្តិសិ, សិក្ខាបទេវិវ ណ្ណានក
បាចិក្ខិយំ ។ ២ ។

កំសាមណោទេវេនឡាយដទៃ តែងបាននូវការដេករួមដណ្តា អស់ពីរព្រឹក
ឬពីរព្រឹក ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ, ការដេករួមនោះ មិនមានដល់ដងទេ, ទៃ!
មនុស្សឥតគោរមៗ ដងចូរចេញទៅ, ចូរវិនាសទៅ ” ។ ភិក្ខុណាមួយកាល
ដឹងហើយ បញ្ចុះបញ្ចូលសមណុទ្ទេស ដែលសង្ឃបានឲ្យវិនាស យ៉ាងនោះ
ហើយក្តី, ឡបម្រើក្តី, បរិភោគរួមក្តី, សម្រេចឥរិយាបថដេករួម, ភិក្ខុនោះ
ត្រូវអាចក្តីចាចិក្តីយ ។

សប្បាណកថាគ្គី (ចប់) ។

៧១. ភិក្ខុណាមួយ កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌
ហើយពោលយ៉ាងនេះថា “ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ, ខ្ញុំមិនទាន់សាកសួរ
ភិក្ខុដទៃដែលឈ្នួល ដែលទ្រទ្រង់វិន័យដរាបណា, ខ្ញុំនឹងមិនសិក្សាសិក្ខាបទ
នេះដរាបនោះ ”, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាចក្តីចាចិក្តីយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ, ភិក្ខុ
អ្នកសិក្សាត្រូវតែដឹងច្បាស់, ត្រូវតែសាកសួរ ត្រូវតែពិចារណា ។ នេះជាសាមី-
ចិកម្ម ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

៧២. ភិក្ខុណាមួយ, កាលភិក្ខុកំពុងសម្តែង ត្រូវបាតិមោក្ខ ពោលយ៉ាង
នេះថា “ ប្រយោជន៍អ្វី ដោយសិក្ខាបទក្នុងភាគ ដែលសម្តែងហើយទាំង
នេះ សិក្ខាបទទាំងនេះ, ប្រព្រឹត្តទៅគ្រាន់តែ ដើម្បីសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត
សេចក្តីលំបាកចិត្ត និងសេចក្តីរសេមរសាមចិត្តប៉ុណ្ណោះប៉ុណ្ណោះ ”, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាចក្តី
ចាចិក្តីយ ព្រោះពោលបង្គាប់សិក្ខាបទ ។

៧៣- យោ បន ភិក្ខុ អនុឧបមាសំ បាតិមេវេត្ត
ឧទ្ទិស្សមារនេ . ឯចំ វនេយ្យៈ ៖ ឥទារនេវ ខោ អហំ
បាណាមិ ៖ អយម្បិ ភិវ ធម្មោ សុត្តាភកោ សុត្តបរិយា-
បន្នោ អនុឧបមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិភិ ៖ ភព្វោ
ភិក្ខុ អញ្ញោ ភិក្ខុ បារនេយ្យំ និសិន្ធិបុព្វំ ឥមិនា
ភិក្ខុនា ឱត្តិភិក្ខុ បាតិមេវេត្ត ឧទ្ទិស្សមារនេ . ភោ បន
ចារណា ភិយ្យាភិ . ន ច ភស្ស ភិក្ខុនោ អញ្ញាណភេន
មុត្តិ អត្ថិ . យញ្ញ ភត្ត អាបត្តិ អាបន្នោ . ភញ្ញ យថាធម្មោ
ភារេភញ្ញោ ឧត្តិវិញ្ញាស្ស មោហោ អារោបេភញ្ញោ ៖ ភស្ស
ភេ អាតុសោ អលាភា . ភស្ស ភេ ទុល្លទ្ធិ . យំ ភំ
បាតិមេវេត្ត ឧទ្ទិស្សមារនេ . ន សាធុកំ អដ្ឋិភត្វា មន-
សិករោសិភិ ៖ ឥទំ ភស្សី មោហានភេ បាចិត្តិយំ ។ ៣ ។

៧៤- យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ភុបិភោ អនត្តមនោ
បហារំ ទនេយ្យ . បាចិត្តិយំ ។ ៤ ។

៧៥- យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស ភុបិភោ អនត្តមនោ
ភលសត្តិកំ ឧត្តិវេយ្យ . បាចិត្តិយំ ។ ៥ ។

ចិត្តារុទ្ធស ក្នុងបាចិត្តិយ

៣៣- ភិក្ខុណាម្នេយ , កាលភិក្ខុកំពុធសម្ពុទ្ធ ទូរោភិមោត្ត រាល់កន្លះខែ
ពោលយ៉ាងនេះថា “ ខ្ញុំទើបតែនឹងដឹង ក្នុងកាលអម្បាញ់ចិញ្ចនេះឯង ថា
“ ឮថាសិក្ខាបទនេះ មកហើយក្នុងសុត្តៈ រាប់បញ្ចូលក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ខ្មែរ
រាល់កន្លះខែ ” ។ បើភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ដឹងនូវភិក្ខុនោះថា “ ភិក្ខុនេះ
ធ្លាប់អង្គុយស្តាប់បាតិមោត្ត ដែលភិក្ខុសម្ពុទ្ធ អស់រវះពីរដងហើយ នឹងបាច់
និយាយថ្មី ដល់ការស្តាប់ច្រើនដង ” . ភិក្ខុនោះ មិនមានការរួចចាកអាបត្តិ
ដោយអាការៈដែលមិនដឹងទេ , ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិណា ក្នុងអនាចារនោះ
សង្ឃត្រូវឲ្យភិក្ខុនោះ ធ្វើអាបត្តិនោះដោយសមគួរតាមធម៌ , ម្យ៉ាងទៀតត្រូវលើក
មោហារោបនកម្ម ចំពោះភិក្ខុនោះថែមទៀតថា “ ម្ចាស់អារុសោ ការ
នេះមិនជាលាភ របស់អ្នកឯងទេ , អ្នកឯងនេះ បាននូវរបស់អាក្រក់ហើយ
ដោយហេតុថា កាលភិក្ខុកំពុធសម្ពុទ្ធរោភិមោត្ត , អ្នកឯងមិនបានធ្វើទុកក្នុង
ចិត្ត ឲ្យសម្រេចប្រយោជន៍ដ៏ល្អឡើយ ។ នេះជាអាបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះក្រែង
ធ្វើរង្វេង (រើ) នោះ ។

៣៤- ភិក្ខុណាម្នេយ ក្រោធនឹង ហើយឲ្យប្រហារដល់ភិក្ខុធនត្វា , ភិក្ខុនោះ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៣៥- ភិក្ខុណាម្នេយ ក្រោធនឹង ហើយដាឡើងនូវលំហែងក៏បាត់ដៃសំដៅ
ភិក្ខុធនត្វា , ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខពាលី

៧៦- យេវា បន ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អម្បលភេន សឡា-
ទិសសេសន អនុទ្ធិសេយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ៦ ។

៧៧- យេវា បន ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស សញ្ជិច្ច ភ្នក្កច្ចំ
ឧបទហេយ្យ : ឥតិស្ស មុហុត្តម្យិ អដាស, ភវិស្សតិភិ,
ឯកទេវ បច្ចយំ ភវិត្វា អនញ្ចំ, បាចិត្តិយំ ។ ៧ ។

៧៨- យេវា បន ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ កណ្ណានជាគារំ
កលហជាគារំ វិវាទាបន្តានំ, ឧបស្សតិ តិរេជ្ជយ្យ :
យំ ឥមេ កណិស្សន្តិ, តំ សេសាស្សាមិភិ, ឯកទេវ
បច្ចយំ ភវិត្វា អនញ្ចំ, បាចិត្តិយំ ។ ៨ ។

៧៩- យេវា បន ភិក្ខុ ធម្មិកានំ កម្មានំ ឆន្ទំ ទត្វា,
បច្ឆា វិយនធម្មំ អាបថេយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ៩ ។

៨០- យេវា បន ភិក្ខុ, សឡេ វិនិច្ឆ័យកថាយំ
ចត្តមាណាយ, ឆន្ទំ អទត្វា, ឧជ្ឈាយាសនា បក្កមេយ្យ,
បាចិត្តិយំ ។ ១០ ។

ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខវ្យែប

៧៦- ភិក្ខុណាម្បយ ទោមភិក្ខុផជគ្គា ដោយអាបត្តិសង្ខារទិសេស ភក
ឋានម្បល, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៧៧- ភិក្ខុណាម្បយ ក្រែងបង្កហេតុឲ្យមានសេចក្តីអង្កៀសសង្ស័យដល់ភិក្ខុផជ
គ្គា ដោយគិតថា “ ភិក្ខុនោះ មិនមានសេចក្តីមិនសប្បាយចិត្តមួយរំពេចដោយ
ហេតុនេះ ពុំទានឡើយ ”, ធ្វើនូវសេចក្តីសង្ស័យនោះឯងឲ្យជាប់ច្រើន ពុំមែន
ហេតុដទៃឡើយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៧៨- ភិក្ខុណាម្បយ កាលដែលភិក្ខុទាំងឡាយបង្កហេតុប្រកួតប្រកាន់ឈ្មោះ
ទាន់ទែងគ្នា, ទោឈរសែបចរស្តាប់ ដោយគិតថា “ ភិក្ខុទាំងនេះ មិន
ពោលនូវពាក្យណា, អញនឹងស្តាប់នូវពាក្យនោះ ”, ធ្វើនូវកិរិយាឈរសែបចរ
ស្តាប់នោះឯង ឲ្យជាប់ច្រើន ពុំមែនហេតុដទៃឡើយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។

៧៩- ភិក្ខុណាម្បយ ឲ្យឆន្ទៈដើម្បីកម្មទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយធម៌
ហើយ(១) ក៏ដល់នូវធម៌កិរិយាភិរេជ្យល ជាទាហក្រោយវិញ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
អាបត្តិបាចិត្តិយ ។

៨០- ភិក្ខុណាម្បយ កាលដែលពាក្យវិនិច្ឆ័យកំពុងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងសង្ឃ មិន
ឲ្យឆន្ទៈ, ហើយក្រោកចាកអាសនៈ ចេញទៅ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ

១ បានដល់តម្បូនយ៉ាងគឺ អចលោកនកម្ម១ ញត្តិកម្ម១ ញត្តិទុកិយកម្ម១ ញត្តិមគ្គកម្ម ១
ដែលសង្ឃធ្វើតាមធម៌ កាយវិភីយ ។

៨១- យេ បន ភិក្ខុ សមគ្គេន សឡេន ចិវរំ ទត្វា , បច្ឆា ខីយនធម្មំ អាបដ្ឋេយ្យ : យថាសន្តតំ ភិក្ខុ សច្ចិកំ លាភំ បរិណារមន្តិភិ, បាចិគ្គិយំ ។ ១១ ។

៨២- យេ បន ភិក្ខុ ជានំ សច្ចិកំ លាភំ បរិណតំ បុគ្គលស្ស បរិណារមេយ្យ, បាចិគ្គិយំ ។ ១២ ។
សហធម្មិកវគ្គោ អជ្ជមេវ ។

៨៣- យេ បន ភិក្ខុ, រញ្ជោ ខត្តិយស្ស មុទ្ធាភិ- សិក្កស្ស អនិក្ខន្ធរាជកេ អនិក្កតកេនកេ បុព្វ អប្បជិ- សំចិវិកោ, ឥន្ទខីលំ អភិក្ការមេយ្យ, បាចិគ្គិយំ ។ ១ ។

៨៤- យេ បន ភិក្ខុ ភេនំ ថា ភេនសម្មតំ ថា, អញ្ញក្រ អជ្ឈារាមា ថា អជ្ឈាវសថា ថា ឧគ្គុណ្ណយ្យ ថា ឧគ្គុណ្ណារមេយ្យ ថា, បាចិគ្គិយំ ។ ភេនំ ថា បន ភិក្ខុនា ភេនសម្មតំ ថា អជ្ឈារាមេ ថា អជ្ឈាវសថេ ថា ឧគ្គុហេត្វា ថា ឧគ្គុហារមត្វា ថា និភ្លិបិកព្វំ : យស្ស ភតិស្សតិ, សេវា ហិស្សតីតិ ។ អយំ គក្ក សាមីចិ ។ ២ ។

៨១- ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យចិវរ (ដល់ភិក្ខុ ជាមួយ) នឹងសង្ឃ ដែល ព្រមព្រៀងគ្នាហើយ, ក៏ដល់នូវភិយាភិះដៀល ជាទាងក្រោយវិញថា “ ភិក្ខុ ទាំងឡាយបង្ហោនលាភរបស់សង្ឃ ទៅតាមសេចក្តីគាច់ចិត្ត ”, ភិក្ខុនោះ ត្រូវ អាចត្តិបាចិគ្គិយ ។

៨២- ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹងហើយ បង្ហោនលាភដែលគេប្រុងនឹងបង្ហោន ទៅ ដើម្បីសង្ឃ ឲ្យត្រឡប់មកដើម្បីបុគ្គលវិញ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាចត្តិ បាចិគ្គិយ ។

សហធម្មិកវគ្គទី ៨ (ចប់) ។

៨៣- ភិក្ខុណាមួយ, កាលព្រះរាជាធានាត្រឹម បានមុន្នាភិសេកហើយ ទ្រង់ពុំទាន់ជ្រាបជាមុន, ឈានកន្លងធរណី(១) ចូលទៅក្នុងក្រឡាព្រះបន្ទំ ដែល ព្រះរាជាបានទាន់ស្តេចចេញ ទាំងស្រ្តីកែត្រៃមហេសី ក៏មិនទាន់ស្តេច ចេញដែរ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាចត្តិបាចិគ្គិយ ។

៨៤- ភិក្ខុណាមួយ រើសខ្លួនឯង ឲ្យគេរើសក្តី ឲ្យរកនេះក្តី ឲ្យរក្តីដែលសន្មត ជារកនេះក្តី, រៀបរយតែខាងក្នុងអារាម ឬខាងក្នុងទិស្នាក់, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអា- ចត្តិបាចិគ្គិយ ។ តែថាភិក្ខុត្រូវរើសខ្លួនឯង ឬឲ្យគេរើស ឲ្យរកនេះក្តី ឲ្យរក្តីដែល គេសន្មតជារកនេះក្តី ខាងក្នុងអារាម ឬខាងក្នុងទិស្នាក់ហើយទុកដាក់ ដោយ គិតថា “ គេនេះរបស់អ្នកណា អ្នកនោះនឹងនាំយកទៅ ” ។ នេះជាសាមីចិកម្ម ក្នុងសំក្តាបទនោះ ។

១ សំដៅយកក្របខ្លួនខាងក្រោមនៃក្រឡាបន្ទំ ។

៨១- យោ បន ភិក្ខុ សមគ្គេន សឡេន ចីវរំ ទត្វា , បច្ឆា ខីយនធម្មំ អាបទ្ទេយ្យ : យថាសន្តតំ ភិក្ខុ សឡិកំ លាភំ បរិណារមេន្តិគិ, បាចិត្តិយំ ។ ១១ ។

៨២- យោ បន ភិក្ខុ ជានំ សឡិកំ លាភំ បរិណាតំ បុគ្គលស្ស បរិណារមេយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ១២ ។
សហធម្មិកវគ្គោ អជ្ជមេវ ។

៨៣- យោ បន ភិក្ខុ, រញ្ជោ ខត្តិយស្ស មុទ្ធាភិ- សីត្តស្ស អនិក្ខន្តរាជកេ អនិក្ខតរកនកេ បុរេព អប្បដិ- សំចិណិកោ, ឥន្ទខិលំ អតិក្ការមេយ្យ, បាចិត្តិយំ ។ ១ ។

៨៤- យោ បន ភិក្ខុ ភេនំ វា ភេនសម្មតំ វា, អញ្ញត្រ អជ្ជារាមា វា អជ្ជាវសថា វា ឧត្តន្ទោយ្យ វា ឧត្តន្ទារមេយ្យ វា, បាចិត្តិយំ ។ ភេនំ វា បន ភិក្ខុនា ភេនសម្មតំ វា អជ្ជារាមេ វា អជ្ជាវសថេ វា ឧត្តហេត្វា វា ឧត្តហារមេត្វា វា និក្ខិបិតព្វំ : យស្ស ភវិស្សតិ, សោ ហរិស្សតិគិ ។ អយំ គត្ត សាមិចិ ។ ២ ។

៨១- ភិក្ខុណាមួយ ឡូចិវ (ដល់ភិក្ខុ ជាមួយ) នឹងសង្ឃ ដែល ព្រមព្រៀងគ្នាហើយ, ក៏ដល់នូវភិយាភិវដៀល ជាខាងក្រោយវិញថា “ ភិក្ខុ ទាំងឡាយបង្ហោនលាភរបស់សង្ឃ ទៅតាមសេចក្តីគាប់ចិត្ត ”, ភិក្ខុនោះ ត្រូវ អាចប្តូរចិត្តិយ ។

៨២- ភិក្ខុណាមួយ កាលដឹងហើយ បង្ហោនលាភដែលគេប្រុងនឹងបង្ហោន ទៅ ដើម្បីសង្ឃ ឡូត្រឡប់មកដើម្បីបុគ្គលវិញ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាចប្តូរ ចិត្តិយ ។

សហធម្មិកវគ្គី ៨ (ចប់) ។

៨៣- ភិក្ខុណាមួយ, កាលព្រះរាជានាគ្យត្រឹម បានមុទ្ធាភិសេកហើយ ត្រូវពុំទាន់ជ្រាបជាមុន, ឈានកន្លងជរណី(១) ចូលទៅក្នុងក្រឡាព្រះបន្ទំ ដែល ព្រះរាជាបិទទាន់ស្តេចចេញ ទាំងស្រ្តីកែតិព្រះមហេសី ក៏មិនទាន់ស្តេច ចេញដែរ, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាចប្តូរចិត្តិយ ។

៨៤- ភិក្ខុណាមួយ រើសខ្លួនឯង ឡូគេរើសក្តី នូវភេនៈក្តី នូវភេនុដែលសន្មត ជាភេនៈក្តី, រៀបលែងតែខាងក្នុងអារាម ឬខាងក្នុងទីស្នាក់, ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាច ប្តូរចិត្តិយ ។ តែថាភិក្ខុត្រូវរើសខ្លួនឯង ឬឡូគេរើស នូវភេនៈក្តី នូវភេនុដែល គេសន្មតជាភេនៈក្តី ខាងក្នុងអារាម ឬខាងក្នុងទីស្នាក់ហើយទុកដាក់ ដោយ គិតថា “ ភេនៈរបស់អ្នកណា អ្នកនោះនឹងនាំយកទៅ ” ។ នេះជាសាមិចិកម្ម ក្នុងសំណួរនោះ ។

១ សំចេរយកគ្របម្ហូរខាងក្រោយនៃក្រឡាបន្ទំ ។

កិច្ចប្បវត្តិចារុបាលី

៨៥- យោ បន ភិក្ខុ សន្តំ ភិក្ខុ អនាបុច្ឆា វិការលេ
ការមំ បនិសយ្យ, អញ្ញាត្រ ភថារុបា អច្ឆាយិកា ករ-
ណីយា, បាចិគ្គិយំ ។ ៣ ។

៨៦- យោ បន ភិក្ខុ អជ្ជិមយំ វា ទន្តមយំ វា
វិសាណមយំ វា សូចិយរំ ការារបយ្យ, ភេទនកំ
បាចិគ្គិយំ ។ ៤ ។

៨៧- នចំ បន ភិក្ខុនា មញ្ញំ វា បិមំ វា
ការយមារនន, អជ្ជទ្ធុលបាទកំ ការរកញ្ចំ សុគកទ្ធុលេន
អញ្ញាត្រ ហេជ្ជិមាយ អជនិយា, តំ អភិក្ការមយរោ;
រេទនកំ បាចិគ្គិយំ ។ ៥ ។

៨៨- យោ បន ភិក្ខុ មញ្ញំ វា បិមំ វា គុរលានទ្ធិ
ការារបយ្យ, ឧទ្ធាឡនកំ បាចិគ្គិយំ ។ ៦ ។

៨៩- និសិទនំ បន ភិក្ខុនា ការយមារនន បមាណិកំ
ការរកញ្ចំ, ក្រតិទំ បមាណំ: ទីយសោ ទ្វេ វិទគ្គិយេយា
សុគកវិទគ្គិយេយា ភិរិយំ ទីយឡំ ទសា វិទគ្គិ ។ តំ
អភិក្ការមយរោ, រេទនកំ បាចិគ្គិយំ ។ ៧ ។

កិច្ចប្បវត្តិមោក្ខប្រ

៨៥ - កិច្ចណាមួយ ពុំបានលាភិក្ខុដែលមានទេ ហើយចូលទៅកាន់ស្រុក
ក្នុងលោកិកាល, រៀបលេងតែមានកិច្ចប្រញាប់ មានសភាពដូច្នោះ, កិច្ចនោះ
ត្រូវអាចក្តីបាចិគ្គិយ ។

៨៦- កិច្ចណាមួយ ឲ្យគេធ្វើចំពង់មូល ជាវិការនៃធួងក្តី ជាវិការនៃ
ពុកក្តី ជាវិការនៃស្មេងក្តី កិច្ចនោះ ត្រូវអាចក្តីពេទនកបាចិគ្គិយ(១) ។

៨៧- បើកិច្ចឲ្យគេធ្វើត្រៃថ្មីក្តី តវែងថ្មីក្តី ត្រូវឲ្យធ្វើឲ្យមានជើង ៨ ធ្នាប់
ដោយធ្នាប់ព្រះសុគត រាស់ពីត្រឹមមេត្រៃខាងក្រោមចុះទៅ, (បើធ្វើ) ឲ្យកន្លង
ហួសពីនោះទៅ, ត្រូវរេទនកបាចិគ្គិយ(២) ។

៨៨- កិច្ចណាមួយ ឲ្យគេធ្វើត្រៃក្តី តវែងក្តី ញាត់ដោយសំឡី, កិច្ចនោះ
ត្រូវអាចក្តីឧទ្ធាឡនកបាចិគ្គិយ(៣) ។

៨៩- បើកិច្ចឲ្យគេធ្វើសំពត់និសិទន: ត្រូវឲ្យគេធ្វើឲ្យត្រូវនឹងប្រមាណ, ឯ
ប្រមាណក្នុងសំពត់និសិទន:នោះយ៉ាងនេះគឺ បណ្តោយពីរចំអាយ, ទទឹង១ចំអាយ
កន្លះ និងជាយ ១ ចំអាយ ដោយចំអាយព្រះសុគត ។ (បើធ្វើ) ឲ្យកន្លង
ហួសពីនោះទៅ, ត្រូវអាចក្តីពេទនកបាចិគ្គិយ ។

១ អាចក្តីបាចិគ្គិយនេះ មានកិច្ចត្រូវបើកចំពង់មូលនោះ ជាវិទយកម្មសិទ្ធិមើបស្រែង
បាន, បើមិនបានធ្វើវិទយកម្មទេ, ស្រែងមិនដាច់ឡើយ ។

២ អាចក្តីបាចិគ្គិយនេះ មានកិច្ចត្រូវកាត់ជើងត្រៃ ឬតវែងនោះ ជាវិទយកម្មសិទ្ធិ មើប
ស្រែងបាន, បើមិនបានធ្វើវិទយកម្មទេ ស្រែងពុំដាច់ឡើយ ។ ៣ អាចក្តីបាចិគ្គិយនេះ មាន
កិច្ចត្រូវកាត់សំឡីនោះចោល ជាវិទយកម្មសិទ្ធិ មើបស្រែងបាន, បើមិនបានធ្វើវិទយកម្មទេ
ស្រែងពុំដាច់ឡើយ ។

៩០- កណ្តុប្បដិច្ឆាទី^(១) បន ភិក្ខុនា ភារយមារនន
បមាណិកា ភារតេជ្ជា, គ្រិទ្ធិ បមាណៈ ធីយសោ
ចតស្ស្វា វិទត្តិយោ សុគតវិទត្តិយា តិរិយំ នេ វិទត្តិ-
យោ តំ អភិក្កាមយតោ, វេទនកំ បាចិក្កិយំ ។ ៩ ។

៩១- វស្សិកសាដិក^(២) បន ភិក្ខុនា ភារយមារនន
បមាណិកា ភារតេជ្ជា, គ្រិទ្ធិ បមាណៈ ធីយសោ ឆ
វិទត្តិយោ សុគតវិទត្តិយា តិរិយំ អន្តរតេយ្យា ។ តំ
អភិក្កាមយតោ, វេទនកំ បាចិក្កិយំ ។ ៩ ។

៩២- យោ បន ភិក្ខុ សុគតវិចារប្បមាណំ ចិវ័
ការាបេយ្យ អភិរកំ ថា, វេទនកំ បាចិក្កិយំ ។ គ្រិទ្ធិ
សុគតស្ស សុគតវិចារប្បមាណៈ ធីយសោ នវ វិទត្តិ-
យោ សុគតវិទត្តិយា តិរិយំ ឆ វិទត្តិយោ ។

ឥទំ សុគតស្ស សុគតវិចារប្បមាណំ ។ ១០ ។

វេទនកំ បាចិក្កិយំ ។

១ ច្បាប់ខ្លះថា កណ្តុប្បដិច្ឆាទី ។ ខ្លះថា កណ្តុប្បដិច្ឆាទី ។ ២ ច្បាប់ខ្លះថា
វស្សិកសាដិកា ។

៩០- បើភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសំពត់សម្រាប់គ្របកម ក្រុឡគេធ្វើ ឲ្យក្រុឡ
ប្រមាណ, ធម្មប្រមាណ ក្នុងសំពត់សម្រាប់គ្របកមនោះ យ៉ាងនេះគឺ បណ្តោយ
បួនចំអាម, ទទឹងពីរចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ (បើធ្វើ) ឲ្យកន្លងហួស
ពីនោះទៅ, ក្រុអោបក្តីធម្មនកបាចិក្កិយ ។

៩១- បើភិក្ខុឲ្យគេធ្វើសំពត់ស្បែកសាដិកា^(១) ក្រុឡគេធ្វើឲ្យក្រុឡប្រ-
មាណ, ធម្មប្រមាណ ក្នុងសំពត់ស្បែកសាដិកានោះ យ៉ាងនេះគឺ បណ្តោយ
ប្រាំមួយចំអាម, ទទឹងពីរចំអាមកន្លះ ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ (បើធ្វើ) ឲ្យ
កន្លងហួសពីនោះទៅ, ក្រុអោបក្តីធម្មនកបាចិក្កិយ ។

៩២- ភិក្ខុណាមួយ ឲ្យគេធ្វើចិរ ចំរុចិរព្រះសុគតបូជំផាង, ភិក្ខុនោះ
ក្រុអោបក្តីធម្មនកបាចិក្កិយ ។ ធម្មប្រមាណ វៃសុគតចិររបស់ព្រះសុគតនោះ យ៉ាង
នេះគឺ បណ្តោយប្រាំបួនចំអាម, ទទឹងប្រាំមួយចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។
នេះជាប្រមាណ វៃសុគតចិរ របស់ព្រះសុគត ។

វេទនកំ បាចិក្កិយំ ។

១ សំពត់ស្បែកសាដិកា សម្រាប់គ្របកមក្នុងសំពត់ស្បែកសាដិកា ។

ឧទ្ធិដ្ឋា ខោ អាយស្មន្តោ ទ្វេនត្វតិ បាចិត្តិយា
 ធម្មា ។ កត្តាយស្មន្តោ បុច្ឆាមិ, កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា ?
 ទុតិយម្បិ បុច្ឆាមិ កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា ?
 តតិយម្បិ បុច្ឆាមិ កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា ?
 បរិសុទ្ធក្តាយស្មន្តោ, កស្មា កុណ្ឌី ។
 ឯតមេតំ ធារយាមិ ។
 បាចិត្តិយា និដ្ឋិតា ។

បពិត្រលោកអ្នកមានអាយុវែងឡាយ, អាបត្តិបាចិត្តិយវែងកោសិបពី
 ខ្ញុំព្រះករុណាបានសម្តែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមសួរលោកអ្នកមានអាយុ
 វែងឡាយក្នុងអាបត្តិវែងនោះ, លោកវែងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ?
 ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរជាកម្រងចម្លែក, លោកវែងឡាយ ជាអ្នក
 បរិសុទ្ធហើយឬ ?
 ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរជាកម្រងចម្លែក, លោកវែងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធ
 ហើយឬ ?
 លោកអ្នកមានអាយុវែងឡាយ សុទ្ធតែជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងអាបត្តិវែងនេះ
 ហើយ, ព្រោះហេតុនោះបានជានៅស្ងៀម ។
 ខ្ញុំព្រះករុណា សូមចាំទុកទូរហេតុនេះ ដោយភិរិយានៅស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។
 ចប់អាបត្តិបាចិត្តិយ ។

ឥម ខោ បណាយស្មន្តោ, ចក្ការវា បាជិទេសនីយា
ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាកច្ឆន្តិ ។

១- យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា
អន្តរយំ បទិជ្ជាយ ហត្ថកោ ខាទនីយំ ថា កោជនីយំ
ថា សហត្ថា បទិក្កហត្ថា ខារទយ្យ ថា កុញ្ញយ្យ ថា,
បទិទេសេតព្វំ ភេត ភិក្ខុនា: ការយ្ហំ អាត្មសោ ធម្មំ
អាបថ្មី អសប្បាយំ បាជិទេសនីយំ, តំ បទិទេសេមីតិ ។

២- ភិក្ខុ បនេវ កុលេសុ និមន្តិតា កុញ្ញន្តិ ។
ក្រត ចេ ភិក្ខុនី ថោសាសមាណុជា វិកា ហោតិ :
ឥធ ស្វបំ ទេថ, ឥធ ឱទនំ ទេថាតិ ។ ភេហិ ភិក្ខុហិ
សា ភិក្ខុនី អបសារទេតព្វា: អបសក្ក កាវ ភគិនិ, យាវ
ភិក្ខុ កុញ្ញន្តិ ។ ឯកស្សមិ ចេ ភិក្ខុនោ នប្បជិតារសយ្យ
តំ ភិក្ខុនី អបសារទេតុ: អបសក្ក កាវ ភគិនិ, យាវ
ភិក្ខុ កុញ្ញន្តិ, បទិទេសេតព្វំ ភេហិ ភិក្ខុហិ: ការយ្ហំ
អាត្មសោ ធម្មំ អាបថ្មីម្ហា អសប្បាយំ បាជិទេសនីយំ,
តំ បទិទេសេមីតិ ។

បពិត្រលោកអ្នកមានអាយុវែងឡាយ, អាបត្តិពាជិទេសនីយទាំងឡាយ
បួននេះឯង មកកាន់ខ្មែរស ។

១- ភិក្ខុណាយមេ ទទួលយកខាទនីយាហារ ឬ ភោជនីយាហារដោយដៃ
របស់ខ្លួន ព័ពិតភិក្ខុនី មិនមែនជាញាតិដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះហើយ ទំពា
ស៊ីក្តី បរិភោគក្តី, ភិក្ខុនោះត្រូវសម្តែង (អាបត្តិពាជិទេសនីយ) ថា
“ ម្ចាស់អារសោ! ខ្ញុំត្រូវហើយ ទូអាបត្តិពាជិទេសនីយ ដែលព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់តិះដៀល មិនជាទិសប្បាយ, ខ្ញុំសូមសម្តែងទូអាបត្តិនោះចេញ ” ។

២- ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលធនបាននិមន្តហើយ កំពុងនាំក្នុងក្រកូល
ទាំងឡាយ ។ បើមានភិក្ខុនីមកឈរដាច់គេជិតទីនោះថា “ អ្នកទាំងឡាយ
ចូរមកប្រគេនសម្បត្តិទីនេះ, ចូរមកប្រគេនបាយក្នុងទីនេះ ” ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ត្រូវបណ្តេញភិក្ខុនីនោះចេញ ដោយពាក្យថា “ ទេនាង! នាងចូរថយចេញ
ទៅសិនទម្រង់តែពួកភិក្ខុនារ៉ូង ” ។ សូម្បីភិក្ខុមួយរូប បើមិនបានបណ្តេញភិក្ខុនី
នោះ ដោយពាក្យថា “ ទេនាង! នាងចូរថយចេញទៅសិនទម្រង់តែពួកភិក្ខុ
នារ៉ូង ” ដូច្នោះទេ, ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវសម្តែង (អាបត្តិពាជិទេសនីយ) ថា
“ ម្ចាស់អារសោ! យើងត្រូវហើយ ទូអាបត្តិឈ្មោះពាជិទេសនីយ ដែលព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលមិនជាទិសប្បាយ, យើងសូមសម្តែងទូអាបត្តិនោះ
ចេញ ” ។

៣- យានិ ខោ បន កានិ សេក្ខសម្មកានិ កុលានិ, យោ បន ភិក្ខុ គថារូបេសុ សេក្ខសម្មកេសុ កុលេសុ បុព្វ អនិមន្តិកោ អគ្គិលារណា ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា សហគ្គា បដិគ្គហេត្វា ខារទេយ្យ វា កុញ្ញយ្យ វា, បដិទេសេកព្វំ ភេន ភិក្ខុនា: ការយ្ហ អាតុសោ ធម្មំ អាបច្ឆី អសប្បាយំ បាដិទេសនីយំ, តំ បដិទេសេមីតិ ។

៤- យានិ ខោ បន កានិ អារញ្ញកានិ សេនា- សនានិ សាសន្តសម្មកានិ សប្បជីកយានិ, យោ បន ភិក្ខុ គថារូបេសុ សេនាសនេសុ វិហារេន្តា បុព្វ អប្បជិសំវិទិកំ ខាទនីយំ វា ភោជនីយំ វា អជ្ឈា- រាមេ សហគ្គា បដិគ្គហេត្វា អគ្គិលារណា ខារទេយ្យ វា កុញ្ញយ្យ វា, បដិទេសេកព្វំ ភេន ភិក្ខុនា: ការយ្ហ អាតុសោ ធម្មំ អាបច្ឆី អសប្បាយំ បា ដិទេសនីយំ, តំ បដិទេសេមីតិ ។

៣ - ក្រក្កលទាំងឡាយណា ដែលសង្ឃបានសន្មតថា ជាសេក្ខក្រក្កល ហើយ, បើភិក្ខុណាមួយ ឥតមានគេនិមន្តមុនហើយឥតទាំងមានជំងឺ បាន ទទួលយកខាទនីយាហារ ឬ ភោជនីយាហារដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកក្រក្កល ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេក្ខក្រក្កលបែបនោះហើយ យកមកទំពាស៊ីឬបរិភោគ, ភិក្ខុនោះត្រូវសេស្តែង (អាបក្កិបាដិទេសនីយ) ថា “ម្ចាស់អារុសោ! ខ្ញុំត្រូវហើយ ទូរអាបក្កិបាដិទេសនីយ ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់កិះដៀលមិនជាទិសប្បាយ, ខ្ញុំសូមសេស្តែងទូរអាបក្កិនោះចេញ ” ។

៤ - ទីសេនាសនៈទាំងឡាយណា ដែលមាននៅក្នុងព្រៃ ដែលគេសន្មតថា ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរក្សៀស ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ, ភិក្ខុណាមួយនៅក្នុង ទីសេនាសនៈទាំងឡាយ បែបនោះមិនមានជំងឺ បានទទួលយកខាទនីយាហារឬ ភោជនីយាហារ ដែលគេមិនបានឲ្យដំណឹងជាមុន ដោយដៃរបស់ខ្លួនក្នុងអារាម យកមកទំពា ស៊ី ឬបរិភោគ, ភិក្ខុនោះត្រូវសេស្តែង (អាបក្កិបាដិទេសនីយ) ថា “ម្ចាស់អារុសោ! ខ្ញុំត្រូវហើយ ទូរអាបក្កិបាដិទេសនីយ ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ កិះដៀល មិនជាទិសប្បាយ, ខ្ញុំសូមសេស្តែងទូរអាបក្កិនោះចេញ ” ។

ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អាយស្មន្តោ ចត្តារោ បាជិទេស-
នីយា ធម្មា ។

គត្តាយស្មន្តោ បុច្ឆាមិ, ភច្ឆិត្ត បរិសុទ្ធា ?
ទុតិយម្បិ បុច្ឆាមិ, ភច្ឆិត្ត បរិសុទ្ធា ?
តតិយម្បិ បុច្ឆាមិ, ភច្ឆិត្ត បរិសុទ្ធា ?
បរិសុទ្ធគត្តាយស្មន្តោ, តស្មា ត្ថន្តិ ។
ឯចមេកំ ធារយាមិ ។

បាជិទេសនីយា និដ្ឋិតា ។

បពិត្រលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ, អាចត្តិបាជិទេសនីយទាំងបួន ខ្ញុំ
ព្រះករុណាបានសម្តែងរួចហើយ ។

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ក្នុងអាបត្តិទាំងនោះ,
លោកទាំងឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ? ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរជាកម្រប់ពីរ
ដងទៀត, លោកទាំងឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ? ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរ
ជាកម្រប់បីដងទៀត, លោកទាំងឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ? លោកអ្នក
មានអាយុទាំងឡាយ សុទ្ធតែជាអ្នកបរិសុទ្ធ ក្នុងអាបត្តិទាំងនេះហើយ, ព្រោះ
ហេតុនោះបានជានៅស្ងៀម ។

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមចាំទុកទូរហេតុនេះ ដោយភិរិយានៅស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។
ចប់អាបត្តិបាជិទេសនីយ ។

កិច្ចប្បវត្តិមោក្ខណ៍

- ឥន្ទ ខោ បនាយសុន្តោ (បញ្ចសក្កតិ (១))
- សេខិយា ធម្មា ឧន្ទសំ អាគច្ឆន្តិ ។
- ១- បរិមណ្ឌលំ និវាសិស្សាមិគិ សិក្ខា ករណីយា ។ ១ ។
- ២- បរិមណ្ឌលំ បារុបិស្សាមិគិ សិក្ខា ករណីយា ។ ២ ។
- ៣- សុប្បជិច្ឆន្តោ អន្តរយរេ គមិស្សាមិគិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៣ ។
- ៤- សុប្បជិច្ឆន្តោ អន្តរយរេ និសិទិស្សាមិគិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៤ ។
- ៥- សុសំចុកោ អន្តរយរេ គមិស្សាមិគិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៥ ។
- ៦- សុសំចុកោ អន្តរយរេ និសិទិស្សាមិគិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៦ ។
- ៧- ឱត្តិក្កចក្កុ អន្តរយរេ គមិស្សាមិគិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៧ ។
- ៨- ឱត្តិក្កចក្កុ អន្តរយរេ និសិទិស្សាមិគិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៨ ។

១ ពសិក្កុនេស្រុកនេះ បញ្ចស្តីដើម្បីប្រាប់ឲ្យដឹងចំនួន លេខិយសិក្ខាចទ ៣៥, ៣ក្នុងវិទ្យាបដកមិមនាសព្វានេរេ ។

កិច្ចប្បវត្តិមោក្ខណ៍

- ចកិស្រលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ! ត្រូវដែលត្រូវសិក្សាទាំងឡាយ .
- (ចិត្តសិច្ចា) នេះឯង មកកាន់ឧទ្ទេស (គីការស(ម្តងឡើង)) ។
- ១- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សា(១) ថា “ អាត្មាអញ ដឹងស្បែកស្បង់ឲ្យ ជាបរិមណ្ឌល ” ។
- ២- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ ដឹងដណ្តប់ (គីស្រង) ចិញ្ចរឲ្យជាបរិមណ្ឌល ” ។
- ៣- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ ដឹងបិទបាំងកាយ (គីយ៉ុ) ឲ្យល្អ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។
- ៤- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ ដឹងបិទបាំងកាយ (គីយ៉ុ) ឲ្យល្អ អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។
- ៥- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ ដឹងសង្រួមឲ្យល្អដើរទៅ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។
- ៦- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ ដឹងសង្រួមឲ្យល្អ អង្គុយក្នុង ចន្លោះផ្ទះ ” ។
- ៧- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ ដឹងឆាន(ភ្នែកសំឡឹងចុះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។
- ៨- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ ដឹងមាន(ភ្នែកសំឡឹងចុះ អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។

១- ពស្សនេ ពាសេសេចក្តីថា បើភិក្ខុណាមួយបិទដំណើរ មិនប្រព្រឹត្តតាមទេ ភិក្ខុនោះ ស្រុកអាចក្តីក្តង ។

៩- ន ឧត្តិក្កកាយ អន្តរយរេ គមិស្សាមិគិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៩ ។

១០- ន ឧត្តិក្កកាយ អន្តរយរេ និសីទិស្សាមិគិ សិក្ខា ករណីយា ។ ១០ ។

បរិមណ្ឌលវគ្គោ បឋមោ ។

១១- ន ឧត្តិក្កកាយ អន្តរយរេ គមិស្សាមិគិ សិក្ខា ករណីយា ។ ១ ។

១២- ន ឧត្តិក្កកាយ អន្តរយរេ និសីទិស្សាមិគិ សិក្ខា ករណីយា ។ ២ ។

១៣- អប្បសន្នោ អន្តរយរេ គមិស្សាមិគិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៣ ។

១៤- អប្បសន្នោ អន្តរយរេ និសីទិស្សាមិគិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៤ ។

១៥- ន កាយប្បចារណំ អន្តរយរេ គមិស្សាមិគិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៥ ។

១៦- ន កាយប្បចារណំ អន្តរយរេ និសីទិស្សាមិគិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៦ ។

៩- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនសើយចំរ ដើរទៅក្នុង ចន្លោះផ្ទះ ” ។

១០- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនសើយចំរ អង្គុយ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។

បរិមណ្ឌលវគ្គទី ១ (ចប់)

១១- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនសើចខ្លាំងដើរទៅ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។

១២- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនសើចខ្លាំងអង្គុយ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។

១៣- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងនិយាយសម្លេងតិច ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។

១៤- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងនិយាយសម្លេងតិច អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។

១៥- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនត្រូវលែងកាយ ដើរ ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។

១៦- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនត្រូវលែងកាយ អង្គុយ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។

១៧- ន ពាហុប្បចាលកំ អន្តរយវេ គមិស្សាមិគិ
សិក្ខា ករណីយា ។ ៧ ។

១៨- ន ពាហុប្បចាលកំ អន្តរយវេ និសិទិស្សាមិគិ
សិក្ខា ករណីយា ។ ៨ ។

១៩- ន សិសប្បចាលកំ អន្តរយវេ គមិស្សាមិគិ
សិក្ខា ករណីយា ។ ៩ ។

២០- ន សិសប្បចាលកំ អន្តរយវេ និសិទិស្សាមិគិ
សិក្ខា ករណីយា ។ ១០ ។

ឧជ្ជគ្យិកវគ្គា ទុតិយោ ។

២១- ន ខម្ពករោ អន្តរយវេ គមិស្សាមិគិ សិក្ខា
ករណីយា ។ ១ ។

២២- ន ខម្ពករោ អន្តរយវេ និសិទិស្សាមិគិ
សិក្ខា ករណីយា ។ ២ ។

២៣- ន ឱត្តុណ្ណិកោ អន្តរយវេ គមិស្សាមិគិ
សិក្ខា ករណីយា ។ ៣ ។

២៤- ន ឱត្តុណ្ណិកោ អន្តរយវេ និសិទិស្សាមិគិ
សិក្ខា ករណីយា ។ ៤ ។

១៧- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនបង់ពាយុដើរទៅ
ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។

១៨- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនក្តៅដៃអង្គុយ ក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ ” ។

១៩- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនអង្រួនក្បាល ដើរ
ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។

២០- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនអង្រួនក្បាល
អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។

ឧជ្ជគ្យិកវគ្គី ២ (ចប់) ។

២១- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនយកដៃស្តីមចង្កុះ
ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។

២២- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនយកដៃស្តីមចង្កុះ
អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។

២៣- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនទទួរក្បាល ដើរ
ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។

២៤- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនទទួរក្បាល អង្គុយ
ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។

២៥- ន ឧត្តរិកាយ អន្តរយរេ គមិស្សាមិភិ សិក្ខា
ករណីយា ។ ៥ ។

២៦- ន បណ្ឌិតិកាយ អន្តរយរេ និសិទិស្សាមិភិ
សិក្ខា ករណីយា ។ ៦ ។

ឆត្វិសតិ សារុប្បា ។

១- សក្កច្ឆំ បិណ្ណបាតំ បដិគ្គហេស្សាមិភិ សិក្ខា
ករណីយា ។ ៧ ។

២- បក្កសញ្ញិ បិណ្ណបាតំ បដិគ្គហេស្សាមិភិ សិក្ខា
ករណីយា ។ ៨ ។

៣- សមសូបកំ បិណ្ណបាតំ បដិគ្គហេស្សាមិភិ សិក្ខា
ករណីយា ។ ៩ ។

៤- សមគិក្ខិកំ បិណ្ណបាតំ បដិគ្គហេស្សាមិភិ សិក្ខា
ករណីយា ។ ១០ ។

ខម្ពកវគ្គោ កតិយោ ។

៥- សក្កច្ឆំ បិណ្ណបាតំ កុញ្ញិស្សាមិភិ សិក្ខា
ករណីយា ។ ១១ ។

៦- បក្កសញ្ញិ បិណ្ណបាតំ កុញ្ញិស្សាមិភិ សិក្ខា
ករណីយា ។ ១២ ។

២៥- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនចំអែកជើង ដើរទៅ
ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។

២៦- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនអង្គុយក្រៅចោម
ក្បាលជង្គង់ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។

(ចប់) សារុប្បិធ្វើប្រាំមួយ ។

១- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងទទួលអាហារបិណ្ណបាត
ដោយគោរព ” ។

២- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងសម្គាល់ភែក្នុងបាត
ទទួលបិណ្ណបាត ” ។

៣- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សា “ អាត្មាអញ នឹងទទួលបិណ្ណបាត ឲ្យល្មមគ្នា
នឹងសម្ប ” ។

៤- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងទទួលបិណ្ណបាត ឲ្យស្មើ
ក្រើមកណ្តាប់មាក់បាត ” ។

ខម្ពកវគ្គោ ៣ (ចប់) ។

៥- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងនាំចំណូលដោយ
គោរព ” ។

៦- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងសម្គាល់ភែក្នុងបាត
នាំចំណូល ” ។

៧- សមទានំ បិណ្ណបាតំ ភុក្ខិស្សាមីតិ សិក្ខា
ករណីយា ។៣។

៨- សមស្វបតំ បិណ្ណបាតំ ភុក្ខិស្សាមីតិ សិក្ខា
ករណីយា ។៤។

៩- ន ថ្ងៃបតោ' ឱមទ្ធិត្វា បិណ្ណបាតំ ភុក្ខិស្សា-
មីតិ សិក្ខា ករណីយា ។៥។

១០- ន ស្វបំ វា ព្យញ្ជនំ វា ឱទទេន បដិច្ចារទស្សា-
មិ ភិរយ្យា ភម្យតំ ឧបាទាយាតិ សិក្ខា ករណីយា ។៦។

១១- ន ស្វបំ វា ឱទនំ វា អគ្គិលារទោ អគ្គ-
ទោ អគ្គាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុក្ខិស្សាមីតិ សិក្ខា
ករណីយា ។៧។

១២- ន ឧជ្ឈានសញ្ញិ បរេសំ បត្តំ ឱលោកេ-
ស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។៨។

១៣- នាភិមហន្តំ ភពទ្យំ ភិស្សាមីតិ សិក្ខា
ករណីយា ។៩។

១៤- បរិមណ្ឌលំ អារលាបំ ភិស្សាមីតិ សិក្ខា
ករណីយា ។១០។

សក្កច្ចវត្តោ ចតុត្តោ ។

៧- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងទាន់បិណ្ណបាត រាច
ឲ្យស្មើ ” ។

៨- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងទាន់បិណ្ណបាតឲ្យល្មម
គ្នានឹងសម្ល ” ។

៩- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនព្រមព្រង់កំពូលបាយ
ហើយទាន់បិណ្ណបាត ” ។

១០- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនកកាយបាយល្មម
សម្ល ឬ ដូច ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីល្មោភច្រើន ” ។

១១- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ ពតមានជំងឺនឹងមិនស្ងួតសម្ល
ឬបាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយទាន់ ” ។

១២- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនប្រុងលើកទោស
ហើយ សម្លឹងមើលបាត្រព្រូកភិក្ខុផទៃ ” ។

១៣- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនធ្វើកំទុកបាយ ឲ្យធំ
ពេក ” ។

១៤- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងធ្វើកំទុកបាយ ឲ្យជាបរិ-
មណ្ឌលគឺឲ្យម្សិល ” ។

សក្កប្បវត្តទី ៤ (ចប់) ។

- ១៥- ន អនាហរេជ ភពទឿ(១) មុខទ្វារ វិចិស្សាមីតិ សិក្ខា ភរណីយា ។ ១ ។
- ១៦- ន ភុញ្ញមារនា សព្វំ ហត្ថំ មុខេ បភិចិស្សាមីតិ សិក្ខា ភរណីយា ។ ២ ។
- ១៧- ន សភពទឿន មុខេន ព្យាហរិស្សាមីតិ សិក្ខា ភរណីយា ។ ៣ ។
- ១៨- ន បិណ្ឌុភ្លេបកំ ភុញ្ញិស្សាមីតិ សិក្ខា ភរណីយា ។ ៤ ។
- ១៩- ន ភពទ្យាវច្ឆេទកំ ភុញ្ញិស្សាមីតិ សិក្ខា ភរណីយា ។ ៥ ។
- ២០- ន អវគណ្ណការកំ ភុញ្ញិស្សាមីតិ សិក្ខា ភរណីយា ។ ៦ ។
- ២១- ន ហត្ថនិទ្ធុនកំ ភុញ្ញិស្សាមីតិ សិក្ខា ភរណីយា ។ ៧ ។
- ២២- ន សិគ្គាវការកំ ភុញ្ញិស្សាមីតិ សិក្ខា ភរណីយា ។ ៨ ។
- ២៣- ន ជិច្ឆានិច្ចារកំ ភុញ្ញិស្សាមីតិ សិក្ខា ភរណីយា ។ ៩ ។
- ២៤- ន ចម្មចម្មការកំ ភុញ្ញិស្សាមីតិ សិក្ខា ភរណីយា ។ ១០ ។

ភពទឿវគ្គា បញ្ចរមា ។

• ជា គរេឡ កំមាទ ។ ភពទឿន ភរេឡ រេធិនេមុខគា ។

- ១៥- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ , កាលពំទ្រុតបាយមិនទាន់ មកដល់ , នឹងមិនបើកទ្វារមាត់ចាំ ” ។
- ១៦- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ កាលនាន់នឹងមិនញាក់ប្រមាម ដៃទាំងអស់ ចូលទៅក្នុងមាត់ ” ។
- ១៧- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិននិយាយទាំងពំទ្រុត បាយនៅក្នុងមាត់ ” ។
- ១៨- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញនឹងមិននាទ់ បោះដុំបាយទៅ ក្នុងមាត់ ” ។
- ១៩- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិននាទ់កាត់ពំទ្រុតបាយ ” ។
- ២០- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិននាទ់ចៀមពំទ្រុតបាយ ក្នុងផ្ទាល់ ” ។
- ២១- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិននាទ់លោស់ដៃ ” ។
- ២២- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិននាទ់ធ្វើគ្រាប់បាយឱ្យ ជ្រុះរោយរោយ ” ។
- ២៣- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិននាទ់លៀន អណ្តាត ” ។
- ២៤- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិននាទ់ធ្វើសូរឱ្យ ឮធូប៉ា ” ។

កពទ្យ វគ្គទី ៥ (ចប់) ។

ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខកាលី

- ២៥- ន សុរុសុរុការកំ ភុណិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ១ ។
- ២៦- ន ហត្តនិរល្លហកំ ភុណិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ២ ។
- ២៧- ន បត្តនិរល្លហកំ ភុណិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៣ ។
- ២៨- ន ឱជ្ឈនិរល្លហកំ ភុណិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៤ ។
- ២៩- ន សាមិសេន ហត្តន បាណិយថាលកំ បដិគ្គហេស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៥ ។
- ៣០- ន សសិត្តកំ បត្តធាននំ អន្តរយរេ ធរឌ្ឍ- ស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៦ ។
សមត្តិស កោជនប្បជិស័យុត្តា ។
- ១- ន ឆត្តបាណិស្ស អត្តិលានស្ស ធម្មំ ទេសិ- ស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៧ ។
- ២- ន ទណ្ឌបាណិស្ស អត្តិលានស្ស ធម្មំ ទេសិ- ស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៨ ។

ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខកាលី

- ២៥- ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខកាលី “ អាត្មាអញ នឹងមិនឆាន់ ធ្វើសូរ្យ ព្រុក្រា ” ។
  - ២៦- ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខកាលី “ អាត្មាអញ នឹងមិនឆាន់លិទ្ធដៃ ” ។
  - ២៧- ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខកាលី “ អាត្មាអញ នឹងមិនឆាន់លិទ្ធបាត្រ ” ។
  - ២៨- ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខកាលី “ អាត្មាអញ នឹងមិនឆាន់លិទ្ធបច្ចរមាត់ ” ។
  - ២៩- ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខកាលី “ អាត្មាអញ មានវេទ្យោក្ខន្ធដោយអា- មិស នឹងមិនទទួលភាគនេះទឹកសម្រាប់ឆាន់ ” ។
  - ៣០- ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខកាលី “ អាត្មាអញ នឹងមិនចាក់ទឹកលាងបាត្រ ទៅក្រៅបាត ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ” ។
- (ចប់) កោដិធម្មប្បិស័យុត្ត ៣០ គតំ ។
- ១- ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខកាលី “ អាត្មាអញ នឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្ស គ្មានជំងឺ មានធុក្រក្នុងដៃ ” ។
  - ២- ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខកាលី “ អាត្មាអញ នឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្ស គ្មានជំងឺ មានជំបូកក្នុងដៃ ” ។

៣- ន សត្តបាណិស្ស អគ្គិលានស្ស ធម្មំ ទេសិ-
ស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៩ ។

៤- ន អាតុបបាណិស្ស អគ្គិលានស្ស ធម្មំ ទេសិ-
ស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ១០ ។

សុរុសុរុចគ្គោ ធម្មោ ។

៥- ន បាទុការុទ្ធិស្ស អគ្គិលានស្ស ធម្មំ ទេសិ-
ស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ១ ។

៦- ន ឧបាហនារុទ្ធិស្ស អគ្គិលានស្ស ធម្មំ ទេ-
សិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ២ ។

៧- ន យានគកស្ស អគ្គិលានស្ស ធម្មំ ទេសិ-
ស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៣ ។

៨- ន សយនគកស្ស អគ្គិលានស្ស ធម្មំ ទេសិ-
ស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៤ ។

៩- ន បល្ល័ត្តិកាយ និសិទ្ធិស្ស អគ្គិលានស្ស ធម្មំ
ទេសិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៥ ។

១០- ន វេជ្ជិកសិសស្ស អគ្គិលានស្ស ធម្មំ ទេ-
សិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ៦ ។

៣- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្ស
គ្មានជំងឺ មានគ្រឿងសម្រាប់ក្នុងដៃ ” ។

៤- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្ស
គ្មានជំងឺ មានគ្រឿងអាវុធក្នុងដៃ ” ។

សុរុសុរុគ្គមិ ៦ (ចម្លំ) ។

៥- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្ស
គ្មានជំងឺ ពាក់ទ្រទាប់ជើង ” ។

៦- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្ស
គ្មានជំងឺ ពាក់ស្បែកជើង ” ។

៧- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនសម្តែងធម៌ដល់មនុស្ស
គ្មានជំងឺ ទោលើយាន ” ។

៨- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនសម្តែងធម៌ ដល់
មនុស្សគ្មានជំងឺ ទោលើដំណេក ” ។

៩- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនសម្តែងធម៌ ដល់
មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយក្រចោមក្បាលជង្គង់ ” ។

១០- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាអញ នឹងមិនសម្តែងធម៌ ដល់
មនុស្សគ្មានជំងឺ ជួតក្បាល ” ។

១១- ន ឱត្តណ្ឌិតសីសស្ស អគ្គិលានស្ស ធម្មំ
ទេសិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។៧។

១២- ន ធម្មាយំ និសីទិត្តា អាសនេ និសិទ្ធស្ស
អគ្គិលានស្ស ធម្មំ ទេសិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។៨។

១៣- ន និចេ អាសនេ និសីទិត្តា ឧច្ចេ អាសនេ
និសិទ្ធស្ស អគ្គិលានស្ស ធម្មំ ទេសិស្សាមីតិ សិក្ខា
ករណីយា ។៩។

១៤- ន បិកោ និសិទ្ធស្ស អគ្គិលានស្ស ធម្មំ
ទេសិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។១០។

១៥- ន បច្ចកោ គច្ចន្តោ បរេន គច្ចន្តស្ស
អគ្គិលានស្ស ធម្មំ ទេសិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។១១។

១៦- ន ឧប្បរេន គច្ចន្តោ បរេន គច្ចន្តស្ស
អគ្គិលានស្ស ធម្មំ ទេសិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។១២។

សោឡស ធម្មទេសនាបដិសំយុត្តា ។

១- ន បិកោ អគ្គិលានេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា
ករិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។ ១៣ ។

២- ន ហរិកេ អគ្គិលានេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ
វា ខេឡំ វា ករិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។១៤។

ឱត្តណ្ឌិតសីសស្ស អគ្គិលានស្ស ធម្មំ

១១- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាក្ខាអញនឹងមិនសម្តែងធម៌ ដល់
មនុស្សគ្មានជំងឺ ទទ្ធក្សារ ” ។

១២- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាក្ខាអញនឹងមិនអង្គុយផ្ទាល់ នឹង
ជនដ៏ ហើយសម្តែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយលើអាសនៈ ” ។

១៣- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាក្ខាអញ នឹងមិនអង្គុយលើអាសនៈ
ទាប ហើយសម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ” ។

១៤- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាក្ខាអញនឹងមិនលើសម្តែងធម៌ដល់
មនុស្សគ្មានជំងឺ ដែលអង្គុយ ” ។

១៥- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាក្ខាអញ នឹងមិនដើរខាងក្រោយ
សម្តែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ដើរខាងមុខ ” ។

១៦- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាក្ខាអញនឹងមិនដើរក្រោម សម្តែង
ធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ដើរក្រោម ” ។

(ចប់) ទេសនាបដិសំយុត្ត ១៦ ។

១- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អាក្ខាអញគ្មានជំងឺ នឹងមិនឈរមន្ទោ
បង់ឧច្ចារៈឬបស្សារៈ ” ។

២- ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាក្ខាអញគ្មានជំងឺ នឹងមិនបន្ទោបង់
ឧច្ចារៈឬបស្សារៈ ឬក៏ស្តោះទឹកមាត់លើស្មៅស្រស់ ឬលើស្រស់ ” ។

៣- ន ឧទេក អគ្គិសីទ ឧទ្ទារី ចា បស្សាវនី
ចា ខេត្ត ចា ភរិស្សាវនី សិក្ខា ករណីយា ។ ១៥ ។
តេយ្យា បកិណ្ណកា និដ្ឋិតា ។

បាទុកាវត្តា សត្តមេ ។

ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អាយស្មន្តោ (បញ្ចសត្តតិ) សេខិយា
ធម្មា ។

តត្ថាយស្មន្តោ បុច្ឆាមិ , កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា ?

ទុតិយម្បិ បុច្ឆាមិ , កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា ?

តតិយម្បិ បុច្ឆាមិ , កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា ?

បរិសុទ្ធតត្ថាយស្មន្តោ , តស្មា តុណ្ហិ ។

ឯចមេត៌ ធារយាមិ ។

សេខិយា និដ្ឋិតា ។

៣- កិកុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា “ អាត្មាគប្បក្ខានជំងឺ នឹងមិនបន្ទោចង់
ឧទ្ធារៈ ឬចស្សារៈ ឬក៏ស្មោះទឹកមាត់លើទឹក ” ។

ចប់បកិណ្ណកៈ ៣

បាទុកាវត្តទី ៧ (ចប់) ។

បពិត្រលោកអ្នកមានអាយុវែងឡាយ, រត្នដែលគប្បីសិក្សាទាំង (ចិត
សិបប្រាំ) ខ្ញុំព្រះករុណាបានសម្តែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមសួរលោក
អ្នកមានអាយុវែងឡាយក្នុងសេខិយវត្តទាំងនោះ, លោកទាំងឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធ
ហើយឬ? ខ្ញុំព្រះករុណាសូមសួរជាកម្រប់ពីរដងទៀត, លោកទាំងឡាយ ជាអ្នក
បរិសុទ្ធហើយឬ? ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរជាកម្រប់ពីរដងទៀត, លោកទាំង
ឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ? លោកអ្នកមានអាយុវែងឡាយ សុទ្ធតែជាអ្នក
បរិសុទ្ធ ក្នុងសេខិយវត្តទាំងនេះហើយ, ព្រោះហេតុនោះ បានជានៅស្ងៀម ។
ខ្ញុំព្រះករុណា សូមចាំទុកនូវហេតុនេះ ដោយភរិយានៅស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

ចប់សេខិយវត្ត ។

ឥម ខោ បនាយសុន្តោ សត្ត អធិករណសមថា
ធម្មា ឧទ្ទិសំ អាកច្ឆន្តិ ។

ឧប្បន្ទប្បន្ទានំ អធិករណានំ សមថាយ ភ្នប-
សមាយ សម្មខាវិនយោ ទាគរញ្ចា , សតិវិនយោ
ទាគរញ្ចា , អម្មទ្ធិវិនយោ ទាគរញ្ចា , បដិញ្ញាយ
ការរកត្ថំ , យេកុយ្យសិកា , គស្ស បាបិយសិកា,
តិណវត្តារកាភិ ។

ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អាយសុន្តោ សត្ត អធិករណសមថា
ធម្មា ។

បពិត្រលោកអ្នកមានអាយុវង្សាយ , ធម៌សម្រាប់ម្ចាស់ ទ្រអធិករណ៍
វង្សាយប្រាំពីរយ៉ាងនេះពង មកកាន់ខ្មែរស ។

ដើម្បីម្ចាស់ ដើម្បីជូនជូន ទ្រអធិករណ៍វង្សាយដែលត្រូវតែឲ្យដឹងហើយ
សង្ឃត្រូវសម្មាវិន័យ ១^(១) សង្ឃត្រូវអោយសតិវិន័យ ១^(២) សង្ឃត្រូវ
អម្មទ្ធិវិន័យ ១^(៣) សង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យ តាមពាក្យប្តេជ្ញារបស់ភិក្ខុអង្គីយ ១, សង្ឃ
ត្រូវវិនិច្ឆ័យ តាមពាក្យខាងច្រើនជាប្រមាណ ១, សង្ឃត្រូវធ្វើទោសតាមកម្ម
របស់ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តលាមក ១, សង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យឲ្យពួកភិក្ខុដែលវារទទាស់វែងគ្នា
លុបលាងចំបាត់ ហើយអត់ទន្ទាទៅវិញទោមក ដូចជាគ្រូបម្រា លាមក
ដោយស្មៅ ១ ។

បពិត្រលោកអ្នកមានអាយុវង្សាយ , ធម៌សម្រាប់ម្ចាស់ ទ្រអធិករណ៍
វង្សាយប្រាំពីរយ៉ាង ខ្ញុំព្រះករុណាបានសម្តែងរួចហើយ ។

១-ធម្មវេទិកទ្បល់ប្រាប់អធម្មវាទីថា “នេះជាធម៌, នេះជាវិន័យ, នេះជាសក្កសាសនៈ,
លោកទូរកាន់តាមធម៌វិន័យនេះចុះ” ការម្ចាស់អធិករណ៍នេះឈ្មោះសម្មាវិន័យ ។ ២- សង្ឃ
ត្រូវសតិវិន័យ ដល់ភិក្ខុដែលជាព្រះទិណាស្រព ចរិតសុខាភិក្ខុដែលមានភិក្ខុដទៃទោទ ។
៣- សង្ឃត្រូវអម្មទ្ធិវិន័យ ដល់ភិក្ខុដែលជាពិភ្នកហើយ ដោយញឹកញាប់តាមវាទា ដើម្បី
មិនឲ្យភិក្ខុណាមួយទោទភិក្ខុនោះ ដោយអាចព្រឹត្តិឡើយ ។

(មានសេចក្តីពន្យល់សម្រាប់អធិករណសមថវង្សាយចំពោះភាគទី ១០)

ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខបាលី

កត្តាយស្មន្តោ បុច្ឆាមិ , កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា ?
 ទុតិយប្បិ បុច្ឆាមិ , កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា ?
 តតិយប្បិ បុច្ឆាមិ , កច្ចិត្ត បរិសុទ្ធា ?
 បរិសុទ្ធក្តាយស្មន្តោ , កស្មា តុណ្ហិ ។
 ឯចមេតំ ធរាយាមិ ។
 អធិករណសមថា ធម្មា វិជ្ជិតា ។

ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខប្រែ

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ក្នុងធម៌ទាំងនោះ,
 លោកទាំងឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ?

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរជាកម្រប់ពីរដងទៀត, លោកទាំងឡាយ ជាអ្នក
 បរិសុទ្ធហើយឬ ?

ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរជាកម្រប់បីដងទៀត , លោកទាំងឡាយជាអ្នក
 បរិសុទ្ធហើយឬ ? លោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ សុទ្ធតែជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងធម៌
 ទាំងនេះហើយ ។

ព្រោះហេតុនោះ បានជានៅស្ងៀម ។

ខ្ញុំព្រះករុណាសូមថវុត នូវហេតុនេះ ដោយកិរិយានៅស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

ចប់ធម៌សម្រាប់រម្ងាប់នូវអធិករណ៍ ។

- ឧទ្ទេស ខោ អាយសនោ និទានំ ។
- ឧទ្ទេស ចត្តារោ បារាជីកា ធម្មា ។
- ឧទ្ទេស ភេស សច្ឆានិសេសា ធម្មា ។
- ឧទ្ទេស ទ្វេ អនិយកា ធម្មា ។
- ឧទ្ទេស ភិស និស្សគ្គិយា បាចិគ្គិយា ធម្មា ។
- ឧទ្ទេស ទ្វេនច្ឆិ បាចិគ្គិយា ធម្មា ។
- ឧទ្ទេស ចត្តារោ បាជិទេសនីយា ធម្មា ។
- ឧទ្ទេស (បញ្ចសត្តតិ) សេខិយា ធម្មា ។
- ឧទ្ទេស សត្ត អធិករណសមថា ធម្មា ។
- ឯត្តភំ តស្ស ភគវកោ សុត្តាគតំ សុត្តបរិយា ។
- បន្តំ អនុឡមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ តត្ថ សព្វេហោ ថ
- សមគ្គេហិ សម្មាទមារនេហិ អវិចទមារនេហិ
- សិក្ខិតព្វនិ ។
- វិញ្ញាណធម្មតា និដ្ឋិតោ (១) ។
- ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខំ និដ្ឋិតំ ។

សេចក្តីបកប្រែ ឧទ្ទេស ។
 ចតិក្រលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ទើបនាំខ្ញុំព្រះករុណាបានសម្តែងរួចហើយ អាបត្តិបារាជីកទាំង ៤ ខ្ញុំព្រះករុណាបានសម្តែងរួចហើយ អាបត្តិសង្ខារទិសេស ទាំង ១៣ ខ្ញុំព្រះករុណាបានសម្តែងរួចហើយ ធម៌ឈ្មោះអនិយកទាំង ២ ខ្ញុំព្រះ ករុណាបានសម្តែងរួចហើយ អាបត្តិទិស្សត្តិយបាចិគ្គិយទាំង ៣០ ខ្ញុំព្រះករុណា បានសម្តែងរួចហើយ អាបត្តិបាចិគ្គិយទាំង ១២ ខ្ញុំព្រះករុណា បានសម្តែង រួចហើយ អាបត្តិបាជិទេសនីយទាំង ៤ ខ្ញុំព្រះករុណា បានសម្តែងរួចហើយ សេខិយត្តទាំង (៧) ខ្ញុំព្រះករុណា បានសម្តែងរួចហើយ ធម៌សម្រាប់ប្រយោជ ន៍អធិករណទាំង ៧ យ៉ាង ខ្ញុំព្រះករុណាបានសម្តែងរួចហើយ ។ សិក្ខាបទមាន ប្រមាណចំនួន បែបនេះមានព្រះភាគអង្គនោះមកហើយក្នុងសុត្តៈ (មាតិកា) រាប់បញ្ចាលហើយក្នុងសត្តៈ មកតានឧទ្ទេស (គិតរសម្តែងបាតិមោក្ខ) រាល់ កន្លះខែ ។ លោកអ្នកមានអាយុគ្រប់អង្គ គប្បីព្រមព្រៀងគ្នា គប្បីរីករាយ រតន្ត្រី កុំរីវាទទាស់ទែងគ្នា គប្បីសិក្សាក្នុងសុត្តាបទទាំងឡាយនោះ ។

សេចក្តីបកប្រែ វិញ្ញាណធម្មតា ។ ពាក្យ ៥ នឹងខ្មែរទាំង ៣១ ។ ១ នឹងខ្មែរក្រុងភ្នំពេញ ។ ២ នឹងខ្មែរក្រុងសៀមរាប ។ ៣ នឹងខ្មែរក្រុងបាត់ដំបង ។ ៤ នឹងខ្មែរក្រុងតាកែវ ។ ៥ នឹងខ្មែរក្រុងកំពង់ចាម ។ ៦ នឹងខ្មែរក្រុងកំពង់ឆ្នាំង ។ ៧ នឹងខ្មែរក្រុងកំពង់ស្ពឺ ។ ៨ នឹងខ្មែរក្រុងកំពង់ធំ ។ ៩ នឹងខ្មែរក្រុងកំពត ។ ១០ នឹងខ្មែរក្រុងកោះកុង ។ ១១ នឹងខ្មែរក្រុងស្រះកែវ ។ ១២ នឹងខ្មែរក្រុងព្រៃវែង ។ ១៣ នឹងខ្មែរក្រុងត្បូងឃ្មុំ ។ ១៤ នឹងខ្មែរក្រុងកំពង់ចាម ។ ១៥ នឹងខ្មែរក្រុងកំពង់ឆ្នាំង ។ ១៦ នឹងខ្មែរក្រុងកំពង់ស្ពឺ ។ ១៧ នឹងខ្មែរក្រុងកំពង់ធំ ។ ១៨ នឹងខ្មែរក្រុងកំពត ។ ១៩ នឹងខ្មែរក្រុងកោះកុង ។ ២០ នឹងខ្មែរក្រុងស្រះកែវ ។ ២១ នឹងខ្មែរក្រុងព្រៃវែង ។ ២២ នឹងខ្មែរក្រុងត្បូងឃ្មុំ ។ ២៣ នឹងខ្មែរក្រុងកំពង់ចាម ។ ២៤ នឹងខ្មែរក្រុងកំពង់ឆ្នាំង ។ ២៥ នឹងខ្មែរក្រុងកំពង់ស្ពឺ ។ ២៦ នឹងខ្មែរក្រុងកំពង់ធំ ។ ២៧ នឹងខ្មែរក្រុងកំពត ។ ២៨ នឹងខ្មែរក្រុងកោះកុង ។ ២៩ នឹងខ្មែរក្រុងស្រះកែវ ។ ៣០ នឹងខ្មែរក្រុងព្រៃវែង ។ ៣១ នឹងខ្មែរក្រុងត្បូងឃ្មុំ ។

១ ពាក្យនេះ ច្បាប់ខ្លះមាន ខ្លះគ្មាន ក្រុមការសុំព្យាបាល មិនចាប់សុំព្យាបាល ។

ការសម្តែងបាតិមោក្ខសង្ខេប
 សទ្ធិត្រៃន បាតិមោក្ខខ្មែរសោ
 ការសម្តែងបាតិមោក្ខសង្ខេប

ព្រះបរមសាស្តាសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ត្រាស់អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ មាន
 សេចក្តីក្នុងឧបោសថក្ខន្ធកៈ (មហាវគ្គ) ថា

“ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ! បាតិមោក្ខខ្មែរទាំងនេះមាន ៥ គឺ
 ភិក្ខុត្រូវសម្តែង នូវនិទានហើយ សូត្រនូវឧទ្ទេសដ៏សេសសល់ដោយសុត-
 បទ នេះជាបាតិមោក្ខខ្មែរទី ១ ។

ភិក្ខុត្រូវ សម្តែងនូវនិទានហើយ សម្តែងនូវបារាជិកទាំង ៤ ហើយសូត្រ
 នូវឧទ្ទេសដ៏សេសសល់ ដោយសុតបទ នេះជាបាតិមោក្ខខ្មែរទី ២ ។

ភិក្ខុត្រូវសម្តែង នូវនិទានហើយ សម្តែងនូវបារាជិកទាំង ៤ សង្ឃាទិសេស
 ទាំង ១៣ ហើយ សូត្រនូវឧទ្ទេសដ៏សេសសល់ ដោយសុតបទ នេះជា
 បាតិមោក្ខខ្មែរទី ៣ ។

ភិក្ខុត្រូវសម្តែង នូវនិទានហើយ សម្តែងបារាជិកទាំង ៤ សង្ឃាទិសេសទាំង
 ១៣ អនិយតទាំង ២ ហើយ សូត្រនូវឧទ្ទេសដ៏សេសសល់ ដោយសុតបទ
 នេះជាបាតិមោក្ខខ្មែរទី ៤ ។ ឧទ្ទេសដោយពិស្តារ ជាបាតិមោក្ខខ្មែរទី ៥ ” ។

ទោះបីមានបែបបាតិមោក្ខខ្មែរដល់ទៅប្រាំដូច្នោះ ក៏ភិក្ខុទាំងឡាយ ពុំត្រូវ
 សម្តែងបាតិមោក្ខសង្ខេប តាមបែបបាតិមោក្ខខ្មែរ ៤ យ៉ាងខាងដើម រាល់ថ្ងៃ

ការសម្តែងបាតិមោក្ខសង្ខេប

ឧបោសថឡើយ ព្រោះមានព្រះពុទ្ធដ៏កាថា

“ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ! ភិក្ខុមិនត្រូវសម្តែងបាតិមោក្ខ ដោយសង្ខេបទេ,
 ភិក្ខុណាសម្តែងត្រូវអោយត្រឹមត្រូវ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ! គមាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុ
 សម្តែងបាតិមោក្ខដោយសង្ខេប បានតែក្នុងពេលដែលមានអន្តរាយ ។ ឯអន្តរាយ
 ក្នុងពេលដែលសម្តែងបាតិមោក្ខនោះ មាន ១០ យ៉ាងគឺ អន្តរាយអំពីព្រះរាជា
 គឺមានស្តេចយាងចូលមក ១, អន្តរាយអំពីចោរ គឺមានចោរចូលមកលុកលុយ ១,
 អន្តរាយអំពីភ្លើង គឺមានភ្លើងព្រៃឆេះរាលមក ឬភ្លើងរន្ធជាដើមកើតឡើង ១,
 អន្តរាយអំពីទឹក គឺមានភ្លៀងខ្លាំងឬជំនន់ហូរមក ១, អន្តរាយអំពីមនុស្សគឺ មានមនុស្ស
 ច្រើនចូលមក ១, អន្តរាយអំពីអមនុស្ស គឺខ្មោចចូលភិក្ខុ ១, អន្តរាយអំពីសត្វសាហាវ
 ១, អន្តរាយអំពីសត្វទីយជាតិ គឺសត្វលូនរា ១, អន្តរាយដល់ជីវិត គឺភិក្ខុកើតជំងឺ
 ស្លាប់ ឬមានមនុស្សមានពៀរចងសម្លាប់ភិក្ខុ ១, អន្តរាយដល់ព្រហ្មចារ្យ គឺមាន
 មនុស្សមកចាប់ភិក្ខុផ្សិត ១ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ! កាលបើពុំមានអន្តរាយបែបយ៉ាងនេះទេ , ត្រូវតែភិក្ខុ
 សម្តែងបាតិមោក្ខ ដោយពិស្តារ ” ។

ការសម្តែងបាតិមោក្ខសង្ខេប តាមបែបបាតិមោក្ខខ្មែរទី ២ ដូច្នោះគឺ

ឧទ្ទិដ្ឋំ ខោ អាយស្មនោ និទានំ,

ឧទ្ទិដ្ឋា ចក្ការោ បាវាជិតា ធម្មា វាសតា ខោ
បនាយស្មនោហិ គេសេសោ ឡាទិសេសា ធម្មា, ទ្វេ
អនិយត្តា ធម្មា, ភិសេនិស្សតិយា បាចិតិយា ធម្មា
ទ្វេនត្តិ បាចិតិយា ធម្មា, ចក្ការោ បាជិទេសនិយា
ធម្មា, (បញ្ចសុត្តិ) សេខិយា ធម្មា, សត្ត អធិករណ៍-
សមថា ធម្មា ។

ឧត្តកំ កស្ស កត្តកោ សក្កាកតំ សត្តបរិយាបដ្ឋំ
អនុឧបាសំ ឧទ្ទេសំ អាកច្ឆតិ ។ កត្ត សញ្ញេហោ
សមគេហិ សមោទមារេហិ អវិចទមារេហិ សិក្ខិតពុទ្ធិ ។

ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខំ និដ្ឋិតំ ។

ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខនៃ

បពិត្រលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ! និទាន ខ្ញុំព្រះគុណាបានសម្តែងរួច
ហើយ, អាបត្តិបាវាជិតទាំង ៤ ខ្ញុំព្រះគុណា បានសម្តែងរួចហើយ, ចំណែក
ខាងអាបត្តិសង្ខាទិសេសទាំង ១៣ , ធម៌ឈ្មោះអនិយត្តទាំង ២, អាបត្តិនិស្ស-
ត្តិយបាចិត្តិយទាំង ៣០ , អាបត្តិបាចិត្តិយទាំង ៩២, អាបត្តិបាជិទេសនិយទាំង ៤,
សេខិយត្តទាំង (៧៥), ធម៌សម្រាប់ម្ខេបនូវអធិករណ៍ទាំង ៧ យ៉ាង លោកអ្នក
មានអាយុទាំងឡាយ សឹងធ្លាប់បានស្តាប់ហើយ ។

សិក្ខាបទមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ របស់ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ មកហើយ
ក្នុងសុត្តៈ រាប់បញ្ចូលហើយក្នុងសុត្តៈ មកកាន់ខន្ធស រាល់កន្លះខែ ។
លោកអ្នកមានអាយុគ្រប់អង្គ គប្បីព្រមព្រៀងគ្នា គប្បីរិករាយរកគ្នា កុំរើទោស
ទែងគ្នា គប្បីសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយនោះ ។

ចប់ ភិក្ខុប្បាតិមោក្ខ ។

តិណ្ណត្ថំ អញ្ញមញ្ញំ បារិសុទ្ធិឧបោសថោ

ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ, ពថាគត
អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុបីរូបធ្វើបារិសុទ្ធិឧបោសថយ៉ាងនេះ គឺត្រូវភិក្ខុដែលឈ្លាសប្រតិកល
ញ្ញាំងភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ឱ្យដឹងដោយពាក្យថា

សុណាន្ត មេ អាយស្មន្តោ, អដ្ឋុបោសថោ បណ្ណ-
សោ(១) យទាយស្មន្តានំ បត្តភល្លំ, មយំ អញ្ញមញ្ញំ
បារិសុទ្ធិឧបោសថំ ករេយ្យាម ។

ត្រូវភិក្ខុចាស់ជាង ធ្វើឧត្តរាសង្កត្យោងស្វាម្លាង អន្តយត្រហោង ផ្គងអញ្ញលី
ឡើង ពោលនឹងភិក្ខុទាំងពីររូបនោះថា

បរិសុទ្ធា អហំ អាចុសោ! “បរិសុទ្ធាតិ” មំ ធារេថ ។

ត្រូវភិក្ខុខ្ចីជាងគ្នាជាលំដាប់ ធ្វើឧត្តរាសង្កត្យោងស្វាម្លាង អន្តយត្រហោង
ផ្គងអញ្ញលីឡើង ពោលនឹងភិក្ខុទាំងពីររូបនោះ ថា

បរិសុទ្ធា អហំ កន្តេ! “បរិសុទ្ធាតិ” មំ ធារេថ ។

ឯភិក្ខុដែលខ្ចីជាងគេបង្អស់ គឺត្រូវធ្វើពាក្យនេះ ហើយពោលនឹងភិក្ខុទាំងពីររូប
នោះ ដូចពាក្យភិក្ខុទី២នោះដែរ ។

១ ចើថ្កទី ១៤ ពោច ត្រូវថា “ចាកុទ្ធសោ” ។

ភិក្ខុបីរូប (ធ្វើ) បារិសុទ្ធិឧបោសថដល់គ្នានឹងគ្នា

សូមលោកអ្នកមានអាយុវែងឡាយ ស្លាប់ខ្ញុំព្រះករុណា, ថ្ងៃនេះ ជាថ្ងៃ
ឧបោសថទី ១៨(១) បើឧបោសថកម្មនេះមានកាលគួរ ដល់លោកអ្នកមានអាយុ
វែងឡាយហើយ, យើងទាំងឡាយ ត្រូវធ្វើបារិសុទ្ធិឧបោសថដល់គ្នា នឹងគ្នា ។
ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ! ខ្ញុំករុណាជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ, ចូរលោក
ទាំងឡាយចាំទុកខ្ញុំករុណា ថាជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ (ត្រូវថា ៣ ដង) ។
ទានព្រោស ! ខ្ញុំព្រះករុណាជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ, សូមលោកទាំងឡាយចាំទុក
ខ្ញុំព្រះករុណា ថាជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ (ត្រូវថា ៣ ដង) ។

១ ចើថ្កទី ១៤ ពោច ត្រូវប្រែថាទី ១៤ ។

ទ្រង់ អញ្ជូន បរិសុទ្ធិឧបោសថោ

ព្រះមាតាព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់អនុញ្ញាតថា “ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ! កថាភក
អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុពីររូប ធ្វើបរិសុទ្ធិឧបោសថយ៉ាងនេះ គឺត្រូវភិក្ខុចាស់ជាង ធ្វើ
ឧត្តរាសន្តរៀងស្វាម្លាង អនុយទ្រហោង ជួងអញ្ជូនឡើង គោលនឹងភិក្ខុខ្ចីជាងថា
បរិសុទ្ធា អហំ អាខុសោ! “បរិសុទ្ធាភិ” មំ
ធារេហិ ។

ត្រូវភិក្ខុខ្ចីជាង ធ្វើឧត្តរាសន្តរៀងស្វាម្លាង អនុយទ្រហោង ជួងអញ្ជូនឡើង
គោលនឹងភិក្ខុចាស់ជាង ថា
បរិសុទ្ធា អហំ កន្ថេ! “បរិសុទ្ធាភិ” មំ ធារេថ ។

ភិក្ខុពីររូប (ធ្វើ) បរិសុទ្ធិឧបោសថដល់គ្នា នឹងគ្នា

ម្ចាស់អាវុសោ! ខ្ញុំកុរុណាជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ, ចូរលោកចាំទុក ទូរខ្ញុំកុរុណា
ថាជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ (ត្រូវថា ៣ ដង) ។

ទានប្រោស! ខ្ញុំព្រះករុណា ជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ, សូមលោកចាំទុក ទូរ
ខ្ញុំព្រះករុណាថា ជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ (ត្រូវថា ៣ ដង) ។

អធិដ្ឋានឧបោសថ
អធិដ្ឋាន ឧបោសថវា
ឧបោសថដោយអធិដ្ឋាន

ព្រះធានបុណ្យទ្រង់ត្រាស់អនុញ្ញាតថា “ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ, ក្នុងសាសនា
នេះ ភិក្ខុកែ ១ រូប នៅក្នុងអារាមមួយ ក្នុងថ្ងៃឧបោសថនោះ ត្រូវភិក្ខុនោះ
បោសសម្អាតទឹកស្អែក ដែលភិក្ខុទាំងឡាយកែត្រឡប់មកនៅអាស្រ័យ គឺ
ឧដ្ឋាបនសាលាក្តី មណ្ឌបក្តី គល់ឈើក្តី រួចត្រូវចូលទៅកម្កល់ទឹកធាត់,
ទឹកប្រើប្រាស់, ក្រាលអាសនៈ, អុជប្រឡិចហើយត្រូវអង្គុយចាំ ។ បើភិក្ខុ
ទាំងឡាយដទៃមក, ត្រូវភិក្ខុនោះ ធ្វើឧបោសថជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះ,
បើភិក្ខុទាំងឡាយដទៃមិនមកទេ, ត្រូវភិក្ខុនោះអធិដ្ឋានឧបោសថ ថា:

“ អធិ មេ ឧបោសថវា ”

ប្រែថា “ ថ្ងៃនេះ ជាថ្ងៃឧបោសថ របស់អញ ” ។

បើមិនអធិដ្ឋានដូច្នោះទេ, ត្រូវអាបក្តីទុក្ខ ។

សង្ឃប្បវាណា

ភេតាវិកា បវាណា

លុះធ្វើបុព្វករណៈ និងបុព្វកិច្ច ដូចបានពោលខាងដើមរួចហើយ ត្រូវភិក្ខុ
ដែលឈ្មោះប្រតិកល សុឡញត្តិ ឡូសង្ឃដែលមានភិក្ខុតំរងតំ ៥ រូបឡើងទៅ
ដឹង ដោយពាក្យថា

សុណាក្ក មេ ករុណុ សឡោ, អដ្ឋប្បវាណា
(បណ្ណុរសី) ។ យទិ សឡស្ស បត្តកល្លំ, សឡោ
ភេតាវិកំ បវាណេយ្យ ។

បន្ទាប់មក ត្រូវភិក្ខុជាថេរៈ មានស្សាចាស់ជាងសង្ឃ ធ្វើឧត្តរាសង្កត្យោស្សា
ម្ខាង អង្គុយត្រង់ហោង ក្នុងអញ្ចល់ឡើង ពោលបីដងនឹងសង្ឃថា

សឡំ អាតុសោ បវាណេមិ ទិរដ្ឋេន វា សុភេន
វា បរិសទ្ធាយ វា; វទន្តុ មំ អាយស្សន្តោ អនុកម្មំ
ឧបាទាយ, បស្សន្តោ បដិករិស្សាមិ ។

ទុតិយម្យិ អាតុសោ សឡំ បវាណេមិ ទិរដ្ឋេន វា
សុភេន វា បរិសទ្ធាយ វា; វទន្តុ មំ អាយស្សន្តោ
អនុកម្មំ ឧបាទាយ, បស្សន្តោ បដិករិស្សាមិ ។

បវាណានៃសង្ឃ
បវាណាបីដងៗ មួយរូប

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន! សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំព្រះករុណា, ថ្ងៃនេះជា
ថ្ងៃបវាណា (ទិដប់ប្រាំ) ។ បើបវាណាកម្មមានកាលគួរ ដល់សង្ឃហើយ,
សង្ឃត្រូវបវាណាបីដងៗ មួយរូប ។

ម្ចាស់អាវុសោទវៃឡាយ! ខ្ញុំករុណាសូមបវាណា(*) នឹងសង្ឃដោយឃើញ
ភ្នំ ឬភ្នំ រង្គៀសភ្នំ, ចូរលោកអ្នកមានអាយុវៃឡាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុ-
គ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំករុណា, កាលបើខ្ញុំករុណាឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

ម្ចាស់អាវុសោទវៃឡាយ! ខ្ញុំករុណាសូមបវាណា នឹងសង្ឃ ជាគម្រប់ពីរដង
ទៀត ដោយឃើញភ្នំ ឬភ្នំ រង្គៀសភ្នំ, ចូរលោកអ្នកមានអាយុវៃឡាយ
អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំករុណា, កាលបើខ្ញុំករុណា
ឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

* ពាក្យបវាណាក្នុងទិវនេះ សំដៅសេចក្តីថា បើករុណាសង្ឃពោលថាបាន ដោយ
ហេតុ ៣ យ៉ាង ។

ភកិយម្បិ អាឌុសោ សឡំ បថារមិ ទិដ្ឋេន ចា
សុភេន ចា បរិសទ្ធាយ ចា; ចទន្ត មំ អាយស្មន្តោ
អនុកម្យំ ឧបាទាយ, បស្សន្តោ បដិករិស្សាមិ ។

លុះព្រះចៅបរាណារូចហើយ, ត្រូវភិក្ខុដែលមានស្បែកខ្ចីជាបន្ទាប់ៗ ចុះមក
ធ្វើឧត្តរាសន្ត ចៀងស្នាម្នាង អង្គុយច្រហោង ផ្កាអញ្ជាញឡើង ពោលបីដង ។
មួយរូបនឹងសង្ឃ ដោយដល់ភិក្ខុដែលខ្ចីស្បែកជាងគេបំផុត យ៉ាងនេះថា

សឡំ កន្ត បថារមិ ទិដ្ឋេន ចា សុភេន ចា
បរិសទ្ធាយ ចា; ចទន្ត មំ អាយស្មន្តោ អនុកម្យំ
ឧបាទាយ, បស្សន្តោ បដិករិស្សាមិ ។

ភកិយម្បិ កន្ត សឡំ បថារមិ ទិដ្ឋេន ចា
សុភេន ចា បរិសទ្ធាយ ចា; ចទន្ត មំ អាយស្មន្តោ
អនុកម្យំ ឧបាទាយ, បស្សន្តោ បដិករិស្សាមិ ។

ភកិយម្បិ កន្ត សឡំ បថារមិ ទិដ្ឋេន ចា សុភេន
ចា បរិសទ្ធាយ ចា; ចទន្ត មំ អាយស្មន្តោ អនុកម្យំ
ឧបាទាយ, បស្សន្តោ បដិករិស្សាមិ ។

ក្នុងពេលដែលភិក្ខុជាចៅទាំងឡាយ កំពុងអង្គុយច្រហោងបរាណា ភិក្ខុ
មិនត្រូវអង្គុយរាបលើអាសនៈទេ, ភិក្ខុណាអង្គុយរាប ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ, ភិក្ខុត្រូវ
តែអង្គុយច្រហោង ដោយដល់ពេលដែលខ្លួនត្រូវបរាណា លុះបរាណារូចហើយ
ទើបអង្គុយរាបលើអាសនៈបាន ។

ម្ចាស់អាស្រ័យទាំងឡាយ ! ខ្ញុំកុរុណាសូមបរាណានឹងសង្ឃ ជាគម្រប់បី
ដងទៀត ដោយឃើញភ្នំ ឮភ្នំ រង្កៀសភ្នំ, ចូរលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ
អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំកុរុណា, កាលបើខ្ញុំកុរុណា
ឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ! ខ្ញុំព្រះកុរុណា សូមបរាណានឹងសង្ឃ ដោយ
ឃើញភ្នំ ឮភ្នំ រង្កៀសភ្នំ, សូមលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ អាស្រ័យនូវ
សេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំព្រះកុរុណា, កាលបើខ្ញុំព្រះកុរុណាឃើញ
នឹងធ្វើតាម ។

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ! ខ្ញុំព្រះកុរុណា សូមបរាណានឹងសង្ឃ ជាគម្រប់
ពីរដងទៀត ដោយឃើញភ្នំ ឮភ្នំ រង្កៀសភ្នំ, សូមលោកអ្នកមានអាយុ
ទាំងឡាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំព្រះកុរុណា,
បើខ្ញុំព្រះកុរុណាឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ! ខ្ញុំព្រះកុរុណាសូមបរាណានឹងសង្ឃ ជាគម្រប់បី
ដងទៀត ដោយឃើញភ្នំ ឮភ្នំ រង្កៀសភ្នំ, សូមលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ
អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំព្រះកុរុណា , កាលបើខ្ញុំព្រះ-
កុរុណាឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

បរាណានៃសង្ឃ

រដ្ឋាភិបាល បរាណា

បរាណាពីរដង្កាមួយរូបជាដើម

កាលបើមានសញ្ញាភ័យ គឺភ័យដែលកើតពីមនុស្សនៅក្នុងព្រៃ មានពួក
មនុស្សមកឲ្យមាន ក្នុងថ្ងៃបរាណានោះអស់យប់យូរ ពួកភិក្ខុផ្ទៀងផ្ទាត់ព្រះ-
សូត្រ វិន័យ វិន័យភ្នំ សាក្កាធម៌ភ្នំ ឈ្មោះគ្នាភ្នំ សង្ឃប្រជុំគ្នាច្រើនខានទិ
ដែលគត់ភ្លៀងតិច ហើយភ្លៀងធំរៀបរៀងចង្កុះចុះមកភ្នំ ឬមានអន្តរាយ ១០ ប៉ាន់
ណាមួយ ដូចបានពោលហើយ ក្នុងការសម្តែងបាតិមោក្ខសង្ខេបនោះភ្នំ ក្នុង
ថ្ងៃបរាណានោះ, បើសង្ឃនឹងបរាណាជាតេរាទិកាបរាណាទេ ឃើញថាមិន
ហើយជាប្រាកដ ហើយមុខជានឹងមានអន្តរាយពុំខាន, ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់
ត្រាស់អនុញ្ញាត ឲ្យបរាណាជាទេរាទិកា (គឺបរាណាពីរដង្កាមួយរូប) បាន
បើ ហេតុនោះប្រញឹកខ្លាំង នឹងបរាណាជាធាតុរាទិកា (គឺបរាណាតែម្តងមួយ
រូប) ឬបរាណាជាសមាសស្សិកា (គឺឲ្យភិក្ខុដែលមានស្សារស្មើគ្នា
បរាណាព្រមគ្នា) ក៏បាន ។

ត្រូវភិក្ខុដែលឈ្មោះសប្រតិពលផ្ទៀងសង្ឃឲ្យដឹងថា

សុណាតុ មេ កន្តេ សឡោ, មនុស្សហិ ទានំ
នន្តេហិ យេកុយ្យេន វត្តិ ខេបិតា ។

សច សឡោ ភេតាចិកំ បថារស្សតិ, អប្បទារិកោ
ភ សឡោ ភវិស្សតិ, អថាយំ វត្តិ ភិកាយិស្សតិ ។
យទិ សឡស្ស បត្តភល្លំ,

សឡោ { ទ្វេតាចិកំ^(*)
ឯកតាចិកំ
សមាទភស្សតិ } បថារយ្យ ។

(សេចក្តីនេះ សំដៅចំពោះហេតុដែលមានមនុស្សច្រើនទូទាំងអស់យប់ព្រៃពេក)

សុណាតុ មេ កន្តេ សឡោ, អយំ ព្រហ្មចរិយន្ត-
រាយោ, សច សឡោ ភេតាចិកំ បថារស្សតិ, អប្ប-
ទារិកោ ភ សឡោ ភវិស្សតិ ។ អថាយំ ព្រហ្មចរិ-
យន្តរាយោ ភវិស្សតិ ។ យទិ សឡស្ស បត្តភល្លំ,

សឡោ { ទ្វេតាចិកំ^(*)
ឯកតាចិកំ
សមាទភស្សតិ } បថារយ្យ ។

(សេចក្តីនេះ សំដៅចំពោះអន្តរាយដល់ព្រហ្មចារ្យ, បើមានហេតុ ឬ
អន្តរាយដទៃ, បណ្ឌិតគួរសន្និដ្ឋានឆ្លាស់និយមន័យនេះចុះ) ។

១ ព្រះវិហារក្នុងភ្នំពេញ ភាសាខ្មែរសង្ឃកាល ។

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន! សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំព្រះករុណា, (ដ្បិតមាន)
ពួកមនុស្សទូទាំងអស់ព្រឹត្តិការច្រើន ។

បើសង្ឃនឹងបវារណាជាតេវាចិកា, សង្ឃនឹងបវារណាមិនហើយជាប្រាកដ,
កាលបើដូច្នោះ, វាត្រូវនេះមុខជានឹងភ្នំខាន ។ បើបវារណាកម្មមានកាលគួរដល់
សង្ឃហើយ,

សង្ឃត្រូវបវារណា { ជាទ្វេតាចិកា ។
ជាឯកតាចិកា ។
ជាសមាទភស្សតិ ។

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន! សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំព្រះករុណា, នេះជា
អន្តរាយដល់ព្រហ្មចារ្យ, បើសង្ឃនឹងបវារណា ជាតេវាចិកា, សង្ឃនឹងបវារណា
មិនហើយជាប្រាកដ, កាលបើដូច្នោះ, អន្តរាយដល់ព្រហ្មចារ្យនេះ មុខជានឹង
កើតឡើងមិនខាន ។

បើបវារណាកម្មមានកាលគួរ ដល់សង្ឃហើយ,

សង្ឃត្រូវបវារណា { ជាទ្វេតាចិកា ។
ជាឯកតាចិកា ។
ជាសមាទភស្សតិ ។

គណប្បវេណី

ព្រះមានចុណ្យច្រងអនុញ្ញាត ឲ្យភិក្ខុបួនរូបចារវារណាដល់គ្នានឹងគ្នាបាន ។
ត្រូវភិក្ខុដែលឈ្លាសច្រកិល ញ័រភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ឲ្យដឹងដោយពាក្យថា
សុណន្ត មេ អាយស្មន្តោ , អង្គប្បវេណី
(បណ្ណសី) ។ យទាយស្មន្តានំ បត្តកលំ , មយំ
អញ្ញមញ្ញំ ភេតាចិកំ បថារយ្យាម ។

ត្រូវភិក្ខុចាស់ជាង ធ្វើឲ្យរន្ធដស្មាម្ខាង អង្គុយច្រហោង ផ្តងអញ្ញលីឡើង
ពោលនឹងភិក្ខុទាំងបីរូបនោះថា

អហំ អាតុសោ អាយស្មន្តោ បថារមិ ធិរដ្ឋន ថា
សុភេន ថា បរិសទ្ធាយ ថា; ធនន្ត មំ អាយស្មន្តោ
អនុកម្យំ ឧបាទាយ , បស្សន្តោ បដិកិស្សាមិ ។

ទុតិយម្យិ អាតុសោ អាយស្មន្តោ បថារមិ ធិរដ្ឋន
ថា សុភេន ថា បរិសទ្ធាយ ថា; ធនន្ត មំ អាយស្មន្តោ
អនុកម្យំ ឧបាទាយ , បស្សន្តោ បដិកិស្សាមិ ។

តតិយម្យិ អាតុសោ អាយស្មន្តោ បថារមិ ធិរដ្ឋន ថា
សុភេន ថា បរិសទ្ធាយ ថា; ធនន្ត មំ អាយស្មន្តោ
អនុកម្យំ ឧបាទាយ , បស្សន្តោ បដិកិស្សាមិ ។

បវេណីនៃគណៈគីតិក្ខុបួនរូប

សូមលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ស្តាប់ខ្ញុំព្រះករុណា, ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃ
ចារវារណា (ទីដប់ប្រាំ) ។ បើចារវារណាកម្ម មានកាលគួរ ដល់លោកអ្នកមាន
អាយុទាំងឡាយហើយ, យើងទាំងឡាយ ត្រូវចារវារណាទៅវិញទៅមកចិដណា
ច្បាប់ ។

ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ! ខ្ញុំករុណា សូមចារវារណា នឹងលោកអ្នក
មានអាយុទាំងឡាយ ដោយឃើញភ្នំ ឬភ្នំ រង្កៀសភ្នំ, ចូរលោកអ្នកមានអាយុ
ទាំងឡាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំករុណា, កាលបើ
ខ្ញុំករុណាឃើញនឹងធ្វើតាម ។

ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ! ខ្ញុំករុណាសូមចារវារណានឹងលោកអ្នកមានអាយុ
ទាំងឡាយ ជាគម្រប់ពីដងទៀត ដោយឃើញភ្នំ ឬភ្នំ រង្កៀសភ្នំ, ចូរលោកអ្នក
មានអាយុទាំងឡាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំករុណា
កាលបើខ្ញុំករុណាឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ! ខ្ញុំករុណាសូមចារវារណានឹងលោកអ្នកមានអាយុ
ទាំងឡាយ ជាគម្រប់ពីដងទៀត ដោយឃើញភ្នំ ឬភ្នំ រង្កៀសភ្នំ, ចូរលោក
អ្នកមានអាយុទាំងឡាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំករុ-
ណា, កាលបើខ្ញុំករុណាឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

ភិណ្ឌុំ អញ្ញមញ្ញំ បរាណា

ត្រូវភិក្ខុដែលឈ្លាសប្រតិពល ញ្ញ្ញំភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ឲ្យដឹងដោយពាក្យថា

សុណន្ត មេ អាយស្មន្តោ, អដ្ឋប្បបរាណា
(បណ្ណសី) ។ យទាយស្មន្តានំ បត្តកល្លំ, មយំ អញ្ញមញ្ញំ
ភេតាវិកំ បរាណេយ្យាម ។

ត្រូវភិក្ខុចាស់ជាង ធ្វើឧត្តរាសន្តទៀងស្មាម្ខាង អង្គុយច្របោង ផ្គងអញ្ញមញ្ញ
ឡើង ពោលនឹងភិក្ខុទាំងពីររូបនោះថា

អហំ អាតុសោ អាយស្មន្តោ បរាមមិ និរដ្ឋេន វា
សុភេន វា បរិសទ្ធាយ វា; វទន្ត មំ អាយស្មន្តា
អនុកម្មំ ឧបាទាយ, បស្សន្តោ បដិករិស្សាមិ ។

ឧតិយម្បិ អាតុសោ អាយស្មន្តោ បរាមមិ និរដ្ឋេន
វា សុភេន វា បរិសទ្ធាយ វា; វទន្ត មំ អាយស្មន្តា
អនុកម្មំ ឧបាទាយ, បស្សន្តោ បដិករិស្សាមិ ។

តតិយម្បិ អាតុសោ អាយស្មន្តោ បរាមមិ និរដ្ឋេន
វា សុភេន វា បរិសទ្ធាយ វា; វទន្ត មំ អាយស្មន្តា
អនុកម្មំ ឧបាទាយ, បស្សន្តោ បដិករិស្សាមិ ។

ភិក្ខុបិរុបបរាណានិទគ្មានៅវិញទៅមក

សូមលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយស្តាប់ខ្ញុំព្រះករុណា, ថ្ងៃនេះ ជាថ្ងៃ
បរាណា (ទីដប់ប្រាំ) ។ បើបរាណាកម្ម មានកាលគួរ ដល់លោក
អ្នកមានអាយុទាំងឡាយហើយ, យើងទាំងឡាយត្រូវបរាណាទៅវិញទៅមក
បីដង ១ រូប ។

ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ! ខ្ញុំករុណាសូមបរាណានឹងលោកអ្នកមានអាយុ
ទាំងឡាយ ដោយឃើញភ្នំ ព្រួញ រង្កៀសភ្នំ, ចូរលោកអ្នកមានអាយុទាំង
ឡាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំករុណា, កាល
បើខ្ញុំករុណាឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ! ខ្ញុំករុណាសូមបរាណានឹងលោកអ្នកមានអាយុ
ទាំងឡាយ ជាគម្រប់ពីរដងទៀត ដោយឃើញភ្នំ ព្រួញ រង្កៀសភ្នំ,
ចូរលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយពោល
ចំពោះខ្ញុំករុណា, កាលបើខ្ញុំករុណាឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ! ខ្ញុំករុណាសូមបរាណានឹងលោកអ្នកមានអាយុ
ទាំងឡាយ ជាគម្រប់បីដងទៀត ដោយឃើញភ្នំ ព្រួញ រង្កៀសភ្នំ, ចូរលោកអ្នក
មានអាយុទាំងឡាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំករុ-
ណា, កាលបើខ្ញុំករុណាឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

តំណាង បរាណា

ក្រុមភិក្ខុទី២ និង ទីបី ធ្វើអាការ្យដូចគ្នាពេលហើយ រួចពេលមួយរូបបីដង
យ៉ាងនេះថា

អហំ កន្ត អាយស្មន្ត បថារមិ ទិដ្ឋន ថា សុភេន
ថា បរិសទ្ធាយ ថា; ធនន្ត មំ អាយស្មន្តា អនុកម្យំ
ឧបាទាយ, បស្សន្តា បដិករិស្សាមិ ។

ធុតិយម្យិ កន្ត អាយស្មន្ត បថារមិ ទិដ្ឋន ថា
សុភេន ថា បរិសទ្ធាយ ថា; ធនន្ត មំ អាយស្មន្តា អនុ-
កម្យំ ឧបាទាយ, បស្សន្តា បដិករិស្សាមិ ។

កតិយម្យិ កន្ត អាយស្មន្ត បថារមិ ទិដ្ឋន ថា
សុភេន ថា បរិសទ្ធាយ ថា; ធនន្ត មំ អាយស្មន្តា អនុ-
កម្យំ ឧបាទាយ, បស្សន្តា បដិករិស្សាមិ ។

បថារណា នៃភិក្ខុបីរូប

ទានព្រោស ! ខ្ញុំព្រះករុណាសូមបរាណា នឹងលោកអ្នកមានអាយុទាំង
ឡាយ ដោយឃើញភ្នំ ពួក រង្កៀសភ្នំ, សូមលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ
អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំព្រះករុណា, កាលបើខ្ញុំព្រះ-
ករុណាឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

ទានព្រោស ! ខ្ញុំព្រះករុណាសូមបរាណា នឹងលោកអ្នកមានអាយុទាំង
ឡាយជាកម្របំផងទៀត ដោយឃើញភ្នំ ពួក រង្កៀសភ្នំ, សូមលោកអ្នកមាន
អាយុទាំងឡាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំព្រះករុណា,
កាលបើខ្ញុំព្រះករុណាឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

ទានព្រោស ! ខ្ញុំព្រះករុណាសូមបរាណា នឹងលោកអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ
ជាកម្របំផងទៀត ដោយឃើញភ្នំ ពួក រង្កៀសភ្នំ, សូមលោកអ្នកមានអាយុ
ទាំងឡាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំព្រះករុណា,
កាលបើខ្ញុំព្រះករុណាឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

ទំនៀម អញ្ជូនភ្នំ បរាណា

ត្រូវភិក្ខុចាស់ជាង ធ្វើឧត្តរាសន្ត្រៀងស្នាម្នាង អង្គុយច្រហោង ផ្គងអញ្ជូន
ឡើង ពោលនឹងភិក្ខុខ្ញុំជាងថា

អហំ អាតុសោ អាយស្មន្តំ បថារមិ ទិដ្ឋេន ថា
សុភេន ថា បរិសទ្ធាយ ថា; វទតុ មំ អាយស្មា
អនុកម្យំ ឧបាទាយ , បស្សន្តោ បដិភរិស្សាមិ ។

ឧភិយម្យិ អាតុសោ អាយស្មន្តំ បថារមិ ទិដ្ឋេន ថា
សុភេន ថា បរិសទ្ធាយ ថា; វទតុ មំ អាយស្មា
អនុកម្យំ ឧបាទាយ , បស្សន្តោ បដិភរិស្សាមិ ។

តភិយម្យិ អាតុសោ អាយស្មន្តំ បថារមិ ទិដ្ឋេន
ថា សុភេន ថា បរិសទ្ធាយ ថា; វទតុ មំ អាយស្មា
អនុកម្យំ ឧបាទាយ , បស្សន្តោ បដិភរិស្សាមិ ។

ត្រូវភិក្ខុខ្ញុំជាង ធ្វើឧត្តរាសន្ត្រៀងស្នាម្នាង អង្គុយច្រហោង ផ្គងអញ្ជូនឡើង
ពោលនឹងភិក្ខុចាស់ជាងថា

អហំ កន្តោ អាយស្មន្តំ បថារមិ ទិដ្ឋេន ថា
សុភេន ថា បរិសទ្ធាយ ថា; វទតុ មំ អាយស្មា
អនុកម្យំ ឧបាទាយ , បស្សន្តោ បដិភរិស្សាមិ ។

ភិក្ខុពីររូបបរាណានឹងគ្នាទៅវិញទៅមក

ម្ចាស់អាវុសោ! ខ្ញុំករុណាសូមបរាណានឹងលោកអ្នកមានអាយុ ដោយ
ឃើញភ្នំ ឮភ្នំ រង្គៀសភ្នំ, ចូរលោកអ្នកមានអាយុ អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះ
ហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំព្រះករុណា, កាលបើខ្ញុំព្រះករុណាឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

ម្ចាស់អាវុសោ! ខ្ញុំករុណាសូមបរាណា នឹងលោកអ្នកមានអាយុ ជា
គម្រប់ពីដេងទៀត ដោយឃើញភ្នំ ឮភ្នំ រង្គៀសភ្នំ, ចូរលោកអ្នកមានអាយុ
អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំព្រះករុណា, កាលបើខ្ញុំព្រះ
ករុណាឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

ម្ចាស់អាវុសោ! ខ្ញុំករុណាសូមបរាណា នឹងលោកអ្នកមានអាយុ ជា
គម្រប់ពីដេងទៀត ដោយឃើញភ្នំ ឮភ្នំ រង្គៀសភ្នំ, ចូរលោកអ្នកមានអាយុ
អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំករុណា, កាលបើខ្ញុំករុណា
ឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

ទានព្រោស! ខ្ញុំព្រះករុណាសូមបរាណា នឹងលោកអ្នកមានអាយុ
ដោយឃើញភ្នំ ឮភ្នំ រង្គៀសភ្នំ, សូមលោកអ្នកមានអាយុ អាស្រ័យនូវ
សេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំព្រះករុណា, កាលបើខ្ញុំព្រះករុណាឃើញ
នឹងធ្វើតាម ។

ឧត្តមម្សិ កន្ត អាយស្មន្តំ បថារមិ ទិដ្ឋេន ថា
សុភេន ថា បរិសទ្ធាយ ថា; ចនត្ថ មំ អាយស្មា
អនុភម្យំ ឧបាទាយ, បស្សន្តោ បដិភិស្សាមិ ។

ឧត្តមម្សិ កន្ត អាយស្មន្តំ បថារមិ ទិដ្ឋេន ថា
សុភេន ថា បរិសទ្ធាយ ថា; ចនត្ថ មំ អាយស្មា អនុភម្យំ
ឧបាទាយ, បស្សន្តោ បដិភិស្សាមិ(១) ។

១ ការបរាណា របស់ភិក្ខុបួនរូប, ច្រើន, ពីររូប និងមានអនុញ្ញាតឱ្យពោល
ជាទេវាចិកា, ធម្មាចិកា និង សមាសស្សិការឡើយ ព្រោះមានគ្នាតិច ។

ទានប្រោស! ខ្ញុំព្រះករុណាសូមបរាណា នឹងលោកអ្នកមានអាយុ ជា
គម្រប់ពីរដងទៀត ដោយឃើញភ្នំ ឮភ្នំ រង្កៀសភ្នំ, សូមលោកអ្នកមានអាយុ
អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំព្រះករុណា, កាលបើខ្ញុំព្រះ-
ករុណាឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

ទានប្រោស! ខ្ញុំព្រះករុណាសូមបរាណា នឹងលោកអ្នកមានអាយុ ជា
គម្រប់ពីរដងទៀត ដោយឃើញភ្នំ ឮភ្នំ រង្កៀសភ្នំ, សូមលោកអ្នកមានអាយុ
អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះហើយ ពោលចំពោះខ្ញុំព្រះករុណា, កាលបើខ្ញុំព្រះ-
ករុណាឃើញ នឹងធ្វើតាម ។

អធិដ្ឋានប្បវារណា

អធិដ្ឋានប្បវារណា

បវារណាដោយអធិដ្ឋាន

បើភិក្ខុនៅក្នុងការសម្តែង តែម្នាក់ឯង ក្នុងថ្ងៃបវារណានោះ ត្រូវធ្វើតាម របៀបដូចបានពោលក្នុង “ អធិដ្ឋានខណ្ឌសី ” ហើយត្រូវអធិដ្ឋានបវារណា ថា

“អង្គ មេ បវារណា” ។

ប្រែថា “ ថ្ងៃនេះ ជាថ្ងៃបវារណាបស់អញ ” ។

ចំណេះជាការស្រេច ។

សមាធិវស្សិកា បវារណា

សមាធិវស្សិកា បវារណាភម្ម

កាលបើភិក្ខុសង្ឃមានចំនួនច្រើនពេក បើបវារណាមួយរូប ដោយខ្លួន ទៅនឹងយូរណាស់ មិនងាយនឹងហើយ, ឃើញថាព្រះថេរៈចាស់ៗ នឹងជន់ទ្រាំ ចាំគ្នាមិនកើត គួរតែបញ្ជាក់ជាសមាធិវស្សិកាថា

**សុណាភូ មេ ករុណុ សឡោ, អង្គ បវារណា
បណ្ណុរសី, អយញ្ច ភិក្ខុសឡសន្តិបារតោ ពហុត—
វោ ហោតិ, សថេ ឯកេភោ ភិក្ខុ បច្ចេកំ
បច្ចេកំ បវារស្សតិ,**

អម្បាភំ^(១) បវារណាភម្មំ អតិចិរំ បតត្តិស្សតិ មហាល្អកា
ច ថេរោ ចិរំ និសីទិត្តំ ន សត្តិស្សន្តិ, យទិ សឡស្ស
បត្តកត្តំ, សឡោ សមាធិវស្សិកំ បវារេយ្យ ។

“ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន , សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំព្រះករុណា , ថ្ងៃនេះ ជាថ្ងៃបវារណាទី ១៥ កើត, ក៏ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃនេះ ច្រើនហួសពេក, បើភិក្ខុមួយ រូប ៗ នឹងបវារណាដោយខ្លួនទៅ, បវារណាភម្មចេសំយើង មុខជានឹងយូរ ណាស់ (ត្រហើយ), ទាំងព្រះថេរៈចាស់ៗទាំងឡាយ ក៏នឹងពុំអាចគង់យូរបាន ឡើយ, បើបវារណាកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ, សង្ឃត្រូវបវារណា ជាសមាធិវស្សិកា ” ។ (សូឡតដក៏បាន, សូឡបាលី តែម្តងហើយប្រែជា សម្រាយផង ឲ្យសង្ឃស្តាប់បានរាល់គ្នាក៏បាន) ។

លុះតែបញ្ជាក់យ៉ាងនេះរួចហើយ, ត្រូវព្រះថេរៈចាស់ៗ បវារណាមួយរូប ៗ ដោយខ្លួន ៗ ឲ្យបាន ៤ រូបសិន ឬឲ្យបានច្រើនរូបជាងនោះក៏បាន, រួចហើយ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយ បវារណាដោយពួកៗ តាមលំដាប់ស្បែកៗទៅ ដរាបដល់ គ្រប់រូប ។ ក្នុងមួយពួក ៗ បវារណាបានតាំងពីចំផង ៗ រហូតដល់ម្តង ៗ ក៏បាន ។ បើឃើញគួរបវារណា ៣ ដង ៗ បាន ក៏ត្រូវបវារណាតាមសមគួរដល់វេលាចុះ(២)។

១ ប្រែជាសង្ឃស្ស ក៏បាន, ប្រែថា របស់សង្ឃ ។
២ បើជុំសង្ឃមានភិក្ខុសង្ឃ ច្រើនពេក, ក៏គួរត្រូវធ្វើតាមបែបនេះ ។
នេះជាបទរបស់សម្តេច ព្រះមហាសុរេន្ទរវរ្ម័ន ៧. ណា. ពោធិ៍សាត់ ។

របៀបចូលវស្សា
អំពីការចូលវស្សា

តាមទំនៀមក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា, តែដល់វស្សានរដូវហើយ ចាប់គំរងពីថ្ងៃ
១ រោច ខែ អសាធា (ឬខែទុតិយាសាធា, ចើឆ្នាំនោះម៉ានអធិកមាស) រហូតទៅ
ទល់នឹងថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ ភត្តិក គឺក្នុងរយៈកាលនៃរដូវភ្លៀង ៤ ខែ, ភិក្ខុទាំងអស់
ពុំត្រូវចេះតែត្រាច់ចរហោតរហូត ទៅកាន់ទិវ្យង្គាឡើយ, ត្រូវរកទីលំនៅឈប់
សម្រាកនៅនិងកន្លែងមួយអស់កំណត់ ៣ ខែ ៤ ដល់លោកហោថា ចៅវស្សា ។

ដោយហេតុរដូវភ្លៀងមានដល់ទៅ ៤ ខែ ហើយការចៅវស្សា មានត្រឹមតែ
៣ ខែ នេះហើយ ទើបព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់អនុញ្ញាតឲ្យមានការចូល ចេញ
វស្សា ពីរថែបបូពីរលើក តាមចំណងរបស់ភិក្ខុ ។

ការចៅវស្សាលើកដំបូង, ភិក្ខុត្រូវចូលវស្សាពីថ្ងៃ ១ រោច ខែ អសាធា
(ឬខែ ទុតិយាសាធា) រហូតទៅទល់នឹង ថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ អស្សុជ ទើបចេញវិញ,
លោកហោថា " បុរិមិភាវស្សា " ។

ការចៅវស្សាលើកក្រោយ, ភិក្ខុត្រូវចូលវស្សាពី ថ្ងៃ ១ រោច ខែ ស្រាពណ៍
រហូតទៅទល់នឹងថ្ងៃ ១៥ កើត ខែ ភត្តិក, លោកហោថា " បទ្ធិមិភាវស្សា " ។

នៅថ្ងៃចូលវស្សា ត្រូវភិក្ខុបោសច្រាស សម្អាតទិសេនាសនៈ និងទិបរិវេណ
រៀបចំឲ្យមានរបៀបរៀបរយល្អ, កម្ពស់ទឹកឆាន់ ទឹកច្រើប្រាស់ឲ្យហើយស្រេច
រួចត្រូវចូលទៅប្រជុំគ្នា ក្នុងឧបោសថាគារ (វិហារ) អធិដ្ឋានចូលវស្សាត្រួតគ្នា
ថា

របៀបចូលវស្សា

" ឥមស្មី អាចារសេ ឥមំ ភេមាសំ វស្សំ ឧបេម " (១)

ប្រែថា " យើងទាំងឡាយនៅចៅវស្សាអស់បីខែនេះ ក្នុងអាវាសនេះ " ។

ក្នុងពេលអធិដ្ឋាន ត្រូវតាំងចិត្តថានឹងនៅក្នុងវេលាព្រឹក រក្សាអរុណ ឲ្យរះ
ឡើងតែក្នុងពេលដែលខ្លួននៅ ក្នុងខេត្តនៃអាវាស រហូតដល់គ្រប់កំណត់បីខែ ។

បើភិក្ខុនៅចៅវស្សាក្នុងទិសេនាសនៈណាមួយ, ត្រូវកំណត់ខេត្ត និងបរិវេណ
ទិសេនាសនៈនោះ, បើនៅច្រើនគ្នា, ត្រូវអធិដ្ឋានចូលវស្សា ថា

" ឥមស្មី សេនាសនេ ឥមំ ភេមាសំ វស្សំ ឧបេម " ។

ប្រែថា " យើងទាំងឡាយនៅចៅវស្សា អស់បីខែនេះ ក្នុងទិសេនាសនៈនេះ " ។

ចើនៅតែម្នាក់ឯង, ត្រូវអធិដ្ឋាន ថា

" ឥមស្មី សេនាសនេ ឥមំ ភេមាសំ វស្សំ ឧបេមិ " ។

ប្រែដូចគ្នា, ប្រែក្រែងត្រង់ពាក្យថា " យើងទាំងឡាយ ឲ្យផ្លាស់ជា " អញ ឬ
" អាត្មាអញ " វិញ ។

បើនៅក្នុងកុដិធំ ច្រើនគ្នា ឲ្យថា

" ឥមស្មី វិហារេ ឥមំ ភេមាសំ វស្សំ ឧបេម " ប្រែថា

" យើងទាំងឡាយនៅចៅវស្សា អស់បីខែនេះ ក្នុងវិហារនេះ " ។ បើនៅតែ

ម្នាក់ឯង, ឲ្យថា " ឧបេមិ " ត្រង់ពាក្យថា " ឧបេម " ប្រែដូចគ្នា ។

របៀបចូលវស្សា

ប្រែកថាពាក្យថា “យើងទាំងឡាយ” ជា “ឆ្ងៃ” ឬ “អាត្មាអញ” វិញ ។

បើនៅក្នុងភូមិ ឬ កុំអីក្នុងម្នាក់ៗឯក្នុងព្រៃ, ត្រូវកំណត់ខេត្តនិងទីបរិវេណរបស់ភូមិ ឬកុំដីនោះ។ ហើយអធិដ្ឋានថា

“ ឥមិស្សំ ឬ ឥមាយំ ភិជិយំ ឥមំ ភេមាសំ ឧស្សំ ឧបេមិ ”

ប្រែថា “ អាត្មាអញនៅចរិវស្សា អស់បីខែនេះ ក្នុងភូមិនេះ ” ។

ក្នុងអាវាសមួយៗ នៅពេលដែលភិក្ខុសង្ឃ បានអធិដ្ឋានចូលវស្សារួចហើយ, គួរភិក្ខុទៅអាវាស ឬមហានិវេស ប្រកាសប្រាប់ខេត្តនៃអាវាស គឺកំណត់ព្រំប្រទល់រុក្ខ គ្រប់ទិសទីទាំងបួន ឱ្យភិក្ខុសាមណេរគ្រប់រូបបានដឹងទូទៅ ដើម្បីនឹងបានចៀសវាងអំពីការដាច់វស្សា ព្រោះការបណ្តោយឱ្យសុខុមាលៈទៀង ក្នុងពេលដែលខ្លួនស្ថិតនៅខាងក្រៅខេត្តនៃអាវាសនោះ ។

ដល់ថ្ងៃចូលវស្សាហើយ បើភិក្ខុនៅតែត្រាច់ទៅមក ឬសែអង់ការង់ពុំចូលវស្សានៅទីណាមួយនោះ ឃើញថាមិនសមគួរឡើយ លោកថា ត្រូវអោយភិក្ខុដ៏ភិក្ខុចូលវស្សាក្នុងទីណាហើយ ត្រូវតែរក្សារាត្រីនៅក្នុងទីនោះរហូតដល់គ្រប់កំណត់បីខែ, បើមានគុះកើតឡើង នាំឱ្យភិក្ខុចេញចាកទីនោះ ក៏គប្បីប្រញាប់ប្រញាល់ត្រឡប់វិលមកកាន់ទីនោះវិញ ឱ្យទាន់មុនពេលអុណ្ណៈ ។ តែបើមានគុះចំពោះមាតា-បិតា និងភិក្ខុ-សាមណេរ ដែលខ្លួនបានដឹងហើយ, ភិក្ខុត្រូវទៅដោយ សត្តាហាភិវណ្ណិយ ដោយមិនចាត់មានការមកនិមន្ត, បើឧបាសកឧបាសិកា បងប្អូន ប្រុស-ស្រី ញាតិ ឬចរាសន្តកធ្វើការ

របៀបចូលវស្សា

របស់ភិក្ខុនោះមានគុះ ហើយបានបញ្ជូនបម្រើមកនិមន្ត ឱ្យទៅកាន់ទីកន្លែងរបស់ខ្លួន ដែលនៅឆ្ងាយ ពុំគួរដល់ការត្រឡប់មកកាន់អាវាស ក្នុងថ្ងៃនោះវិញទាន់ ឬបើមានគេនិមន្ត ចំពោះសង្ឃពរណីយតិច្ចណាមួយ (ដូចមានសេចក្តីវិស្សា ក្នុងវស្សុបនាយិកក្ខន្ធកៈ) ភិក្ខុអាចទៅដោយ សត្តាហាភិវណ្ណិយបាន, មុននឹងចេញផុតអំពីអាវាសទៅ (តាមច្បាប់) ត្រូវអធិដ្ឋាន ថា

“ សចេ មេ អន្តរាយោ នត្តិ , សត្តាហព្ពន្ធិរេយេថ បុន និចត្តិស្សាមិ ” ។

“ ទុតិយម្សិ... ” ភតិយម្សិ...

ប្រែថា “ បើមិនមានអន្តរាយ (ឧបសគ្គ) ដល់អាត្មាអញទេ, អាត្មាអញនឹងត្រឡប់មកវិញ ក្នុងចន្លោះសត្តាហៈពុំខាន ” ។
... ធាតុប្រប់ពីរដងផង ” ។ ... ធាតុប្រប់បីដងផង ” ។

ភិក្ខុលើកសត្តាហៈចេញទៅអំពីព្រៃហើយ ត្រូវត្រឡប់មកវត្ត ខាងក្នុងអុណ្ណនៃថ្ងៃច្រាំពីរវិញ (គឺត្រូវទៅនៅក្រៅវត្តបានពេញៗ យប់), កុំទៅនៅក្រៅ ឱ្យហួសអុណ្ណនៃថ្ងៃច្រាំពីរឡើយ, បើគេសប្រហែស ចេះតែនៅក្រៅវត្តឱ្យទន្ទេញទៅ នឹងដាច់វស្សា ត្រូវអោយភិក្ខុទុក្ខដ ហើយទាន់បានទទួលអាទិសង្សកបិទ ព្រមទាំងសង្ឃលាភផ្សេងៗ ដែលនឹងកើតឡើងក្នុងវត្តនោះផង ។

ការចូលវស្សានេះមិនចំពោះភិក្ខុទេ ទាំងសាមណេរក៏ត្រូវចូលវស្សាដែរ ទើបត្រូវតាមពុទ្ធានុញ្ញាតឱ្យចែកសង្ឃលាភ, ប៉ុន្តែសាមណេរមិនមានកិច្ចដោយការបរិវេណឡើយ, គ្រាន់តែឱ្យអធិដ្ឋានចូលវស្សាចុំល្អោះ ។

សិល្បៈខ្មែរសាស្ត្រ
សិល្បៈខ្មែរសាស្ត្រ

ឧទាហរណ៍សំនុំ សង្ខារយុគក្រិក

កាសិកម្មធំ រកន ភក្ខតកា ជានកា បស្សកា
អរហតកា សម្មាសម្ពុទ្ធនៈ : " សម្មន្តសីលា ភិក្ខុវេ!
វិហារថ សម្មន្តប្បាតិមោក្ខា, បាតិមោក្ខសំវេសំវត្ថុកា
វិហារថ អាចារគោចរសម្មន្តា, អណ្តមរត្តសុ វេជ្ជសុ
កយទស្សាវិ សមាទាយ សិក្ខថ សិក្ខាបទេស្មតិ(១) "

សម្មន្តសីលា វិហារិស្សាម សម្មន្តប្បាតិមោក្ខា,
បាតិមោក្ខសំវេសំវត្ថុកា វិហារិស្សាម អាចារគោចរ-
សម្មន្តា, អណ្តមរត្តសុ វេជ្ជសុ កយទស្សាវិ សមាទាយ
សិក្ខិស្សាម សិក្ខាបទេស្មតិ " ។ ឯចញ្ចី នោសិក្ខិតព្វំ ។

បាតិមោក្ខំ វិសោធនន្តោ អប្ប្រថ ជីវិតំ ជរោ
បញ្ចក្កំ លោកនាថេន ន ភិទ្ធន្ត សីលសំវេ(២) ។

ភិក្ខុវេ អណ្តំ ចមរិវេ វាលវិ

បិយំវេ បុត្តំ នយនំវេ ឯកកំ

គថេវេ សីលំ អន្តរក្ខមានកា

សុរេបសលា ហោម សទា សភារវា(៣) ។

បាលីសម្តែងប្រាសាទសីល
បាលីសម្តែងប្រាសាទសីល

ដែលឃើញថាសង្ឃត្រូវស្ម័គ្រក្នុងទីបំផុតនៃឧបោសថកម្ម

សម្តែងព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាប ទ្រង់ឃើញ ទ្រង់ជាអរហន្ត
សម្តែង បានត្រាស់សម្តែងពាក្យនេះថា " ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ! អ្នកទាំងឡាយ
ចូរជាអ្នកមានសីលដល់ព្រមហើយ មានបាតិមោក្ខដល់ព្រមហើយ នៅចុះ, ចូរជា
អ្នកសង្រួម ដោយការសង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខ ប្រកបដោយអាចារៈ (គឺមរយោទ)
និងគោចរ (គឺទីត្រាច់ទៅ) ហើយនៅចុះ, ចូរជាអ្នកឃើញភ័យជាប្រក្រតី ក្នុង
ទោសបន្តិចបន្តួចហើយសិក្សាម៉ឺងម៉ាត់ ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ! " ព្រោះហេតុនោះ
យើងទាំងឡាយ (ជាបច្ចុប្បន្ន) ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានេះ គួរសិក្សា ថា

"យើងនឹងជាអ្នកមានសីលដល់ព្រមហើយ មានបាតិមោក្ខដល់ព្រមហើយនៅ,
យើងនឹងជាអ្នកសង្រួម ដោយការសង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខ ប្រកបដោយអាចារៈ និង
គោចរហើយនៅ, យើងនឹងជាអ្នកឃើញភ័យជាប្រក្រតី ក្នុងទោសបន្តិចបន្តួច
ហើយសិក្សាម៉ឺងម៉ាត់ ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ " ។ យើងត្រូវសិក្សាយ៉ាង កន្លែងនេះ ។

សទ្ធាបច្ចុប្បន្ន កាលជម្រះបាតិមោក្ខសំវេសីល សិប្បថយលះចង់ជីវិតរបស់
ខ្លួន ពុំទម្លាយទូរសីលសំវេ ដែលព្រះបរមលោកនាថ ទ្រង់ត្រាស់បញ្ជាត្រូវត្រង់
នោះឡើយ ។

មេត្រដេវិត្យទំរាស្រីត, មេត្រិតចាមរិទំរាស្រីត ល្អប្រថុយជីវិត យ៉ាងណា
មិញ, ពុំជុំជុំក្នុងទំរាស្រីតសម្ងាញ់តែមួយ, បុរសពិការភ្នែកម្ខាង ទំរាស្រីត
តែមួយ យ៉ាងណាមិញ, យើងចូរក្សាសីលយើង ឲ្យបានដូចជាមេត្រដេវិត្យដើម
យ៉ាងនោះឯង ឲ្យបានជាអ្នកមានសីល ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយសេចក្តីគោរព
សព្វលោ ។

១ ២ ៣ វិសុទ្ធិមគ្គ សីលនិទ្ទេស ។

សត្តា សាគកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេតិ ទស
អត្តចរេស បដិច្ច :

សច្យសុដ្ឋកាយ, សច្យជាសុកាយ, ធុម្មទ្ធនំ បុត្ត-
លានំ និគ្គហាយ, បេសលានំ ភិក្ខុនំ ជាសុតិហារាយ,
ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ, សម្បវាយិកានំ
អាសវានំ បដិយាកាយ, អប្បសន្តានំ បសាទាយ,
បសន្តានំ អិយ្យាការាយ, សន្តម្មជ្ជិតិយា, វិនយា-
នុក្កហាយ ។

វិនយម្ហិ មហត្ថេសុ បេសលានំ សុខាវហោ
និក្កហានញ្ច បាមិច្ឆេ លជ្ជិនំ បគ្គហេសុ ច,
សាសនាធារណេ ចេច សព្វញ្ញជ្ជិនភោចរេ
អនញ្ញាវិសយេ ខេមេ សុប្បញ្ញត្តេ អសំសយេ,
ខន្ធកេ វិនយេ ចេច បរិវារេ ច មាតិកេ
យថាគុការិ កុសលោ បដិបជ្ជតិ យោនិសោ ។
យោ គតំ ន ជានាតិ, ន សោ ភេតិ គោគណំ,
ឯវំ សីលំ អជានន្តោ ភិ សោ ភេតយ្យ សំវរំ^(១)។
បម្មជ្ជម្ហិ ច សុត្តន្តេ អភិធម្មេ ច តាវរេ,
វិនយេ អវិនជ្ជម្ហិ, បុន តិដ្ឋតិ សាសនំ ។

១ វិទ្យាបដក មហាខន្តក ។

ព្រះបរមសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់បញ្ញត្តសិក្ខាបទ ដល់សាវ័កទាំងឡាយ ព្រោះ
អាស្រ័យប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង គឺ

ដើម្បីសេចក្តីល្អ ដល់សង្ឃ១, ដើម្បីការនោសប្បាយ ដល់សង្ឃ១, ដើម្បី
សង្កត់សង្កិន នូវបុគ្គលទាំងឡាយដែលទ្រុស្តសីល១, ដើម្បីតិរិយានោជាសុខស្រួល
ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១, ដើម្បីរារាំងអាសវធម៌ទាំង
ឡាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន១, ដើម្បីកម្ចាត់បង់អាសវធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងបរលោក ១,
ដើម្បីញែកបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះថ្លាឡើង១, ដើម្បីញែក
បុគ្គលទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតតែជ្រះថ្លាឡើង ១, ដើម្បីឲ្យ-
ព្រះសុទ្ធម្ម តម្កល់នៅមាំ ១, (និង) ដើម្បីអនុគ្រោះ ដល់ព្រះវិនិយ ១ ។

កាលចើព្រះវិនិយ មានប្រយោជន៍ដ៏ធំ នាំមកនូវសេចក្តីសុខដល់ពួកភិក្ខុ
ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ផង, សង្កត់សង្កិននូវពួកភិក្ខុ ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នា
លាមកផង, តម្កល់តម្កើងនូវពួកភិក្ខុដែលមានសេចក្តីខ្មាសផង, ជាសភាវៈទ្រទ្រង់
ទុកនូវសាសនាផង, ជាទីគោរពរបស់ព្រះជិនស្រី ជាសព្វញ្ញផង, មិនមែនជា
វិស័យនៃបុគ្គលដទៃផង, ជាទីក្សេមក្សាន្តផង, គឺព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយ
ដោយប្រពៃ ដោយឥតសង្ស័យ, អ្នកប្រាជ្ញដែលមានប្រក្រតីធ្វើនូវប្រយោជន៍ដ៏
សមគួរតែងប្រតិបត្តិដោយឧបាយក្នុងខន្ធកវិនិយផង ក្នុងបរិវារៈផង ក្នុងអាតិកាផង ។

បុគ្គលណាមិនស្គាល់គោ, បុគ្គលនោះនឹងរក្សាហ្វូងគោដូចម្តេចបាន យ៉ាង
ណាមិញ, ភិក្ខុណាមិនស្គាល់សីល, ភិក្ខុនោះនឹងរក្សាសេចក្តីសង្រួមក្នុងសីល
ដូចម្តេចបាន យ៉ាងនោះដែរ ។

បើទុកជាព្រះសូត្រ និងព្រះអភិធម្ម សាបសូន្យអស់ទៅហើយ, តែ
បើព្រះវិនិយ មិនទាន់វិនាសទៅឡើយទេ, ព្រះពុទ្ធសាសនាឈ្មោះថាស្ថិតនៅ
កទៅទៀកបាន ។

អភិណ្ណប្បដ្ឋានៈ

អភិណ្ណប្បដ្ឋានេភិណ្ណាធម្មោ

- ១- ជរាធម្មាម្ហិ ជរំ អនតិកោ;
- ២- ព្យាធិធម្មាម្ហិ ព្យាធិ អនតិកោ;
- ៣- មរណធម្មាម្ហិ មរណំ អនតិកោ;
- ៤- សព្វេហិ មេ មិយេហិ មនារមេហិ នានាការោ

និណាការោ

៥- កម្មស្សកាម្ហិ កម្មនាយារទោ កម្មយោនិ កម្ម-
ពន្ធ កម្មប្បជីសរណោ, យំ កម្មំ ករិស្សាមិ គល្យានំ
វា បាបកំ វា តស្ស នាយារទោ ករិស្សាមិ ។

ទសធម្មសុត្តបិដកោ

- ១- វេទន្ណាយម្ហិ អជ្ឈបគកោ;
  - ២- មរម្បជិពន្ធា មេ ជីវិកា;
  - ៣- អញ្ញោ មេ អាកម្មោ ករណិយោ;
  - ៤- កច្ចិ នុ ខោ អត្តា សីលកោ ន ឧបវទន្តិ?
  - ៥- កច្ចិ នុ ខោ មំ អនុវិច្ឆ វិញ្ញូ សព្វហ្មចារិ
- សីលកោ ន ឧបវទន្តិ ?
- ៦- សព្វេហិ មេ មិយេហិ មនារមេហិ នានាការោ
- និណាការោ;

អភិណ្ណប្បដ្ឋានវិញ្ញាណៈ

ធម៌គួរពិចារណារឿយៗ

- ១- អាត្មាអញ មានការចាស់ជាជាធម្មតា នឹងកន្លងការចាស់ជាទៅកុំ
បានឡើយ;
- ២- អាត្មាអញ មានការឈឺធ្លាក់ជាធម្មតា នឹងកន្លងការឈឺធ្លាក់ទៅកុំ
បានឡើយ;
- ៣- អាត្មាអញ មានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា នឹងកន្លងសេចក្តីស្លាប់ទៅកុំ
បានឡើយ;
- ៤- អាត្មាអញ គង់កែប្រែក្រាត់ប្រាសនិរាស ចាកសត្វនិងសង្ខារ ជាទី
ស្រឡាញ់ពេញចិត្តទាំងអស់កុំខាន,
- ៥- អាត្មាអញមានកម្មជាប់សំខ្លួន មានកម្មជាអ្នកឲ្យផល មានកម្មជាកំណើត
មានកម្មជាជោគឲ្យ មានកម្មជាទីពឹងអាស្រ័យ, អាត្មាអញនឹងធ្វើកម្មណា ជាកម្ម
ល្អក្តី អាក្រក់ក្តី អាត្មាអញនឹងត្រូវជាអ្នកទទួល ទុកផល នៃកម្មនោះកុំខាន ។

ពាលីទសធម្មសូត្រ

- ១- អាត្មាអញមានភេទផ្សេងអំពីត្រហស្ថ ,
- ២- ការចិញ្ចឹមជីវិតរបស់អាត្មាអញ ជាប់ដោយសារអ្នកដទៃ ,
- ៣- អាត្មាអញត្រូវធ្វើអាកប្បកិរិយា (អំពើដោយកាយនិងវាចា) ផ្សេងដទៃ
ប្លែកពីត្រហស្ថ ;
- ៤- ចិត្តរបស់អាត្មាអញមិនភ័រៈដៀលខ្លួនឯងព្រោះសីល (មិនបរិបូណ៌) ទេឬ?
- ៥- ពួកសព្វហ្មចារិជាអ្នកប្រាជ្ញពិចារណាហើយ មិនភ័រៈដៀលអាត្មាអញ
ព្រោះសីល (មិនបរិបូណ៌) ទេឬ ?
- ៦- អាត្មាអញគង់កែប្រែក្រាត់ប្រាសនិរាស ចាកសត្វនិងសង្ខារជាទីស្រឡាញ់
ពេញចិត្តទាំងអស់កុំខាន ,

៧- កម្មស្សកោម្មិ កម្មទាយារទោ កម្មយោនិ កម្មពន្ធ
កម្មប្បជីសរណោ, យំ កម្មំ ភវិស្សាមិ កល្យាណំ វា
បាបកំ វា កស្ស ទាយារទោ ភវិស្សាមិ;

៨- កថម្ពុកស្ស មេ ភត្តិនិវា ភិកិបកន្តិ ?

៩- ភច្ឆិ នុ ខោហំ សុញ្ញាការេ អភិមាមិ ?

១០- អត្ថិ នុ ខោ មេ ឧត្តិមនុស្សធម្មោ អលមរិ-
យញ្ញាណទស្សនវិសេសោ អធិកកោ? សោហំ បច្ឆិមេ
ការេល សព្វហ្មចារិហិ បុរោ ធម្មុ ភវិស្សាមិ ។

៧- អាត្មាអញមានកម្មជាច្រើន មានកម្មជាអ្នកទូល មានកម្មជាកំណើត
មានកម្មជាជេរពង្ស មានកម្មជាទីពឹងទាក់អាស្រ័យ, អាត្មាអញនឹងធ្វើកម្មណា ជាកម្ម
ល្អក្តី អាក្រក់ក្តី អាត្មាអញនឹងត្រូវជាអ្នកទទួល នូវផលនៃកម្មនោះពុំខាន ,

៨- យប់និងថ្ងៃកន្លងទៅ អាត្មាអញបានធ្វើអ្វីខ្លះ ?

៩- អាត្មាអញត្រេកអរ ក្នុងផ្ទះស្ងាត់ឬទេ ?

១០- អាត្មាអញមានឧត្តិមនុស្សធម៌ដែរឬទេ? អាត្មាអញបានលុះគុណវិសេស
ក៏ប្រាណនិងទស្សនៈដ៏ប្រសើរ ជាធម៌អាចកម្ចាត់បង់នូវកិលេសដែរឬទេ? ចើពួក
សព្វហ្មចារិមកស្លរក្នុងបច្ចិមកាល អាត្មាអញធាតុ នឹងមិនអៀនខ្មាសឡើយ ។

ធម៌ដែលជាឧបករណ៍ក្នុងការរៀបរៀងសៀវភៅនេះគឺ

- ១- ភាណាចារ បាលី
- ២- សមន្តប្បវាសាទិកា (អដ្ឋកថាវិទ្យា)
- ៣- កថាវិភាសា (អដ្ឋកថាបិដក)
- ៤- វិនយក្កមញ្ញសា (ដីកាបិដក)
- ៥- វិនយបិដក (មហាវិភង្គ)
- ៦- វិនយបិដក (ឧបោសថក្កន្ត)
- ៧- វិនយបិដក (បរាណាទន្ត)

ភិក្ខុ ធម្មារាមោ បុណ្យ-សុម្ពាជ ម . ខ

សីមាវិធី

មុនដំបូង ត្រូវយកដុំថ្ម ដែលមានទម្ងន់ល្មមធ្វើនិមិត្តសីមា ហែប្រទក្សិណ
រោងខរបោសថ ៣ ដុំ រួចប្រគេនកិត្តុសង្ឃ ដែលនិមន្តទូលរួម ក្នុងពិធីនោះ ។
បាលីអេដុំថ្មជានិមិត្តសីមា

ឧកាស មយំ ករុណ្ណ ក្សេម មហាន្ត បាសាណាបិណ្ណ
សីមាយ និមិត្តករណត្ថាយ កិត្តុសឡស្ស ទេម សាធុ
ករុណ្ណ កិត្តុសឡោ ក្សេម បាសាណាបិណ្ណ បដិគ្គណ្ណាត្ថ
បដិគ្គហិត្វាន ក្សេមហិ បាសាណាបិណ្ណហិ និមិត្ត
កិត្តត្វា ខណ្ឌសីមំ សម្មន្តត្ថ អម្ពារកំ ទិយរត្តំ អត្ថាយ
ហិត្វាយ សុខាយ ។

សូមគោរព ចតិក្រព្រះគម្ពែងសង្ឃដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយ សូមអោយ
នូវដុំថ្មធំ ៗ ទាំងឡាយនេះ ប្រគេនចំពោះព្រះសង្ឃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កិរិយា
ធ្វើ ជានិមិត្តសីមា ចតិក្រព្រះគម្ពែងសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃទទួលយកនូវ
ដុំថ្មទាំងឡាយនេះ ហើយសន្មត នូវទណ្ឌសីមាចុះ ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដើម្បីជា
ប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ អស់កាលជាអង្វែងទៅ
ហោង ។ បន្ទាប់មកនិមន្តព្រះសង្ឃចម្រើនព្រះបរិត្ត ចប់ហើយអេរោងខរបោសថ
ប្រគេនព្រះភិក្ខុសង្ឃ ដែលនិមន្តមកទាំង ៨ ទិស ។

បាលីអេរោងខរបោសថ

មយំ ករុណ្ណ ក្សេម (ឧបោសថាគារំ) ការរក្សា
ឧបោសថប្បវារណាទិកម្មករណត្ថាយ ចាគុទ្ធិសស្ស
កិត្តុសឡស្ស ទេម សាធុ ករុណ្ណ សឡោ ក្សេម

(ឧបោសថាគារំ) បដិគ្គណ្ណាត្ថ អម្ពារកំ ទិយរត្តំ អត្ថាយ
ហិត្វាយ សុខាយ ។ ទុតិយម្សិ តតិយម្សិ ។

ចតិក្រព្រះគម្ពែងសង្ឃដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំទាំងឡាយ បានចាត់ចែងធ្វើ នូវ
(រោងសម្រាប់ធ្វើខរបោសថ) នេះ ហើយសូមអោយប្រគេន ដល់ព្រះភិក្ខុសង្ឃ ដែល
មកអំពីទិសទាំង ៨ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កិរិយាធ្វើ នូវសង្ឃកម្ម មានខរបោសថ-
កម្ម និង បរិវេណាកម្មជាដើម ចតិក្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះភិក្ខុសង្ឃទទួល
យក នូវរោងសម្រាប់ធ្វើខរបោសថនេះ ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍
ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ អស់កាលជាអង្វែងទៅហោង ។
អស់វារៈពីរដងផង ។ អស់វារៈបីដងផង ។

រួចលើកដុំថ្មយកទៅដាក់នៅមាត់រណ្តៅ គ្រប់ទិសទាំង ៨ ។ បន្ទាប់មក
រៀបចំធ្វើសីមាសង្ឃកម្ម ។

របៀបធ្វើសីមាសង្ឃកម្ម

មុនដំបូង ត្រូវព្រះសង្ឃទាំងអស់ សម្តែងអាចក្តិ រួចទៅប្រជុំនៅជុំវិញរណ្តៅ
សីមាឥន្ទឈ, ត្រូវព្រះបរិហារថេរ ១ អង្គ ដែលឈ្លាសប្រតិពល (ធ្វើជាស្តាំគ្រាម)
ឈររឿងប្រកាសប្រាប់សង្ឃថា អយំ ភូមិប្បទេសោ ភិសំ គារមោ
វហាត្ថ ប្រទេសនេះ ចូរជាប្រទេសផ្សេងអំពីស្រុក ។ រួចហើយព្រះសង្ឃជា
ស្តាំគ្រាម នាំព្រះសង្ឃគ្រប់អង្គសុធុ សរព្វ ពុទ្ធា ពលប្បត្តា
បច្ចេកានញ យំ ពលំ អវហន្តានញ ភេជេន ភ្នំ ពន្លាមិ
សព្វេសា ។ សុធុ ៣ ចប់ហើយ ទើបផ្តើមសុធុដកសីមា ។ ត្រូវដក
អវិប្បវាសសីមាមុន សឹមសុធុដក សមាទសំវាសសីមាក្រោយ ។ សុធុដករួច
ហើយ ត្រូវសួរនិមិត្តសីមាទាំង ៨ ទិស ចាប់ពីទិសខាងកើត ទិសបន្ទាប់ ទិសខាង
ត្បូង ខាងបន្ទាប់ ខាងលិច ខាងបន្ទាប់ ខាងជើង ខាងបន្ទាប់ រួចហើយ សួរ

ទិសខាងកើតម្តងទៀត ។ លុះស្រ្តីមិត្តរួចហើយ ត្រូវព្រះសង្ឃទាំងអស់ មកជួប
 ជុំគ្នា ក្នុងរោងឧបោសថ រួចសូត្រចុង, សូត្រចុង ត្រូវសូត្រ សមាទសំវាសសីមាមុន
 ទើបសូត្រចុង អរិយ្យវាសសីមាក្រោយ រួចហើយទើបសូត្រសន្មតរោងឧបោសថ ។
 ប៉ុន្តែ មុននឹងសូត្រសន្មត ត្រូវព្រះសង្ឃត្រួតពិនិត្យមើល ថើវត្ថុនោះ មានឧបោសថ-
 ការ ២ កន្លែង ដែលសង្ឃសូត្រសន្មតមុនរួចហើយ ត្រូវសង្ឃសូត្រដកមួយចេញ
 ហើយសូត្រសន្មតតែមួយ ។ ពីព្រោះក្នុងឧបោសថក្នុងសីមា មានពុទ្ធបុព្វញ្ញត្តិ ហាមមិន
 ឱ្យសង្ឃសន្មតឧបោសថការ ២ កន្លែងក្នុងមហាសីមាមួយ ឬ ក្នុងវត្តមួយឡើយ បើ
 មាន ត្រូវសូត្រញត្តិមុតិយកម្យាទា ដកឧបោសថការមួយខ្លុងចេញ ។

ពិធីសូត្រដកឧបោសថការ

សុណាតុ មេ កន្តេ សឿ្យា, យទិ សឿ្យស្ស បត្តកល្លំ,
 សឿ្យា (...)(១) ឧបោសថាការំ សម្មហនេយ្យ ។ ឯសា
 ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សឿ្យា, សឿ្យា (...)(២)
 ឧបោសថាការំ សម្មហនតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ,
 (...)(៣) ឧបោសថាការស្ស សម្មគ្យារតោ, សោ
 តុណ្ណាស្ស, យស្ស នក្ខមតិ, សោ ភារសេយ្យ ។ សម្មហតំ
 សឿ្យន (...)(៤) ឧបោសថាការំ ។ ខមតិ សឿ្យស្ស,
 កស្មា តុណ្ណិ ។ ឯវមេតំ ធារយាមិ ។ រួចហើយទើបសូត្រសន្មត ។

១-២-៣-៤ ក្នុងវង់ក្រចកទាំង ៤ នេះសម្រាប់ចក្ខុលរឿ្យាវត្ត
 ឧទាហរណ៍ : វត្តឧណ្ណាលោមថា ឧណ្ណាលោម ។ ល ។

ពិធីសូត្រសន្មតឧបោសថការ

សង្ឃត្រូវប្រជុំគ្នាក្នុងវិហារ ឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមលក្ខណៈសង្ឃកម្ម ហើយត្រូវ
 ចាត់ភិក្ខុ ១ រូប អ្នកឈ្លាសប្រតិពល ឱ្យសូត្រចាលិញត្តិមុតិយកម្យាទា សន្មត
 ឧបោសថការ ដោយយកនាមវត្តជាកាសាបាលិបក្ខុលផងថា

សុណាតុ មេ កន្តេ សឿ្យា, យទិ សឿ្យស្ស
 បត្តកល្លំ, សឿ្យា (...)(១) វិហារំ ឧបោសថាការំ
 សម្មនេយ្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សឿ្យា
 សឿ្យា (...)(២) វិហារំ ឧបោសថាការំ សម្មនតិ ។
 យស្សាយស្មតោ ខមតិ, (...)(៣) វិហារស្ស
 ឧបោសថាការស្ស សម្មតិ, សោ តុណ្ណាស្ស, យស្ស
 នក្ខមតិ, សោ ភារសេយ្យ ។ សម្មតោ សឿ្យន (...)(៤)
 វិហារោ ឧបោសថាការំ ។ ខមតិ សឿ្យស្ស, កស្មា តុណ្ណិ ។
 ឯវមេតំ ធារយាមិ ។ កាលបើសង្ឃ បានសន្មតដូច្នេះហើយ វិហារនោះ
 ក៏បានឡើងជាឧបោសថការ តាមពុទ្ធបុព្វញ្ញត្តិ ។

១-២-៣-៤ ក្នុងវង់ក្រចកទាំង ៤ នេះសម្រាប់ចក្ខុលរឿ្យាវត្ត
 ឧទាហរណ៍ : វត្តឧណ្ណាលោមថា ឧណ្ណាលោម ។ ល ។

សីមាវិនិច្ឆ័យសង្ខេប

ដើមហេតុដែលកើតមានពុទ្ធភ្នាក ឲ្យមានសីមានោះ សេចក្តីថា ក្នុងសម័យ ១ ព្រះបរមគ្រូជាម្ចាស់ ទ្រង់គង់នៅទៀបភ្នំគិរីវ្យាដ ជិតព្រៃឯវាជគ្រឹះ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុសង្ឃ ប្រជុំគ្នាសម្តែងបាតិមោក្ខ ក្នុងថ្ងៃ ១៤ ឬ ១៥ ក្នុង ១ បក្ស(១) ម្តងក្នុងកាលនោះ ឆត្វគ្គិយភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏នាំគ្នាសម្តែងបាតិមោក្ខតែក្នុងភិក្ខុជាបរិស័ទរបស់ខ្លួន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់បានជ្រាបដំណឹងនោះហើយ ទើបទ្រង់បញ្ជាហាមដោយទុក្ខដរាវៈ ហើយទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យសម្តែងបាតិមោក្ខ ដល់ភិក្ខុសង្ឃដែលមកព្រមព្រៀងគ្នាក្នុងទី ១ ។

ភិក្ខុសង្ឃទាំងពួង ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះថា “ ព្រះមហាករុណាទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យសម្តែងបាតិមោក្ខដល់ភិក្ខុសង្ឃ ដែលមកព្រមព្រៀងគ្នាក្នុងទី ១ នោះ គឺព្រមព្រៀងគ្នាតែក្នុងអារាសមួយ ។ ទេ ឬ ក៏ត្រូវឲ្យភិក្ខុសង្ឃមកពីអារាសទាំងអស់លើផែនដីមកប្រជុំព្រមព្រៀងគ្នា ក្នុងទី ១ ដែរ ? ” ទើបនាំគ្នាទៅក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានបុណ្យ ព្រះអង្គក៏អនុញ្ញាតទិវសភិក្ខុសង្ឃត្រូវមកប្រជុំព្រមព្រៀងគ្នានោះតែក្នុងអារាសមួយ ។ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ឆ្ងល់ទៀតថា “ ទីអារាសមួយ ។ នោះនឹងកំណត់ខេត្តដែរទេទីង, បណ្តោយប៉ុន្មាន ? ” ហើយនាំគ្នាទូលទៅទូលសួរព្រះដ៏មានបុណ្យ ទើបព្រះអង្គអនុញ្ញាតឲ្យសន្មតសីមា ដើម្បីនឹងកំណត់ឲ្យដឹងនូវទីអារាសរបស់សង្ឃមួយ ។ ថា “ **អនុចារាមិ ភិក្ខុវេ សីមំ សម្មនិក្ខំ** ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុសង្ឃ សន្មតនូវសីមា ” ។

(មានសេចក្តីសម្តែងដោយពិស្តារ ក្នុងឧបោសថក្ខន្ធកៈ ក្នុងគម្ពីរមហាវគ្គ ព្រមទាំងអង្គកថា ។ ដែលសម្តែងខាងលើនេះដោយសេចក្តីសង្ខេប ដើម្បីឲ្យតែបុព្វហេតុដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យសន្មតសីមាប៉ុណ្ណោះ គង់ពីរនេះទៅ

១ ភិក្ខុសង្ឃ សុក្ខចតុ (ខាងខ្នើត) ម្តង ក្នុងកាលបក្ស (ខាងឆោត) ម្តង ។

និងសម្តែងចំពោះដំណើរសីមាតែម្តង តាមសមត្ថភាពសេចក្តីក្នុងបាលី និងអង្គកថា ដែលព្រះអង្គកថាឲ្យលោកបានវិនិច្ឆ័យហើយ ដោយសេចក្តីសង្ខេបដូចមានតទៅក្នុងខាងក្រោមនេះ) ។

សីមា មានពីរយ៉ាងគឺ

៣១ សីមា ដែលសង្ឃបានសូត្រចង ១

៣២ សីមា ដែលសង្ឃមិនបានសូត្រចង ១ ។

៣១ សីមា

សីមាឯណា ដែលសង្ឃបានធ្វើឲ្យផុតចាកសីមាវិបត្តិទាំង ១១ យ៉ាង និងឲ្យប្រកបដោយសម្បត្តិទាំង ៣ យ៉ាង ហើយចង់នូវនិមិត្តដោយនិមិត្ត ហើយបានសូត្រសន្មត សីមានោះ ឈ្មោះថា ៣១ សីមា ។

សីមាវិបត្តិ ១១ យ៉ាងគឺ

១- អភិខុទ្ទកា សីមាភូមិភោគ មិនឈ្នួមភិក្ខុ ២១ រូបអង្គុយបាន ។

២- អភិមហាភិ សីមាជំរេក កន្លងទី ៣ យោជន៍ឡើងទៅ ។

៣- ខណ្ឌនិមិត្តា សីមាមាននិមិត្តជាចំ ក៏មាននិមិត្តមិនគត្តា គឺថាកំណត់និមិត្តទិសខាងកើតរួចហើយ ក៏កំណត់និមិត្តក្នុងទិសដាច់ដាច់ ទៅដល់ទិសខាងជើង ឬទិសណាមួយ ក៏ឈប់នៅទិសនោះរហូត មិនបានកំណត់និមិត្តទិសខាងកើតត្រូវថែមម្តងទៀត, ពុំនោះយករបស់ណាមួយ ដែលមិនគួរនឹងធ្វើជានិមិត្តបាន មានដើមដូង ភ្លោក ឬ ដង្កត់ឈើណាមួយជាដើម ធ្វើជានិមិត្ត ។

៤- ឆាយា និមិត្តា យកស្រមោលអ្វីមួយ មានស្រមោលភ្នំជាដើម ធ្វើជានិមិត្ត ។

៥- អនិមិត្តា ពតមានអ្វីមួយជានិមិត្តឡើយ ។

៦- ពហិ សិរេ បិកសម្មតា កំណត់និមិត្តរូបហើយ ឈរ

ក្រោនិមិត្តសន្មតសិរា ។

៧- នទិយា សម្មតា សន្មតសិរាក្នុងស្ថិត ឬ ទន្ទេ ។

៨- សមុទ្ទេ សម្មតា សន្មតសិរាក្នុងសមុទ្រ ។

៩- ជាកស្សរេ សម្មតា សន្មតសិរាក្នុងជាកស្រះ គឺស្រះកើត ធាតុមានអ្នកណាជីក ។

សិរាវិបក្កិទាំង ៣ យ៉ាង តាំងពីទី ៧ ដល់ទី ៩ នេះ បើទុកជាសង្ឃសន្មត ឲ្យជាសិរា ក៏ឈ្មោះថាមិនមែនជាសន្មតទេ គឺមិនឡើងជាសិរាឡើយ ព្រោះមាន កុទ្ធប្បញ្ញត្តិថា “ សញ្ចា ភិក្ខុវេ នទិ អសិរា សញ្ចា សមុទ្ទោ អសិរេ វា សញ្ចា ជាកស្សរេ អសិរេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្ថិត ទន្ទេទាំងមូល សមុទ្រទាំងមូល ជាកស្រះទាំងមូល មិនមែនជាសិរាទេ ” ។

១០- សិរាយ សិរិមំ សម្ពិន្ទន្តេន សម្មតា ទម្លាយនូវ សិរាចាស់របស់ភិក្ខុដទៃ ដោយសិរាចាស់ខ្លួនហើយសន្មត គឺសន្មតសិរាចាស់ ខ្លួនឲ្យចុះជាចំណែកសិរាដទៃ ឬ ឲ្យគ្របទៅក្នុងទិសិរាដទៃ តាំងពីចំនួនទី ១ ចម្រៀកសក់ឡើងទៅ ដរាបដល់ទីដែលភិក្ខុ ៤ រូបអង្គុយមិនបាន ។

១១- សិរា សិរិមំ អដ្ឋោត្តន្តេន សម្មតា គ្របសង្កត់ នូវសិរាចាស់របស់ភិក្ខុដទៃ ដោយសិរាចាស់ខ្លួនហើយសន្មត គឺសន្មតសិរាចាស់ខ្លួន ឲ្យគ្របស្រុលទៅក្នុងទិសិរាចាស់របស់ភិក្ខុដទៃ តាំងពីចំនួនទីប្រមាណភិក្ខុ ៤ រូបអង្គុយ ល្មមឡើងទៅ ឬ ធ្វើឲ្យគ្របទៅក្នុងទិសិរា របស់ភិក្ខុដទៃទាំងមូល ។

សម្បត្តិមាន ៣ យ៉ាងនោះគឺ

និមិត្តសម្បត្តិ បរិច្ចណិដោយនិមិត្ត ១

បរិសសម្បត្តិ បរិច្ចណិដោយបរិស័ទ ១

ភម្មវាចាសម្បត្តិ បរិច្ចណិដោយកម្មវាចា ១ ។

និមិត្តសម្បត្តិ

និមិត្តសម្បត្តិនោះ គឺបរិច្ចណិដោយនិមិត្តមាន ៤ យ៉ាងគឺ

១- បញ្ចកនិមិត្តំ យកភ្នំជានិមិត្ត, ភ្នំនោះមាន ៣ យ៉ាងគឺ ភ្នំដីសុទ្ធ ១ ភ្នំថ្មសុទ្ធ ១ ភ្នំមានដី និងថ្មលាយគ្នា ១ ។ ទំហំភ្នំនោះ តាំងពីប៉ុន្មានបដិរឡើងទៅ ដរាបដល់ប៉ុន្មានសិរេ គួរធ្វើជានិមិត្តបាន បើក្នុងជាន់រូបដី ឬ ជំងាង ប៉ុន្តែជា តំនខ្សាច់ទេនោះ មិនគួរធ្វើជានិមិត្តបានឡើយ ។

២- បាសាណនិមិត្តំ យកថ្មជានិមិត្ត, ទំហំថ្មនោះយ៉ាងក្រចកបំផុត ប៉ុន្មានស្ករតំណៅ ដែលគេថ្លឹងបានចំនួន ៣២ បល្លៈ គឺ ៦៤ នាឡិយើងសព្វថ្ងៃនេះ បើក្នុងជាន់នោះមិនគួរ តែបើធំឡើងទៅប៉ុន្មានគោ ឬ ក្របីយ៉ាងធំក៏គួរ តែធំជាង នោះទៅទៀតក៏មិនគួរដែរ ។ បើយកដុំថ្មដ៏ប៉ុន្មានគ្នា ឬ ដុំថ្មតូចៗ ដែលមិនគួរធ្វើ ជានិមិត្តបាន យកមកប្រមូលគ្នាជាតំនឲ្យធំឡើងក្តី ក៏មិនគួរទាំងអស់ ។

៣- វននិមិត្តំ យកព្រៃជានិមិត្ត, ព្រៃនោះបើមានសុទ្ធតែស្មៅ ឬ ដើមឈើដែលមានសម្បកខាងក្រៅជាខ្លឹម មានដើមភ្នាក់ និងដើមដូងជាដើម ក៏មិនគួរនឹងធ្វើជានិមិត្តបានឡើយ, បើព្រៃនោះមានពពួកដើមឈើដែលមានខ្លឹមខាង ក្នុង មានដើមរាំងជាដើម យ៉ាងតិចបំផុតត្រឹម ៤ ដើម ឬ ៥ ដើម ទើបគួរធ្វើជា និមិត្តបាន ។

៤- រុក្ខនិមិត្តំ យកឈើជានិមិត្ត, ឈើនោះបើមានសម្បកក្រៅជាខ្លឹម

មានដើមក្រោក និងដើមដួងដាដើម ក៏មិនគួរនឹងធ្វើជានិមិត្តបានឡើយ បើដើម
ឈើនោះមានខ្លឹមខាងក្នុង ហើយជាឈើរស់ដុះនៅលើផែនដី ទើបគួរធ្វើជានិមិត្ត
បាន ។

៥- **មន្ត្រីនិមិត្ត** យកផ្លូវជានិមិត្ត, ផ្លូវនោះចេញ ។ កូច ។ មានផ្លូវដើរ
ចូលទៅកាន់ព្រៃ និងទៅកាន់ទីស្រែដាដើម ក៏មិនគួរនឹងធ្វើជានិមិត្តបានឡើយ,
ចេញផ្លូវដែរ ។ ហើយជាផ្លូវគេតែងដើរដោយជើងជាប្រក្រតី ផ្លូវដែលគេតែងបររទេះ
ទៅមកជាប្រក្រតី នោះទើបគួរធ្វើជានិមិត្តបាន ។

៦- **វិញ្ញាណនិមិត្ត** យកដំបូកជានិមិត្ត កម្ពស់និងទំហំដំបូកនោះ បើ
យ៉ាងទាបតូចបំផុត កម្ពស់ត្រឹម ៨ ធ្មាច់ ទំហំប៉ុនស្នែងគោប៉ុណ្ណោះ ល្មមធ្វើជា
និមិត្តបាន បើទាបតូចជាងនោះ មិនគួរនឹងធ្វើជានិមិត្តបានឡើយ ។

៧- **និមិត្ត** យកនិមិត្ត គឺស្លឹក ឬ ទន្ធជានិមិត្ត, គឺស្លឹក ឬ ទន្ធ
ដែលទឹកហូរមិនដាច់ ពុំនោះទីណាមួយក្នុងស្បូវនរដូវ ទឹកភ្លៀងធ្លាក់ចុះរៀង ។
មានខ្សែទឹកហូរមិនដាច់ ទីនោះ ក៏ហៅថា ទឹកបាន ព្រះអង្គថាចារ្យស្រែម្តងពី
លក្ខណៈនៃនិមិត្តថា “ ក្នុងស្បូវនរដូវ ៤ ខែ ទីណាមួយមានខ្សែទឹកហូរមិន
ដាច់ ទឹកនោះមានជម្រៅល្មមទឹកដល់ស្នែងរបស់ទាងភ័ក្ត្រនិមិត្ត ដែលស្លៀកជាបរិ-
មណូលហើយដើរឆ្ងល់ទៅ ទីនោះក៏ហៅថា ទឹកបាន ” ទីប៉ុណ្ណោះគួរធ្វើជានិមិត្ត
បាន ។

៨- **ឧទ្ទិសនិមិត្ត** យកទឹកជានិមិត្ត, ទឹកនោះបើយកទៅដាក់ក្នុងក្រ
ណាមួយ មានទូក ឬ ពាង អាង ជាដើម នោះមិនគួរនឹងកំណត់ធ្វើជានិមិត្តបាន
ឡើយ ឯទឹកនោះចំពោះយកទឹកដែលដាក់នៅផ្ទាល់លើផែនដី គឺទឹកមិនហូរដែល
ដក់ក្នុងទីទំនេរមានរណ្តៅ ស្រះបោក្រណី ជាកស្រែ និងលោណាមហាសមុទ្រ
ជាដើម ទឹកយ៉ាងនេះគួរកំណត់ធ្វើជានិមិត្តបាន ។

ម្យ៉ាងទៀត (ប្រសិនណាបើទីនោះមិនមានដក់ទឹកទេ) គប្បីដឹកជែងដីធ្វើជា
រណ្តៅ ហើយដក់ទឹកមកដាក់ឱ្យពេញក្នុងរណ្តៅនោះ ទឹកនោះឯង កាលណាបើ
លោកសូត្រកម្មវាចាចប់ទៅ, ក៏ដក់សល់នៅខ្លះទើបឡើងពេញជានិមិត្តបាន, កាល
ណាបើទឹករឹងអស់ទៅ ក៏គប្បីយកគំនរថ្ម ឬ គំនរខ្សាច់មកដាក់ត្រង់ទីនោះ ពុំនោះ
ដរសល់ឈើក្នុងមីនោះក៏បាន ដើម្បីឱ្យជាក្រឡឹងសម្គាល់ថា ជានិមិត្ត ។

ក្នុង ៨ យ៉ាងមានក្នុងដើម គួរធ្វើជានិមិត្តបានទាំងអស់ បើបានតែក្នុ
១ មុខ ។ មកកំណត់ធ្វើជានិមិត្ត មិនលាយច្រឡំដោយរក្ខត្តទេ មិនគួរនោះលាយ
ច្រឡំគ្នា គឺ ក្នុងជានិមិត្ត ១ ថ្មជានិមិត្ត ១ ព្រៃជានិមិត្ត ១ លាយច្រឡំគ្នាដូច្នោះក្តី
ក៏គួរទាំងអស់ ។

ម្យ៉ាងទៀត ឯចំនួននិមិត្តនោះមិនមានកំណត់ គិតតែពីនិមិត្ត ៣ ឡើងទៅ
ដរាបដល់និមិត្តចំនួន ១០០ ក៏សឹងតែបានឥតមានទាស់អ្វីឡើយ តែបើតិចជាងបី
គឺនិមិត្តតែ ១ ឬ ២ នោះមិនគួរនឹងកំណត់ជានិមិត្តបានឡើយ ។

សិមាណា បើសន្មតដោយនិមិត្តត្រឹមតែ ៣ សិមាណោះមានទ្រង់សណ្ឋាន
ជា ៣ ជ្រុង ឬ សណ្ឋានដូចក្បាលក្របី, បើសន្មតដោយនិមិត្ត ៤ សិមាណោះ
មានទ្រង់សណ្ឋានជា ៤ ជ្រុងខ្លះ សណ្ឋានដូចស្ពានសម្តៅខ្លះ បើសន្មតដោយនិមិត្ត
ច្រើនឡើងទៅ ទីសិមាណោះវែងមានសណ្ឋានផ្សេង ។ គ្នា តាមសមត្ថភាពដែលផែន
ទីដីដែលមានក្នុងទីនោះ ។

វារីដែលនឹងកំណត់និមិត្តនោះ គឺថា កាលណាបើបាននិមិត្តទាំង ៨ យ៉ាង
នោះ និមិត្តណាមួយល្មមគ្រប់ចំនួនហើយ គប្បីឱ្យភិក្ខុជាតិយេន ១ រូប សួរដណ្តឹង
និមិត្តក្នុងទិសខាងកើតជាមុនថា “ **បុរុតិមាយ ទិសាយ ភី និមិត្ត**
អ្វីជានិមិត្តក្នុងទិសខាងកើត ? លំដាប់នោះ ភិក្ខុ ឬ សាមណេ ឬ គ្រហ្មស្ថគប្បី
ឆ្លើយប្រាប់មកវិញ, បើនិមិត្តនោះជាផ្នូកប្បីឆ្លើយថា “ **បាសារណា ភន្ត**

ឲ្យព្រះករុណាម្ចាស់” រួចហើយ ភិក្ខុជាវិន័យធរ គប្បីកំណត់នូវនិមិត្តដោយពាក្យថា
“ ឯសោ ធាសារណោ និមិត្តំ ឬនុ៎ះជានិមិត្ត ” (កិច្ចដែលសួរ និង
ឆ្លើយ និងកំណត់នូវនិមិត្តក្នុងទិសជាលំដាប់ទៅ ដូចគ្នា ប្រែក្តៅឈ្មោះទិស និង
ឈ្មោះនិមិត្តប៉ុណ្ណោះ) ។

បើទិសអាគ្នេយ៍ វិន័យធរគប្បីសួរថា “ បុទ្ធិមាយ អនុទិសាយ
ភី និមិត្តំ អ្វីជានិមិត្តក្នុងទិសអាគ្នេយ៍ ” ។ ទិសទក្សិណសួរថា

“ ទក្ខិណាយ ទិសាយ ភី និមិត្តំ អ្វីជានិមិត្តក្នុងទិសទក្សិណ ?

ទិសនិរតីសួរថា “ ទក្ខិណាយ អនុទិសាយ ភី និមិត្តំ
អ្វីជានិមិត្តក្នុងទិសនិរតី ? ទិសខាងលិចសួរថា “ បច្ឆិមាយ ទិសាយ
ភី និមិត្តំ អ្វីជានិមិត្តក្នុងទិសខាងលិច ? ” ទិសពាយ័ព្យសួរថា

“ បច្ឆិមាយ អនុទិសាយ ភី និមិត្តំ អ្វីជានិមិត្តក្នុងទិសពាយ័ព្យ ? ”

ទិសខាងជើងសួរថា “ ឧត្តរាយ ទិសាយ ភី និមិត្តំ អ្វីជានិមិត្ត
ក្នុងទិសខាងជើង ?

ទិសឦសានសួរថា “ ឧត្តរាយ អនុទិសាយ ភី និមិត្តំ
អ្វីជានិមិត្តក្នុងទិសឦសាន ?

ឯកិច្ចដែលនឹងឆ្លើយតបមកវិញ និងកំណត់នូវនិមិត្តនោះ បើក្តីថា
“ បព្វតោ កន្ត “ ឯសោ បព្វតោ និមិត្តំ ” ។ បើព្រៃថា
“ វនំ កន្ត “ ឯសំ វនំ និមិត្តំ ។ បើឈើថា “ វុត្តោ
កន្ត ” “ ឯសោ វុត្តោ និមិត្តំ ” ។ បើផ្លូវថា “ មរត្តោ កន្ត
“ ឯសោ មរត្តោ និមិត្តំ ” ។ បើដំបូកថា “ វម្មិកោ កន្ត

“ ឯសោ វម្មិកោ និមិត្តំ ” ។ បើស្ទឹង ឬទន្លេថា “ ទទី កន្ត
“ ឯសា ទទី និមិត្តំ ” ។ បើទឹកមិនហូរថា “ ឧទកំ កន្ត
“ ឯសំ ឧទកំ និមិត្តំ ” ។

កាលបើសួរនឹងឆ្លើយ និងកំណត់នូវនិមិត្តគ្រប់ទិសជាលំដាប់រួចហើយ គប្បី
សួរ និងឆ្លើយ និងកំណត់ នូវនិមិត្តក្នុងទិសខាងកើតត្រូវតែមួយទៀត , យ៉ាង
នេះឈ្មោះថា កំណត់នូវនិមិត្តដោយប្រពៃ បានឈ្មោះថា **និមិត្តសម្បត្តិ** ។

បរិសសម្បត្តិ

បរិសសម្បត្តិនោះ គឺបរិបូណ៌ដោយភិក្ខុជាបរិស័ទ គឺថាភិក្ខុយ៉ាងតិចបំផុត
ត្រឹម ៤ រូប ព្រើនឡើងទៅមិនកំណត់ ប្រជុំព្រមគ្នាក្នុងសីមា ហើយសន្មតសីមា,
យ៉ាងនេះឈ្មោះ **បរិសសម្បត្តិ** ។

កម្មវាចាសម្បត្តិ

កម្មវាចាសម្បត្តិនោះ គឺបរិបូណ៌ដោយកម្មវាចា គឺថាភិក្ខុជាអ្នកឈ្មោះ
សុឡសន្មតសីមា ដោយញត្តិទុតិយកម្មវាចាថា “ សុណាតិ មេ កន្ត
សឡោ ។ ស ។ ឯវមេតំ ធារយាមិ ដោយត្រឹមត្រូវតាម
ឋានករណៈ នៃអក្ខរៈ និងប្រភេទនៃអក្ខរៈ មានមិនច្រឡំសិទ្ធិលទៅជាធម៌ ។
មកពាសិទិលជាដើម , យ៉ាងនេះឈ្មោះថា **កម្មវាចាសម្បត្តិ** ។

(ឥតបាលីញត្តិទុតិយកម្មវាចានោះ មានចាំកទុកក្នុងខាងមុខឯណោះ)
សីមាដែលផុតចាកសីមារបត្តិ ១១ យ៉ាង និងប្រកបដោយសម្បត្តិទាំង៣យ៉ាង
ដូចបានពោលមកហើយក្នុងខាងលើនេះ ឈ្មោះថា **ពន្ធសីមា** ។ ពន្ធសីមា
នោះមាន៣យ៉ាងគឺ **សមាទសំវាសសីមា ១ អភិប្បវាស**

សីមា ១ ខណ្ឌសីមា ១ ។

សមានសំវាសសីមា គឺសីមា មានសំវាសស្មើគ្នា ជាដែនសម្រាប់សង្ឃធ្វើសង្ឃកម្ម ដោយត្រមព្រៀងគ្នា ។

អវិប្បវាសសីមា គឺសីមាដែលសង្ឃសន្មត សង្កត់ត្រួតពិនិត្យ សមានសំវាសសីមា ដោយញត្តិទុកិយកម្មវាចា ដទៃពីសមានសំវាសសីមា ដើម្បីភិក្ខុសង្ឃនឹងនៅប្រោសចាកត្រៃចិរេបាន (បាលីដែលសូត្រសន្មត សមានសំវាសសីមា និងអវិប្បវាសសីមានោះ មានចារិកទុកក្នុងខាងមុខ ។

ខណ្ឌសីមា គឺសីមាតូច ដែលសង្ឃសន្មតទុកក្នុងខាងក្នុងធនូសីមាធំ (មហាសីមា) ដើម្បីនឹងធ្វើសង្ឃកម្មទាំងឡាយ មានឧបសម្បទាកម្មជាដើម បានដោយងាយ គឺថា មិនភ្លៀសដោយភិក្ខុដទៃ ដែលនឹងចូលមកក្នុងសីមានោះ ។

(ខណ្ឌសីមានោះ គឺសីមាដែលយើងធ្វើក្នុងស្រុកខ្មែរយើងសព្វថ្ងៃនេះ បានសន្មតទីរោងឧបោសថទាំងមូល ឱ្យជាខណ្ឌសីមា ។ ឯទំហំខណ្ឌសីមានោះ បើយ៉ាងតូចបំផុតត្រឹមភិក្ខុចំនួន ២១ រូបអង្គុយល្ងម តូចជាងនោះមិនគួរ បើធំឡើងទៅភិក្ខុចំនួន ១០០ រូបអង្គុយល្ងមក៏គួរ ។ ធារិយដែលនឹងសូត្រសន្មតខណ្ឌសីមានោះ គឺត្រូវសន្មតជាសមានសំវាសសីមាជាមុនហើយ សឹមសន្មតអវិប្បវាសសីមាជាខាងក្រោយ ដូចជាធារិយដែលសន្មតមហាសីមានោះដែរ ។ ព្រោះហេតុនោះបានជាដល់កាលដែលនឹងសូត្រសន្មត ត្រូវសូត្រសន្មតអវិប្បវាសសីមាមុន ហើយសឹមសូត្រសន្មតសមានសំវាសសីមាជាខាងក្រោយ ព្រោះអវិប្បវាសសីមា បិតនៅខាងលើនៃសមានសំវាសសីមា ។

ឯកិច្ចដែលនឹងសូត្រសន្មតសីមានោះ ព្រោះអាស្រ័យហេតុ ២ យ៉ាងគឺ

១- សីមាតូច សង្ឃចង់ធ្វើសីមានោះ ឱ្យធំចម្រើនជាងមុន ទើបសូត្រសន្មតសីមាតូចនោះចេញ ហើយសន្មតជាថ្មីឡើង ។

២- សីមាធំ សង្ឃចង់ធ្វើសីមានោះឱ្យតូចទៅវិញ ប្រយោជន៍នឹងស្មារតីកោសលវិហារនៃភិក្ខុត្រូវទៀត ទើបសូត្រសន្មតសីមាធំនោះចេញ ហើយសន្មតជាថ្មីឡើង ។

(បាលីដែលសូត្រសន្មតអវិប្បវាសសីមា និងសមានសំវាសសីមានោះ មានចារិកទុកក្នុងខាងមុខ) ។

ឯធនូសីមា ដែលសង្ឃបានសន្មតហើយស្រេចជាមហាសីមាក្តី ខណ្ឌសីមាក្តី សីមាទាំងនេះដែលនឹងត្រឡប់ទៅជាទីទេ មិនមែនជាទីសីមាទៅវិញនោះ ដោយហេតុ ២ យ៉ាងគឺ ដោយសង្ឃត្រូវការសូត្រសន្មតសីមានោះដោយញត្តិទុកិយកម្មវាចា ដោយផុតអស់ព្រះពុទ្ធសាសនា ។

ធនូសីមាចប់ ដោយសង្ខេបតែប៉ុណ្ណោះ ។

អពទ្ធសីមា

សីមាដែលសង្ឃមិនបានសូត្រចង មិនបានសន្មត ឈ្មោះថា អពទ្ធសីមា ។ នេះមាន ៣ យ៉ាង : គាមសីមា ១ សត្តព្ពន្ធសីមា ១ ឧទិក្ខរក្ខមសីមា ១ ។

គាមសីមា

ទីជាគាមក្ខេត្ត គឺទីស្រុកមួយ ។ ទីគមមួយ ។ ឈ្មោះថា គាមសីមា ។ នេះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុ ជាគាមវាសីទាំងឡាយ គឺភិក្ខុដែលអាស្រ័យនៅក្នុងស្រុកជាប្រក្រតី ថា " អសម្មតាយ ភិក្ខុវេ សីមាយ អជ្ជបិកាយ យំ គាមំ វា និគមំ វា ឧបនិស្សាយ វិហារតិយា គាមស្ស វា គាមសីមា និគមស្ស វា និគមសីមា

អយំ ភក្ត្រ សមាទសំវាសា ឯក្រុហោសថា (សេចក្តីថា) ម្ចាស់ភក្ត្រទាំងឡាយ កាលបើសិមាសង្ឃមិនទាន់បានសន្តត មិនទាន់បានតាំងទុក ហើយភក្ត្រចូលទៅអាស្រ័យនៅនឹងស្រុកនឹងនិគមណាមួយ ទីដែលនៃស្រុក និង និគមនោះ មានទំហំធំតូចប៉ុន្មាន, ទីដែលប៉ុណ្ណោះជាសិមាទាំងអស់ មានសំវាស ស្មើគ្នា មានឧបោសថជាមួយគ្នា ។ ក្នុងអដ្ឋកថា ថា “ គាម ” សំព្វនេះប្រែ ថា “ ស្រុក ” ត្រូវសង្គ្រោះយក “ នគរ ” សំព្វដែលប្រែថា “ ទីក្រុង ” បញ្ចូលក្នុងតាមសំព្វនេះផង អាស្រ័យហេតុនេះ ទីក្រុងក្តី ស្រុកក្តី និគមក្តី ឈ្មោះថា គាមសិមា ទាំងអស់ ។ ម្យ៉ាងទៀត បើបរមក្សត្រ ស្តេចបាន កំណត់ទីភូមិប្រទេសណាមួយ ក្នុងតាមភក្ត្រក្នុងណា ១ ថា “ ទីនេះចូលជាសិមាតាម (ស្រុកផ្សេងចុះ) ហើយបានព្រះរាជទានផ្តាច់ដល់អ្នកណាមួយ, ទីភូមិប្រទេស នោះឈ្មោះ វិសុំគាមសិមា; ព្រោះហេតុនោះ វិសុំតាមសិមា ទិសិមា ដទៃ គឺតាមសិមា, នគរសិមា, និគមសិមា ក៏អាចសម្រេចនូវសង្ឃកម្មទាំង ពួង មានឧបសម្បទកម្ម និងឧបោសថកម្មដាច់ដល់ភិក្ខុសង្ឃបាន ដូចជាពន្ធសិមា ដែរ ប៉ុន្តែមិនអាចនឹងរក្សានូវ តិចិរវិប្បវាស គឺមិនអាចនឹងនៅប្រោសចាកក្រៃ- ចិរ ឱ្យឆ្ងាយពីហត្ថបាសក្នុងតាមសិមានោះបានឡើយ តាមសិមាប្លែកគ្នានឹងពន្ធសិមាតែម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ។

សត្តព្ពន្ធសិមា

ក្នុងទីព្រៃសុទ្ធមិនមានស្រុក ក្នុងរវាង ៧ អព្ពន្ធដោយជុំវិញ ឈ្មោះថា សត្តព្ពន្ធសិមា ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុជានៅសំ ទាំងឡាយ គឺភិក្ខុដែលអាស្រ័យនៅក្នុងព្រៃជាប្រក្រតីថា “ អគាមភេ ភិក្ខុវេ អរេញ្ញា សមន្តា សត្តព្ពន្ធវា អយំ ភក្ត្រ សមាទ-

សំវាសា ឯក្រុហោសថា (សេចក្តីថា) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទី ៧ អព្ពន្ធដោយជុំវិញ ក្នុងព្រៃមិនមានស្រុក ទីប៉ុណ្ណោះជាទីមានសំវាសស្មើគ្នា មាន ឧបោសថជាមួយគ្នា ។ ក្នុងអដ្ឋកថា ថា អព្ពន្ធមួយ ៗ នោះ មានប្រវែង ២៨ ហត្ថ, ក៏ទី ៧ អព្ពន្ធដោយជុំវិញនោះ គឺវាស់អំពីភិក្ខុដែលអង្គុយនៅ ក្នុង ទីបំផុតភិក្ខុជាបរិស័ទទាំងពួង ចេញទៅត្រប់ៗទិសដោយជុំវិញ ព្រោះហេតុនោះ ឯង សិមានោះដែលនឹងចម្រើនឡើង ក៏ចម្រើនឡើងដោយអំណាចភិក្ខុដែល ជាបរិស័ទមានច្រើន ដែលនឹងថយតូចចុះទៅ ក៏ថយតូចចុះដោយអំណាចភិក្ខុជា បរិស័ទមានតិច ។

សត្តព្ពន្ធសិមានេះ បានឈ្មោះថា តិចិរវិប្បវាសផង ព្រោះអាចនឹងនៅ ប្រោសចាកក្រៃចិរបាន ក្នុងចន្លោះទី ៧ អព្ពន្ធដោយជុំវិញ តែថា កាលនឹងនៅ ប្រោសចាកក្រៃចិរ ដែលទុកក្នុងរវាងទី ៧ អព្ពន្ធបាននោះ, ឱ្យវាស់អំពីភិក្ខុជា ម្ចាស់របស់ចេញទៅ ក្នុងទិសមួយ ៗ ៧ អព្ពន្ធដោយជុំវិញផ្សេង ៗ គ្នា បើវាស់គាត់ត្រង់អំពីទិសម្ខាងទៅម្ខាងនោះបាន ១៤ អព្ពន្ធគ្រប់ ៗ រួច, បើ បែរជាទុកចិរវិប្បវាសអំពីទី ៧ អព្ពន្ធដោយជុំវិញខ្លួននោះទៅ លុះអំណាចឡើង ចិរនោះជាទិស្សត្តិយ ភិក្ខុជាម្ចាស់ចិរ ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ, ព្រោះហេតុ នោះ បានជាត្រូវវាស់ទី ៧ អព្ពន្ធដោយជុំវិញចំពោះភិក្ខុ ១ រួច ៗ, ឯដែល ឱ្យវាស់អំពីភិក្ខុជាទីបំផុត វែបវិស័ទចេញទៅនោះ ចំពោះតែសិមាដែលសង្ឃ ធ្វើសង្ឃកម្មទាំងពួងនោះទេ ។ បើសង្ឃពីរពួកនឹងធ្វើនៃយកម្មផ្សេងគ្នា ដោយ អព្ពន្ធសិមាក្នុងព្រៃជិតគ្នានោះ គប្បីទុកទីទេចំនួន ៧ អព្ពន្ធជាសិមន្តិក (១) ក្នុងចន្លោះសត្តព្ពន្ធសិមាទាំងពីរនោះ ដើម្បីនឹងកុំឱ្យមានសេចក្តីរង្វៀសដល់សិមា ទាំងពីរនោះឯង ។

១ សិមន្តិក ប្រែថា “ ទីជាន់ខ្លះនៃសិមា ” គឺទីដីទំនេរ មិនមែនជាសិមាដែល សង្ឃទុកឱ្យវែសិមា ទិនឱ្យចំគ្នា ។

ឧទក្កត្តបសិមា

ក្នុងនទី គឺ ស្តីង ឬ ទន្លេ សមុទ្រ និងជាគស្រះ ក្នុងរោងទីដែលសាចទឹក
ឈ្មោះថា ឧទក្កត្តបសិមា ។ ទីទាំងឡាយមានស្តីងជាដើមនោះ
កាលពីមុនដំបូង ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ហាមមិនឱ្យធ្វើឧសិមាថា **សញ្ញា
ភិក្ខុវេ នទី អសិមា សញ្ញា សមុទ្រា អសិមា
សញ្ញា ជាកស្សរោ អសិមា** (សេចក្តីថា) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នទី គឺ ស្តីង ឬ ទន្លេទាំងមូល មិនមែនជាទីសិមាទេ (បើទុកជាសន្មត ក៏ឈ្មោះថា
មិនមែនសន្មត គឺមិនឡើងជាសិមាឡើយ) ។ លុះដល់មកខាងក្រោយ
ទើបព្រះអង្គអនុញ្ញាតឧទក្កត្តបសិមា ក្នុងទីទាំងឡាយមានស្តីងជាដើមនោះថា
**នទិយា វា ភិក្ខុវេ សមុទ្រា វា ជាកស្សរោ វា យំ
ចជ្ឈិមស្ស បុរិសស្ស សមន្តា ឧទក្កត្តបា អយំ តត្ថ
សមាណសំវាសា ឯកុរោសថា សេចក្តីថា** ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ទីណាក្នុងស្តីង ឬ ទន្លេ ក្នុងសមុទ្រ ក្នុងជាគស្រះ ទីនោះកំណត់ត្រឹមខាងក្នុង
រោងទីដែលសាចទឹកនៃមជ្ឈិមបុរសដោយជុំវិញ នេះឈ្មោះថា សិមាមានសំវាស
ស្មើគ្នា មានឧបោសថជាមួយគ្នា ។

អធិប្បាយដោយសង្ខេបតាមនិយម

ក្នុងអដ្ឋកថា និង ជីកា

ដែលហៅថា ឧទក្កត្តប "តិរិយាសាចទេន្ទរទឹក នោះគឺ
បុរសមានកម្លាំងយ៉ាងកណ្តាល យកទឹក ឬ ខ្សាច់សាច់ទៅ ឬបាចទៅដោយពេញ
កម្លាំងដៃ , ទឹក ឬខ្សាច់ដែលសាច់បាចទៅនោះ ធ្លាក់ចុះក្នុងទីត្រឹមណា ទីត្រឹម

ណោះហៅថា មួយឧទក្កត្តប គឺ ១ ជួរទិសាចទឹក ។ ឧទក្កត្តបនេះគិតអំពីទីបំផុត
ជុំវិញនៃភិក្ខុបរិស័ទជាប្រមាណ ។ បើមានភិក្ខុច្រើនពួកធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា គប្បី
ទុកឧកាសចំនួនទី ១ ជួរសាចទឹក ឱ្យជាសិមាទីក្នុងចន្លោះនៃសិមាទាំងពីរនោះ ។
បើភិក្ខុទាំងឡាយ ចង់ធ្វើសង្ឃកម្មក្នុងស្តីង ឬ ទន្លេ ។ នោះមានទឹកច្រើន ក៏គប្បី
ស្ថិតនៅក្នុងទុក ហើយធ្វើសង្ឃកម្មចុះ បើទុកនោះអណ្តែតចុះឡើង នឹងធ្វើសង្ឃ-
កម្មក៏មិនគួរ ព្រោះថាប្រមាណនៃទីសិមានោះ កំណត់ត្រឹមទីដែលសាចទឹកដោយ
ជុំវិញប៉ុណ្ណោះ កាលបើទុកអណ្តែតទៅដោយហ័ស កន្លងហួសទីសិមានោះទៅ
ញក្តីក៏នឹងមានក្នុងសិមាដទៃ អនុសារនឹងមានក្នុងសិមាដទៃ ព្រោះហេតុនោះ
គប្បីបោះបង្គោលចងទុកឱ្យនៅនឹងក្តី ចងដុំថ្មសណ្តានទៅក្នុងទឹក ឬបោះយុទ្ធាចបំប្លែង
ឱ្យនៅនឹងក្តី ចងទុកនឹងដើមឈើដែលនៅក្នុងទឹកនោះក្តី ហើយសឹមធ្វើសង្ឃកម្ម
ចុះ ។ បើទុកនោះអណ្តែតចុះឡើងតែក្នុងជួរសាចទឹកដែលនោះ ក៏គួរធ្វើសង្ឃកម្ម
បាន ។ ម្យ៉ាងទៀត បើចងទុកភ្ជាប់នឹងដើមឈើដែលនៅក្នុងទឹកនោះ សូម្បី
ឈើនោះនៅខាងក្រៅជួរសាចទឹកក៏គួរមិនជាទោស ព្រោះទឹកនិងឧទក្កត្តបនោះ
ជាបស្ស័ត្រគ្នា អាស្រ័យគ្នាបាន ហាមដាច់តែមិនឱ្យចងទុកភ្ជាប់នឹងបង្គោល ឬ
ដើមឈើដែលនៅលើច្រាំង ព្រោះទីច្រាំងនិងឧទក្កត្តបនោះ មិនមែនជាបស្ស័ត្រ
គ្នាអាស្រ័យគ្នាបានឡើយ ។ បើភិក្ខុស្ថិតនៅលើរាន , លើក្បួន , លើដៃ
ដែលនៅក្នុងទឹក ក៏គួរធ្វើសង្ឃកម្មបានប៉ុន្តែត្រូវធ្វើបាន តែក្នុងទីជួរសាចទឹក ។ បើ
ភិក្ខុស្ថិតនៅលើស្ពាន , ចុងស្ពានក្តី សសរស្ពានក្តី ស្ថិតនៅតែក្នុងនទី នោះ
គួរនឹងធ្វើសង្ឃកម្មបាន ។ បើចុងស្ពានក្តី សសរស្ពានក្តី ជាប់តគ្នារហូតដល់
មាក់ច្រាំង នោះមិនគួរនឹងធ្វើសង្ឃកម្មឡើយ ។ បើសសរស្ពាននៅក្នុងនទី
ប៉ុន្តែស្ពានរៃងហួសទៅលើច្រាំងទាំងសងខាង អណ្តែតខ្ពស់ឡើងមិនជាប់នឹងផែនដី
មាក់ច្រាំងទេ ភិក្ខុទាំងឡាយស្ថិតនៅលើស្ពាននោះ គួរនឹងធ្វើសង្ឃកម្មបាន ។
សិមាទីផ្ទុយ ចប់ដោយសង្ខេប ។

បាលីសុធម្មដកតិវារិច្ចវាស

សុណាតុ មេ កន្តេ សឿន, យោ សោ សឿន តិចិវេនេ អនិច្ចាសា សម្មតោ, យទិ សឿន្យ បត្តកល្លំ, សឿន តំ តិចិវេនេ អនិច្ចាសំ សម្មហនេយ្យ; ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សឿន, យោ សោ សឿន តិចិវេនេ អនិច្ចាសោ សម្មតោ; សឿន តំ តិចិវេនេ អនិច្ចាសំ សម្មហនេតិ, យស្សាយស្មតោ ខមតិ, ឯតស្ស តិចិវេនេ អនិច្ចាសស្ស សម្មត្យាតោ, សោ តុណ្ណស្ស, យស្ស នក្ខមតិ, សោ ការសេយ្យ ។ សម្មហតោ សោ សឿន តិចិវេនេ អនិច្ចាសោ, ខមតិ សឿន្យ, តស្មា តុណ្ណិ, ឯតមេតំ ធារយាមិ ។

ពាក្យប្រែ

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភូមិប្រទេសធនា ដែលសង្ឃសន្មតហើយ ឲ្យជាដែនមិនទៅប្រាសចាកក្រែចិវេនេ, បើសង្ឃកម្មនេះមានកាលសមគួរហើយ, សង្ឃគប្បីដកនូវភូមិប្រទេសមិនទៅប្រាសចាកក្រែចិវេនេនោះ វាចានេះជាញត្តិ គឺវាចាប្រកាសឲ្យសង្ឃជ្រាប ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភូមិប្រទេសធនា ដែលសង្ឃសន្មតហើយ ឲ្យជាដែនមិនទៅប្រាសចាកក្រែចិវេនេ (ឥឡូវ) សង្ឃដកនូវភូមិប្រទេសមិនទៅប្រាសចាកក្រែចិវេនេនោះ ពីរិយាដកនូវភូមិប្រទេសមិនទៅប្រាសចាកក្រែចិវេនេនោះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្លៀប

(បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុ អង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវធ្វើយមកចុះ ។ ភូមិប្រទេសមិនទៅប្រាសចាកក្រែចិវេនេនោះ ដែលសង្ឃសន្មតហើយ គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសង្ឃស្លៀប ខ្ញុំចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយហេតុដែលសង្ឃស្លៀបយ៉ាងនេះ ។

បាលីសុធម្មដកសមាសសីមា

សុណាតុ មេ កន្តេ សឿន, យោ សោ សឿន សីមា សម្មតោ សមាណសំចាសា ឯកុរោសថា, យទិ សឿន្យ បត្តកល្លំ, សឿន តំ សីមំ សម្មហនេយ្យ; ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សឿន, យោ សោ សឿន សីមា សម្មតោ, សមាណសំចាសា ឯកុរោសថា, សឿន តំ សីមំ សម្មហនេតិ, យស្សាយស្មតោ ខមតិ, ឯតស្ស សីមាយ សមាណសំចាសាយ សម្មត្យាតោ, សោ តុណ្ណស្ស, យស្ស នក្ខមតិ, សោ ការសេយ្យ ។ សម្មហតោ សោ សីមា សឿន សមាណសំចាសា ឯកុរោសថា, ខមតិ សឿន្យ, តស្មា តុណ្ណិ, ឯតមេតំ ធារយាមិ ។

ពាក្យប្រែ

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ សីមាធនាដែលសង្ឃសន្មតហើយ ឲ្យជាសីមាមានសំវាសស្មើគ្នា មានខោបោសថជាមួយគ្នា, បើសង្ឃកម្មនេះ មានកាលសមគួរហើយ, សង្ឃគប្បីដកនូវសីមានោះ, វាចានេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ សីមា

ឯណាដែលសង្ឃសន្មតហើយ ឲ្យជាសីមាមានសំវាសស្មើគ្នា មានឧបោសថជា
មួយគ្នា (ឥឡូវ) សង្ឃដកនូវសីមានោះ, កិរិយាដកនូវសីមា មានសំវាសស្មើគ្នា
មានឧបោសថជាមួយគ្នានោះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មាន
អាយុអង្គនោះ ត្រូវស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោក
ដ៏មានអាយុអង្គនោះ ត្រូវឆ្លើយមកចុះ ។ សីមាមានសំវាសស្មើគ្នា មានឧបោសថ
ជាមួយគ្នានោះ ដែលសង្ឃដកហើយ គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ បានជា
សង្ឃស្ងៀម ខ្ញុំចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយហេតុដែលសង្ឃស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

បាលីសូត្រសន្មតសមាសសំវាសសីមា

សុណាតុ មេ កន្តេ សឿន្យា, យាវកា សមន្តា
និមិត្តា ភិក្ខុតា, យទិ សឿស្ស បត្តកល្លំ, សឿន្យា
ឯកេហិ និមិត្តេហិ សីមំ សម្មន្តយ្យ សមាទសំវាសំ
ឯក្កុបោសថំ; ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ
សឿន្យា, យាវកា សមន្តា និមិត្តា ភិក្ខុតា, សឿន្យា
ឯកេហិ និមិត្តេហិ សីមំ សម្មន្តតិ សមាទសំវាសំ
ឯក្កុបោសថំ, យស្សាយស្មតោ ខមតិ, ឯកេហិ
និមិត្តេហិ សីមាយ សម្មតិ សមាទសំវាសាយ ឯក្កុ-
បោសថាយ, សោ កុណ្ណស្ស, យស្ស នក្ខមតិ,
សោ ការសយ្យ ។ សម្មតា (សា) សីមា សឿន្យា
ឯកេហិ និមិត្តេហិ សមាទសំវាសា ឯក្កុបោសថា,
ខមតិ សឿស្ស, កស្មា កុណ្ណិ, ឯចមេកំ ធារយាមិ ។

ពាក្យប្រែ

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ និមិត្តទាំងឡាយ
ដែលគេកំណត់ទុកហើយដោយជុំវិញ ត្រឹមណា បើសង្ឃកម្មនេះ មានកាលដ៏
សមគួរហើយ, សង្ឃដកនូវសីមាឲ្យមានសំវាសស្មើគ្នា មានឧបោសថជា
មួយគ្នា ដោយនិមិត្តទាំងឡាយនោះ វាចានេះ ជាញត្តិ ។

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ និមិត្តទាំងឡាយ
ដែលគេកំណត់ទុកហើយដោយជុំវិញ ត្រឹមណា (ឥឡូវ) សង្ឃសន្មតនូវសីមា
ឲ្យមានសំវាសស្មើគ្នា ឲ្យមានឧបោសថជាមួយគ្នា ដោយនិមិត្តទាំងឡាយនោះ ។
កិរិយាសន្មតនូវសីមាឲ្យមានសំវាសស្មើគ្នា ឲ្យមានឧបោសថជាមួយគ្នាដោយនិមិត្ត
ទាំងឡាយនោះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ
ត្រូវស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គ
នោះ ត្រូវឆ្លើយមកចុះ ។ សីមាដែលសង្ឃសន្មតហើយឲ្យមានសំវាសស្មើគ្នា
ឲ្យមានឧបោសថជាមួយគ្នា ដោយនិមិត្តទាំងឡាយនោះ គួរដល់សង្ឃព្រោះហេតុ
នោះ បានជាសង្ឃស្ងៀម ខ្ញុំចាំទុកនូវសេចក្តីនេះ ដោយហេតុដែលសង្ឃស្ងៀម
យ៉ាងនេះ ។

បាលីសូត្រសន្មតតិចិវារិញ្ញាស

សុណាតុ មេ កន្តេ សឿន្យា, យា សា សឿន្យន
សីមា សម្មតា សមាទសំវាសា ឯក្កុបោសថា, យទិ
សឿស្ស បត្តកល្លំ, សឿន្យា កំ សីមំ កិចិវរេន
អនិប្បវាសំ សម្មន្តយ្យ, ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ
មេ កន្តេ សឿន្យា, យា សា សឿន្យន សីមា សម្មតា
សមាទសំវាសា ឯក្កុបោសថា, សឿន្យា កំ សីមំ

កិច្ចការ អនិច្ចារសំ សម្មតិ ឋបេត្វា តាមញ្ច តាម-
 បចារញ្ច ។ យស្សាយស្សតោ ខមតិ, ឯតិស្សា សីមាយ
 កិច្ចការ អនិច្ចារសាយ សម្មតិ ឋបេត្វា តាមញ្ច
 តាមបចារញ្ច, សោ តុណ្ណស្ស, យស្ស នក្ខមតិ, សោ
 កាសេយ្យ ។ សម្មតា សា សីមា សឡេន កិច្ចការ
 អនិច្ចារសា ឋបេត្វា តាមញ្ច តាមបចារញ្ច ខមតិ
 សឡេស្ស, តស្មា តុណ្ណី, ឯតមេតំ ធារយាមិ ។

ពាក្យប្រែ

បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ សីមាធាណា
 ដែលសង្ឃសន្មតហើយ ឲ្យមានសំរាសស្មើគ្នា ឲ្យមានឧបោសថជាមួយគ្នា, បើ
 សង្ឃកម្មនេះ មានកាលដ៏សមគួរហើយ, សង្ឃគប្បីសន្មតសីមានោះ ឲ្យជាដែន
 មិននៅប្រាសចាកត្រៃចិរ រៀរលែងតែស្រុកនិងឧបទារៈនៃស្រុកចេញ, រាថា
 រនៈ បាញ់ភ្នំ គឺរាថាប្រកាសសង្ឃឲ្យជ្រាប ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូម
 ព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ, សីមាដែលសង្ឃសន្មតហើយឲ្យមានសំរាសស្មើគ្នា
 ឲ្យមានឧបោសថជាមួយគ្នា (កឡូរ) សង្ឃសន្មតសីមានោះ ឲ្យជាដែនមិន
 នៅប្រាសចាកត្រៃចិរ រៀរលែងតែស្រុក និងឧបទារៈនៃស្រុកចេញ ។ កិរិយា
 សន្មតសីមាខ្ញុំ: ឲ្យជាដែនមិននៅប្រាសចាកត្រៃចិរ រៀរលែងតែស្រុក និង
 ឧបទារៈនៃស្រុកចេញ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គ
 នោះត្រូវស្លៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គ
 នោះ ត្រូវឆ្លើយមកចុះ ។ សីមានោះដែលសង្ឃបានសន្មតហើយ ឲ្យជាដែន
 មិននៅប្រាសចាកត្រៃចិរ រៀរលែងតែស្រុក និងឧបទារៈនៃស្រុកចេញ គួរដល់

សង្ឃ, ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្លៀម ខ្ញុំចាំឲ្យកុំរលេចក្តីនេះ ដោយហេតុ
 ដែលសង្ឃស្លៀមយ៉ាងនេះ ។

ពាក្យសួរក្នុងរឿងសីមាវិនិច្ឆ័យនេះ

- ១- ហេតុដូចម្តេច បានជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់អនុញ្ញាតឲ្យសន្មតសីមា ។
- ២- សីមាមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។
- ៣- ដូចម្តេចហោថា ពន្ធសីមា ។
- ៤- ដូចម្តេចហោថា ពន្ធសីមា ។
- ៥- ពន្ធសីមា មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច ។
- ៦- សីមាវិបត្តិ មានប៉ុន្មានយ៉ាង, អ្វីខ្លះ ។
- ៧- សីមាវិបត្តិទី ១០ និងទី ១១ មានសេចក្តីច្រកគ្នាដូចម្តេចខ្លះ ។
- ៨- សម្បត្តិ មានប៉ុន្មានយ៉ាង, អ្វីខ្លះ ។
- ៩- និមិត្តសម្បត្តិ ដូចម្តេច ។
- ១០- និមិត្តនោះ បើយ៉ាងណាចំណុចត្រឹមចំនួនប៉ុន្មាន ទើបអាចនឹងសន្មត
 សីមាបាន ។
- ១១- និមិត្តយ៉ាងណាចំណុច ទំហំ ប៉ុណ្ណា ។
- ១២- បរិសសម្បត្តិ ដូចម្តេច ។
- ១៣- កម្មរាថាសម្បត្តិ ដូចម្តេច ។
- ១៤- ពន្ធសីមា មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។
- ១៥- សមាទសំរាសសីមា, អប្បរាសសីមា និងទណ្ឌសីមា មានសេចក្តី
 ច្រកគ្នាដូចម្តេចខ្លះ ។

- ១៦- សិមាដែលតែងធ្វើក្នុងស្រុកយើងសព្វថ្ងៃ ហៅថា សិមាអ៊ី ។
- ១៧- កិច្ចដែលសុទ្ធស្រដកពន្ធសិមា ដោយអាស្រ័យហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។
- ១៨- ពន្ធសិមាដែលនឹងត្រឡប់ទៅជាមិនមែនសិមាវិញនោះ ដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង, ដូចម្តេចខ្លះ ។
- ១៩- អពន្ធសិមា មានប៉ុន្មានយ៉ាង, អ្វីខ្លះ ។
- ២០- តាមសិមា ដូចម្តេច ។
- ២១- សក្តានុពលសិមា ដូចម្តេច ។
- ២២- ឧទក្កេចសិមា ដូចម្តេច ។
- ២៣- អពន្ធសិមាទាំង ៣ យ៉ាង មានសេចក្តីច្រកគ្នាដូចម្តេចខ្លះ ។
- ២៤- ពន្ធសិមា និងអពន្ធសិមា មានសេចក្តីច្រកគ្នាយ៉ាងណាខ្លះ ។

សិមាវិនិច្ឆ័យសង្ខេប ចប់

ព្រះវិសុទ្ធិវង្ស ហ្មួត - ភាគ រុក្ខឧណ្ណាលោម
រៀបរៀងសម្រេច ពីថ្ងៃ ៧ ។ ៨ ឆ្នាំរំក ចក្ខុស័ក ឆ.ស. ២៤៧៥ ។

តាមការអនុញ្ញាតរបស់

- គណៈលេខាធិការរដ្ឋបាល លេខ ១៣៣ ជ.ខ ម.ប ចុះថ្ងៃទី ៧ សីហា ឆ្នាំ ១៩៨៦ បានសម្រេចជាគោលការណ៍អនុញ្ញាតឱ្យបោះពុម្ពសៀវភៅធម៌ ។
- ក្រសួងយោសនាការនិងវប្បធម៌លេខ ៣៥៦/៨៧ គ.ប.ច ចុះថ្ងៃទី ២៧ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៨៧ ។

ការផ្សាយរបស់គណៈកម្មការរៀបចំបោះពុម្ពសៀវភៅធម៌-វិនិយ

ព្រះពុទ្ធសាសនា $\frac{៣.ស ២៥៣២}{គ.ស ១៩៨៨}$ ។

ចោរពុម្ពលើកទី ១ ចំនួន ១០.០០០ច្បាប់ ។
បោះពុម្ពនៅរោងពុម្ពកណ្តាលភ្នំពេញ (សមាគមសម្ព័ន្ធមិត្ត)

រក្សាសិទ្ធិ

មានជ័យជំនះ និង ជ័យភាយ

*****

នូវសៀវភៅគ្រប់មុខ គ្រប់ប្រភេទ នៅ
"បណ្ណាគារវត្តភ្នំ" ផ្ទះលេខ 136 Eo
វិថីខេមរភូមិន្ទ រាជធានីភ្នំពេញ
សូមនិមន្ត និង យាងអញ្ជើញដោយមេត្រីភាព !